

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**I. ALT BÖLGE
OSMANIYE-TOPRAKKALE
1/25.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI
REVİZYONU**

PLAN AÇIKLAMA RAPORU

2018

MIA PLANLAMA

Mim. Müh. Müş. Tic. Ve San. Ltd. Şti.

İÇİNDEKİLER

İçindekiler Tablosu

1. ÜLKE VE BÖLGESİ İÇİNDE OSMANİYE	1
1.1. COĞRAFİK KONUM	1
1.2. YÖNETİM YAPISI, İDARİ BÖLÜNÜŞ VE SINIRLAR.....	3
1.2.1. Osmaniye İl ve İlçe Sınırları.....	3
1.2.2. Osmaniye Belediye Ve Mücavir Alan Sınırı	4
1.3. EKONOMİK VE SOSYAL GELİŞMİŞLİK ÖLÇÜTLERİYLE OSMANİYE	4
2. TARİHSEL GELİŞİM.....	8
2.1. TARİH İÇİNDE OSMANİYE.....	8
3. DOĞAL YAPI	10
3.1. JEOLJİK YAPI	10
3.1.1. Genel Jeoloji.....	10
3.1.2. Stratigrafi.....	13
3.1.3. Yapısal Jeoloji	25
3.1.4. İnceleme Alanının Jeolojisi	27
3.1.5. Sonuç ve Öneriler.....	30
3.2. JEOMORFOLOJİ.....	37
3.3. HİDROJEOLJİ	38
3.3.1. Akarsular	38
3.3.2. Yer Altı Su Kaynakları	40
3.3.3. Göller Ve Barajlar	41
3.3.4. Jeotermal Sahalar	44
3.4. AFET DURUMU VE DEPREMSELLİK	45
3.4.1. Depremsellik.....	45
3.4.2. Heyelan, Kaya Düşmesi	46
3.4.3. Seller	46
3.5. MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI.....	47
3.6. ARAZİ YAPISI VE TOPRAK KABİLİYETİ.....	50
3.7. İKLİM	51

3.7.1. Doğal Değişkenler	53
3.8. FLORA-FAUNA	59
3.8.1. Flora	59
3.8.2. Fauna	62
3.9. ÇEVRE SORUNLARI	66
3.9.1. Hava Su Toprak Kirliliği	66
4. SOSYO-DEMOGRAFİK YAPI.....	76
4.1. ÜLKE VE BÖLGE İÇİNDE OSMANİYE NÜFUSUNUN GELİŞİMİ	77
4.1.1. Osmaniye Kenti Nüfusunun Gelişimi	81
4.1.2. Nüfusun Sosyo-Demografik Nitelikleri	84
4.1.3. Nüfus Yapısına İlişkin Projeksiyon Ve Öngörüler	94
4.2. İŞGÜCÜ.....	96
5.EKONOMİK YAPI	98
5.1. TARIM	98
5.1.1. Tarım sektörünün genel Yapısı	98
5.1.2. Tarımsal Arazi Varlığı	98
5.1.3. Bitkisel Üretim Değerleri.....	104
5.1.4. Osmaniye İli Tarım Stratejisi Ve Eylem Planı (2014-2018).....	114
5.2. SANAYİ	115
5.2.1. İlin Sanayi Yapısı.....	115
5.2.2. Sanayi Sicil Kayıtlarına Göre İl Sanayisinin Değerlendirilmesi	115
5.2.3. Osmaniye İlindeki Organize Sanayi Bölgeleri Ve Sanayi Sitelerine İlişkin Özet Bilgiler	120
5.2.4. Osmaniye İlindeki Sanayi Sektörüne Yönelik Güncel Sorunlar Ve Çözüm Önerileri.....	122
5.3. HİZMETLER-TURİZM.....	123
5.3.1. Turizm Sektörünün Osmaniye'deki Konumu	123
6. KURUM GÖRÜŞLERİ.....	127
7. MEKÂNSAL ANALİZLER.....	128
7.1. ARAZİ KULLANIMI ANALİZİ.....	128
7.2. KAT ANALİZİ	129
7.3. NİTELİK ANALİZİ	130
7.4. MÜLKİYET ANALİZİ	131

7.5. EĞİM ANALİZİ.....	132
7.6. YOL ANALİZİ.....	133
7.7. DOLU – BOŞ ANALİZİ	134
7.8. TESCİLLİ ALAN ANALİZİ	135
7.9. DONATI ALANLARI ANALİZİ	137
7.10. YEŞİL ALAN ANALİZİ.....	138
7.11. ULAŞIM ANALİZİ.....	139
7.12. EŞİK SENTEZİ	143
7.13. YERLEŞİLEBİLİRLİK ANALİZİ	144
8. PLAN REVİZYONU GEREKÇELERİ	145
8.1. NÜFUS	146
8.2. GÜNCEL HALİHAZIR.....	150
8.3. JEOLJİK YAPI	150
8.4. ORMAN ALANLARI.....	152
8.5. ENERJİ NAKİL HATLARI	153
8.6. KENTSEL YEŞİL VE DONATI ALANLARI.....	155
8.7. ULAŞIM.....	155
9. PLAN REVİZYONU KARARLARI	156
9.1. AMAÇ	156
9.2. PLAN KARARLARI	156
9.2.1.Sınırlar	156
9.2.2.Planlama İlkeleri	157

Haritalar Listesi

Harita 1 Türkiye Haritasında Osmaniye'nin Konumu	2
Harita 2 Türkiye Haritasında Osmaniye'nin Konumu	3
Harita 3 Osmaniye Belediye Ve Mücavir Alan Sınırı Haritası.....	4
Harita 4 İnceleme Alanının Jeoloji Haritası	28
Harita 5 İnceleme Alanının Yerleşime Uygunluk Haritası.....	30
Harita 6 Topoğrafik Eğim	38
Harita 7 Ceyhan Havzası.....	40
Harita 8 Türkiye Deprem Bölgeleri Haritası.....	45
Harita 9 Türkiye Diri Fay Haritası	45
Harita 10 Osmaniye Deprem Haritası	46
Harita 11 Osmaniye Maden Haritası	49
Harita 12 Osmaniye Tarım Haritası	102
Harita 13 Arazi Kullanım Analizi (Ada Bazında).....	128
Harita 14 Kat Analizi (Ada Bazında)	129
Harita 15 Nitelik Analizi (Ada Bazında)	130
Harita 16 Mülkiyet Analizi.....	131
Harita 17 Eğim Analizi.....	132
Harita 18 Yol Analizi	133
Harita 19 Dolu- Boş Analizi (Ada Bazında)	134
Harita 20 Tescilli Alan Analizi.....	135
Harita 21 Donatı Alanları Analizi	137
Harita 22 Yeşil Alanlar Analizi.....	138
Harita 23 Ulaşım Analizi.....	139
Harita 24 Eşik Sentezi Analizi	143
Harita 25 Yerleşilebilirlik Analizi	144
Harita 26 Mevcut Çevre Düzeni Planında Jeolojik Sakıncalı Alanlar	151
Harita 27 Mikrobölgeleme Jeolojik Etüd Raporu Gereği Jeolojik Sakıncalı Alanlar.....	151

Harita 28 Mevcut Çevre Düzeni Planında Orman Alanları	152
Harita 29 Adana Orman Bölge Müdürlüğü Kurum Görüşü Gereği Orman Alanları	153
Harita 30 Mevcut Çevre Düzeni Planında Enerji Nakil Hatları	154
Harita 31 TEİAŞ Kurum görüşü Gereği Enerji Nakil Hatları	154
Harita 32 Osmaniye Belediye ve Mücavir alan Sınırı Haritası.....	156

Tablolar Listesi

Tablo 1 Osmaniye İlçeleri	3
Tablo 2 Akarsular.....	38
Tablo 3 Yer Altı Su Kaynakları.....	40
Tablo 4 Çizelge Osmaniye İlinde Mevcut Sulama Göletleri	41
Tablo 5 İşletmedeki Barajlar Ve Hidroelektrik Santraller	41
Tablo 6 İşletmedeki Sulama Tesisleri	41
Tablo 7 İşletmedeki Taşkın Koruma, Erozyon Ve Rusubat Kontrol Tesisleri	42
Tablo 8 İnşaa Halindeki Barajlar Ve Hidroelektirk Santralleri.....	43
Tablo 9 İnşa Halindeki Taşkın Koruma, Erozyon Ve Rusubat Kontrol Tesisleri.....	43
Tablo 10 Haruniye(Düziçi) Kaplıcası Özellikleri	44
Tablo 11 Gebeli Maden Suyu Özellikleri.....	44
Tablo 12 İlin Toplam Yüzölçümünün İlçeler Üzerinden Kullanım Nitelikleri.....	51
Tablo 13 Ortalama İklim Verileri.....	52
Tablo 14 Aylık ve Yıllık Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn).....	53
Tablo 15 En Hızlı Esen Rüzgarın Yönü ve Hızı (m/sn)	53
Tablo 16 Ortalama Fırtınalı ve Kuvvetli RüzgarlıGünler Sayısı (m/sn).....	54
Tablo 17 Ortalama En yüksek ve En Düşük Basınç, Aylık Ortalama buhar Basıncı	55
Tablo 18 Aylık Ortalama En Düşük Bağıl Nem (%).....	55
Tablo 19 Aylık ve Yıllık Ortalama Sıcaklık, Ortalama Yüksek ve Düşük Sıcaklık.....	56
Tablo 20 En Yüksek Sıcaklık Günü	56
Tablo 21 En Düşük Sıcaklık Günü	57
Tablo 22 Ortalama ve Günlük En Çok buharlaşma Miktarı (mm).....	57
Tablo 23 Ortalama Toplam Yağış Miktarı (mm)	58
Tablo 24 Kar, Dolu Sis ve Kırağı.....	58
Tablo 25 Osmaniye İlinde bulunan Türkiye Endemik Bitkileri	60
Tablo 26 Balık Türleri.....	62
Tablo 27 Su Kıyısı ve Su İçi Kurbağa Türleri	63

Tablo 28 Karasal Kurbağa Türleri	63
Tablo 29 Sürüngen Hayvan Türleri	64
Tablo 30 Memeli Hayvan Türleri	65
Tablo 31 Hava Kalite İndeksi Karşılaştırma Tablosu	66
Tablo 32 Osmaniye ilinde 2013 Yılında Eysel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	69
Tablo 33 Osmaniye ilinde 2013 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler	70
Tablo 34 Osmaniye ilinde 2013 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı	70
Tablo 35 Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği (2013) Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri (Kükürtdioksit)	71
Tablo 36 Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (2013) Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri (azotdioksit)	72
Tablo 37 Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği (2013) Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri (Partikül Madde)	72
Tablo 38 Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği (2013) Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri (Karbonmonoksit)	72
Tablo 39 Osmaniye İlinin Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi Durumu	73
Tablo 40 Osmaniye İlinin Atıksu Arıtma Tesisine Ait Veriler	74
Tablo 41 Osmaniye ilinde 2013 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları	75
Tablo 42 Yıllara Göre Osmaniye Nüfusu (2007-2014)	81
Tablo 43 Osmaniye İli ve İlçeleri Nüfus ve Yıllık Nüfus artış Hızı (2014)	82
Tablo 44 Osmaniye İlinin Verdiği Göç Değerleri	83
Tablo 45 Osmaniye İlinin Aldığı Göç Değerleri	83
Tablo 46 Yurtdışından Aldığı Göç Değerleri	83
Tablo 47 Türkiye Osmaniye Adnks Nüfusu, Aldığı Göç, Verdiği Göç, Net Göç Ve Net Göç Hızı Verileri	84
Tablo 48 Osmaniye Medyan Yaş (2012-2023)	86
Tablo 49 Ortalama Hane Halkı Büyüklüğü	86
Tablo 50 Hane Büyüklüğü	86

Tablo 51 İlçeler Arası Hanehalkı Büyüklüğü	87
Tablo 52 Öğretmen Başına Öğrenci Sayısı ve Pkullaşma Oranları	88
Tablo 53 Yüz Bin Kişi Başına Hastane Yatak Sayısı, Hekim Ve Hemşire Sayısı.....	90
Tablo 54 Osmaniye İli Nüfus Projeksiyonu	94
Tablo 55 Osmaniye Girişim Sektörleri.....	96
Tablo 56 Türkiye Geneli Girişim Sektörleri Toplamı.....	96
Tablo 57 Türkiye Ve Osmaniye İşsizlik Oranı, İş Gücüne Katılma Oranı Ve İstihdam Oranı Değerleri	97
Tablo 58 Tarım (Kültür) Alanlarının İlçeler Üzerinden Dağılımı (da)	99
Tablo 59 Tarım Arazilerinin Dağılımı %	99
Tablo 60 Tarla Ziraatı Alanlarının İlçeler Üzerinden Dağılımı (da).....	100
Tablo 61 Meyve Alanlarının İlçeler Üzerinden Dağılımı (da).....	101
Tablo 62 Sebze Alanlarının İlçeler Üzerinden Dağılımı (da)	101
Tablo 63 Tarım Arazilerinin Sulanma Durumu ve Su Kaynakları (da).....	103
Tablo 64 İlçelerde Bulunan Baraj Nitelikleri	103
Tablo 65 Üretilen Tarla Ürünleri Ekim Alanları (da)	104
Tablo 66 Üretilen Tarla Ürünleri Toplamı	105
Tablo 67 Üretilen Tarla Ürünleri Üretim Miktarları.....	106
Tablo 68 İlçeler Üzerinden Sebze Ürünleri Ekim Alanları (da)	107
Tablo 69 Üretilen Tarla Ürünleri Toplamı	108
Tablo 70 Sebze Ürünleri Üretim ve Değerleri	109
Tablo 71 İlçeler Üzerinden Meyve Ürünleri Ekiliş Miktarları (da).....	110
Tablo 72 Meyve Ürünleri Üretimi ve Değerleri	112
Tablo 73 Osmaniye İline Ait İhracat ve İthalat Bilgileri	119
Tablo 74 Tamamlanan Sanayi Siteleri	121
Tablo 75 Turizm Konaklama Kapasitesi, 2009-2010	123
Tablo 76 Tesise Geliş ve Geceleme Sayıları, 2009-2010	124
Tablo 77 Ortalama ve Yatak Başına Geceleme Süreleri, 2009-2010.	125

Tablo 78 Planlama Alanı Kurum Görüşleri.....	127
Tablo 79 Eğitim Analizi Alan Verileri.....	132
Tablo 80 Tescilli Yapı Listesi	136
Tablo 81 Osmaniye İli Nüfus Projeksiyonu	148

Sekiller Listesi

Şekil 1 Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer,2011	5
Şekil 2 Tüfe Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim Oranı,(%), 2013.....	6
Şekil 3 Çalışan Sayılarının Türkiye Toplamı İçindeki Payı,2011 (%)	6
Şekil 4 Maaş Ve Ücretlerin Türkiye Toplamı İçindeki Payı,2011 (%)	7
Şekil 5 İnceleme Alanı Birim Dağılımı	27
Şekil 6 Osmaniye İlinin arazilerinin Niteliklerine Göre Dağılımı.....	50
Şekil 7 Rüzgar Hızlarına Göre çizilen Rüzgar Diyagramı.....	54
Şekil 8 Osmaniye ilinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu PM10 ve SO2 Parametreleri Günlük Ortalama Değer Grafiği	71
Şekil 9 Nüfus 2013.....	76
Şekil 10 Türkiye-Osmaniye Nüfus Sayım Yılları Arası Nüfus Artış Hızı (Koç, 2008). (1985-2000).....	77
Şekil 11 Türkiye-Osmaniye Nüfus Sayım Yılları Arası Nüfus Artış Hızı(2008-2014).....	77
Şekil 12 Türkiye, Akdeniz Bölgesi İlleri Nüfus artış Hızları (2014)	78
Şekil 13 Yıllık Nüfus Artış Hızı (2012-2013 %).....	79
Şekil 14 Türkiye-Osmaniye Nüfus Sayım Yılları Arası Nüfus Yoğunluğu(2007 2014).....	80
Şekil 15 Nüfus Yoğunluğu 2013 (kişi/km2)	80
Şekil 16 Osmaniye Nüfus Grafiği (2007-2014).....	81
Şekil 17 İl ve İlçe Merkezleri, Belde ve Köy Nüfusunun Toplam Nüfus İçindeki Oranı (2013 %)	82
Şekil 18 Osmaniye İli Yaş Gruplarının Nüfusa Göre Durumu (2014)	84
Şekil 19 Osmaniye İli Nüfus Piramidi (2014).....	85
Şekil 20 Osmaniye Kaba Doğum Hızı (2013) (%).....	85
Şekil 21 Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (2013)	87
Şekil 22 Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı İlkokul 2013-2014 (2013).....	88
Şekil 23 İlkokulda net okullaşma oranı 2013-2014 (%)	89
Şekil 24 Ortaöğretimde (Lise) net okullaşma oranı 2013/2014 (%).....	90
Şekil 25 Yüz bin kişi başına düşen hastane yatak sayısı,2012	91

Şekil 26 Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer,2011 (S).....	92
Şekil 27 İthalat 2013 (Milyon S)	92
Şekil 28 İhracat 2013 (Milyon S)	93
Şekil 29 Osmaniye İli Nüfus Projeksiyonu.....	95
Şekil 30 Arazinin Niteliklerine Göre Dağılımı	98
Şekil 31 Tarım Alanı Nitelikleri	100
Şekil 32 Türkiye’de Sanayi Kuruluşlarının Bölgesel Dağılımı.....	116
Şekil 33 Akdeniz bölgesindeki İllerin bölge Sanayisindeki Payları	116
Şekil 34 Osmaniye İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı	117
Şekil 35 Türkiye-Osmaniye Nüfus Sayım Yılları Arası Nüfus Artış Hızı (2008-2014).....	146
Şekil 36 Türkiye, Akdeniz Bölgesi İlleri Nüfus Artış Hızları (2014)	147
Şekil 37 Osmaniye Nüfus Grafiği	147
Şekil 38 Osmaniye İli Nüfus Projeksiyonu.....	149

Kaynaklar Listesi

Kaynak 1 http://www.lafsozluk.com/2011/04/turkiye-iller-ve-bolgeler-haritasi.html	2
Kaynak 2 Osmaniye Belediyesi	3
Kaynak 3 www.osmaniye.gov.tr	3
Kaynak 4 Osmaniye Belediyesi	4
Kaynak 5 Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye, TÜİK.....	5
Kaynak 6 Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye, TÜİK.....	6
Kaynak 7 Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye, TÜİK.....	6
Kaynak 8 Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye, TÜİK.....	7
Kaynak 9 Jeolojik Etüd Raporu.....	27
Kaynak 10 Jeolojik Etüd Raporu.....	28
Kaynak 11 Jeolojik Etüd Raporu.....	30
Kaynak 12 Jeolojik Etüd Raporu.....	38
Kaynak 13 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2011.....	39
Kaynak 14 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü.....	40
Kaynak 15 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010.....	41
Kaynak 16 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010.....	41
Kaynak 17 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010.....	41
Kaynak 18 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010.....	42
Kaynak 19 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010.....	43
Kaynak 20 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010.....	44
Kaynak 21 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010.....	44
Kaynak 22 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010.....	44
Kaynak 23 Afet İşleri Genel Müdürlüğü.....	45
Kaynak 24 Afet İşleri Genel Müdürlüğü.....	45
Kaynak 25 Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı.....	46
Kaynak 26 Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü.....	49
Kaynak 27 İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Çalışma Raporu (2013).....	50

Kaynak 28 İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Çalışma Raporu (2013).....	51
Kaynak 29 http://www.dmi.gov.tr	52
Kaynak 30 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	53
Kaynak 31 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	53
Kaynak 32 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	54
Kaynak 33 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2010	54
Kaynak 34 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	55
Kaynak 35 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	55
Kaynak 36 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	56
Kaynak 37 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	56
Kaynak 38 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	57
Kaynak 39 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	57
Kaynak 40 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	58
Kaynak 41 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011	59
Kaynak 42 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)	61
Kaynak 43 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)	62
Kaynak 44 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)	63
Kaynak 45 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)	63
Kaynak 46 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)	64
Kaynak 47 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)	65
Kaynak 48 Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013.....	66
Kaynak 49 Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013.....	69
Kaynak 50 Organize Sanayi Müdürlüğü (OSB) ,2013.....	70
Kaynak 51 AKSAGAZ Hatay-Osmaniye Bölge Müdürlüğü, 2013	70
Kaynak 52 ÇŞİM 2013	71
Kaynak 53 ÇŞİM 2013	71
Kaynak 54 ÇŞİM 2013	72
Kaynak 55 ÇŞİM 2013	72

Kaynak 56 ÇŞİM 2013.....	72
Kaynak 57 ÇŞİM 2013.....	74
Kaynak 58 ÇŞİM 2013.....	74
Kaynak 59 Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2013.....	75
Kaynak 60 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	76
Kaynak 61 TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Ankara Şubesi. CBS Günleri Sempozyumu 2008 19 – 21 Kasım 2008, Ankara.....	77
Kaynak 62 TÜİK.....	77
Kaynak 63 TÜİK.....	78
Kaynak 64 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	79
Kaynak 65 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	80
Kaynak 66 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	80
Kaynak 67 TÜİK.....	81
Kaynak 68 TÜİK.....	81
Kaynak 69 TÜİK.....	82
Kaynak 70 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	82
Kaynak 71 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	83
Kaynak 72 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	83
Kaynak 73 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	83
Kaynak 74 2000 Genel Nüfus Sayımı.....	84
Kaynak 75 TÜİK Verileri.....	84
Kaynak 76 TÜİK Verileri.....	85
Kaynak 77 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	85
Kaynak 78 TÜİK Verileri.....	86
Kaynak 79 TÜİK Bölgesel İstatistikler,2011.....	86
Kaynak 80 TÜİK Bölgesel İstatistikler,2011.....	80
Kaynak 81 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2013.....	87
Kaynak 82 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	87

Kaynak 83 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	88
Kaynak 84 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	88
Kaynak 85 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	89
Kaynak 86 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	90
Kaynak 87 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	90
Kaynak 88 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	91
Kaynak 89 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	92
Kaynak 90 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	92
Kaynak 91 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	93
Kaynak 92 tuik.gov.tr/ias/ias.html İstatistik Araştırma sempozyumu(İAS).....	95
Kaynak 93 tuik.gov.tr/ias/ias.html İstatistik Araştırma sempozyumu(İAS).....	95
Kaynak 94 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	96
Kaynak 95 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	96
Kaynak 96 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013.....	97
Kaynak 97 OTSEP (Osmaniye İli Tarım Stratejisi ve Eylem Planı (2014-2018))	98
Kaynak 98 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	99
Kaynak 99 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	99
Kaynak 100 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	100
Kaynak 101 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	100
Kaynak 102 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	101
Kaynak 103 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	101
Kaynak 104 Osmaniye İl Tarım Müdürlüğü.....	102
Kaynak 105 D.S.İ. Osmaniye İşletme ve Bakım Baş Mühendisliği ve Osmaniye İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	103
Kaynak 106 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	104
Kaynak 107 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	105
Kaynak 108 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	105
Kaynak 109 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	107

Kaynak 110 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014	108
Kaynak 111 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014	108
Kaynak 112 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	110
Kaynak 113 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	111
Kaynak 114 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014.....	113
Kaynak 115 Türkiye 81 İl sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.....	116
Kaynak 116 Türkiye 81 İl sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.....	116
Kaynak 117 Türkiye 81 İl sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.....	117
Kaynak 118 Türkiye 81 İl sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.....	119
Kaynak 119 Türkiye 81 İl sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.....	121
Kaynak 120 Osmaniye İl Turizm Stratejisi Ve Eylem Planı	123
Kaynak 121 Osmaniye İl Turizm Stratejisi Ve Eylem Planı	124
Kaynak 122 Osmaniye İl Turizm Stratejisi Ve Eylem Planı	125
Kaynak 123 Ofis Çalışmaları, 2016	128
Kaynak 124 Ofis Çalışmaları, 2016	129
Kaynak 125 Ofis Çalışmaları, 2016	130
Kaynak 126 Ofis Çalışmaları, 2016	131
Kaynak 127 Ofis Çalışmaları, 2016	132
Kaynak 128 Ofis Çalışmaları, 2016	132
Kaynak 129 Ofis Çalışmaları, 2016	133
Kaynak 130 Ofis Çalışmaları, 2016	134
Kaynak 131 Ofis Çalışmaları, 2016	135
Kaynak 132 Osmaniye Valiliği İl Kültür Turizm Müdürlüğü Müze Müdürlüğü.....	136
Kaynak 133 Ofis Çalışmaları, 2016	137
Kaynak 134 Ofis Çalışmaları, 2016	138

Kaynak 135 Ofis Çalışmaları, 2016	139
Kaynak 136 Ofis Çalışmaları, 2016	143
Kaynak 137 Ofis Çalışmaları, 2016	144
Kaynak 138 TÜİK.....	146
Kaynak 139 TÜİK.....	147
Kaynak 140 TÜİK.....	147
Kaynak 141 tük.gov.tr/ias/ias.html İstatistik Araştırma Sempozyumu (İAS)	149
Kaynak 142 tük.gov.tr/ias/ias.html İstatistik Araştırma Sempozyumu (İAS)	149
Kaynak 143 Osmaniye Belediyesi	156

1. ÜLKE VE BÖLGESİ İÇİNDE OSMANİYE

1.1. COĞRAFİK KONUM

Osmaniye İli Akdeniz Bölgesinin ve Çukurova'nın doğusunda yer almaktadır. Doğuda Gaziantep, güneyde Hatay, batıda Adana, kuzeyde ise Kahramanmaraş illeri ile çevrilidir. 1923 yılında Cumhuriyetin ilanı ile birlikte, sancakların vilayete dönüştürülmesi nedeniyle Cebel-i Bereket Sancağı "Cebel-i Bereket Vilayeti" adını almıştır. 1933 yılında ilçe yapılarak Adana'ya bağlanan Osmaniye, 24.10.1996 tarihinde Türkiye'nin 80. ili olarak yeni idari yapısına kavuşmuştur.

İlin yüzölçümü 3222 km² olup, deniz seviyesinden 121 m. yükseklikte ve Akdeniz'e 20 km mesafededir. Osmaniye coğrafi alan itibarıyla Türkiye'nin 67. büyük ilidir. Osmaniye kuzey yarımkürede 35° 52'–36° 42' doğu boylamları ile 36° 57'–37° 45' kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. Osmaniye İli'nin en güneyi ve en kuzeyi arasındaki kuş uçuşu mesafe 88 km, en doğusu ile en batısı arasındaki kuş uçuşu mesafe 74 km, il coğrafi çevresi 303 km'dir. Osmaniye ulaşım açısından uygun bir konumda olup, ili Adana'ya bağlayan D-400 karayolu çift şeritlidir. Osmaniye, 2014 yılı nüfus sayımına göre nüfus büyüklüğü bakımından Türkiye'de 44. İl durumundadır.

Osmaniye'de merkez ilçe dahil 7 ilçe, 16 belediye ve 160 köy bulunmaktadır. İlçe toplam nüfusuna göre büyüklük sıralaması Merkez, Kadirli, Düziçi, Toprakkale, Bahçe, Hasanbeyli, Sumbas şeklindedir. (TÜİK,2013)

Osmaniye'de halk geçimini öncelikle hayvancılık ve tarımdan sağlamaktadır. Tarım ürünlerinin başlıcaları ise yerfıstığı, portakal ve pamuktur. Osmaniye, Karatepe, Aslantaş Açık Hava Müzesi ve Antik kentleriyle önemli turizm merkezidir. Osmaniye İline 15 km uzaklıktaki Kesmeburun Köyü sınırları içinde kalan Kastabala (Hieropolis) şehri, ilin 20km kuzeybatısında Gökçedam Köyü sınırları içinde Romalılardan kalma Hemite Kalesi, Osmaniye'nin doğusunda Kaypak yolu üzerinde kaypak kalesi, Toprakkale İlçesinde Toprakkale Kalesi bulunmaktadır. Kadirli İlçesinin güneydoğusunda bulunan Karatepe'de son Hitit Çağından kalma taş kitabe ve heykeller bulunmaktadır. İlde toplam 40.000 dekar çayır mera alanı bulunmaktadır. İldeki çayır mera alanlarının büyük çoğunluğu taban ve sulanabilir alanlardır. Orta ve hafif eğimli yamaç yerlerde bulunan mera alanlarının sulama olanağı kıttır. İlimizde taban arazilerde bulunan mera alanları genel olarak büyükbaş hayvan merası olarak kullanılmaktadır.

Osmaniye yüzey şekillerinden birçoğunu bünyesinde toplamış ender yerlerden biridir. Arazi güneyden, kuzeye ve doğuya doğru gittikçe yükselir. Osmaniye İli'nin batı kesimlerinde Adana ovasının doğuya doğru olan düzlükleri uzanır. Güneyinde İskenderun körfezinden doğuya doğru uzanan Amanos dağları (Gavur dağları), kuzeybatı ve kuzeybatı yönünde Toros dağları, doğusunda Dumanlı, Düldül ve Tırtıl dağları mevcuttur. Dağlar ile ovalar arasında hafif engebeli araziler mevcuttur. Ovalık arazi en çok Merkez, Toprakkale,

Kadirli ve Düziçi ilçelerinde bulunmaktadır. En yüksek dağları; Düldül dağı (2.400) metre, Turna dağı ise (2.285) metredir. İlde iklim, dağlık ve ovalık alanlarda farklılık göstermekle birlikte, Akdeniz iklimi karakteristiğini taşımaktadır. Genel olarak yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçmektedir. İl de Akdeniz bitkilerinin tamamı yetişmektedir. Orman ve fundalıklarda; kızılçam, Halep çamı, - 3 - karaçam, meşe, servi, sakız ağacı, göknar, sedir, ardıç, kayın, karaağaç, kızılağaç gibi ağaçlar bulunmaktadır. İlde, Toprakkale İlçesi ve Kadirli ilçesinde olmak üzere 2 adet Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi; İl Özel İdaresi, Ticaret ve Sanayi Odası ile Osmaniye Sanayici İş Adamları Derneği ortaklığı ile 1994 yılında, Toprakkale ilçesi Büyük Tüysüz Köyü mevkiinde 100 hektarlık bir alana kurulmuştur.2004 yılında yayımlanan Teşvik Yasasının ardından, bölgede 1., 2. ve 3. etap alt yapı çalışmalarının ardından 525 hektarlık alan daha sanayicilerin hizmetine girmiştir. 2010-2011 yıllarında, 4. etap 41 hektar, 2010-2012 yıllarında 5. etap 33 hektar ile sanayicilerin hizmetine sunulmuştur.

Bugün; 1994 yılından bu yana 5. etapa kadar genişleyen Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi, toplamda 699 hektar alana sahip olup, genişleme faaliyetlerine ve çalışmalarına devam etmektedir. Kadirli Organize Sanayi Bölgesi; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Genel Müdürlüğü ile oluşturulan yer seçimi komisyonu 26.11.1997 tarihinde toplanarak çalışmalara başlanmıştır.08.12.2000 tarihinde Kuruluş Protokolü onaylanarak Bakanlık OSB sicil defterinde 32 sicil numarasıyla kayıtlı Kadirli Organize Sanayi Bölgesi 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir özel hukuk tüzel kişiliği vardır.

Harita 1 Türkiye Haritasında Osmaniye'nin Konumu

Kaynak 1 <http://www.lafsozluk.com/2011/04/turkiye-iller-ve-bolgeler-haritasi.html>

1.2. YÖNETİM YAPISI, İDARİ BÖLÜNÜŞ VE SINIRLAR

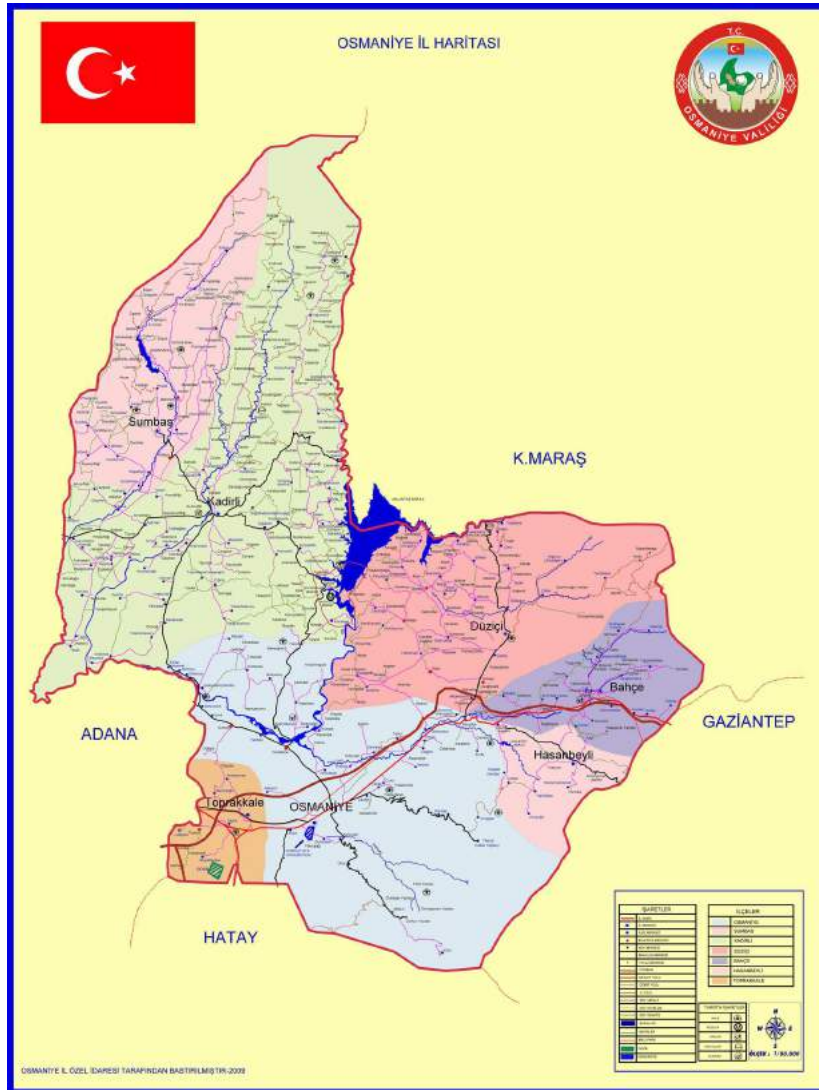
1.2.1. Osmaniye İl Ve İlçe Sınırları

Tablo 1 Osmaniye İlçeleri

İLÇE ADI	MERKEZE UZAKLIĞI (KM)	KÖY SAYISI	YÜZÖLÇÜMÜ (KM2)
MERKEZ İLÇE	-	37	747
TOPRAKKALE	8	52	125
KADIRLI	46	59	1050
SUMBAS	64	13	398
DÜZİÇİ	34	23	501
BAHÇE	41	15	182
HASANBEYLİ	39	6	121

Kaynak 2 Osmaniye Belediyesi

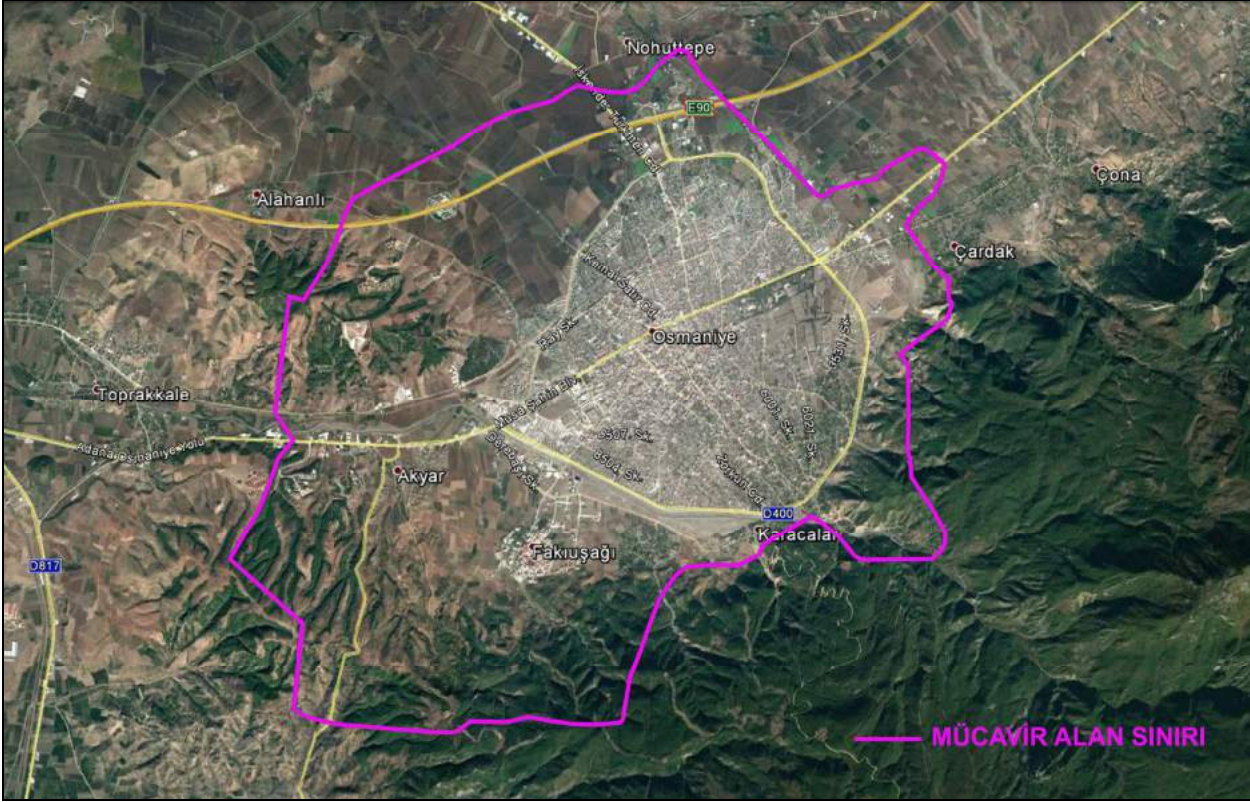
Harita 2 Osmaniye İl Haritası

Kaynak 3 www.osmaniye.gov.tr

1.2.2. Osmaniye Belediye Ve Mücavir Alan Sınırı

Harita 3 Osmaniye Belediye Ve Mücavir Alan Sınırı Haritası

Kaynak 4 Osmaniye Belediyesi

1.3. EKONOMİK VE SOSYAL GELİŞİM ÖLÇÜTLERİYLE OSMANİYE

Ekonomik; Osmaniye’de halk, geçimini öncelikle hayvancılık ve tarımdan sağlamaktadır. Tarım ürünlerinin başlıcaları ise yerfıstığı, portakal ve pamuktur. Osmaniye ilinde sanayinin temelini yerfıstığı oluşturmaktadır. Yapılan değerlendirmelere göre Türkiye’de üretilen yerfıstığının yaklaşık %35’i Osmaniye’den karşılanmasına rağmen, %90’nına yakın kısmı Osmaniye’de pazarlanmaktadır.

Osmaniye ilinde, yerfıstığı tarımı hasadının mekanize olmaması nedeniyle uzun yıllar aile ziraatının dışına çıkamamıştır. Özellikle hasat zamanının pamukla aynı döneme rastlaması, işçi temini bakımından, çiftçiler açısından önemli bir sorun oluşturmuştur. Son yıllarda, hasat makinelerinin bölgeye girmesiyle birlikte yerfıstığı ekim alanlarında önemli miktarda genişlemeler olmuştur. Ancak, halen bölgede kısmen de olsa yerfıstığı hasadı elle yapılmaktadır.

Osmaniye ili 2013 yılı işsizlik oranı %14,0 ile Türkiye sıralamasında 8. sırada, işgücüne katılma oranı %43,9 ile 74. sırada ve istihdam oranı %37,8 ile 75. sırada yer almaktadır.

Osmaniye 2012 yılında, toplam elektrik tüketimi 2 682 629 MWh ile 18. sırada, kişi başına sanayi elektrik tüketimi ise 4 530 KWh ile 5. sırada yer almaktadır. 2013 yılı geçici

verilerine göre, Osmaniye ili yaptığı 132,7 Milyon \$ ihracat ile Türkiye sıralamasında 47. sırada yer almaktadır.

Osmaniye ili, toplam işlenen tarım alanı bakımından Türkiye'nin 59. ili konumundadır. Osmaniye'nin 2013 yılında toplam işlenen tarım alanı 114 908 hektardır. Bu alanın 114 602 hektarı ekilen tarım alanı, 306 hektarı nadasa bırakılan tarım alanı, 3 661 hektarı ise sebzeğe ayrılan tarım alanıdır.

Sosyal; İl ve ilçe merkez nüfusunun toplam nüfusa oranı %75,1 dir. Nüfusun 374 867 kişisi şehirlerde yaşarken, 124 114 kişisi belde ve köylerde yaşamaktadır. İl merkezi nüfusu toplam 244 195'tir. Osmaniye ilinde genç nüfusun ağırlığı dikkat çekicidir. 2013 yılında il nüfusunun %45'si 25 yaşın altında olup, %41 olan Türkiye oranının üzerindedir. 25-65 yaş arası nüfus, toplam nüfusun %48'i olup %51 olan Türkiye oranının altında, 65 yaş üstü nüfus ise toplam nüfusun %7'si olup %8 olan Türkiye oranının altındadır. 2013 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre ilin kilometrekareye 160 kişi olan nüfus yoğunluğu, 100 olan ülke nüfus yoğunluğunun üstündedir. İl nüfus yoğunluğu bakımından Türkiye sıralamasında 12. sırada yer almaktadır. İlin nüfus artış hızı %13,8'dir. Aynı yılda 6 yaş üzeri nüfus için okuryazarlık oranı %93,7 olup Türkiye sıralamasında 59. sıradadır. 2012-2013 yılları için Osmaniye ilinin %0,5 net göç hızı ile göç verdiği anlaşılmaktadır.

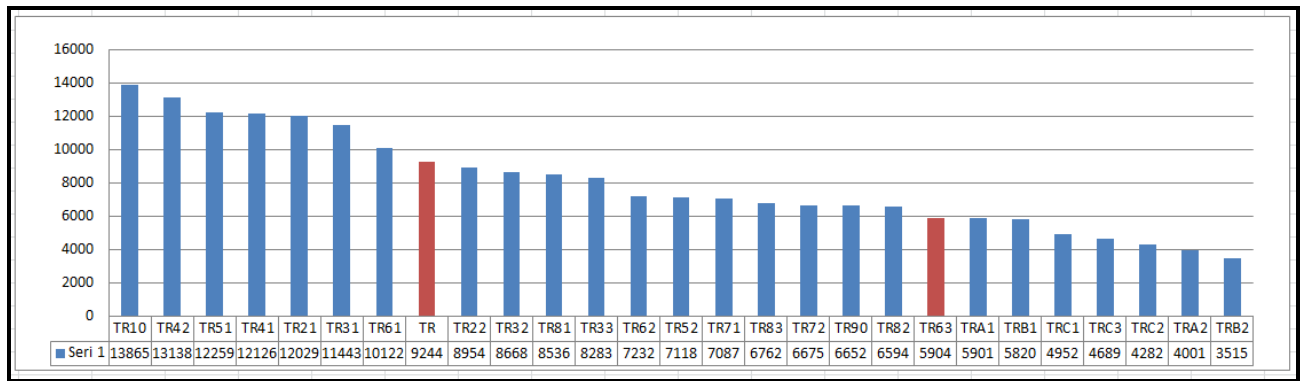
Osmaniye 2013 yılında;

-Ortalama hane halkı büyüklüğü 4,04 ile 20. sırada

-Kaba evlenme hızı %8,5 ile 14. sıradadır.

-İlkokulda öğretmen başına düşen 18 öğrenci sayısı ile 33. sırada bulunmaktadır.

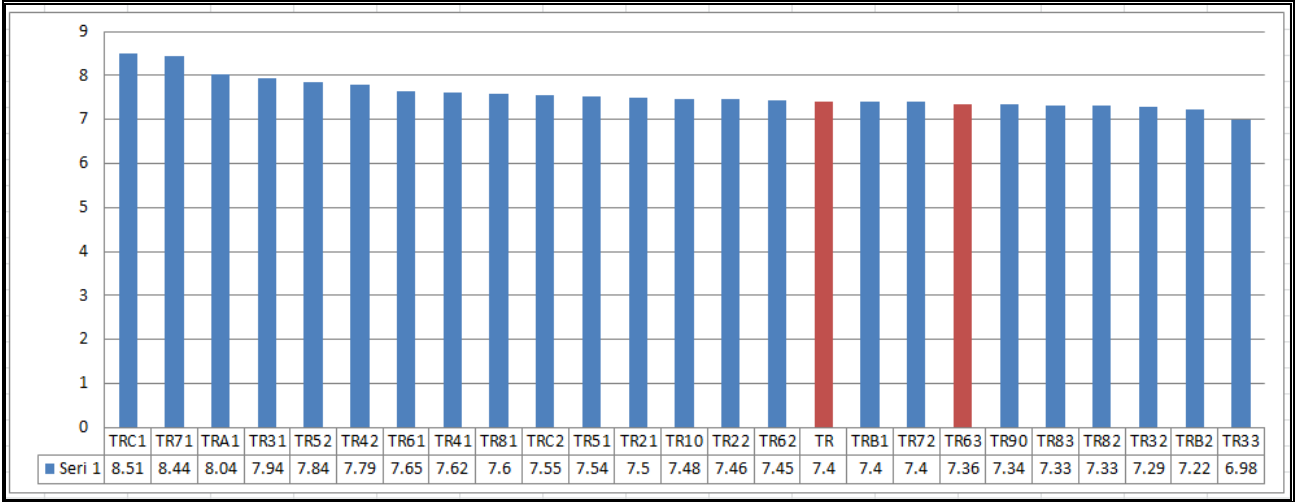
Şekil 1 Kişi Başına Gayri Safi Katma Değer,2011

Kaynak 5 Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye, TÜİK

2013 yılında kişi başına gayri safi katma değer tr63 bölgesinde 5904 olarak gerçekleşmiştir. Bu değer 9244 dolar olan Türkiye değerinin altındadır.

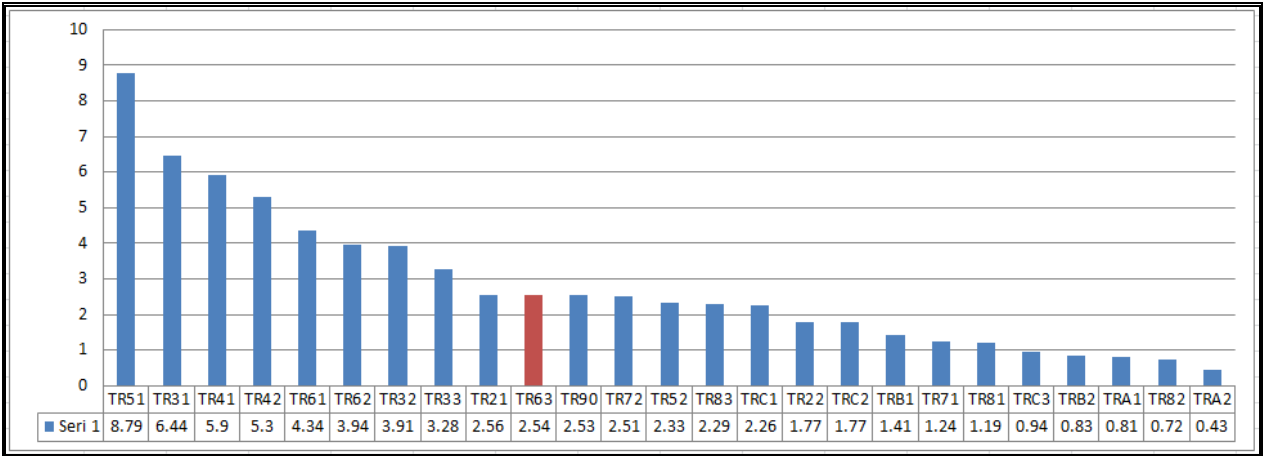
Şekil 2 Tüfe Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim Oranı,(%), 2013

Kaynak 6 Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye, TÜİK

2013 yılında bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE değişim oranı tr63 bölgesinde %7.36 olup, bu değer Türkiye değerinin altındadır.

Şekil 3 Çalışan Sayılarının Türkiye Toplamı İçindeki Payı,2011 (%)

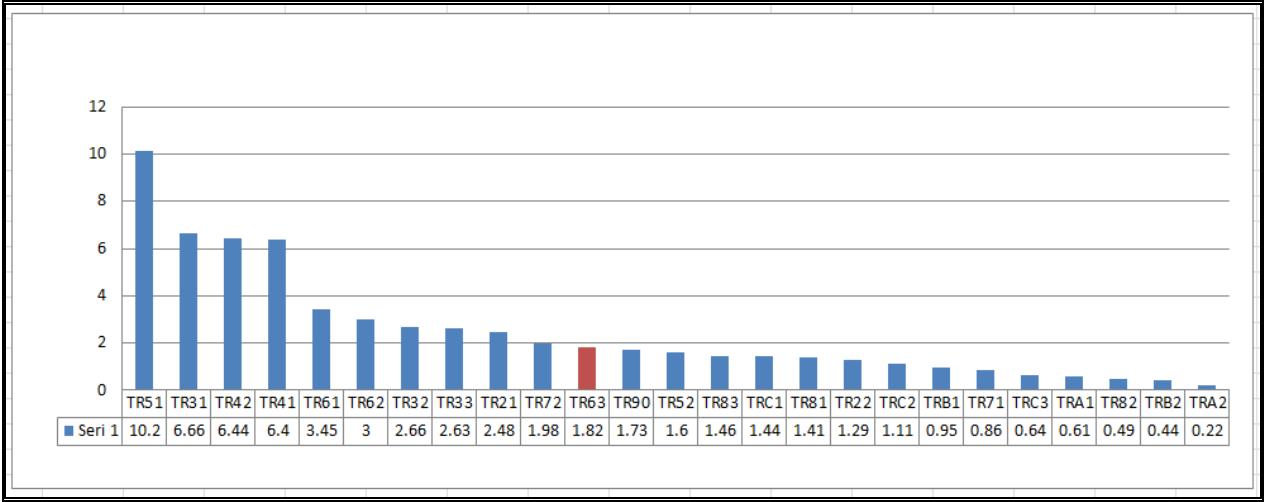

Kaynak 7 Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye, TÜİK

2011 yılında sanayi ve hizmetler sektöründe çalışan sayılarının türkiye toplamı içindeki payına bakıldığında tr63 bölgesi %2,54 değeri ile %30 değerini alan İstanbul bölgesinin oldukça altındadır.

Şekil 4 Maaş Ve Ücretlerin Türkiye Toplamı İçindeki Payı,2011 (%)

Kaynak 8 Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye, TÜİK

2011 yılında sanayi ve hizmetler sektöründe maaş ve ücretlerin Türkiye toplamı içindeki payına bakıldığında, tr63 bölgesi %1.82 değeri ile %38.09 değerini alan İstanbul bölgesinin oldukça altında yer almıştır.

2. TARİHSEL GELİŞİM

2.1. TARİH İÇİNDE OSMANİYE

Osmaniye kuruluşundan günümüze kadar Avrupa-Asya ve Afrika kıtalarına açılan, Adana-Gaziantep- Hatay yol kavşağında önemli bir yerde gelişmesini sürdürmüştür. Bu konumu nedeni ile önemli idari yapılanmalar görülmektedir. Türk'lerin 1071 yılında Malazgirt Zaferi ile Anadolu'ya yerleşmesine müteakip 1082 yılında Ulaşlılar Aşireti Toroslar'ın güneyine inmişler, bugünkü Osmaniye'nin Haraz mahallesi mevkesine yerleşmişlerdir. Bu olay Osmaniye'nin kuruluşunun başlangıcı sayılmaktadır. 1097 yılında başlayan Haçlı Seferleri nedeniyle Çukurova bölgesine yerleşmiş olan Türkmen boyları Çukurova'yı terk etmek zorunda kaldılar. I. Haçlı Seferi Ermenilerin Çukurova'yı ele geçirmelerine sebep oldu. Ermeniler Çukurova' da Sis (Kozan) merkezli bir devlet kurdular. Klikya Ermeni Prenslığı XII. yy da kısmen Çukurova' ya hâkim oldu. Bir süre sonra Mısır' da hüküm süren Memlûklular Türkmen güçlerin de desteği ile Çukurova topraklarını Ermenilerden geri alır. Böylece bölgenin yeni sahibi Memlûklular olmuştur.

1256 Moğol saldırısı Anadolu' da pek çok yaralar açtı. Ancak Moğolların önünden kaçan Türk nüfusu Anadolu'daki Türk nüfus oranını artırması gibi faydalı bir olaya da sebep oldu. İşte Çukurova'yı ebedi Türk yurdu yapanlar da bu kırk bin çadırılık Türkmenler oldu. Memluk Sultanı Baybars bunları Antakya ile Gazze arasında bulunan topraklara yerleştirdi; beylerine dirlikler verdi. Bu Türkmenlerden de yararlanan Sultan Baybars, 1266, 1273, 1275 yıllarında Çukurova' ya büyük akınlar düzenledi. Türkmen nüfus Çukurova' yı doldurmaya başladı. Memlûklular döneminde Osmaniye ve çevresine büyük Türk göçleri olmuştur. Kınık, Bayat ve Yüreğir Aşiretleri Osmaniye ve çevresine yerleşmiştir. XII. yy'ın sonlarında Oğuz Boylarından kırk bin Halep Türkmeni Osmaniye' ye iskân edilmiştir. 1517 yılında Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim' in Mısır Seferi sonucu Memlûklular Devleti' ne son verilerek Çukurova toprakları Osmanlı hâkimiyeti altına girmiştir. Bazı araştırmacılara göre; Kınık Nahiyesinin bugünkü Toprakkale ilçesi çevresinde olduğu yönünde önemli bulgular vardır. Kınık Nahiyesi Payas (Üzeyir) sancağına bağlı olarak 1490–1500 yılında kurulmuştur. Halkı Kınık boyundandır. Halkının tamamı Türk ve Müslüman'dır. Kasabanın ilk kurulduğu yıllarda Kınık boyunun başlarında Göç Eri Hamza Bey boy beyi olarak bulunmaktadır. Kasabanın Kınık Nahiyesi adıyla birde ayrı bir kanunnamesi de vardır. 1522 yılında Maraş' ta Zülkadiriye Eyaletine daha sonra Halep vilayetine bağlamıştır.

XIX. yy da Osmanlı Devleti merkezi otoritesini yitirmeye başlamıştır. Bu dönemde Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa Osmanlı Padişahı II. Mahmut' a karşı başlattığı mücadelede üstün gelmiş, Çukurova toprakları Mehmet Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa' ya bırakılmıştır(1833–1840). 1840 yılında imzalanan Londra Antlaşması ile bölge yeniden Osmanlı hâkimiyeti altına girmiştir. Osmanlı Devletinin XIX. yy.ın son çeyreğinde merkezi otoritesi tamamen bozulmuş Osmaniye ve çevresinde asayişini yeniden sağlamak ve aşiretleri itaat altına almak amacıyla Derviş Paşa komutasında Fırka- İslâhiye adı altında bir birlik görevlendirilmiştir.

Derviş Paşa önce Hatay ve çevresini iskân etmiş daha sonra da Osmaniye ve çevresine gelerek yöredeki aşiretleri Hacı Osmanlı köyü ve civarına iskân etmiştir. "Yeni Vilayetler Nizamnamesi"ne göre 1866 yılında bu bölgedeki yerleşim birimi Osmaniye kazası

olarak teşkilatlanmıştır. Bu kazaya Ulaşlı, Tecirli, Cerit, Karayığit ve Ağyazı nahiyeleri bağlanmıştır. Osmaniye kazası bu şekilde Payas (Üzeyir) Cebel-i Bereket Sancağına ve o da Halep eyaletine bağlanmıştır. Payas Sancağı 1874'te Yarpuz'a taşınmış ve Osmaniye Cebel-i Bereket Sancağı adını almıştır. Osmaniye-Payas-Hassa-Bulanık-Bahçe ve Yarpuz Kazaları Cebel-i Bereket sancağına bağlanmıştır. II. Meşrutiyet ile Osmaniye Cebel-i Bereket Sancağı Yarpuz'dan Osmaniye merkeze taşınmıştır.

Yukarıda adı geçen idari yapı 1924 yılına kadar devam etmiştir. Sancak merkezinin Osmaniye' ye taşındığı sırada Osmaniye nüfusu 7 000 civarındadır. Osmaniye geçirdiği bütün dönemlerde değişik kavimlerin işgal ve istilasına uğramıştır. En son 1. Dünya Savaşında önce İngiliz sonrada Fransızların işgaline uğramış, çetelerimiz direnmiş Ankara antlaşmasından sonra Fransızlar 7 Ocak 1922 'de Osmaniye'den çekilmişlerdir. Cumhuriyetin ilanı ile idari yapılanma yeniden şekillenmiş ve Osmaniye kazası vilayet yapılmıştır. Bu tarihlerde Osmaniye' nin nüfusu 10 000 dolaylarındadır. 1933 yılına kadar vilayet olan Osmaniye bu tarihte kazaya indirilmiştir.

24.10.1996 gün ve 4200 sayılı kanunla il statüsüne yeniden kavuşmuştur.

3. DOĞAL YAPI

3.1. JEOLJİK YAPI

Bu çalışma ile; Osmaniye İli Osmaniye Belediyesi sınırlarını kapsayan, 25 adet 1/5000 ölçekli ve 265 adet 1/1000 ölçekli paftada sınırları belirtilen yaklaşık 8500,0 Hektar alan için hazırlanan "**İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüt Raporu**" ile inceleme alanının yerleşime uygunluk değerlendirilmesinin yapılması amaçlanmıştır. Planlama alanına ait imar planına esas jeolojik– jeoteknik etüd (mikro bölgeleme etüd) raporu, Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü tarafından 09.06.2016 tarihinde onaylanmıştır. Bu çalışma kapsamında inceleme alanında olası jeolojik tehlikeleri ve zeminin mühendislik parametrelerini belirleyerek jeolojik açıdan imar planına altlık oluşturacak kriterler ile temel ve zemin etüd raporlarına yön vermek amacıyla gerekli arazi incelemeleri, sondaj çalışmaları, jeofizik ölçümler, laboratuvar verileri kullanılarak, yapılan jeolojik - jeoteknik değerlendirmeler sonucunda alanın yerleşime uygunluk değerlendirilmesi belirlenmiştir.

3.1.1. Genel Jeoloji

Çalışma alanında Amanos istifine ait birimler, Misis-Andırın istifine ait birimler ve bunları uyumsuzlukla örten Örtü kayaçları yer alır. Amanos istifi tabanda, Erken Ordovisiyen yaşlı Kardere formasyonu ve Geç Ordovisiyen yaşlı Bedinan formasyonları ile başlar. Kardere formasyonu, silttaşı ve şeyi arakatlı kuvarsit ve kuvarsitik kumtaşlarından, Bedinan formasyonu ise kumtaşı, kuvarsitik kumtaşı ve şeyi ardalanmasından oluşur. Bu Paleozoyik birimler üzerine uyumsuz olarak Erken Triyas-Erken Kretase yaşlı kireçtaşı ve dolomitik kireçtaşlarından oluşan Berke kireçtaşı gelir. Bölgeye geç Kampaniyen-erken Maastrichtiyen'de yerleşen ofiyolitik melanj karakterli Koçali karışığı, Berke kireçtaşı üzerinde tektonik dokanakla yer alır. Koçali karışığı üzerinde tektonik olarak bulunan Kızıldağ ofiyoliti, genel olarak serpantinleşmiş ultramafik kayaçlardan oluşur. Kireçtaşı, killi kireçtaşı ve marn ardalanmasından oluşan geç Maastrichtiyen yaşlı Alan kireçtaşı, Kızıldağ ofiyolitini uyumsuz olarak örter. Çakıltası, kumtaşı ve nummulitli kireçtaşından oluşan İpresiyen yaşlı Çatal formasyonu, Koçali karışığı üzerinde uyumsuz olarak bulunur. Amanos istifinin en üst düzeyini çakıltası, kumtaşı, marn ve kireçtaşlarından oluşan Orta Miyosen yaşlı Kızıldağ formasyonu oluşturur. Amanos istifi üzerinde Andırın Kireçtaşı, Andırın karışığı, Karataş ve Kadirli formasyonlarından oluşan Misis - Andırın istifi tektonik olarak yer alır. Jura-Kretase yaşlı Andırın kireçtaşı, ofiyolitler ile Miyosen yaşlı birimler üzerinde tektonik olarak yer alır. Erken Miyosen yaşlı Andırın karışığı, fliş karakterli matriks içinde değişik yaş ve türde blokları kapsayan karışık bir birimdir. Üzerinde uyumlu olarak yer alan Erken-Orta Miyosen yaşlı Karataş formasyonu, kumtaşı, marn, çamurtaşı ve kumlu kireçtaşlarından oluşur. Karasal ve gölsel çökellerden oluşan Geç Miyosen yaşlı Kadirli formasyonu. Karataş formasyonu üzerine uyumlu olarak gelir. Pliyosen yaşlı Hamiş formasyonu, hem Amanos istifi hem de Misis-Andırın istifini uyumsuz olarak örter. Tüm istif, toleyitik karakterli plato bazaltlarından oluşan Kuvaterner yaşlı Delihalil bazaltı tarafından uyumsuz olarak örtülmüştür. Çalışma alanında geç Kampaniyen - erken Maastrichtiyen ve Miyosen'de gelişmiş bindirme fayları yer alır. Kuvaterner ise Alüvyon ile temsil edilir.

İl merkezinden Toprakkale'ye kadar olan bölümdeki otokton konumlu birimlerin batıda ve doğudan allokton konumlu birimlerle sınırlandığı görülmektedir. Batıda Adana Baseni ve İskenderun Basenlerini ayıran, Misis Grubu ve Üst Kretase-Alt Tersiyer'de okyanusal kabuğun yok olduğu sütür zonundaki litolojilerin oluşturduğu kayaları ilk olarak tanımlayan Schmidt (1961), bu birimleri İsalı Katastrofik Fasiyesi olarak isimlendirmiştir. Bilgin ve diğ, (1981) Andırın formasyonu, Kozlu (1987;1997) ise **Çamlıbel grubu** içinde Dokuztekne Formasyonu ve bunu üzerleyen Bodrumkale Formasyonu, Bulgurkaya Olistostromu ve Gebenköy Formasyonu olarak ayırtlamıştır. Benzer litolojiler, daha kuzeyde geniş bir yayılım göstermekte ve Dikenli karmaşığı olarak da isimlendirilmektedir (Yılmaz ve Gürer, 1996). Misis yükselimi kayaları Tüysüz İlçesinden başlayıp güney batı yönünde otobana paralel hat boyunca Aydınlar Köyü'ne dek uzanmaktadır.

Allokton konumlu Misis-Andırın birliğinin temelinde **Çamlıbel gurubu** olarak adlandırılan (Kozlu, 1997) Üst Kretase yaşlı ofiyolitik bir melanj yer almaktadır. Tabanı faylı olan Çamlıbel gurubu kayaları altta, spilitik bazalt, serpantin, peridotit, gabro, pelajik kireçtaşları, çört, kuvarsit ve fillat gibi kayaçlardan oluşur. Çeşitli matriks içerisinde kireçtaşları ve spilitik bazalt blokları yaygın olarak gözlenmektedir. **Dokuztekne** ve **Bodrumkale** formasyonlarından oluşan birimde tabandaki Dokuztekne formasyonu, Dutlupınar mevkiinde yaygın mostralara vermektedir. Formasyon KD uzanımlı olup önceki çalışmalarda değişik adlarla tanımlanmıştır.

Dokuz tekne formasyonu olarak adlanan ve Misis-Andırın birliğinin temelini oluşturan kayaçlar, tabanda spilitik bazaltlarla başlamaktadır. Üste ortaç volkanitler yer alır, en üste ise tüfit ve aglomeralara geçiş yapmaktadır (Kozlu, 1987). Bu kayaç türleri istif içerisinde ardanmalı olarak tekrarlanmaktadır. İstifte yer yer marn, killi-kumlu kireçtaşı ve çakıltaşı-kumtaşı seviyeleri yer almaktadır. Birim genel olarak değerlendirildiğinde, bazik volkanitlerin egemenliğinde, kırmızı, koyu kırmızı-kahverengi renkli, yer yer manganlı, çörtlü ve fosilli mikrit ara seviyeleri içeren, volkanit-tüfit-aglomera ardanmasından oluştuğu görülmektedir.

Dokuztekne formasyonunu uyumlu olarak üzerleyen Bodrumkale formasyonu killi kireçtaşı, marn ve Kozlu (1987) tarafından Andırın İlçesi'nin batısındaki Bulgurkaya Köyünde bulunan olistostrom birimleri için adlanmış olup, Delihalil tepe kuzeyinde yer alan sırtlar boyunca KD-GB uzanımlı olarak yaygın mostralara sunmaktadır. Birim, Misis – Andırın havzasında Üst Eosen – Oligosen yaşlı mega-breş, killi-kumlu çakıltaşı seviyeleri ile ardanmalı çökelen türbidit özellikli kumtaşı-kalkarenit ve kumlu marn gibi kayaç türlerinin oluşturduğu bir matriks içerisinde kendinden daha yaşlı Misis – Andırın melanjına ait blokları kapsamaktadır. Dutlupınar mevkiinde Dokuztekne formasyonu üzerinde yer alan birim, Tüysüz civarında Deli Halil bazaltları tarafından üzerlenmektedir. Formasyonun bölgeye yerleşimi Akitaniyen de gerçekleşmiştir (Uysal, 2005).

Osmaniye İli yerleşimi batısında Misis yükselimi temel birimleri üzerinde, doğrultu atımlı fayların kontrolünde kıta kenarı havza niteliğinde gelişen, Üst Paleojen Neojen Misis andırın havza çökeliği iki dilim halinde gözlenmektedir. Bunlar; daha kuzeyde yer alan ve bloklu karışıktan oluşan Bulgurkaya Olistostromu ile Adana Baseni ile geçişi oluşturan ve bulgurkaya formasyonu üzerine uyumlu olarak gelen Alt Miyosen yaşlı Gebenköy

formasyonudur. Misis-Andırın havzasının güney doğu kanadını ise Alt orta Miyosen yaşlı türbiditik karakterli Aslantaş ve Karataş formasyonları oluşturmaktadır (Kozlu, 1997).

Çalışma alanı yakın civarında KKD uzanımlı olarak yerleşen, yaygın mostralara sunan ve Orta Miyosen sonunda Aslantaş fay zonunun hareketine bağlı olarak gelişen bindirmeler boyunca bölgeye tektonik olarak yerleşen bu çökellerden Bulgurkaya olistostromu, Üst Eosen-Oligosen yaşlı bir denizel bir matrisi içerisinde Misisi Andırın Melanjına ait blokları kapsayan kaotik bir çökel topluluğundan oluşmaktadır. İlk defa Kozlu (1987) tarafından adlandırılan birim, içerisinde bol olistolit bulunduran megabreş, killi kumlu çakıltası ile ardalımalı çökelen türbiditik karakterli kumtaşı-kalkarenit ve kumlu marnlardan oluşmaktadır.

Dutlupınar mevkiinde Dokuztekneler formasyonu üzerinde yer alan birim, Tüysüz civarında Delihalil bazaltları tarafından üzerlenmektedir. Formasyonun bölgeye yerleşimi Akitaniyen de gerçekleşmiştir (Uysal, 2005).

Misis-Andırın Havzası'nın güneydoğusundaki çökelim ürünü birimler bölgede özellikle Toprakkale ile Delihalil Tepe arasında yaygın mostralara sunan Aslantaş formasyonuna ait sığ şelf, tidal ortam çökelim ürünü birimlerle temsil edilen türbiditik karakterli çökellerdir.

Toprakkale batısında İskenderun Havzası çökelleri ile faylı kontakt yapan birim, güneyde Yumurtalık'ta denize girmekte, KD yönünde ise Kahramanmaraş kuzeyinde son bulmaktadır. **Aslantaş formasyonu**, Üst Kretase yaşlı Çamlıbel gurubu melanjı ve Bulgurkaya olistostromu ile tektonik olarak üzerlenirken, İskenderun Havzasına ait Hamiş Formasyonu karasal kırıntılıları ve Delihalil Bazaltları ile açısız uyumsuz olarak üzerlenmektedir. Formasyon Toprakkale kuzeyinde kaleyi de kat eden hat boyunca İskenderun Havzası çökellerinden Kızıldere Formasyonunun sığ çökelim ürünü kırıntılılarını tektonik olarak üzerlemektedir.

Birim yaygın olarak kumtaşı, çamurtaşı ve marn ardalımlarından oluşmakta, yer yer çakıllı ara düzeyleri, bol bitki kırıntısı ve mika içeriğinin yanı sıra taban yapılarının varlığı ile belirgindir. Türbiditik oluşumu işaret eden Bouma istifinin bütün fasiyeslerinin izlenebildiği çökelim egemen litolojisi kumtaşı ve şeyldir.

İnceleme alanında tabanı ve tavanı gözlenmeyen birim, tabanda ince tabakalı, karbonatça zengin, siltaşı, çamurtaşı marn ve kumtaşı ardalımları ile başlamaktadır. İstif üstte ince-orta tabaka kalınlıklı kumtaşı ince tabakalı, laminalı şeyl ardalımları şeklinde devam etmektedir. Sarımsı boz, yeşilimsi gri renkli formasyonun orta düzeylerinde bitki kırıntılı, çakıllı düzeylerin oluşturduğu kanal çökelleri yer almaktadır. Kale Tepe güneybatısındaki mostralarında kumtaşları üzerinde ripilmarklar, iz fosiller, tabaka alt düzeylerinde taban yapıları ve yer yer slump'lar gözlenmektedir. Bölgedeki bir diğer allokon kaya gurubu ise Osmaniye yerleşimini doğudan kuzeydoğu uzanımlı bir hat boyunca sınırlayan ve Arap-Afrika platformu örtü birimlerinin temelini oluşturan ofiyolitik kayalar ve Üst Maastrichtiyen-Eosen yaşlı platform çökelleridir.

Arap-Afrika Kıtası platformu üzerine yerleşen ofiyolitik gurubu kayalar iki tektonik dilim şeklinde tarif edilmektedir (Kozlu 2007), Bunlar, Geç Triyas_Erken Kretase yaşlı volkano

sedimenter birimlerden ve melanjdan oluşan Kocaali karmağı ve bu kaya topluluğunu üzerleyen Kızıldağ ofiyolit dilimi kayalarıdır. Kızıldağ Ofiyoliti Türkiye'nin tek eksiksiz ofiyolit serisi olup tabandan tavana tektonit harzburjit ve dunitlerden kümülatlar ise dunit, harzburjit, verlit, gabro, lehva dayk karmaşığı, diyabaz daykları, yastık yapılı bazaltlar ve volkano sedimentler yeralmaktadır. Birim derin deniz sedimanları ile birlikte itilerek platform üzerine yerleşmiş olup, ekaylı bir yapı sunmaktadır.

3.1.2. Stratigrafi

Doğu Torosların güneye uzantısı olan, Amanos dağları, Suriye sınırı yakınında Ölü Deniz Rifti boyunca uzanan, yaklaşık kuzey-güney gidişli bir dağ kuşağı olup, Erken Paleozoyik'ten günümüze kadar yaygın bir çökel istifini kapsar.

İnceleme alanında izlenen Amanos istifi tabanda; Erken Ordovisiyen yaşlı Kardere formasyonu ve üzerine uyumsuz olarak gelen, Geç Ordovisiyen yaşlı Bedinan formasyonu ile başlar. Bu Paleozoyik birimler Erken Triyas-Erken Kretase yaşlı Berke kireçtaşı tarafından uyumsuz olarak örtülür. Geç Kampaniyen-Erken Maastrichtiyen yaşlı Kızıldağ ofiyoliti ve Koçali karışığı Mesozoyik yaşlı Berke kireçtaşı üzerine tektonik olarak gelir. Kızıldağ ofiyoliti üzerinde geç Maastrichtiyen yaşlı Alan kireçtaşı uyumsuz olarak yer alır. Koçali karışığı üzerinde uyumsuz olarak yer alan İpresiyen yaşlı Çatal formasyonu, Orta Miyosen yaşlı Kızıldere formasyonu tarafından aşıl uyumsuzlukla örtülür. Misis - Andırın istifi alttan üste doğru Andırın Kireçtaşı, Andırın karışığı, Karataş ve Kadirli formasyonlarından oluşur ve Amanos istifi üzerine tektonik olarak gelir. Bu birimler üzerinde de uyumsuz olarak Pliyosen yaşlı Hamiş formasyonu yer alır. Tüm istif Kuvaterner yaşlı Delihalil bazaltı tarafından uyumsuz olarak örtülmüştür.

AMANOS İSTİFİ

İnceleme alanında Amanos istifine ait Paleozoyik birimler, kuzeydoğuda Balk ve Berke Dağları batısında, güneydoğuda Yarpuz'un güneyinde Çakır Tepe ve çevresinde yüzeyler. Balk ve Berke Dağlarında Mesozoyik istifin altında yer alan Paleozoyik birimler, Eroskay ve diğerleri (1978) tarafından Sır temel karmaşığı olarak tanımlanmış ve bir bütün olarak ele alınmıştır.

1/500.000 ölçekli Hatay paftasında, Berke ve Balk Dağı'ndaki ve Yarpuz'un güneyindeki Paleozoyik birimler, Üst Kambriyen-Ordovisiyen ve Üst Ordovisiyen kayaları olarak haritalanmıştır. Demirkol (1988), Türkoğlu ve batısındaki, Yalçın (1980) Bahçe ve çevresindeki çalışmalarında Üst Kambriyen-Ordovisiyen kayalarını Kardere formasyonu olarak adlandırmışlardır. Üst Ordovisiyen kayaları ise Bedinan formasyonu olarak tanımlanmıştır (Demirkol, 1988). Bu nedenle inceleme alanında yüzeyleyen Paleozoyik birim, Kardere ve Bedinan formasyonları olarak anlatılacaktır.

Amanoslar bölgesinde Paleozoyik yaşlı birimler üzerine uyumsuz olarak gelen ve genel olarak dolomit, dolomitik kireçtaşı ve kireçtaşlarından oluşan Mesozoyik platform karbonat istifi; Komprehensif serisi (Lahner, 1972; Janetzko, 1972; Ishmavvi, 1972), Amanos grubu (Yalçın,1980) gibi adlarla tanımlanmıştır. Birim, Atan (1969) tarafından Amanoslar'ın güney kesiminde formasyon mertebesinde ayırtılarak incelenmiştir (Aralık kuvarsiti, Küreci dolomiti ve Karadağ kireçtaşı).

Kuzey Amanoslar'da ise birim, Demirkol (1988) tarafından Cudi grubu kapsamında Çanaklı ve Latdağı formasyonlarına, Mardin grubu kapsamında Araban formasyonuna ayrılmıştır. Osmaniye ve çevresinde yüzeyleyen Mesozoyik istif, Ayaşoğlu (1970), Çağlayak (1970) ile Eroskay ve diğerleri (1978) tarafından ise Berke kireçtaşı olarak adlandırılmıştır.

Geniş bir yayılım gösteren ve başlıca spilit, serpantin, radyolarit ve pelajik derin deniz sedimentlerinden oluşan ve Berke kireçtaşı üzerinde tektonik olarak yer alan karışık birim, Eroskay ve diğerleri (1978) tarafından Ofiyolit topluluğu olarak, Bilgin ve diğerleri (1981) tarafından Koçali melanji (karışığı) adı altında anlatılmıştır. Bu çalışmada melanjlar Koçali karışığı, içyapısını iyi korumuş ofiyolitler ise Kızıldağ ofiyoliti olarak alınmıştır.

Çalışma alanında geç Kampaniyen-erken Maastrichtiyen yerleşim yaşlı Koçali karışığı ve Kızıldağ ofiyoliti (içyapısı iyi korunmuş) yer alır.

Kardere Formasyonu (Ok)

Silttaşı ve şeyl ara katkılı kuvarsit ve kuvarslı kumtaşlarından oluşan birim Kardere formasyonu olarak adlandırılmıştır (Yalçın, 1979).

Birim inceleme alanında Balk ve Berke Dağları'nda, Yarpuz'un güneyinde Çakır Tepe ve çevresinde izlenmektedir. Kardere formasyonu en iyi Gaziantep-N37 paftasında Bahçe ilçesinin kuzeydoğusunda Aşağıkardere ve Yukarıkardere köyleri ve Karderesi çevresinde izlenir (Aksay ve diğerleri, 1988; Demirkol, 1988).

Kardere formasyonu; çoğunlukla dış yüzeyi kahverengi, sarı, krem renkli, taze kırık yüzeyi yeşil, gri, pembe renkli, yarı köşeli, yuvarlak, orta boylanmış, sert, köşeli kırıklı, ince-orta taneli, orta- kalın katmanlı kuvarsit, kuvarslı kumtaşı ve bunlarla ardalı, ince katmanlı, yeşilimsi gri silttaşı ve şeyllerden oluşur. Kuvarsit ve kumtaşlarında canlı izleri iyi korunmuştur. Bu canlı izleri; başlıca annelid türü organizmaların katmanlanmaya dik ve paralel açtıkları tüpsü yuvalar, beslenme izleri, trilobit türü organizmaların konaklama ve sürünme izleridir. Tüp şeklindeki yuvalar kumtaşı ve özellikle silttaşı-şeyl düzeylerinde yaygın olarak izlenir. Kuvarsit ve kumtaşlarında çapraz tabakalanma, paralel ve çapraz laminalanma ve rippilmark iyi gelişmiştir. Birimin yaklaşık kalınlığı 450 metredir.

Kardere formasyonu Berke ve Balk Dağları'nda Berke kireçtaşları tarafından uyumsuz olarak örtülür. Yarpuz güneyinde ise üzerine açısal uyumsuzlukla Bedinan formasyonu gelir.

Kardere formasyonunun yaşı çok sayıda canlı izleri ile saptanmıştır. Yalçın (1979) tarafından derlenen örneklerde saptanan Cruziana isp. ve Rusophycus isp. fosillerine göre birime Erken Ordovisiyen yaşı verilmiştir.

Birim kapsadığı iz fosillere ve sedimanter yapılara göre kıyı dolayısı ile şelf ortamında çökelmiştir.

Kardere formasyonu; Amanoslar'da Bahçe formasyonu (Lahner, 1972), Aşağıkardere ile Bahçe serisi (Ishmawi, 1972) ve Cruziana tabakalarına (Janetzko, 1972) eşdeğerdir.

Bedinan Formasyonu (Ob)

İlk kez Cobb (1957) tarafından Mardin, Bedinan bölgesinde Orta-Geç Ordovisiyen yaşlı klastik kayaları içeren istif, Bedinan formasyonu olarak adlanmıştır. Daha sonra kumtaşı, kuvarsitik kumtaşı ve şeyl aralanmasından oluşan birim Demirkol (1988) tarafından tanımlanmıştır.

Formasyonun tip kesit yeri, Bedinan (Mardin) bölgesinde izlenir.

Fevzipaşa kuzeybatısı ve Bahçe ilçesi doğusunda tipik yuzeylemeler sunmaktadır. Bedinan formasyonu inceleme alanının güneyinde Yarpuz'un güneydoğusunda Çakır Tepe ve çevresinde izlenmektedir. Birim 1/500.000 ölçekli Hatay paftasından aktarılmıştır.

Bedinan formasyonu genel olarak; kahverengi, yeşil, koyu gri renkli, kumlu, killi, az karbonatlı, ince katmanlı şeyi; yeşilimsi-mor, gri, menekşe renkli, laminalı ince-orta-kalın katmanlı, orta-kaba taneli, orta boylanmış kuvarsit, mor, gri renkli, ince-orta taneli, kötü, orta boylanmış, sert, orta-kalın katmanlı feldispatlı kumtaşı aralanmasından oluşur. Bedinan formasyonu içerisindeki ince taneli kırıntılı kayalarda, bölgeyi etkilemiş makaslama streslerinin etkisiyle kayrak klivajı gelişmiştir.

Birimin kalınlığı 430-870 metre olarak ölçülmüştür.

Bedinan formasyonu, Kardere formasyonu üzerine uyumsuz olarak gelir. Birim, Erken Triyas-Erken Kretase yaşlı Berke kireçtaşı tarafından uyumsuz olarak örtülür.

Bahçe-Kabacalar arasındaki yol boyunca ve Bahçe'nin güneyinde istifin üst bölümünü oluşturan yüzeylenmelerde sınırlı sayıda bulunan *Asafid gen. sp.*, *Kalpokoryfe cf. grandis* (Snajdr), *Kloukkekia phillipsii* (Barrande), *Nobiliasophus cf. nobilis* (Barrande), *Trinukleid gen.et. sp.* (tanımlanamamış), gibi fosil topluluğuna göre yaşı Geç Ordovisiyen (Karadosiyen)'dir (Dean ve Monod, 1985). Bayçelebi ve diğerleri (1984) ile Bozdoğan ve diğerleri (1994) tarafından ise yaş Orta-Geç Ordovisiyen olarak alınmıştır.

Daha doğuda Mardin-N45 paftasında graptolitlere dayanılarak Bedinan formasyonu Orta-Geç Ordovisiyen yaşlı kabul edilmiştir (Şenel, 2002).

Bedinan formasyonunun yaşı, Lahner (1972) ve Dean ve Monod (1985)'a göre Geç Ordovisiyen kabul edilmiştir (Demirkol, 1988).

Birim; kıta önünde bir plaj (sığ deniz)-geçiş ve ilerleyen delta ortamında çökelmiştir (Bayçelebi ve diğerleri, 1984).

Birim; Bryan (1960) tarafından tanımlanan Dadaş-Bedinan formasyonu ve Ishmawi (1972) tarafından tanımlanan Ayrar serisi ile özdeşdir. Amanoslar'da Değirmentaş Formasyonu (Durkee, 1961), Taşkındere Formasyonu (Ketin, 1963), Bahçe, Dedeler ve Kızlaç Formasyonu (Lahner, 1972), Kızlaç, Akçadağ, Dedeler ve Bahçe formasyonları (Yalçın, 1979), Kızlaç, Dedeler, Ayrar ve Gökçedağ formasyonları (önalın, 1986) ile deneştirilebilir.

Berke Kireçtaşı (Mzb)

Genel olarak kireçtaşı, dolomit ve dolomitik kireçtaşından oluşan birim. Berke kireçtaşı olarak adlandırılmıştır (Ayaşoğlu, 1970; Çağlayak, 1970).

Berke kireçtaşı, inceleme alanında Balk Dağı ve Berke Dağı'nda yaygın olarak izlenir.

Berke kireçtaşı tabanda şarabi - mor renkli, ince-iri çakıllı, kötü boylanmış, iyi boylanmış çakıltaşı, gri, kırmızımsı, beyazımsı gri renklerde ince-kalın tabakalı, paralel ve çapraz laminalı, ripple mark'lı kuvarsitik kumtaşı ve ince kumtaşı-miltaşı ile başlar. Bu taban birim üste doğru gri renkli, ince-orta-kalın katmanlı, yer yer masif dolomit ve dolomitik kireçtaşlarına geçer (Küreci dolomiti). Bu dolomitler arasında sarı-kahverengi dolomitize kalkerli çamurtaşı, koyu gri şeyler bulunur. Bu dolomitli seviyenin üzerine kısmen dolomitleşmiş, bej-açık gri renkli, yer yer siyah, ince-kalın katmanlı yer yer masif, sert, sıkı, köşeli kırıklı kireçtaşları gelir (Karadağ kireçtaşı). Berke kireçtaşlarının üst düzeyini oluşturan bu düzeylerde biyoklastlı, hafif rekristalize, burrov'lu, yer yer oolitle, iskelet taneli, bazı düzeyleri çörtlü kireçtaşı ara düzeyleri bulunur.

Berke kireçtaşı, Bedinan ve Kardere formasyonları üzerine uyumsuz olarak gelir ve üzerinde Koçali karışığı tektonik olarak yer alır (Aksay ve diğerleri, 1988).

Aksay ve diğerleri (1988) tarafından Berke kireçtaşının alt düzeyinde yer alan dolomitik kireçtaşlarından alınan örneklerden; Meandrospira sp., Glomospirella triphonensis Baud, Zannetti ve Bronnimann, Involutina sinuosa sinuosa (VVeyschenk), Involutina sinuosa pragsoides (Oberhauser), Involutina eomesozoica (Oberhauser), Glomospirella friedli Kristan - Tollmann, Textularia sp., Fanesella dolomitica gibi Erken Triyas-Erken Jura yaşları veren fosiller saptanmıştır. Berke kireçtaşının üst seviyelerini oluşturan kireçtaşı düzeylerinden (Karadağ kireçtaşı); Nautiloculina sp., Pseudocyclammina sp., Mayncina sp. Siphovalvulina sp., Orbitolina kurdica Henson, Orbitolina praeconica Mehes, Glomospira sp., Miliolida, Cuneolina laurenti Sartoni ve Crescenti, Cuneolina pavonia d'Orbigny gibi Kretase (Valanjiniyen - Senomaniyen) fosilleri saptanmıştır. Bu fosil kapsamına göre Berke kireçtaşının yaşı Erken Triyas - Erken Kretase olarak kabul edilmiştir.

Koçali Karışığı (Kko)

Spilit, serpantinit, radyolarit ve pelajik derin deniz sedimentlerinden oluşan bu topluluk, Sungurlu (1973) tarafından adlandırılmıştır. Ancak, birim ilk kez Kellogg (1960) tarafından Pirik formasyonu olarak tanımlanmıştır. Bu çalışmada melanjlar Koçali karışığı olarak alınmıştır.

Birimin tip kesiti Adıyaman ili, Koçali nahiyesi ve dolayında izlenir. Koçali karışığı inceleme alanında, Berke Dağı - Haruniye arasında yüzeylemektedir.

İnceleme alanında geniş yayılım gösteren birim genel olarak; ileri derecede ayrılmış, kahverengi, mor renkli spilit; kırmızı, bordo renkli silisli, sert ve manganlı şeyller; koyu ve açık kırmızı, yeşil renkli, ince tabakalı kalsit ve silisli radyolaritler, ince katmanlı, pembe veya mor renkli, çoğunlukla çörtlü pelajik kireçtaşları; kırmızı renkli çamurtaşları; kırık yüzeyi koyu yeşil, ayrışma yüzeyi kahverengimsi koyu kırmızı, cilalı ve parlak yüzeyli

serpantinler ve Berke kireçtaşı bloklarından oluşur. Çok şiddetli tektonizma nedeniyle bu farklı kayalar arasındaki birincil ilişkiler korunamamıştır.

Koçali GB sında en fazla 3815 metre kalınlık ölçülen birim, Hazro antiklinalinin kuzey kanadında 1000 metre (Perinçek, 1979, 1980) kalınlığa sahip olup, yanal yönde çok farklı kayatürlerini kapsayabilir.

Koçali karışığı, inceleme alanının kuzeyinde Berk Dağı ve çevresinde Berke kireçtaşı üzerine tektonik gelir. Eosen yaşlı Çatal formasyonu ve Miyosen yaşlı Kızıldere formasyonu tarafından uyumsuz olarak örtülür.

Tuna (1973)'ya göre karmaşığın içindeki radyolaritli seviyelerle birlikte bulunan kireçtaşlarından elde edilen fosillere göre birimin yaşı, Geç Jura-Erken Kretase'dir.

Ulu ve diğerleri (1991) tarafından birimden derlenen örneklerden; *Calpionella alpina*, *Nautiloculina oolitica*, *Tintinnidae*, *Protopenneroplis striata* gibi Geç Jura-Erken Kretase yaşı veren fosiller saptanmıştır.

Herece (2008) tarafından inceleme alanı dışında (M39-b3) volkanitlerle ardalanmış pelajik kireçtaşlarından alınan örneklerde; *Capnuchosphaera theolides* De Vever, *Kahlerosphaera no^a* Kozur ve Mock, *Spongostylus camicus* Kozur ve Mostler, *Capnodoce anapates* De Wever, *Deflaridrecyrtium inaquiporatum* Tekin, *Palaeosaturnalis latiannulatus* Kozur ve Mostler, *transita* (Kozur ve Mock), *Xiphotheca longa* Kozur ve Mock, *Capnuchosphaera tricornis* De Vever (radyolaryalar) erken Noriyen; *Praehexasaturnalis tenuispinosus* (Donofrio ve Mostler), *Xiphotheca longa* Kozur ve Mock radyolaryaları en geç Karniyen-erken Noriyen ve pelajik pelesipoda (*Halobia*, *Daonella*) kavkı kesitleriyle Karniyen-Liyas yaşı belirlenmiştir. Birim içinde Apsiyen-Albiyen yaşlı kireçtaşı blokları gözlenir (Perinçek, 1980). Bu verilere göre karışığın yaşı Geç Triyas'tan Orta Kretase'ye kadar uzanmaktadır.

İçinde Erken Jura'dan Apsiyen-Albiyen'e kadar kireçtaşı blokları bulunduran birim, geç Karniyen - erken Maastrichtiyen'de bölgeye yerleşmiştir (Perinçek, 1980).

Koçali karışığı, Geç Triyas sırasında başlayan ve Geç Jura-Erken Kretase sırasında devam eden riftleşme sırasında oluşan ofiyolitler ve derin deniz çökellerinden oluşur (Herece, 2008).

Karışık, Sungurlu (1973)'nin Koçali birliğine, Erdoğan (1975), Yalçın (1976) ve Baştuğ (1980)'un Koçali karmaşığına, Sungurlu ve Arpat (1978)'in Koçali ofiyolitlerine, Kellogg (1960)'un Pirik formasyonuna, Eroskay ve diğerleri (1978)'nin Ofiyolit topluluğına ve Bilgin ve diğerleri (1981)'nin Koçali melanjına karşılık gelmektedir.

Kızıldağ Ofiyoliti (Kk)

Hemen hemen tamamını serpantinlerin oluşturduğu, petrografik ve petrolojik açıdan araştırılmayan ofiyolitik kökenli birim Yalçın (1980) tarafından Kızıldağ ofiyoliti olarak tanımlanmış ve adlandırılmıştır. İnceleme alanında başlıca ultrabazik kayalardan oluşan

birim adını inceleme alanı dışında yaklaşık kuzey kesimde yer alan Kızıldağ'dan almaktadır (Selçuk, 1966).

İnceleme alanında Osmaniye-Yarpuz arasında yüzeyleyen birim, iç yapısına girilmeden tek bir kaya birimi olarak ele alınmıştır (Bilgin ve diğerleri, 1981).

İç yapısının en iyi korunduğu ve eksiksiz bir ofiyolit dizisi kapsamıyla dikkat çeken Kızıldağ ofiyoliti, alttan üste doğru; tektonik peridotitler, verlit-gabro ardalanmasından oluşan tabakalı gabro, izotrop gabro, dayk karmaşığı, yastıklanmış ve masif bazaltik lav akıntılarından oluşan volkanik karmaşık birimlerini içeren klasik bir ofiyolit stratigrafisi sunar (Tekeli ve Erendil, 1906).

İnceleme alanındaki Kızıldağ ofiyoliti, aşırı serpantinleşmiş ultramafik kayalardan oluşur. Serpantinleşmenin yaygın olmadığı yerlerde söz konusu kayaların ofiyolit dizisinin kümülatları olduğu gözlenmiştir. Katmanlı peridotit ve piroksenitler egemen kaya türleridir. Ayrıca birim içinde gabro, dolerit ve bazaltlar da yer alır.

Selçuk (1985), ultrabazik - bazik kayalardan oluşan Kızıldağ ofiyolitini, tektonit - kümülat - diyabaz dayk kompleksi – pillow lav - volkano sedimanter olmak üzere beş kaya birimine ayırmıştır.

Kızıldağ ofiyolitleri 8500 metre kalınlığındadır. Tektonitlerin gözlenebilir birim kalınlığının 3000 metreden fazla olduğu tahmin edilmektedir. (Selçuk, 1985).

Kızıldağ ofiyoliti ve Koçali karışığı, Erken Triyas - Erken Kretase yaşlı Berke kireçtaşı üzerine bindirmiştir. Üzerinde ise geç Maastrichtiyen yaşlı Alan kireçtaşı uyumsuz olarak yer alır.

Alt-üst ilişkileri göz önüne alındığında ofiyolit yerleşmesinin geç Kampaniyen - erken Maastrichtiyen yaşta olduğu kabul edilmiştir (Tekeli ve Erendil, 1986)

Bu ofiyolit karmaşığı Türkiye ofiyolitlerinin en eksiksiz ve en iyi korunmuş olanıdır. Yapılan jeokimyasal ve jeokronojik çalışmalar sonucu Kızıldağ ofiyolitinin oluşum yaşı Geç Kretase olarak belirlenmiştir (Delaloye ve diğerleri, 1979, 1980). Birimin bölgede yerleşim yaşı Kampaniyen-erken Maastrichtiyen önerilmiştir (Dubertret, 1953; Aslaner, 1973; Çoğulu, 1973, 1974; Selçuk, 1981). Yalçın (1980), yerleşme yaşı için geç Maastrichtiyen öncesi olduğunu belirtmiştir. Bu özellikleriyle Kızıldağ ofiyoliti, Neo-Tetis okyanus kabuğunun bir parçasını incelemede ve Doğu Akdeniz'in geçmişi hakkında ipuçları çıkarmada önemli olanaklar sunacak niteliktedir.

Ofiyolitler, altındaki Arabistan platformundan ince bir karmaşık (melanj) dilimiyle ayrılır ve metamorfik tabanları korunmamıştır (Robertson, 2002). Ofiyolitler. Amanosların Mesozoyik istifleri üzerinde tektoniktir (Dean ve Monod, 1985).

Amanos dağlarının doğusundaki ofiyolit yüzeylemeleri Hatay (Kızıldağ), güneyindekiler Baer-Bassit ve batısındakiler Troodos (Kıbrıs) olarak adlandırılmıştır. Kızıldağ Ofiyoliti, Aslaner (1973) 'in İskenderun güneyinde tanımladığı Kızıldağ masifi, Yayladağ

Ofiyoliti, Tozaklı Ofiyoliti, Semail-Oman (Şemail-Umman)(Pallister ve Hopson, 1981), Baer-Bassit ve Troodos Ofiyoliti (Miyashiro, 1973) ile deneştirilebilir.

Alan Kireçtaşı (Ka)

Kireçtaşı, killi kireçtaşı ve marnlardan oluşan birim Atan (1969) tarafından Alan kireçtaşı olarak adlandırılmıştır.

Birimin tipik olarak yüzelediği yer Alanyayla (Kırıkhan) batısıdır. İnceleme alanında Osmaniye'nin doğusunda, Nur Dağı ve çevresinde ofiyolit birimleri üzerinde uyumsuzlukla yer alan ve killi kireçtaşı, marn ve kumtaşından oluşan birim, bu çalışmada Alan kireçtaşı adı ile anlatılmıştır.

Birim tabanda; iyi yuvarlaklaşmış, irili ufaklı ofiyolit çakılları kapsayan, bol fosilli, karbonat çimentolu bir taban çakıltaşları ile başlar ve üzerine bol makro ve mikro fosilli bir kireçtaşı düzeyi gelir. Birimin en üstünde killi kireçtaşı ve marn ardalanması yer alır.

Birimin tip yerindeki kalınlığı 220 metredir.

Alan kireçtaşı, Kızıldağ ofiyoliti üzerinde uyumsuz olarak yer alır. Birim, Geç Miyosen yaşlı Kızıldağ formasyonu tarafından uyumsuz olarak örtülür.

Alan kireçtaşı, Atan (1969) ve Aslaner (1973)'e göre Maastrichtiyen, Selçuk (1981)'a göre geç Maastrichtiyen yaşlı kabul edilmiştir. Birim geç Kampaniyen-erken Maastrichtiyen yaşlı Kızıldağ ofiyolitlerinin üzerinde uyumsuz olarak bulunmakta olup bu nedenle birimin yaşı geç Maastrichtiyen olmalıdır. Birim; şelf kenarı ve açık şelf-havza ortam koşullarında oluşmuştur.

Çatal Formasyonu (Teç)

Çakıltaşı, kumtaşı, şeyl ve kireçtaşından oluşan birim, Eroskay ve diğerleri (1978) tarafından Çatal formasyonu olarak adlandırılmıştır.

Birim inceleme alanında, Düziçi'nin (Haruniye) kuzeybatısında. Elbeyli-Ortaoba yerleşim birimleri arasında yer alan Çatal Tepe'de yüzeyleir.

Çatal formasyonu, tabanda çakıltaşı, kumtaşı ve şeyl ardalanması ile başlar, beyaz, kof, dayanımsız, killi kireçtaşı ve kırmızı çamurtaşlarıyla devam eder. Birimin en üst düzeyinde açık gri renkli mercanlı, ince-orta tabakalı kireçtaşları yer alır.

Formasyonun kalınlığı 50 metre olarak ölçülmüştür.

Birim, tip yer olan Çatal Tepe'de Koçali karışığı üzerine uyumsuz olarak gelir, üzerinde ise uyumsuz olarak Miyosen birimleri yer alır.

Eroskay ve diğerleri (1978) tarafından birimdeki kireçtaşlarından derlenen örnekler A. Dizer tarafından incelenmiş ve geç İpresiyen yaşı verilmiştir.

Çatal formasyonu, sığ deniz ortam koşullarında çökelmiştir.

Çatal formasyonu, Ayaşoğlu (1970) ve Çağlayak (1970) tarafından tanımlanan Kızıldağ formasyonu ile özdeşdir.

Kızıldere Formasyonu (Tmk1)

Misisler, Kadirli yöresi ve Amanosların batısında yüzeyleyen çakıltaşı, kireçtaşı, kumtaşı ve marnlardan oluşan birim Schmidt (1961) tarafından Kızıldere formasyonu olarak tanımlanmıştır.

Birimin alt, üst dokanak ilişkileri ve kayatürü özellikleri en iyi Osmaniye-Fevzipaşa ve Hasanbeyli-Kızıldere köyleri arasında izlenir.

Tabanda; çakıltaşı, yer yer kireçtaşı düzeyleriyle başlayan birim, kumtaşı-marn ve killi kireçtaşları ile devam eder. Çakıltaşları; tane ve matris destekli, karbonat çimentolu, kırmızı renkli, metamorfik ve ofiyolit çakıllıdır. Birimin tabanında, çakıltaşlarının izlenmediği yerlerde, bol algli, ekinit, lamelli ve gastropod gibi makrofosilleri kapsayan resifal kireçtaşları bulunur.

Çakıltaşı ve resifal kireçtaşı üzerine, ince-kaba taneli, ayrışma yüzeyi koyu grimsi, açık sarımsı, taze yüzeyi gri renkli kumtaşları, gri renkli, ince tabakalı marn ve kırılğan, laminalı, açık krem renkli killi kireçtaşı araldanması gelir. Killi kireçtaşı ve marnlar içinde bitki kırıntıları ve bazalt ara düzeyleri bulunur. Birimin tabanında yer alan resifal kireçtaşları Horu kireçtaşı üyesi (Tmk1h) olarak ayrılmıştır.

Birimin arazideki karışık yapısı ve formasyonun üst sınırının belirsizliği de dikkate alınırsa, yaklaşık 1500 metre kalınlık düşünülmüştür (Bilgin ve diğerleri, 1981).

Kızıldere formasyonu kuzeyde Balk ve Berke Dağı'nda Koçali karışığı ve Berke kireçtaşı üzerine uyumsuz olarak gelir. Üzerinde ise Andırın karışığı tektonik olarak yer alır. Birim, genel olarak Amanos istifi üzerinde bazen kızıl renkli çakıltaşlarıyla, bazen de resifal kireçtaşlarıyla olmak üzere açısız uyumsuzlukla bulunur. Osmaniye-Kızıldere çevresinde, Kızıldağ ofiyoliti üzerine uyumsuz olarak gelir. Birimin üst dokanağı Yumurtalık fayı boyunca faylıdır. Üzerinde ise uyumsuz olarak Pliyosen yaşlı Hamiş formasyonu bulunur.

Birimin değişik düzeylerinden; Theogiastra cf. diveriiformis (Michelin), Clypeaster cf. althus Klei, Clypeaster cf. latirostris Agassiz, Turritella (Zaria) cf. subangulata Brocchi, Ficus (Fulgoroficus) cf. conditus (Brongn), Strombus (Strombus) cf. coronatus DeFrance. Conus (Chelyconus) cf. puschi Michelotti, Ammonia becarii Linne, Heterostegina sp., Elphidium sp. fosilleri saptanmıştır. Bu fosillere göre birime Geç Miyosen yaşı verilmiştir (Bilgin ve diğerleri, 1981). Ancak Şükrü Acar tarafından birimin yaşının Orta Miyosen olabileceği belirtilmiştir (sözlü görüşme). Bu nedenle Kızıldere formasyonunun yaşı bu çalışmada Orta Miyosen olarak kabul edilmiştir.

Kızıldere formasyonu, Kaypak formasyonu (Arda, 1970), Kuzgun formasyonu (Schiettecatte, 1971) ve Yenicekale (Baydar ve Yergök, 1996) formasyonlarıyla özdeşdir. Eroskay ve diğerleri (1978) ve Gözübol ve Gürpınar (1980)'ın Kuzgun formasyonu tanımları yine Kızıldere formasyonu ile eşdeğerdir.

Horu Kireçtaşı Üyesi (Tmkıh) : Kızıldere formasyonunun tabanında yer alan resifal kireçtaşları Horu kireçtaşı üyesi olarak ayrılıp ayrıca haritalanmıştır.

Resifal kireçtaşları; bol alg, tekçe mercan, koloni halinde mercan, gastropod vb. gibi makrofosillidir (Kozlu, 1987).

MİSİS-ANDIRIN İSTİFİ

Misis-Andırın istifi; güneyde Karataş, batıda Adana-Yakapınar (Misis), doğuda Ceyhan ile Yumurtalık arasında uzanan bölgeyi içerisine almaktadır (Şekil 1).

Çalışma alanında Misis-Andırın istifi, Jura-Kretase yaşlı Andırın kireçtaşı, Erken Miyosen yaşlı Andırın karışığı, Erken-Orta Miyosen yaşlı Karataş formasyonu ve Geç Miyosen yaşlı Kadirli formasyonundan oluşur.

Andırın Kireçtaşı (JKa)

Andırın kireçtaşı ve altında yer alan Geç Kretase yaşlı Ofiyolitik melanj, Perinçek ve Kozlu (1983) tarafından Andırın Grubu olarak tanımlanmıştır. Andırın dolaylarında yüzeyleyen karbonatlar için ilk olarak Ayaşoğlu (1970) tarafından Andırın karbonatları adı kullanılmıştır. Bilgin ve diğerleri (1981) tarafından Andırın formasyonu, daha sonra Pampal ve Kurtman (1983) ile Perinçek ve Kozlu (1984), Gözübol ve Gürpınar (1980) ile Yılmaz ve diğerleri (1997) de birimi Andırın kireçtaşı olarak adlandırmışlardır. Bu çalışmada da aynı ad benimsenmiştir.

Andırın ve çevresinde yaygın olarak izlenen birim, çalışma alanının kuzey kesimlerinde yüzeylenmektedir.

Birim; gri, koyu gri, beyaz, sarımsı renkte, katmansız, yer yer orta-kalın katmanlı olup, dolomitik düzeyli ve kırıntılı kireçtaşı ara katkılı, bol fosil kabuklu, kırıklı, çatlaklı, kıvrımlı bir yapıdadır.

Gözübol ve Gürpınar (1980) tarafından birimin, inceleme alanındaki Eosen ve Miyosen yaşlı birimleri ile ofiyolitik kayalar içinde, değişik boyutlarda bloklar şeklinde izlendiği ve ayrıca aynı birimler üzerinde tektonik olarak da yer aldığı belirtilmektedir.

Birimden derlenen örneklerden; Radiolaria, Ostracoda, Ophthalmidiidae, Alg gibi Jura-Kretase yaşlı veren fosiller bulunmuştur (Gözübol ve Gürpınar, 1980).

Andırın kireçtaşı, kütle hareketlerinin yoğun olduğu yamaç fasiyesinde çökelmiştir.

Çalışma alanında daha önce çalışan Schmidt (1961)'in İsalı "katastrofik" fasiyesi ile Schiettecatte (1971)'nin İsalı formasyonu (Dokuztekne formasyonu hariç) Andırın kireçtaşı tanımıyla eşleşmişlerdir. Gözübol ve Gürpınar (1980)'in çalışmalarındaki Birinci allokton ofiyolit karmaşığı, Malatya metamorfileri, Keşke formasyonu ve İkinci allokton (Andırın kireçtaşı) birimlerinin tümü Andırın kireçtaşı ile deneştirilebilir.

Andırın Karışığı (Tma)

Çalışma alanında, yaklaşık güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda uzanan ve matriksini açık sarı, krem, boz renkli ince-kaba taneli, volkanik elemanlı kumtaşı, açık renkli marn ve silttaşı ardalanmasının oluşturduğu, içinde değişik yaş ve türde olistolit ve bloklar içeren karışık birim, Kozlu (1987) tarafından Andırın Grubu, Metin ve diğerleri (1993) tarafından Andırın Karmaşığı olarak adlandırılmıştır. Bu çalışmada birim, Andırın karışığı olarak anlatılmıştır.

Andırın kireçtaşı ve altında yer alan Geç Kretase yaşlı Ofiyolitik melanj, Perinçek ve Kozlu (1983) tarafından Andırın Grubu olarak tanımlanmıştır.

Çoğunlukla serpantinitlelerden oluşmuş moloz akması özelliğinde, içinde çakıldan çok büyük olistolitlere kadar değişik boyutta olasılı Paleozoyik yaşlı rekristalize kireçtaşı, Mesozoyik ve Eosen yaşlı kireçtaşları, volkanik ve ofiyolit blokları yer alan birim, Bilgin ve diğerleri (1981) tarafından da Andırın formasyonu olarak anlatılmıştır.

Olistostrom birimlerinin matriksini çakıldaşı, kumtaşı, şeyi, yer yer tuf, tüfit, volkanik kumtaşları oluşturur. Andırın karışığı genel olarak değişik boyutlarda Paleozoyik (Pzb), Triyas (TRb), Jura-Erken Kretase (JKb), Geç Kretase (Kb), Ofiyolit (ofb), Paleosen (pnb) ve Erken Eosen (eb) yaşlı blokları kapsar.

Erken-Orta Miyosen yaşlı Karataş formasyonu Andırın Karışığı üzerine uyumlu olarak gelir. Miyosen'de meydana gelen tektonik olaylar nedeniyle Andırın karışığı, Karataş formasyonu üzerinde tektonik olarak izlenir.

Andırın karışığının matriksini oluşturan düzeylerden alınan örneklerden; Miogypsina sp., Miogypsinoidea sp., Lepidocyclina sp., Globigerina sp., Amphistegina sp. saptanmıştır. Bu fosillere göre birime Erken Miyosen yaşı verilmiştir (Bilgin ve diğerleri, 1981).

Kozlu (1987)'nin Bulgurkaya formasyonu ile, fosilleri incelendiğinde ise Baydar ve Yergök (1996)'ün Zeytin formasyonu ve Bilgin ve diğerleri (1981)'nin Andırın formasyonu ile yaş ve oluşum özellikleri itibarıyla deneştirilebilir.

Andırın karışığı, gravite kaymaların etken olduğu derin deniz ortam koşullarında çökelmiştir.

Karataş Formasyonu (Tmk)

Başlıca kumtaşı, marn, kumlu kireçtaşı ve çamurtaşı ardalanmasından oluşan birim Schiettecatte (1971) tarafından Karataş formasyonu olarak adlandırılmıştır. Birimi Schmidt (1961), Geç Eosen-Oligosen yaşında düşündüğü Misis grubu içerisinde "Karataş Klastik Fasiyesi" adı ile tanımlamıştır.

Birimin tip kesit yeri Karataş köyü ve çevresidir. İnceleme alanında Aslantaş baraj gölünün güney ve batısında izlenir.

Karataş formasyonu genel olarak fliş özelliğindedir. Formasyon yeşilimsi gri renkli ince-orta taneli, karbonat çimentolu, ince-orta katmanlı, yer yer küresel ayrışmalı, kötü

boylanmalı, akıntı ripilli, paralel laminalı, çapraz katmanlı kumtaşları; kırmızı renkli silttaşı-çamurtaşı ardalanması ve killi, kumlu kireçtaşlarından oluşur. Ayrıca birim içinde değişik boyutlarda pek çok olistolitler yer alır. Bu olistolitler arasında en yaygın görülen kaya türleri pelajik kireçtaşı, dolomitik kireçtaşlarıdır. Bunlardan başka spilit, serpantinit, diyabaz ve metapelitik kaya blokları da izlenir. Birim içersinde Jura-Kretase yaşlı bloklar (JKb), Paleosen yaşlı bloklar (pnb) ve Eosen yaşlı bloklar (eb) ayırtlanmıştır. Blokların boyutları değişken olup, 50 cm'den onlarca metreye ulaşabilmektedir. Tektonizma sonucu blokların birincil ilişkileri çoğunlukla bozulmuştur. Bloklar formasyonun alt düzeyinde daha yaygın olarak bulunur. Üst düzeyi ise genel olarak bloksuzdur.

Bu formasyon için kesin bir kalınlık verilmesi olanaksızdır. Bölgedeki KB-GD doğrultulu çıkışma nedeniyle formasyonda çok sık faylanmalar ve kıvrımlanmalar görülmektedir (Bilgin ve diğerleri, 1981). Muhtemelen 2500 metre veya daha fazla kalınlığa sahip olmalıdır (Usta, 2007).

Karataş karışığı yanal ve düşey yönde çok değişimler göstermektedir. Birim, birincil ilişkide Andırın karışığı üzerine uyumlu olarak gelir. Daha sonra meydana gelen tektonik olaylar nedeniyle yer yer Andırın formasyonu, Karataş formasyonu üzerine bindirmiş, yer yer de tektonik dilimler şeklinde Karataş formasyonu içine aktarılmıştır. Karataş formasyonu üzerinde Geç Miyosen yaşlı Kadirli formasyonu uyumlu olarak, Pliyosen yaşlı Hamiş formasyonu ise uyumsuz olarak yer alır.

Birimin matriksini oluşturan kumtaşı, kumlu kireçtaşı ve kireçtaşlarından toplanan örneklerden; Miogypsina sp., Miogypsinoidea sp., Lepidocyclina sp., Amphistegina sp., tzelphidium sp., Miogypsina cf. globulina (Michelotti), Borelis sp., Pararotalia cf. armata (d Orbigny), Globigerina sp., Orbulina suturalis Brönnimann fosilleri saptanmıştır. Bu fosil pulgularına göre Karataş formasyonunun yaşı Erken-Orta Miyosen kabul edilmiştir (Bilgin ve diğerleri, 1981).

Karataş formasyonu tektonik açıdan hareketli derin denizel bir ortamda çökelmiştir. Karataş formasyonu; Karataş klastik fasiyesi (Schmidt, 1961), Lice formasyonu (Tuna, 1973), Aslantaş-Karataş formasyonlarına (Yılmaz ve diğerleri, 1988) eşdeğerdir.

Kadirli Formasyonu (Tmka)

Misis-Andırın bölgesinde, gevşek yapılı kum dolgulu iri çakıltaşı, kalın tabakalı çakıltaşı, çakıllı kumtaşı, kumtaşı ve kumlu-çakıllı çamurtaşlarının düzensiz sıralanmasından oluşan kaba Kırıntılı bu çökeller, Schmidt (1961) tarafından Kadirli formasyonu adı altında belirtilmiştir.

Çakıltaşı, kumtaşı, killi kireçtaşı, kiltası ve marnlardan oluşan birim Bilgin ve diğerleri (1981) tarafından da Kadirli formasyonu olarak tanımlanmıştır.

Birimin alt, üst ilişkileri ve kayatürü özellikleri en iyi Kadirli ilçesi ve çevresinde izlenir.

Kadirli formasyonu; açık gri renkli, tane ve matriks destekli, karbonat çimentolu, köşeli, yarı köşeli, Mesozoyik yaşlı kireçtaşı ve ofiyolit çakıllarından oluşan çakıltaşları; gri renkli, ince-orta taneli, ince-orta tabakalı, yer yer bol gastropod kavrıklı kumtaşı; kirli sarı, yeşil, gri

renkli, yer yer kömürleşmiş bitki kırıntılı marn, ince-orta tabakalı, bol erime boşluklu, gri, açık gri renkli Kireçtaşı ar dalanmasından oluşur.

Kadirli formasyonu, Karataş formasyonu üzerinde uyumlu olarak bulunur, üzerinde ise uyumsuz olarak Hamiş formasyonu yer alır.

Birimden derlenen örneklerden; Cyprideis cf. torosa (Jones), Candona sp., Zonocypris sp. gibi Pliyosen fosilleri, marnlı düzeylerden Melanopsis (Cyrenea) cf. narzolina Bonelli gibi (jeç Miyosen yaşı veren fosiller saptanmıştır. Bu fosillere göre birime Geç Miyosen-Pliyosen yaşı verilmiştir (Bilgin ve diğerleri, 1981). Ancak birimden derlenen nannoplankton fosillerine göre birime Geç Miyosen (Langiyen - Tortoniyen) yaşı verilmiştir (Erol, 1992).

Kadirli formasyonu denizel bir ortamda çökelmiştir.

Kadirli formasyonu; Ayhan (1998) tarafından tanımlanan Paşalı formasyonu ve Baydar (1989) tarafından tanımlanan Ahmetçik formasyonu ile özdeşdir.

ÖRTÜ KAYAÇLARI

Hamiş Formasyonu (Tph)

Osmaniye ilinin batısında ve kuzeyinde oldukça geniş alanlarda yüzeyleyen, marn ve çamurtaşı ara düzeyli çakıltaşlarından oluşan birim Bilgin ve diğerleri (1981) tarafından Hamiş formasyonu olarak adlandırılmıştır.

Birimin alt ve üst dokanak ilişkileri, kayatürü özellikleri en iyi Osmaniye'nin kuzeyinde, Cevdetiye'nin doğusunda yer alan Hamiş Mahallesi ve çevresinde gözlenmiştir.

Hamiş formasyonu genel olarak, ufak ve iri taneli, köşeli, yarı köşeli, tane ve matriks destekli, yer yer çapraz katmanlı çakıltaşları ve açık boz, gri. sarımsı yer yer kırmızımsı renkte silttaşı ve marnın ar dalanmasından oluşur.

Formasyonun ortalama 2000 metre kalınlığı olduğu düşünülmektedir (Bilgin ve diğerleri, 1981).

Hamiş formasyonu, Misis - Andırın ve Amanos istifleri üzerine uyumsuz olarak gelir. Üzerinde ise uyumsuz olarak Kuvaterner yaşlı Delihalil bazaltı yer alır.

Yaş bulguları olmayan birim, Bilgin ve diğerleri (1981) tarafından Pliyo-Kuvaterner yaşta olduğu belirtilmiştir. Konum ve kayatürü özellikleri bakımından Baydar ve Yergök (1996) tarafından tanımlanan Pliyosen yaşlı Gölbaşı formasyonuna benzerliği nedeniyle bu çalışmada birimin yaşı Pliyosen olarak kabul edilmiştir.

Hamiş formasyonu; karasal ortam koşullarında çökelmiştir.

Schmidt (1961)'in Kadirli formasyonu ile Kuranşa Çakıl formasyonu ve Schiettecatte (1971)'nin Kuranşa formasyonu bu birim ile deneştirilebilir.

Delihalil Bazaltı (Qd)

Çalışma alanında Delihalil Tepe deki ana çıkış merkezinden çıkarak Yumurtalık, Ceyhan, Osmaniye, Haruniye yörelerinde yüzeyleyen toleyitik karakterli plato bazaltları ilk olarak Delihalil bazaltı olarak adlandırılmıştır (Bilgin ve diğerleri, 1981).

Birim en iyi inceleme alanının güneyinde Delihalil Tepe ve çevresinde izlenir. Haruniye (Düziçi) batısında, Ellek köyü ve çevresinde, Osmaniye - Tatarlı arasında yer alan Üçtepeliler, Küçükger Tepe ve Karataş Tepe'de de yüzeyleyeni.

Delihalil Tepe ana volkan bacası olup, Üçtepe'de de tekçe bir volkan konisi oluşmuştur. Volkanik konilerin çevresini genelde bazaltik cürüfler oluşturur. Bu lav akıntıları altında, yatay katmanlı, pembe renkli, çok gevşek tüfler ve piroklastikler yer alır.

Bazaltik lavlar genellikle intergranüler porfirik dokuda ve ofitik dokuda olup, genel olarak plajiyoklaz, olivin ve ojit fenokristallerinden, hamur maddesi ise titanlı ojit, ojit ve olivin mikrotaneleri ile plajiyoklaz mikrolitlerinden oluşmuştur. Delihalil bazaltı kısmen alkalik karakter göstermesine karşın, genel olarak toleyitik kökenli plato bazaltları olduğu belirtilmiştir (Bilgin ve Ercan, 1981).

Delihalil bazaltı Miyosen ve Pliyosen yaşlı birimleri uyumsuz olarak örter. Üzerinde ise Kuvaterner yaşlı birimler yer alır.

Delihalil bazaltı Pliyosen yaşlı Hamiş formasyonu üzerine uyumsuz olarak gelmesi nedeniyle yaşlı Kuvaterner olarak yorumlanmıştır (Bilgin ve diğerleri, 1981). Arger ve diğerleri (2000)'nin yaptıkları çalışmada, bu yöredeki bazaltlarda K-Ar yöntemiyle $0,61 \pm 0,10$ ile $2,25 \pm 0,78$ My sonucunu elde etmişlerdir. Bu da yine Kuvaterner yaşını vermektedir.

Alüvyon (Qal)

Adana baseninin doğusunda yeralan, Osmaniye ve çevresindeki düzlük alanları oluşturan eski alüvyonlar ile dere boylarında gelişmiş genç alüvyonlar bulunmaktadır. Eski alüvyon genellikle bitkisel toprak örtüsü bulunmaktadır. Yeni alüvyonlar ise dere boylarında gelişmiş olup genelde kötü boylanmalı, tutturulmamış çakıl, kum ve milli malzemeden oluşmuştur.

3.1.3. Yapısal Jeoloji

Kretase yaşlı Çona formasyonuna ait kalkerli kil taşları, Alp orojenezi ile kıvrımlanmış, kırılmış ve faylanmışdır. Çalışma alanındaki faylar daha çok K-KD doğrultulu ve B-KB ya yani ovaya doğru eğimlidirler. Kretase yaşlı formasyonlardan sonra çalışma alanında Paleosen, Eosen, Oligosen yaşlı formasyonlara rastlanmadığından Alp orojenezinin ancak paroksizma safhalarının etkileri Miyosen yaşlı formasyonlar üzerinde kıvrımlanma ve faylanma şeklinde görülür.

Çalışma bölgesi önce Kretase denizi altında kalmış ve kalkerler oluşmuştur. Alp orojenezi sırasında Kretase birimleri kıvrımlanarak yükselmiş, daha sonra bölge kuzeydoğu-güneybatı uzanımlı fayların etkisinde kalmış ve ova kesimi çökmüştür. Bu arada yer yer

Peridotit intrüzyonu olmuştur. Bölgede Paleosen, Eosen ve Oligoseni karakterize eden birimler görülmediği için bu dönemlerde bölgenin kara olduğu veya bu dönemlerde oluşan birimlerin daha sonra aşındığı düşünülmektedir. Miyosen döneminde bölge tekrar sular altında kalmış ve çakıtaşı, kumtaşı ve killi seviyeler oluşmuştur. Daha sonra deniz çekilmiş ve bölgede etken olan deformasyonlar sonucunda kıvrımlar oluşmuş ve ovanın ortasında bir göl meydana gelmiştir.

Pliyosen dönemi boyunca Osmaniye çukurluğu boyunca bir göl ortamı hakim olmuş, yakın civar ve çevresinden gelen daha çok çakıllı, kumlu, siltli ve killi malzeme ile ova dolmuş ve çökmeye başlamıştır. Ovanın çökmesi dıştan içe yani dağlardan ovaya doğru gençleşen fayların kontrolünde oluşan yarı-graben sistemi içerisinde gelişmiştir. Bu faylar boyunca çıkan CaCO₃'lü sular yüzeye çıkınca içerdikleri fazla CaCO₃ bırakarak Pliyosen sonunda oluşan topografya üzerinde örtü şeklinde kaliçilerin oluşmasına neden olmuşlardır. Bu kaliçiler topoğrafyanın şeklini almış ve alttaki birimlerin aşınmasını önlemiştir. Bu olaylar olurken hafif kıvrımlanmalarla beraber ova fay kontrollü çökmeye devam etmiş ve Kuvaterner'de batıdan gelen bazalt akıntıları ovanın batı kesimini kısmen etkisi altına almıştır. Bölgede en son, oluşumları halen devam eden Kuvaterner e ait nehir alüvyonları, alüvyal yelpazeler ve yamaç molozu birimi oluşmuştur. Karaçay vadisinin ovaya açıldığı yer de şu an Toprakkale ilçesinin üzerinde kurulu olduğu büyük bir alüvyal yelpaze (fan) ve eş zamanlı olarak daha küçük vadilerin ovaya açıldığı yerlerde ise daha küçük boyutlu diğer yelpazeler oluşmuştur. Bu alüvyal yelpazelerin oluşumu halen devam etmektedir.

Osmaniye ili ve yakın çevresini kapsayan Doğu Akdeniz bölgesi, birbirinden farklı tektonik etki ve ortam koşullarını yansıtan litolojilerin bir araya toplandığı bir alandır (Şekil 7.20). Böylesi dar ve kama şekilli bir alana hapsolmuş deforme litolojiler ve örtü kayalarının bulunduğu bölge, Amanos Dağlarının KKB kenarı boyunca gözlenen Neotetis okyanusu kapanım ürünü suture zonu ile Arabistan ve Anadolu Levhasına, Ölü Deniz fayı ve KKD uzanımlı Karataş-Osmaniye transformu güney devamında Kıbrıs hendeğini oluşturan yitim ile Afrika Levhasına ayrılmaktadır (Kozlu 1997; Westaway, 2003, 2004; Robertson et al. 2004; Seyrek et al. 2008). Transform faylarla sınırlandırılan bölge, Afrika levhasının, KKD boyunca daralarak uzanan kama şekilli, en kuzey ucunu oluşturmaktadır.

Levhaları birbirinden ayıran bu kenet kuşakları ve Kuzey-Kuzeydoğu uzanımlı tektonik hatlar bölgede aynı zamanda stratigrafileri birbirinden farklı 3 Miyosen havzanın sınırlarını da oluşturmaktadır (Şekil 7.22.)

Paleosismolojik çalışmaların yürütüldüğü Osmaniye ilinde, Neotetis Okyanusu kapanım sürecinin oluşturduğu tektonik taşınmanın bölgeye aktardığı allokon birimler, Kretase-Paleosen shelf karbonatları, Miyosen havzası kırıntılı, karbonatlı ve evaporitik çökelleri, Pliyo-Kuvaterner karasal çökelleri, KD uzanımlı çizgisel bir hat boyunca sıralanan bazik volkanik kayaları ve bölgede yaygın olarak izlenen paleosol, kaliçi ve fay kontrollü gelişen yamaç molozları, alüvyal yelpazeler ve yaygın düzlükleri oluşturan iraksak ince taneli kırıntılılar ve alüvyal birimler mostra vermektedir.

3.1.4. İnceleme Alanının Jeolojisi

Yapılan arazi ve literatür çalışmalarına göre inceleme alanının jeolojisi, yaşlıdan gence doğru;

(1) Geç Kampaniyen - Erken Maastrichtiyen yaşlı **Kızıldağ Ofiyoliti (Kk)**,

(2) Geç Maastrichtiyen yaşlı **Alan Kireçtaşı (Ka)**,

(3) Geç Miyosen yaşlı **Kızıldere Formasyonu (Tmkı)**,

(4) Pliyo-Kuvaterner yaşlı **Hamiş Formasyonu (Tplh)**,

(5) Kuvaterner yaşlı **Alüvyon (Qal)**

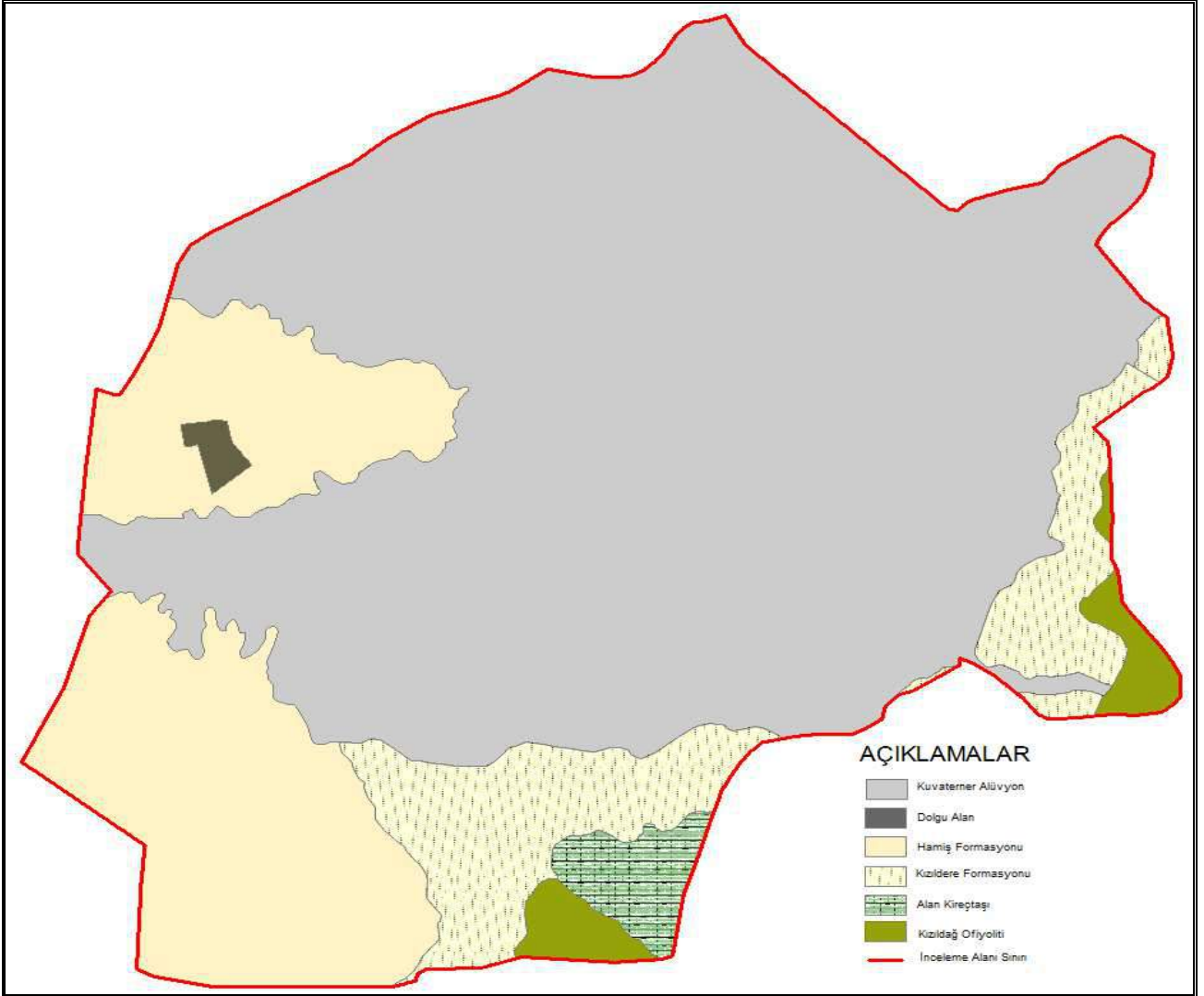
(6) Dolgu (**Qd**) olmak üzere 6 farklı birimden oluşmaktadır. **Fakat inceleme alanında bulunan Kızıldağ Ofiyoliti ve Alan Kireçtaşının yer aldığı bölgeler Orman Sınırında kaldığı için bu bölgelerde jeoteknik çalışma yapılmamış ve Değerlendirme Dışı Alanlar** olarak belirlenmiştir.

Şekil 5 İnceleme Alanı Birim Dağılımı

Kaynak 9 Jeolojik Etüd Raporu

Harita 4 İnceleme Alanının Jeoloji Haritası

Kaynak 10 Jeolojik Etüd Raporu

Kızıldere Formasyonu (Tmkı)

Misisler, Kadirli yöresi ve Amanosların batısında yüzeyleyen çakıltaşı, kireçtaşı, kumtaşı ve marnlardan oluşan birim Schmidt (1961) tarafından Kızıldere formasyonu olarak tanımlanmıştır.

Birimin alt, üst dokanak ilişkileri ve kayatürü özellikleri en iyi Osmaniye-Fevzipaşa ve Hasanbeyli-Kızıldere köyleri arasında izlenir.

Tabanda; çakıltaşı, yer yer kireçtaşı düzeyleriyle başlayan birim, kumtaşı-marn ve killi kireçtaşları ile devam eder. Çakıltaşları; tane ve matris destekli, karbonat çimentolu, kırmızı renkli, metamorfik ve ofiyolit çakılıdır. Birimin tabanında, çakıltaşlarının izlenmediği yerlerde, bol algli, ekinit, lamelli ve gastropod gibi makrofosilleri kapsayan resifal kireçtaşları bulunur.

Çakıltaşı ve resifal kireçtaşı üzerine, ince-kaba taneli, ayrışma yüzeyi koyu grimsi, açık sarımsı, taze yüzeyi gri renkli kumtaşları, gri renkli, ince tabakalı marn ve kırılğan, laminalı, açık krem renkli killi kireçtaşı ar dalanması gelir. Killi kireçtaşı ve marnlar içinde bitki kırıntıları ve bazalt ara düzeyleri bulunur. Birimin tabanında yer alan resifal kireçtaşları Horu kireçtaşı üyesi (Tmkı) olarak ayrılmıştır.

İnceleme alanında formasyon açık kahve-kahve renkli kumlu siltli Kil, Çakıl ve açık kahve bej renkli, kırıklı-çatlaklı killi Kireçtaşı-Marn Ar dalanması olarak gözlenmiştir.

Hamiş Formasyonu (Tph)

Osmaniye ilinin batısında ve kuzeyinde oldukça geniş alanlarda yüzeyleyen, marn ve çamurtaşı ara düzeyli çakıltaşlarından oluşan birim Bilgin ve diğerleri (1981) tarafından Hamiş formasyonu olarak adlandırılmıştır.

Birimin alt ve üst dokanak ilişkileri, kayatürü özellikleri en iyi Osmaniye'nin kuzeyinde, Cevdetiye'nin doğusunda yer alan Hamiş Mahallesi ve çevresinde gözlenmiştir.

Hamiş formasyonu genel olarak, ufak ve iri taneli, köşeli, yarı köşeli, tane ve matriks destekli, yer yer çapraz katmanlı çakıltaşları ve açık boz, gri, sarımsı yer yer kırmızımsı renkte silttaşı ve marnın ar dalanmasından oluşur.

Formasyonun ortalama 2000 metre kalınlığı olduğu düşünülmektedir (Bilgin ve diğerleri, 1981).

İnceleme alanında kırmızımsı-kahve renkli, yer yer karbonat içerikli, killi çakıl-çakıllı kil ve kırmızı-kahve renkli, yer yer killeşmiş zayıf dayanımlı Kiltası ve yer yer kiltası ara seviyeleri içeren Çakıllı Kil şeklinde gözlenmiştir.

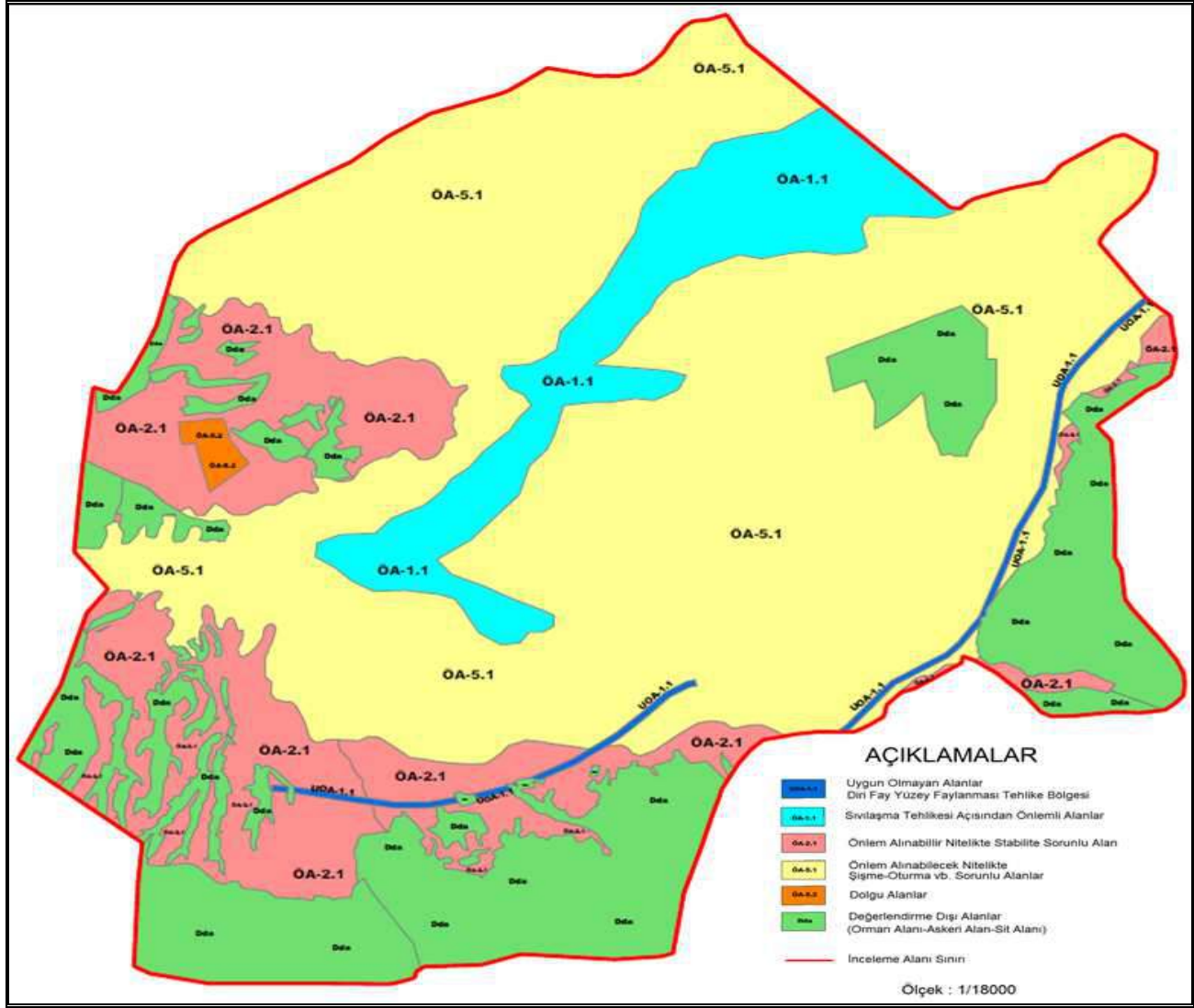
Alüvyon (Qal)

İnceleme alanında Kuvaterner yaşlı güncel alüvyon malzemelerine rastlanılmıştır. Yapılan arazi çalışmaları inceleme alanının güneyi ve doğu bölgelerinde Karaçay deresinin taşıdığı iri bloklu, çakıllı kumlu malzemelere rastlanılmıştır. İnceleme alanının kuzeyine ve batısına doğru gidildikçe akarsu rejimine ve enerjisine bağlı olarak malzeme yapısında incelmeye ve küçülme artmakta kum, killi kum ve kumlu siltli ve killer şeklinde yayılım sunmaktadır.

Dolgu (Qd)

İnceleme alanında 1/1000 ölçekli N36D19C2A - N36D19C2B nolu pafta sınırında kalan alanlar Osmaniye Belediyesi tarafından katı atık depolama alanı olarak kullanılmakta olup; sahadaki dolgunun kalınlığı altındaki topografyaya bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. İnceleme alanında yapılan gözlemlerde dolgu kalınlığının yaklaşık 25.00-30.00 m arasında olduğu belirlenmiştir. Bu dolgular taşıyıcı zemin niteliğinde değildir.

Harita 5 İnceleme Alanının Yerleşime Uygunluk Haritası

Kaynak 11 Jeolojik Etüd Raporu

3.1.5. Sonuç Ve Öneriler

Bu çalışma ile; Osmaniye İli Osmaniye Belediyesi sınırlarını kapsayan, 25 adet 1/5000 ölçekli ve 265 adet 1/1000 ölçekli paftada sınırları belirtilen yaklaşık 8500,0 Hektar alan için hazırlanan "**İmar Planına Esas Mikrobölgeleme Etüd Raporu**" ile inceleme alanının yerleşime uygunluk değerlendirilmesinin yapılması amaçlanmıştır.

Çalışma alanı 25 adet 1/5000 ölçekli ve 265 adet 1/1000 halihazır paftada sınırları belirtilen alanı kapsamaktadır.

İnceleme alanında yapılan kareyajlama sonrası her hücreye 1 adet olmak üzere belirlenmiş olup inceleme alanında derinlikleri 10.00-50.00 m arasında değişen toplam derinliği 13.340 m olan 578 lokasyonda sondaj çalışması, derinlikleri yaklaşık 4.00 metre ve toplam uzunluğu 650 metre olan 13 adet araştırma çukuru (Hendek) çalışması yapılmıştır. Ayrıca 25 ayrı sondaj kuyusunda toplam 150 adet presiyometre deneyi yapılmıştır.

Jeofizik Çalışmalar kapsamında; 578 serim boyunca Kırılma (P) etütleri (Jeofon aralığı 1-5 m); 578 serim boyunca MASW etütleri (Jeofon aralığı 1-5 m); 578 noktada Mikrotremör ölçümü; 100 profil boyunca Çok Elektrotlu Rezistivite (24 kanal elaktrot aralığı 2-5 m);3,3 km uzunluğunda Sismik Yansıma; 1,2 km uzunluğunda Jeoradar ölçümü yapılmıştır.

İnceleme alanına ait 1/25000 ölçekli 05.09.2008 tarih ve 161 sayılı karar ile onaylanan Çevre Düzeni Planı bulunmaktadır. İnceleme alanı dâhilinde daha önceden yapılmış ve ilgili kurumlarca onaylanmış olan imar planına esas jeolojik-jeoteknik etüt çalışmaları bulunmaktadır. Ayrıca, inceleme alanlarında, 7269 sayılı yasa kapsamında alınmış Afete Maruz Bölge Kararı bulunmamaktadır.

İnceleme alanının topografik eğimi %0-15, %15-30, %30-40 ve %40-60 olarak kategorilere ayrılmıştır.

İnceleme alanında yapılan arazi ve literatür çalışmalarına göre inceleme alanının jeolojisini, Geç Kampaniyen - Erken Maastrichtiyen yaşlı **Kızıldağ Ofiyoliti (Kk)**, Geç Maastrichtiyen yaşlı **Alan Kireçtaşı (Ka)**, Geç Miyosen yaşlı **Kızıldere Formasyonu (Tmki)**, Pliyo-Kuvaterner yaşlı **Hamiş Formasyonu (Tplh)** ve Kuaterner yaşlı **Alüvyon (Qal)** ve **Dolgu Alanlar (Qd)** olmak üzere 6 farklı birim oluşturmaktadır. Çalışma sahasında "Orman Alanı" içerisinde kalan Kızıldağ Ofiyoliti ile Alan Kireçtaşlarında, "Askeri Alanlarda" ve "1. Derecede Sit Alanında" herhangi bir jeolojik-jeoteknik çalışma yapılamadığından bu alanlar değerlendirme dışı alanlar olarak değerlendirilmiştir.

Mikrotremör ölçümlerinden elde edilen veriler doğrultusunda arazi genelinde Zemin Hakim Titreşim Peryodunun 0, 05-0,58 sn aralığında hesaplanmıştır. Büyütme değerleri ise 0,05-5,98 olarak hesaplanmıştır. Zemin hakim periyodun ve büyütme değerlerinin yüksek olduğu yerler genel olarak Alüvyon birimlerde, orta, düşük değerli büyütme ve periyot değerleri ise genellikle Hamiş ve Kızıldere formasyonlarında gözlemlenmiş, bu değerlerin sismik çalışmalarla da orantılı olduğu görülmüştür.

Alüvyon (Qal) birimlerin yanal ve düşey yönde değişim gösterdiği ve heterojen bir yapı sunduğu, alüvyon biriminde yer kumlu seviyelerin sıklık derecesi sıkı-orta sıkı-çok sıkı, killerin düşük-orta-yüksek plastik özellikte, çok-yumuşak-yumuşak-sıkı-sert-çok sert kıvamlı, düşük-orta-yüksek sıkışabilir özellikte olduğu belirlenmiştir. Ayrıca killer düşük-orta-yüksek-çok yüksek şişme özelliğine sahiptir. Yapılan oturma hesaplarında alüvyon birimlerin bazı seviyelerinde oturma miktarının kabul edilebilir sınırları aştığı belirlenmiştir.

Hamiş Formasyonu (Tplh) ayrışma ürünlerine ait killerin düşük-orta-yüksek plastik özellikte, yumuşak-sıkı-sert-çok sert kıvamlı, düşük-orta-yüksek sıkışabilir özellikte olduğu belirlenmiştir. Ayrıca killer düşük-orta-yüksek-çok yüksek şişme özelliğine sahiptir. Hamiş Formasyonu (Tplh) birimine ait kaya ortamların RQD değerlerine göre çok zayıf kaya kütlesi niteliğinde, nokta yük dayanımı deneyi sonuçlarına göre çok düşük-düşük dayanımlı kaya sınıfına girdiği belirlenmiştir.

Kızıldere Formasyonu (Tmki) ayrışma ürünlerine ait killerin düşük-orta-yüksek plastik özellikte, sıkı-sert-çok sert kıvamlı, düşük-orta sıkışabilir özellikte olduğu belirlenmiştir.

Ayrıca killer düşük-orta-yüksek-çok yüksek şişme özelliğine sahiptir. Kızıldere Formasyonu (Tmkı) birimine ait kaya ortamların RQD değerlerine göre çok zayıf-zayıf-orta kaya kütlesi niteliğinde, nokta yük ve tek eksenli basınç dayanımı deneyi sonuçlarına göre çok düşük dayanımlı kaya sınıfına girdiği belirlenmiştir.

İnceleme alanında Alüvyon birimde 2.00-26.00 metreler arasında, Hamiş Formasyonuna ait birimlerde 6.00-14.00 metreler arasında ve Kızıldere Formasyonuna ait birimlerde 6.00-8.00 metreler arasında yer altı suyuna rastlanılmıştır. Ayrıca İnceleme alanı içerisinde Karaçay geçmektedir. Bu çayı besleyen kuru dereler mevcuttur. **Planlama öncesi taşkın riski açısından söz konusu akar ve kuru derelerle ilgili DSİ görüşü alınarak bu görüş doğrultusunda planlamaya gidilmelidir.**

Çalışma alanı Deprem Bölgeleri Haritası'na (1996) göre 1. derece deprem bölgesinde olup beklenen efektif ivme değeri 0.2 g olmalıdır. "**Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkındaki Yönetmelik**" hükümlerine uyulmalıdır. Çalışma alanını ve yakın çevresini etkileyen en önemli ana fay zonu Doğu Anadolu Fay (DAF) Zonudur.

İnceleme alanında yapılan tüm jeoloji ve jeofizik çalışmalar esas alınarak Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik Hükümlerine göre Alüvyon alanlar için Zemin Grubu "C-D", Yerel Zemin Sınıfı ise "Z3-Z4", Hamiş Formasyonu Rezidüeli için Zemin Grubu "C", Yerel Zemin Sınıfı ise "Z3", Hamiş Formasyonuna ait Kaya Ortamlar için Zemin Grubu "B" Yerel Zemin Sınıfı ise "Z2" Kızıldere Formasyonu Rezidüeli için Zemin Grubu "C", Yerel Zemin Sınıfı ise "Z3", Kızıldere Formasyonuna ait Kaya Ortamlar için Zemin Grubu "B" Yerel Zemin Sınıfı ise "Z2" ve Dolgu alanlar için Zemin Grubu "D", Yerel Zemin Sınıfı ise "Z4" olarak belirlenmiştir.

İnceleme alanı dışında Toprakkale Fayı dolaylarında yapılan Hendek 12-13, ERT-ALHN (1,2,3,4,5,6), ERT-TPRK (8,9,10), YANSIMA-AHRAZ (1-2), YANSIMA-TAŞOCAĞI ve RADAR (12A,12B,13A,13B) numaralı jeofizik çalışmalar sınır dışında olduğundan 1/5000 ölçekli lokasyon haritalarına işlenmemiştir.

İnceleme alanında yapılan paleosismoloji çalışmaları sonucunda Diri Fay Yüzey Faylanması Tehlike Bölgesi tanımlı olarak, İskenderun-Düziçi Fay Zonu Osmaniye Segmentinin aktif olduğu kanaatine varılıp, sahada devam ettiği düşünülen hatlar boyunca, fayın her iki yanında yapılaşmaya uygun olmayan, 30 ar metre (toplam 60 m) genişliğinde bir tampon bölge oluşturulması olası bir deprem sırasındaki hasarın önlenmesi açısından önem arz etmektedir.

Yapılan arazi gözlemleri, sondaj çalışmaları, jeofizik ölçümler, laboratuvar verileriyle yapılan hesaplamalar ve analizler ile paleosismoloji çalışmaları sonucunda yapılan jeolojik-jeoteknik değerlendirmelerle inceleme alanı yerleşime uygunluk açısından altı (6) kategoride değerlendirilmiştir.

Uygun Olmayan Alanlar 1.1 (UOA - 1.1): Diri Fay Yüzey Faylanması Tehlike Bölgesi

Önlemlenilen Alan 1.1 (ÖA - 1.1): Sıvılaşma Tehlikesi Açısından Önlemlenilen Alanlar

Önlemlenilen Alan 2.1 (ÖA - 2.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar

Önlemler Alan 5.1 (ÖA - 5.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Şişme-Oturma Sorunlu Alanlar

Önlemler Alan 5.2 (ÖA – 5.2) : Dolgu Alanlar

Değerlendirme Dışı Alanlar (Dda) olmak üzere 6 kategoride değerlendirilmiştir.

Uygun Olmayan Alanlar 1.1 (UOA - 1.1): Diri Fay Yüzey Faylanması Tehlike Bölgesi

Osmaniye İli Mikrobölgeleme Etüt raporlarının hazırlanması işi kapsamında aktif fay zonlarının belirlenmesi amacıyla açılan hendeklerde detaylı paleosismolojik çalışmalar İstanbul Üniversitesi Öğretim Görevlisi Yrd. Doç. Dr. İsak YILMAZ danışmanlığında yapılmıştır. Paleosismolojik çalışmalar MTA'nın 2013 yılında yayınlamış olduğu "Açıklamalı Türkiye Diri Fay Haritası" yayınında diri fay olarak tanımlanan "Düziçi – İskenderun fay Zonu" ve Toprakkale fay hatları boyunca 13 hendek açılmış olup, jeolojik gözlem ve bulgular ışığında bölgesel ve tektonik açıdan değerlendirilmiştir.

Yapılan çalışmalar sonucu Diri Fay Yüzey Faylanması Tehlike Bölgesi tanımlı olarak, İskenderun-Düziçi Fay Zonu Osmaniye Segmentinin gerçekleştirilen paleosismolojik çalışmalarla aktif olduğu kanaatine varılarak, devam ettiği düşünülen hatlar boyunca, fayın her iki yanında *yerleşime uygun olmayan* 30 ar metre genişliğinde (toplamda 60 metre) tampon bölge oluşturulması olası bir deprem sırasındaki hasarların önlenmesi açısından önem arz etmektedir ve bu alanlar Uygun Olmayan Alanlar 1.1 (UOA-1.1) : Diri Fay Yüzey Faylanması Tehlike Bölgesi" olarak değerlendirilmiş olup; bu alanlarda herhangi bir yapılaşmaya gidilmemelidir ve rapor eki 1/1000 ölçekli yerleşime uygunluk haritalarında "UOA-1.1" simgesiyle gösterilmiştir.

Önlemler Alan 1.1 (ÖA - 1.1): Sıvılaşma Tehlikesi Açısından Önlemler Alanlar

İnceleme alanında Alüvyona ait birimlerin bulunduğu alanlarda kumlu siltli seviyelerin yer aldığı ve yeraltı suyunun yüzeye yakın olduğu alanlardır. Bu alanlar için yapılan sıvılaşma analizlerinde sıvılaşma riskinin olduğu belirlenmiştir. Bu alanlar yerleşime uygunluk açısından "Sıvılaşma Tehlikesi Açısından Önlemler Alanlar" olarak değerlendirilmiş ve rapor eki yerleşime uygunluk haritalarında "ÖA-1.1" simgesiyle gösterilmiştir.

Bu alanlarda;

Zemin ve Temel eüt çalışmalarında sıvılaşma potansiyeli ayrıntılı olarak irdelenmeli sıvılaşmaya karşı alınabilecek zemin iyileştirme yöntemleri belirlenmelidir.

Yapılan jeofizik çalışmalar sonrasında bu alanlarda zemin büyütmesinin yüksek olacağı hesap edilerek binada kaçınılması gereken yapı periyot aralıkları belirlenerek, yapı ile yer uyumuna (rezonansa) geçmesinin engellenmesi önerilmektedir.

Bu alanlardaki birimlerde yapılan laboratuvar ve arazi deneyleri sonucu elde edilen verilerle yapılan değerlendirme ve hesaplarda orta ve yüksek şişme problemi ile karşılaşılacağı ayrıca yapılan oturma hesaplarında elde edilen oturma miktarlarının yer yer kabul edilebilir sınırları aştığı, taşıma gücü problemleriyle karşılaşılacağı

belirlenmiştir. Oturma ve taşıma gücü problemlerine karşı alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

Alüvyon birim heterojen özellikte olduğundan ve yanal-düşey yönde farklılık gösterdiğinden farklı oturmalar gözlenecektir. Zemin ve temel etüt çalışmalarında şişme ve oturma sorunlarına karşı ayrıntılı çalışmalar yapılarak zemin iyileştirme yöntemleri belirlenmelidir.

Yüzey ve atık suların yapı temellerine ulaşmasını engelleyecek drenaj sistemlerinin uygulanması gerekmektedir.

Derin kazılarda oluşacak şevler açıkta bırakılmamalı, istinat yapılarıyla desteklenmelidir.

Temel tipi, temel derinliği ve yapı yüklerinin taşıttırılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri (şişme, oturma, taşıma gücü hesabı, sıvılaşma analizi) temel ve zemin etüt çalışmalarında irdelenmeli, alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

İnşaat kazısı öncesi yol, altyapı ve komşu parsellerin güvenliğini sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

Önlemler Alan 2.1 (ÖA - 2.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar

İnceleme alanında Hamiş Formasyonuna (Tph) ile Kızıldere Formasyonuna (Tmk) ait birimlerden oluşan ve topografik eğimin % 15'den büyük olduğu alanlardır.

Bu alanlarda yapılan arazi gözlemlerinde heyelan, akma, kayma vb. kütle hareketleri gözlenmemiştir. Ancak eğim değerlerinin %15 den fazla olduğu alanlarda yapılacak kazılar sonrası oluşacak şevlerde yüzeysel ve sızıntı sularının etkisiyle birimlerin ayrışma zon kalınlığına bağlı olarak stabilite sorunları gelişebileceği, muhtemel stabilite sorunlarının mühendislik önlemlerle ortadan kaldırılabilmesi kanaatine varıldığından bu alanlar yerleşime uygunluk açısından "Önlem Alınabilecek Nitelikte Stabilite Sorunlu Alanlar" olarak değerlendirilmiş ve yerleşime uygunluk haritalarında "ÖA-2.1" simgesiyle gösterilmiştir.

Bu alanlarda;

Zemin ve temel etüt çalışmalarında, yapılacak kazılar, planlanacak yapı yükleri ve dış yükler hesap edilerek yamaç boyunca stabilite analizleri yapılmalı, stabiliteyi sağlayacak mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

Kazı şevleri açıkta bırakılmamalı, uygun projelendirilmiş istinat yapılarıyla desteklenmelidir.

Yer altı, yüzey ve atık suların ortamdaki uzaklaşmasını sağlayacak drenaj sistemlerinin uygulanması gerekmektedir.

Temel tipi, temel derinliği ve yapı yüklerinin taşıttırılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri (şişme, oturma, taşıma gücü hesabı, sıvılaşma analizi) ile stabilite sorunları temel ve zemin etüt çalışmalarında irdelenmeli ve alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

İnşaat kazısı öncesi yol, altyapı ve komşu parsellerin güvenliğini sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

Önlemler Alanlar-5.1 (ÖA-5.1): Önlem Alınabilecek Nitelikte Şişme-Oturma vb. Sorunlu Alanlar

İnceleme alanında Kuvaterner Alüvyona (Qal) ait birimlerden oluşan, topografik eğimin % 0-15 arasında olduğu alanlardır. İnceleme alanında 2.50-15.00 m.'ler arasında yeraltı suyunun rastlanılmıştır. Bu alanlarda yapılan sınırlama analizlerinde sınırlama riski belirlenmemiştir. Ancak Alüvyon birimleri yanal ve düşey yönde değişim göstereceğinden zemin etütlerinde sınırlama analizleri ayrıntılı olarak irdelenmelidir.

Alüvyon (Qal) birimlerin yanal ve düşey yönde değişim gösterdiği ve heterojen bir yapı sunduğu, alüvyon biriminde yer alan killerin *düşük-orta-yüksek* plastik özellikte, *çok yumuşak-yumuşak-sıkı-sert-çok sert* kıvamı, *düşük-orta-yüksek* sıkışabilir özellikte olduğu belirlenmiştir. Ayrıca killer *düşük-orta-yüksek-çok yüksek* şişme özelliğine sahiptir. Yapılan oturma hesaplarında bu alanlarda yer yer oturma değerlerinin kabul edilebilir sınırları aştığı belirlenmiştir.

Bu alanlar yerleşime uygunluk açısından "**Önlem Alınabilecek Nitelikte Şişme-Oturma vb. Sorunlu Alanlar**" olarak değerlendirilmiş ve rapor eki yerleşime uygunluk haritalarda "**ÖA-5.1**" simgesiyle gösterilmiştir.

Bu alanlarda;

Bu alanlardaki birimlerde yapılan laboratuvar ve arazi deneyleri sonucu elde edilen verilerle yapılan değerlendirme ve hesaplarda orta ve yüksek şişme problemi ile karşılaşılacağı ayrıca yapılan oturma hesaplarında elde edilen oturma miktarlarının yer yer kabul edilebilir sınırları aştığı belirlenmiştir. Zemin etüt çalışmalarında şişme problemi ve oturma sorununa karşı ayrıntılı çalışmaların yapılarak uygun zemin iyileştirme yöntemlerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Alüvyon birim heterojen özellikte olduğundan ve yanal-düşey yönde farklılık gösterdiğinden farklı oturmalar gözlenecektir. Farklı oturmalarla karşılaşılması için temel tipi belirlenmelidir.

Yüzey ve atık suların yapı temellerine ulaşmasını engelleyecek drenaj sistemlerinin uygulanmalıdır.

Derin kazılarda oluşacak şevler açıkta bırakılmamalı, uygun projelendirilmiş istinat yapılarıyla desteklenmelidir.

Temel tipi, temel derinliği ve yapı yüklerinin taşıttırılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri (şişme, oturma, taşıma gücü hesabı, sınırlama analizi) temel ve zemin etüt çalışmalarında irdelenmeli, alınabilecek mühendislik önlemleri belirlenmelidir.

İnşaat kazısı öncesi yol, altyapı ve komşu parsellerin güvenliğini sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

Önlemler Alanlar-5.2 (ÖA-5.2): Dolgu Alanlar

İnceleme alanında 1/1000 ölçekli N36D19C2A - N36D19C2B nolu pafta sınırında kalan alanlar Osmaniye Belediyesi tarafından katı atık depolama alanı olarak kullanılmakta olup; sahadaki dolgunun kalınlığı altındaki topografyaya bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. İnceleme alanında yapılan gözlemlerde dolgu kalınlığının yaklaşık 25.00-30.00 m arasında olduğu belirlenmiştir. Bu dolgular taşıyıcı zemin niteliğinde değildir.

Bu alanlar yerleşime uygunluk açısından Dolgu Alanlar olarak değerlendirilmiş ve rapor eki yerleşime uygunluk haritalarda “ ÖA-5.2” simgesiyle gösterilmiştir.

Bu alanlarda;

Yapılaşma öncesi yapılacak zemin etüt çalışmalarında dolgu kalınlığı ve yayılımı belirlenmelidir.

Dolgu birimler taşıyıcı zemin niteliğinde olmadığından hafredilmeli veya yapı yükleri dolgu birim altındaki birimlerin mühendislik sorunu beklenmeyen seviyelerine taşıtılmalıdır.

Dolgu şevlerinde beklenecek stabilite sorunlarına yönelik önlemler zemin etüt çalışmalarında belirlenmelidir.

Yüzey ve atık suların yapı temellerine ulaşmasını engelleyecek drenaj sistemlerinin uygulanması gerekmektedir

Temel tipi, temel derinliği ve yapı yüklerinin taşıtılacağı seviyelerin mühendislik parametreleri (şişme, oturma, taşıma gücü hesabı, sıvılaşma analizi) temel ve zemin etüt çalışmalarında belirlenmelidir.

İnşaat kazısı öncesi yol, altyapı ve komşu parsellerin güvenliğini sağlayacak tedbirler alınmalıdır.

Değerlendirme Dışı Alanlar (Dda);

Çalışma sahasında “Orman Alanı” “1. Derece Sit Alanı” ve “Askeri Alanlarda” yerleşime uygunluk değerlendirmesi yapılamamıştır. Bu alanlar “Değerlendirme Dışı Alanlar”olarak değerlendirilmiş ve yerleşime uygunluk haritalarında “Dda” simgesiyle gösterilmiştir.

İnceleme alanında yapılan tüm yapılar için **“Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkındaki Yönetmelik”** hükümlerine uyulmalıdır.

Bu çalışma, mikrobölgeleme etüt raporudur. Zemin etüt raporu yerine kullanılamaz.

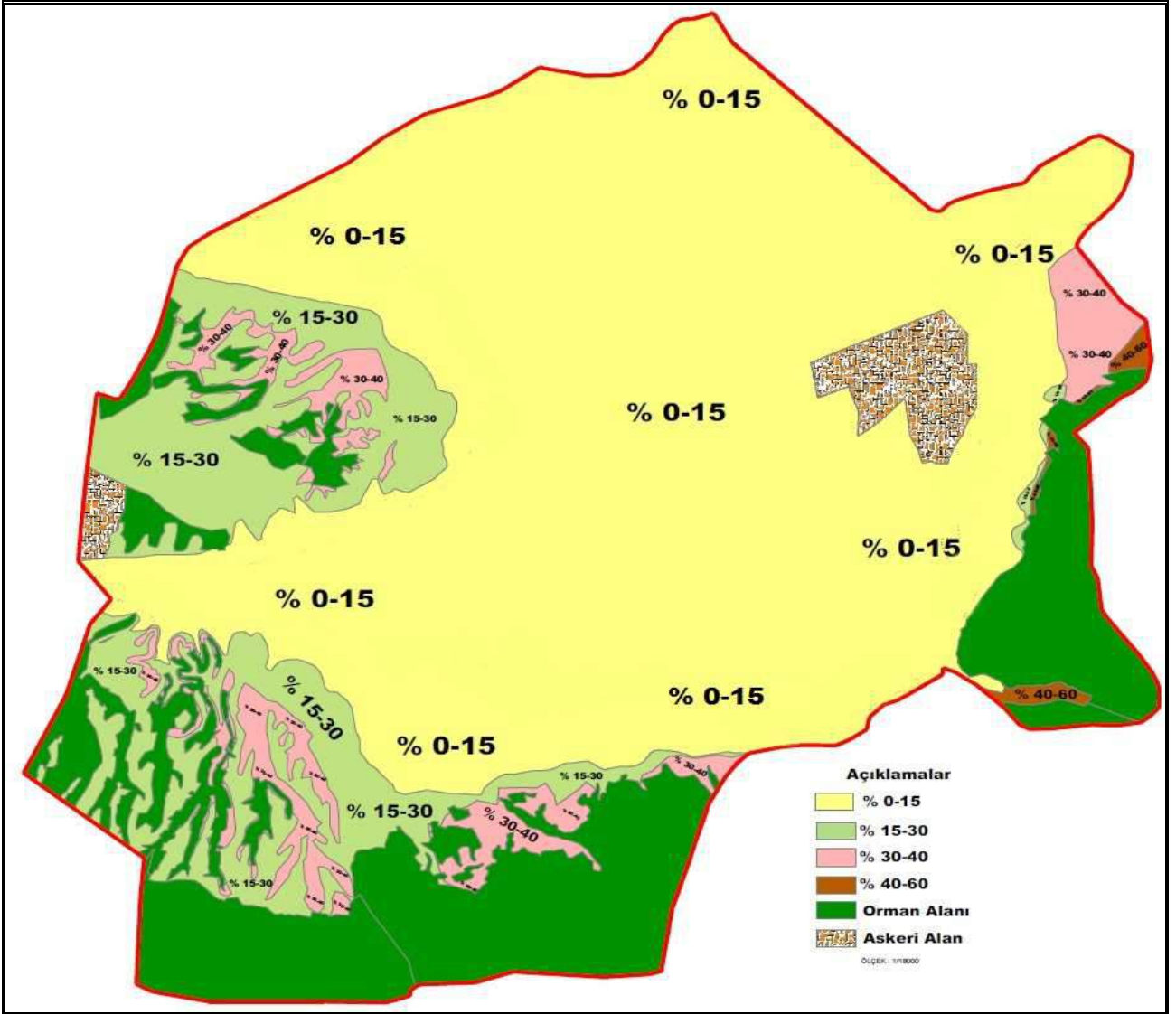
3.2. JEOMORFOLOJİ

Osmaniye ili sınırları içerisinde, değişik akarsu şekilleri ve bunların meydana getirdiği vadi yarmaları, dik yamaçlar, akarsuların yatak değiştirmesiyle oluşmuş küçük adacıklar ve ova kesiminde oluşmuş alüvyon yelpazeleri dikkati çeken morfolojik şekillerdir. Osmaniye ili merkezi kuzey ve güney olmak üzere iki bölümde incelenir. Kuzey kısmında Mesozoyik kireçtaşı serileri, şiddetli erozyonlar dolayısıyla orta Paleozoyike kadar kazılmış ve çok derin vadi oluşumlarına sebep olmuştur.

Bütün bu yüksek ve çıplak bölgenin güneyi, Kadirli sırtlarının tamamen değişken Miyosen arazisinin nispeten daha yumuşak röliyefele ve özellikle Akdeniz iklimine mahsus ormanlarıyla tezat teşkil eder. Burada Anti Toros strüktür hatlarının işaretleri görülür. Kadirli-Ceyhan çöküntü havzasını dolduran genç alüvyoner ovalar, 250 m.'ye kadar değişen yüksekliktedirler (PAMİR ve TOLUN 1975).

İl yüzey şekilleri bakımından ovalık ve dağlık olmak üzere ikiye ayrılır. Dağlık alanların yüzey şekilleri oldukça dalgalı ve yer yer dik bir özellik gösterir. Genelde kuzey batısına yamaçlar hakim olmasına rağmen, diğer yönlere bakan yamaçlar ve vadiler de bulunmaktadır. En önemli akarsu Karaçay, Hamiş Çayı ve Ceyhan Nehridir. En önemli dağları Koyuntepe (2168 m), Dumanlıdaki (2102 m), Yağlıpınar Dazı Tepe (2085 m), Topbamaz Tepe (2067 m), Cerleme Tepesi (1965 m), Binboğa Dağları. Dağlık alanlarda kireçli ve kireçsiz kahverengi orman toprakları ve kırmızı Akdeniz toprakları hakimdir. Eğilimin sarp ve dik olduğu yerlerde anakaya yüzeye çıkmış ve toprak oluşumu yoktur. Yapılan çalışmalar sonucunda; inceleme alanının topografik eğimi %0-15, %15-30, %30-40 ve %40-60 olarak kategorilere ayrılmıştır.

Harita 6 Topoğrafik Eğim

Kaynak 12 Jeolojik Etüd Raporu

3.3. HİDROJEOLOJİ

3.3.1. Akarsular

Tablo 2 Akarsular

AKARSULAR	YILLIK ORTALAMA DEBİLERİ(M ³ /SN)	ORTALAMA AKIM DEĞERİ (HM ³ /YIL)
CEYHAN NEHRİ	220	6900
KALECİK DERESİ	1,54	49,0
KARAÇAY	2,39	74,8
SAVRUN ÇAYI	7,95	308

KESİK SUYU DERESİ	3,75	118
SABUNSUYU ÇAYI	5,24	164,8
YARPUZ ÇAYI	1,66	52,2
HORU (HAMİS) ÇAYI	3,17	98,2
KEŞİŞ ÇAYI	10,3	325

Kaynak 13 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2011

CEYHAN NEHRİ: Nurhak Dağlarından doğar, 510 km'lik akıştan sonra Akdeniz'e dökülür. Osmaniye İli içerisindeki uzunluğu 75 km'dir. Üzerinde Aslantaş Barajının membasında da ÇEAŞ tarafından inşa edilip 2002 yılında işletmeye açılan Berke Barajı bulunmaktadır. Osmaniye İli Sarpınağazı Köyü ile Misis Bucak merkezi yakınındaki sedde başlangıcına kadar olan kısımda yatak ekseninden itibaren sağlı sollu 125'er m. olmak üzere toplam 250 m. ve bu noktadan denize kadar ise sağlı sollu 150'şer m. olmak üzere toplam 300m. genişliğe haiz saha 4373 sayılı Taşkın Suları Kanunu kapsamına girmektedir.

KALECİK DERESİ: Kocakuz ve Ardıcılıkaya tepelerinden doğar, tamamı il sınırları içerisindedir. Uzunluğu 25 km'dir. Üzerinde Kalecik Barajı inşa edilmiş olup Hamis Çayına katılmaktadır.

KARAÇAY DERESİ: Hamo ve Hanife Mezarı tepelerinden doğar, 70 km'lik bir akıştan sonra Ceyhan Nehrine katılır. İl sınırları içindeki uzunluğu 42 km'dir. Osmaniye İli mevcut un fabrikası mevkiinden Ceyhan nehrine kavuştuğu noktaya kadar olan kısımda yatak ekseninden itibaren sağlı sollu 300 m. olmak üzere toplam 600 m genişliğe haiz saha 4373 sayılı Taşkın Suları Kanunu kapsamına girmektedir.

SAVRUN ÇAYI: Köpekgüney ve Mozgaç Dağı, Akgedik mevkilerinden doğar. Toplam uzunluğu 83 km, il sınırları içerisinde 65 km'dir. Kadirli ilçesinden geçerek Ceyhan Nehrine katılır. Kadirli İlçesi Eskiköprü mevkiinden Ceyhan Nehrine kadar olan kısımda yatak ekseninden itibaren sağlı sollu 300 m. olmak üzere toplam 600 m. genişliğe haiz saha 4373 sayılı Taşkın Suları Kanunu kapsamına girmektedir.

KESİKSUYU DERESİ: Ümbela ve Bozkoyak tepelerinden doğar. Üzerinde Mehmetli Barajı inşa edilmiştir. Toplam uzunluğu 23 km'dir. Ceyhan Nehrine katılır.

SABUNSUYU ÇAYI: Çakıroğlu mevkiinden doğar 43 km'lik bir uzunluğa sahiptir. İl sınırları içerisindeki uzunluğu 23 km'dir. Ceyhan Nehrine katılır.

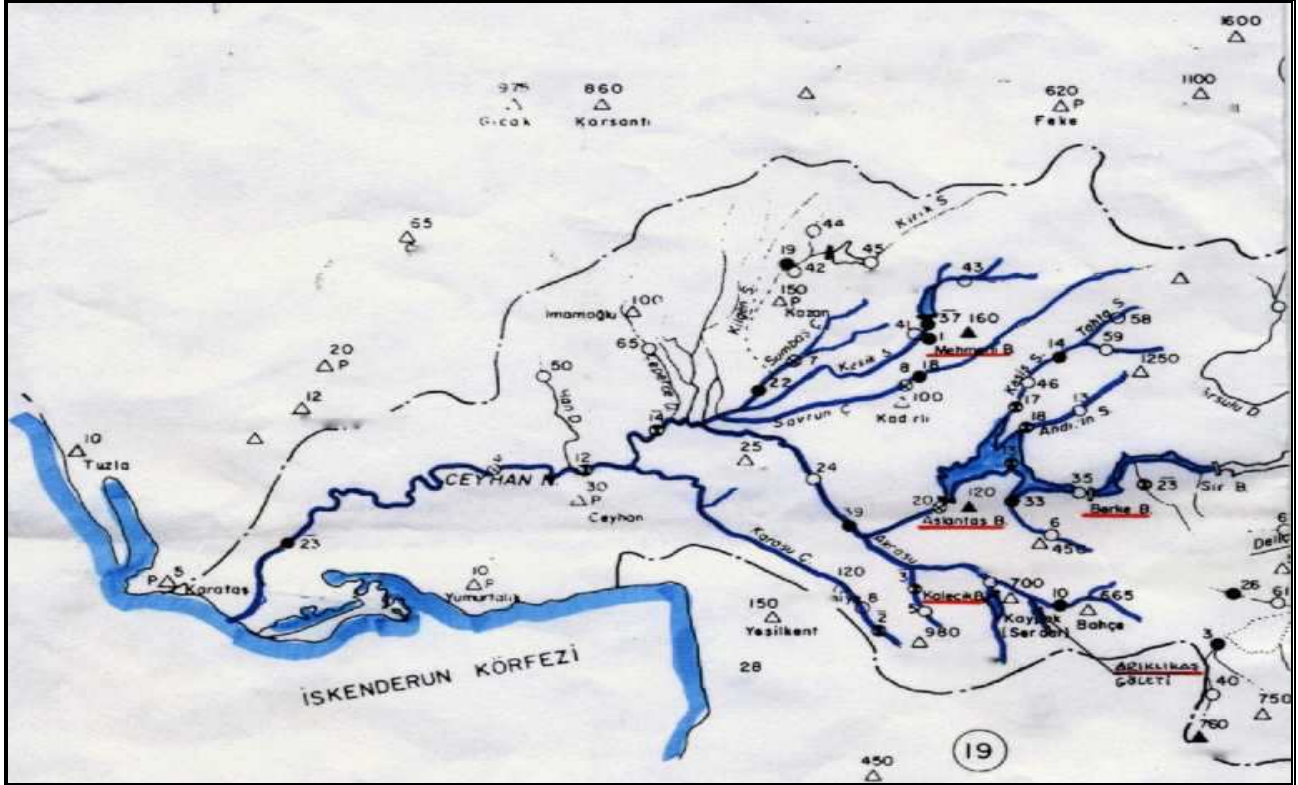
YARPUZ ÇAYI: Topbarnaz tepelerinden doğar, 30 km'lik akıştan sonra Hamis Çayına katılır. Tamamı il sınırları içerisinde.

HORU (HAMİS) ÇAYI: İki kol olarak yerli tepe ve incirlikaya mevkilerinden doğar, 55 km akış uzunluğuna sahiptir. Başlangıçtaki ismi Horu Çayı olmakla beraber sonra Hamis Çayı

adını alır. Cevdetiye mevkiinde Ceyhan Nehrine katılır. Bahçe ilçesi civarında Kanlıgeçit mevki ile Ceyhan Nehrine döküldüğü yer arasında sağlı sollu 50'şer m. olmak üzere toplam 100 m. genişliğe haiz saha 4373 sayılı Taşkın Suları Kanunu kapsamına girmektedir.

KEŞİŞ ÇAYI: İl sınırlarına Akifiye Köyü civarında girer. 60 km akış uzunluğuna sahip olup, İl sınırları içindeki uzunluğu 47 km'dir. Aslantaş Baraj gölüne dökülür. Ayrıca Sumbas Çayı ve Çepelce Deresi de 4373 sayılı Taşkın Suları Kanunu kapsamına girmektedir.

Harita 7 Ceyhan Havzası

Kaynak 14 DSİ. 6. Bölge Müdürlüğü

3.3.2. Yer Altı Su Kaynakları

Tablo 3 Yer Altı Su Kaynakları

OVA ADI	ETÜD EDİLEN YILLIK İŞLETME REZERVİ (HM ³ /YIL)	TAHSİS (HM ³ /YIL)	FİİLİ KULLANIM (HM ³ /YIL)	DÜŞÜNCELER
OSMANİYE (MERKEZ)	48.5	28.5	28.320	Osm-Akyar Su Koop:3.8hm ³ /yıl Nurdağı Sulama Koop: 11.8hm ³ /yıl Kullanma Belgesi Şahıs Kuyularına: 11.320 hm ³ /yıl Y.Altı Su Tah.Edilm.
DÜZİÇİ	30.5	29.270	25.5	Haruniye Sulama Birliği 19.1hm ³ /yıl Kullanma Belgesi Şahıs Kuyularına: 84 hm ³ /yıl Y.Altı Su Tah.Edilm.

I. ALT BÖLGE; OSMANİYE-TOPRAKKALE 1/25000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI REVİZYONU

(HARUNİYE)				
KADIRLI	35	15	17	Kadirli Kümbet Sulama Koop: 15 hm ³ /yıl yer altı suyu tahsis edilmiştir.
TOPLAM	114	72.77	70.82	

Kaynak 15 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010

Karaçayın doğduğu Gürdük Kaynağı ilin en önemli yer altı su kaynağı, Orta Amanosların Zorkun Yaylası ile Cebel Bucağı arasında bulunur. Kaynağın bir kısmı Osmaniye Merkez İlçe İçme suyu ihtiyacı için kaptajlara alınmıştır.

3.3.3. Göller Ve Barajlar

İlde bulunan sulama göletlerine ait bilgiler çizelgede gösterilmiştir.

Tablo 4 Çizelge Osmaniye ilinde mevcut sulama göletleri

GÖLETİN ADI	TİPİ	GÖL HACMİ M3	SULAMA ALANI	ÇEKİLEN SU MİKTARI	KULLANIM AMACI
ARIKLIKAŞ GÖLETİ	Homojen Toprak Dolgu	0.615 hm ³	285 ha		Sulama

Kaynak 16 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010

Tablo 5 İşletmedeki Barajlar Ve Hidroelektrik Santraller

SIRA NO	BARAJ VE HES ADI
1	Aslantaş Barajı
2	Kalecik Barajı
3	Mehmetli Barajı

Kaynak 17 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010

Tablo 6 İşletmedeki Sulama Tesisleri

TESİSİN ADI	İŞLETMEYE GİRDİĞİ YIL	CAZİBE SULAMA (HA)		POMPAJLI SULAMA (HA)		TOPLAM SULAMA ALANI (HA)	
		Brüt	Net	Brüt	Net	Brüt	Net
AŞ.CEYHAN HARUNİYE SARIKIZ PROJ.HARUNİYE OVASI	1995	8 451	-	-	-	8 451	-

I. ALT BÖLGE; OSMANİYE-TOPRAKKALE 1/25000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI REVİZYONU

YUVARLAKLI SUL.							
AŞ.CEYHAN ASLANTAŞ II.MERH.HEDİÖREN SUL.	1981	-	-	1 517	-	1 517	-
TOPLAM		8 451	-	1 517	-	9 968	-

Kaynak 18 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010

Tablo 7 İşletmedeki Taşkın Koruma, Erozyon Ve Rusubat Kontrol Tesisleri

SIRA NO	TAŞKIN TESİSİNİN ADI	Taşkın tesisinin yeri (İlçe)	Koruma alanı (ha)	Koruduğu yerleşim yeri ve adedi
1	MERKEZ GEBELİ ÇARDAK YAN DERE ISLAHI	Merkez	23	1
2	MERKEZ GEBELİ EŞE DERESİ ISLAHI	Merkez	26	1
3	MERKEZ KARAÇAY ISLAHI	Merkez	-	-
4	MERKEZ KUMARLI KÖY KİREÇ VE CAMUZ MAĞ. DERESİ	Merkez	8	1
5	BAHÇE İLÇE MES. KAR.DER.T.K.T.	Bahçe	-	1
6	KADIRLI C.TOPEL MAH. T.K.T.	Kadirli	40	-
7	KADIRLI İLÇE MERKEZİ T.K.T.	Kadirli	-	3
8	MERKEZ CEVDETİYE KAS. T.K.T.	Merkez	-	1
9	MERKEZ KARAÇAY I.KISIM İNŞAATI T.K.	Merkez	-	1
10	MERKEZ KUMARLI KÖYÜ T.K.T.	Merkez	-	1
11	MERKEZ GÖKÇELİ KÖYÜ T.K.T.	Merkez	5	1
12	MERKEZ DERVİŞİYE KÖYÜ T.K.T.	Merkez	120	-
13	MERKEZ GÖKGÖL KÖYÜ T.K.T.	Merkez	5	1
14	BAHÇE SAVRANLI KÖYÜ T.K.T.	Bahçe	-	1
TOPLAM			227	13

Kaynak 18 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010

Tablo 8 İnşaa Halindeki Barajlar Ve Hidroelektirik Santralleri

<p>Yarseli Barajı Yükselt İmesi</p> 	BARAJIN YERİ	HATAY
	AKARSUYU	BEYAZÇAY
	AMACI	SULAMA
	İNŞAATIN (BAŞLAMA-BİTİŞ) YILI	2005 - 2006
	GÖVDE DOLGU TİPİ	ZONLU TOPRAK DOLGU
	GÖVDE HACMİ	3 HM ³
	YÜKSEKLİK (TALVEGDEN)	---
	NORMAL SU KOTUNDA GÖL HACMİ	..... HM ³
	NORMAL SU KOTUNDA GÖL ALANI	..... KM ²
	SULAMA ALANI	775 HA
	GÜÇ	..... MW
	YILLIK ÜRETİM	..... GWH

Kaynak 19 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010

Tablo 9 İnşaa Halindeki Taşkın Koruma, Erozyon Ve Rusubat Kontrol Tesisleri

SIRA NO	TAŞKIN TESİSİNİN ADI	Taşkın tesisinin yeri (ilçe)	Koruma alanı (ha)	Koruduğu yerleşim yeri ve adedi
1	OSMANİYE-MERKEZ GEBELİ ÇARDAK T.K.T	Merkez	50 ha	1 Mah., 2 Köy
2	OSMANİYE-MERKEZ DERVİŞİYE KÖYÜ ARAZİSİ HAMİS ÇAYI	Merkez	1 024 ha	
3	OSMANİYE-İL MERKEZİ VE KARAÇAY	Merkez	306 ha	
4	OSMANİYE-MERKEZ-FAKIUŞAĞI KÖYÜ ARAZİLERİ	Merkez	160 ha	
5	OSMANİYE-KADIRLI-HARKAÇTIĞI KÖYÜ SAVRUN ÇAYI(5 KM.)	Kadirli	270 ha	
6	OSMANİYE-MERKEZ ŞEKERDERE	Merkez	120 ha	1 Mah.

7	OSMANİYE-DÜZİÇİ-DÜZİÇİ OVASI YAN DERESİ	Düziçi	85 ha	
8	OSMANİYE-MERKEZ-TEHCİ KÖYÜ KIZILDERE	Merkez	75 ha	1 Mah.
9	OSMANİYE-BAHÇE İLÇE MERKEZİ KARDERESİ 3.KISIM	Bahçe		1 İlçe

Kaynak 20 DSİ 6. Bölge Müdürlüğü-2010

3.3.4. Jeotermal Sahalar

HARUNİYE(DÜZİÇİ) KAPLICASI

Haruniye kaplıcası Düziçi ilçesine bağlı Kuşcu Köyünde Mehmetoğlu mahallesinin yaklaşık 2.5 km. kadar kuzeybatısında yer almaktadır.

Tablo 10 Haruniye(Düziçi) Kaplıcası Özellikleri

Kaynak No	Sıcaklık (C)	Debi (lt/sn)
1	31.5	0.75
2	-	1
3	32.8	20
4	31.5	0.15

Kaynak 21 Osmaniye İl Çevre Durum Raporu 2011

3 numaralı kaynağın suyu Florür içeren, kalsiyumlu, magnezyumlu, bikarbonatlı, sülfatlı termal sınıfına girmektedir. Suların tatları maden suyu özelliğindedir.

GEBELİ MADEN SUYU

Osmaniye iline bağlı Çardak köyünde Gökbekirler mahallesinin 450 m. Kadar güneybatısında yer almaktadır.

Tablo 11 Gebeli Maden Suyu Özellikleri

KAYNAK NO	Sıcaklık (C)	Debi (lt/sn)
1	19	0.13
2	23	1

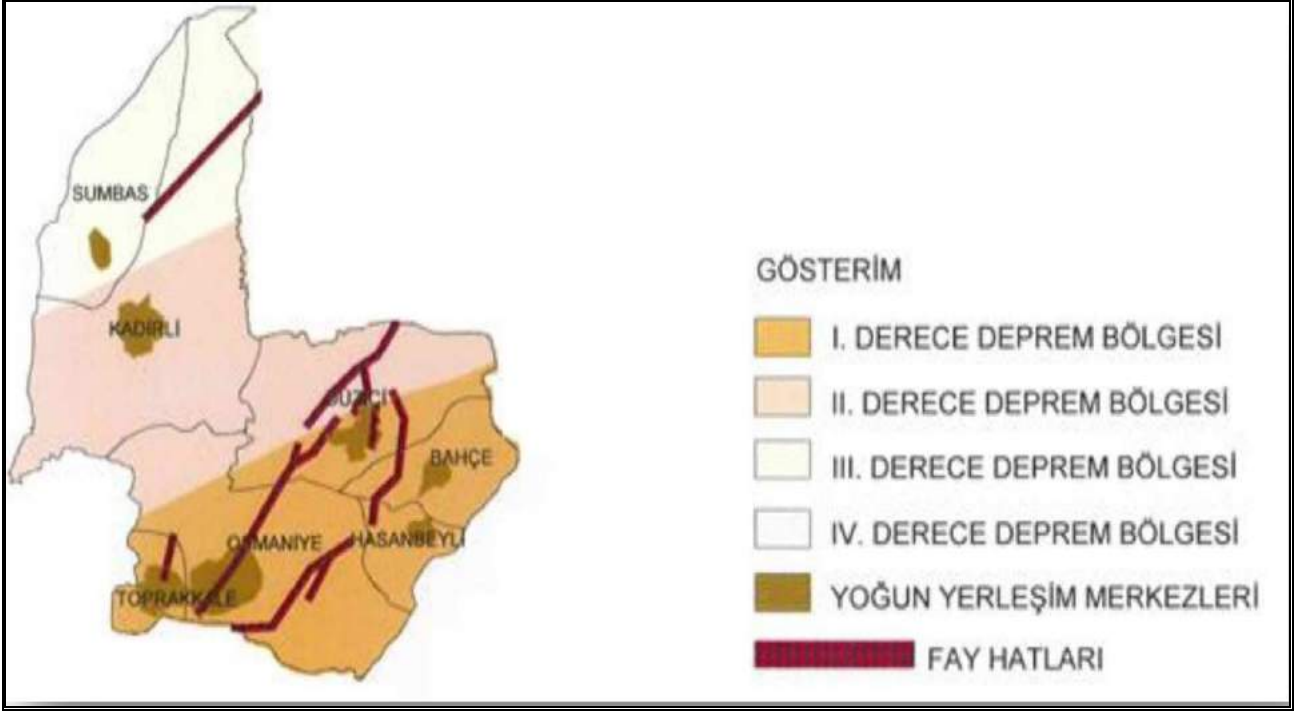
Kaynak 22 Osmaniye İl Çevre Durum Raporu 2011

1 numaralı kaynağın suyu, magnezyumlu, kalsiyumlu, bikarbonatlı sular sınıfına girmektedir. Su tadı maden suyu tadındadır.

Deprem Bölgesi haritasına göre Türkiye 5 bölgeye ayrılmıştır. Osmaniye İli Doğu Anadolu fay hattı içerisinde kalmaktadır. Bahçe, Düziçi, Hasanbeyli, Toprakkale ilçeleri I. Derece, Kadirli II. Derece Sumbas ilçesi III. Derece deprem kuşağında yer almaktadır. Osmaniye ilinde 2000,2001 ve 2010 yılları içinde son 10 yıl içinde 3 adet görece şiddetli depremler meydana gelmiş bu depremlerde mal ve can kaybı olmamıştır.

Harita 10 Osmaniye Deprem Haritası

Kaynak 25 T.C. Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı TR63 Bölgesi kapsamında Mevcut Durum Analiz Raporu

3.4.2. Heyelan, Kaya Düşmesi

Heyelanlar etki eden başlıca doğal etmenler iklim özellikleri yağışlar jeolojik yapı arazinin topografyası ve bitki örtüsüdür. Doğal etmenler dışında heyelan olaylarının gelişmesinde göçlerin yol açtığı hızlı nüfus artışları yerleşim alanlarında yamaç ve dik meyil üzerinde yoğunlaşan kaçak yapılaşmalar doğal tehlikeleri yeteri kadar göz önünde bulunduran arazi kullanım kararları ve planlamanın bulunmaması yerleşim ve yapılaşmadaki denetim mekanizmasındaki eksiklikler olarak sayılabilir.

Osmaniye İl Merkezinde Yarpuz Kzılaç Gökmustafalı Bekdemir köylerinde heyelan meydana gelmekte olup Gökçayır ve Kurtlar köyleri muhtemel heyelan alanlarıdır. Ayrıca bahçe ilçesi Yaylaık Köyü 09.11.2006 tarihinde meydana gelen kaya düşmesi olayı ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile Afete Maruz Bölge ilan edilmiştir.

3.4.3. Seller

Osmaniye İlinde taşkın yapacak en önemli sular ilçenin kuzeyinden batıya doğru akan Ceyhan Nehri ve bu nehri besleyen derelerdir. Ceyhan Nehri boyunca yerleşik olan Endel (Koçyurdu), Hemite (Gökçedam), Sakarcalı, Selimiye, Orhaniye, Fakıuşağı Köyleri ile

Osmaniye İli Merkez İlçe'den geçen Karadere Çayı (Karaçay) civarında bulunan Merkez Baş Mahallesi, Develi, 7 Ocak Mahallesi, Cumhuriyet Mahallesi geçmiş tarihlerde su baskınına uğramıştır.

Osmaniye İl sınırları içinde 2008 yılı içerisinde aşağıdaki bölgeler etkilenmiştir.

Osmaniye Merkez Şekerdere Köyünde yerleşim birimleri dere yatağı kenarına kurulduğundan 22-23 Kasım 2008 tarihinde meydana gelen aşırı yağış sonucu su baskınları meydana gelmiş yollar yer yer tahrip olmuş ulaşım da aksamalar meydana gelmiştir. Ayrıca tarım arazileri zarar görmüştür.

Kadirli İlçesinin güneyine doğru akmakta olan Savrun Çayı yağışların arttığı dönemlerde civar köylere taşkın yaratmaktadır.

Bahçe İlçesi içerisinde geçmekte olan Karderesi de yağışların mevsim normalleri üzerine çıktığı dönemlerde civar köylere ve ilçe merkezinde taşkın yaratmaktadır.

Toprakkale İlçesi Tüysüz Beldesi Sapdere Mevkiinde yerleşim birimleri dere yatağı kenarlarına kurulduğundan 22-23 Kasım 2008 tarihinde meydana gelen aşırı yağış sonucu yerleşim yerleri sele maruz kalmıştır. Can kaybı meydana gelmemiştir. Fakat evlerin içerisi çamurlar deryası görünümünü almış tarım arazileri su altında kalmıştır.

Düziçi İlçesi Karagedik Köyü ile Kumarlı Köyünü birbirine bağlayan yol güzergahında bulunan dere 22-23 Kasım 2008 tarihinde meydana gelen yağış sonucu taşmış ve 250 m'lik asfalt kaplama yol kullanılamaz hale gelmiştir. Yer yer yolda çökmeler de meydana geldiği tespit edilmiş olup ulaşım da aksamalar meydana gelmiştir. Ayrıca aynı yağış sonucu Bostanlar köyü ile Atalan Beldesi arasındaki yolda selden etkilenmiş ve ulaşım da aksamalar meydana gelmiştir.

Sumbas İlçesinde, Sumbas Çayı aşırı yağışlar neticesinde zaman zaman taşkın yaratarak civar köylere ve tarım arazilerine zarar vermiştir.

3.5. MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI

MTA Genel Müdürlüğünce İl ve yakın çevresinde yaptığı çalışmalar sonucunda demir, kükürt ve manyezit yatak ve zuhurları ortaya konulmuştur. İldeki demir yatak ve zuhurları Merkez ilçe Yarpuz bucağında yer almaktadır. Yarpuzagoluk demir yatağındaki tenör yüksek ve düşük olmak üzere iki kısımda incelenmiştir. Yatakta %50 Fe tenörlü görünür rezerv 17.000 ton, % 25 Fe tenörlü görünür rezerv ise 24.625 tondur. Yataktan geçmiş yıllarda üretim yapılmış ve cevher kalmamıştır. İlçedeki diğer demir yatakları Yuntmağara ve Kokarca yataklarıdır. Yuntmağara yatağında ortalama % 34.74 Fe, % 41.65 SiO₂ ve % 0.53 Al₂O₃ tenörlü 1800 ton, Kokarca yatağında ise ortalama % 45.90 Fe, % 14.65 SiO₂, %9.67 Al₂O₃ ve % 0.50 P₂O₅ tenörlü 7618 ton görünür rezerv tespit edilmiştir. Kızılyüce demir zuhurunda ise % 54.57 Fe tenörlü 5.625 ton görünür rezerv varlığından bahsedilmektedir.

İldeki bir diğer yer altı kaynağı İssızca sahasındaki % 15 S tenörlü ve 2.125.000 ton görünür, % 35 S tenörlü 6.075.000 ton görünür+muhtemel rezerve sahip kükürt oluşumlarıdır. Kükürtler, markasit minerallerine bağlı olarak oluşmuştur. Yapılan teknolojik analiz sonuçlarına göre 1 kg cevherden % 37.8 tenörlü 0.2 kg konsantre kükürt elde edilmiş olup randıman % 53.6 tür. Bahçe ilçesinde yer alan manyezitlerde ise 8.000 ton görünür rezerv belirlenmiş olup, %45.1 MgO içeriğine sahiptir. Yarpuz Bucağında silisli ve hematitli lateritik zuhurlar üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda Ni mineralizasyonlarına rastlanmış olup, ekonomik bir değeri olmadığı belirtilmiştir.

Osmaniye ilinde enerji hammaddelerine yönelik çalışmalarla Kaypak, Yarpuz, Kızıldere ve Çindere sahalarında linyit oluşumları belirlenmiştir ancak ekonomik boyutlu olmayan küçük zuhurlardır. Ayrıca, Haruniye ilçesinde de 31-33°C sıcaklığa sahip doğal sıcak su çıkışları tespit edilmiş olup, debisi 22 lt/sn olarak hesaplanmıştır.

DEMİR (Fe)

Osmaniye-Yarpuz-Ağoluk Demir Sahası

Tenör :% 53.64 Fe₂O₃

Rezerv :42.000 ton görünür olup cevherin tamamı alınmıştır.

Osmaniye-Yarpuz-Yuntmağara, Kokarca, Kızılyüce Demir Sahası

Tenör :% 35-55 Fe₂O₃

Rezerv :85.000 ton toplam rezerv.

KÜKÜRT (S) Adana-Osmaniye-İssızca

Tenör :% 15-35 S

Rezerv :% 15 S

tenörlü 2.125.000 ton görünür, % 35 S tenörlü 6.075.000 ton görünür+muhtemel rezerv.

Kükürt markasit minerallerine bağlı olarak oluşmuştur. Yapılan teknolojik analiz sonuçlarına göre 1 kg cevherden % 37.8 tenörlü 0.2 kg konsantre kükürt elde edilmiş olup randıman % 53.6 tür.

MANYEZİT (Mag)

Bahçe-Haruniye Sahası

Tenör :% 45.1 MgO

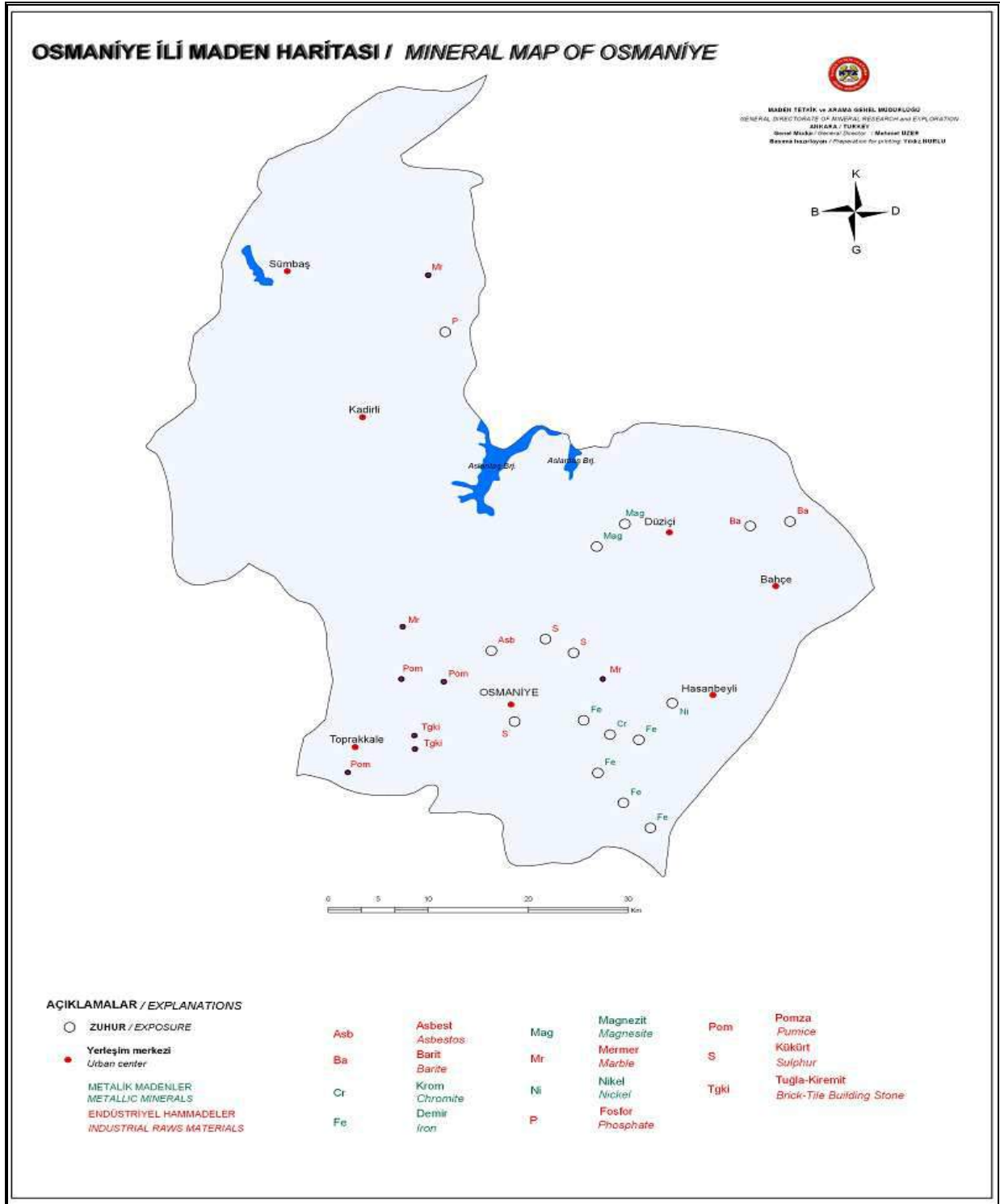
Rezerv :8.000 ton görünür rezerv.

NİKEL (Ni) Osmaniye-Yarpuz

Tenör :% 2 Ni

Rezerv :Zuhur olduğundan rezerve yönelik çalışma yoktur

Harita 11 Osmaniye Maden Haritası

Kaynak 26 Maden Teknik ve Arama Genel Müdürlüğü

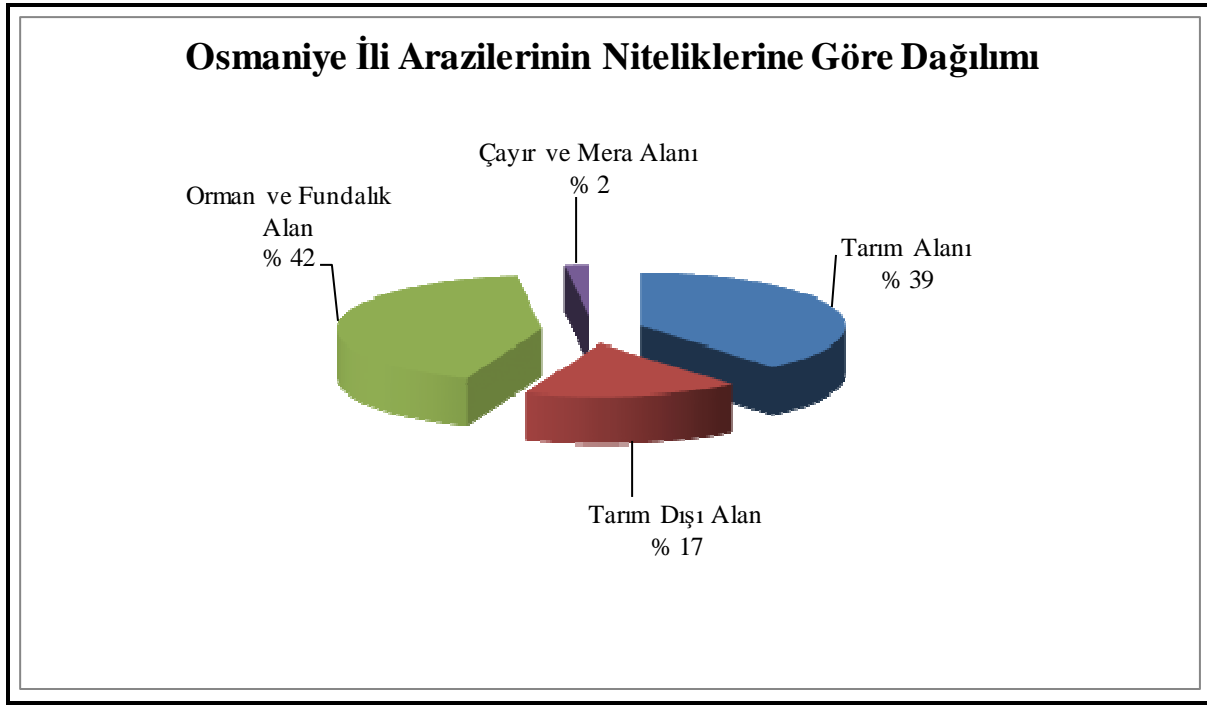
3.6. ARAZİ YAPISI VE TOPRAK KABİLİYETİ

Bitki örtüsü; kültür bitkileri, ormanlar, çayır-meralar, makiler ve otsu bitkilerden oluşmaktadır. Akdeniz ikliminin yaşandığı Osmaniye’de Akdeniz bitkilerinin tamamı yetişmektedir. Özellikle krakos, Çukurova orkidesi, Çukurova menekşesi sadece bu yörede yetişen bitkilerdir. Orman ve fundalıklarda; kızılçam, Halep çamı, karaçam, meşe, servi, sakız ağacı, göknar, sedir, ardıç, kayın, karaağaç, kızılağaç gibi ağaçlar bulunmaktadır.

Bodur ağaçlardan oluşan makiler bölgede 700- 800 m yüksekliğe kadar görülür. Orman alanları özellikle yerleşim bölgesi ve tarım yapılan alanların etrafında yer yer tahribe uğramıştır.

İlin toplam yüzölçümü 3.279,8 km²'dir. İl topraklarının yaklaşık % 42'si orman ve fundalıklarla, % 39'u ekili-dikili alanlarla ve % 2'si diğer arazilerle (çayır ve mera) kaplı olup, % 17'si ise tarıma elverişsizdir.

Şekil 6 Osmaniye İlinin arazilerinin Niteliklerine Göre Dağılımı

Kaynak 27 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Çalışma Raporu (2013)

İlin toplam yüzölçümünün ilçeler üzerinden kullanım durumlarına göre dağılımı aşağıda verilmiştir.

Tablo 12 İlin Toplam Yüzölçümünün İlçeler Üzerinden Kullanım Nitelikleri

İLÇELER	Tarım Alanı		Orman Alanı		Çayır-Mera Alanı		Diğer Alanlar		T o p l a m	
	Hektar	%	Hektar	%	Hektar	%	Hektar	%	Hektar	Yüzölçümü (km ²)
MERKEZ	31.159	39	33.407	42	957	1	13.783	17	79.306	793,1
BAHÇE	5.225	29	8.895	49	52	0	3.834	21	18.006	180,1
DÜZİÇİ	20.212	36	28.000	49	430	1	8.190	14	56.832	568,3
HASANBEYLİ	3.806	29	8.602	66	63	0	638	5	13.109	131,1
KADIRLI	45.438	41	46.577	42	383	0	17.819	17	110.217	1.102,2
SUMBAS	12.362	33	18.172	46	233	1	8.716	21	39.483	394,8
TOPRAKKALE	6.810	62	0	0	1.882	17	2.337	21	11.029	110,3
TOPLAM	125.012	38	143.653	44	4.000	1	55.317	17	327.982	3.279,8

Kaynak 28 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Çalışma Raporu (2013)

3.7. İKLİM

İlde iklim, dağlık ve ovalık alanlarda farklılık göstermekle birlikte, Akdeniz iklimi karakteristiğini taşımaktadır. Genel olarak yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçmektedir. Geçit ve yayla karakterli yerlerde az da olsa kar yağışı olmasına karşın ova kesimlerde kar yağışı olmamaktadır.

Yağışlar kış ve sonbahar aylarında diğer aylara göre fazla olup, Osmaniye ilinin yıllık toplam yağış miktarı 815,8 mm civarındadır (uzun yıllar ortalaması - 1960-2012 yılları arası). Yağış miktarı açısından ilçeler arasında belirgin bir farklılık görünmemektedir. Ortalama sıcaklık 18,2 °C'dir (uzun yıllar ortalaması - 1960-2012 yılları arası).

Osmaniye ilinde uzun yıllar (1960-2012) içerisinde gerçekleşen ortalama iklim verileri aşağıda verilmiştir.

Tablo 13 Ortalama İklim Verileri

AYLAR	Ortalama Sıcaklık (°C)	Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	Ortalama Yağış Miktarı (mm-kg/m ²)	Ortalama Yağışlı Gün Sayısı
OCAK	8.4	14.5	3.3	4.4	88.8	8.5
ŞUBAT	9.6	15.6	4.2	5.0	99.5	8.6
MART	12.5	18.7	6.8	6.3	111.1	9.6
NİSAN	16.8	23.2	10.7	7.4	86.8	9.7
MAYIS	21.0	27.5	14.6	9.4	69.9	7.1
HAZİRAN	25.2	31.4	18.7	10.3	33.0	2.9
TEMMUZ	27.9	33.5	22.4	10.3	9.6	1.3
AĞUSTOS	28.4	34.2	23.0	10.1	5.8	1.1
EYLÜL	25.3	32.0	19.2	9.5	26.2	3.1
EKİM	20.5	28.0	14.3	7.4	78.1	6.5
KASIM	13.7	21.1	7.9	5.6	106.4	7.0
ARALIK	9.6	15.8	4.7	5.6	100.6	8.6

Kaynak 29 <http://www.dmi.gov.tr>

3.7.1. Doğal Değişkenler

3.7.1.1. Rüzgâr

Tablo 14 Aylık ve Yıllık Ortalama Rüzgar Hızı (m/sn)

METEOROLOJİK ELEMENLER	Rasat Süresi(yıl)	AYLAR												
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
ORTALAMA RÜZGAR HIZI(M/SN)														
SAAT 07:00	1	1.8	1.6	1.5	2.1	1.0	1.1	1.0	1.0	1.0	1.3	1.5	1.7	-
SAAT 14:00	1	2.6	2.8	2.7	4.1	3.9	4.8	4.5	4.6	3.9	3.1	2.7	2.3	-
SAAT 21:00	1	1.8	2.3	1.8	2.0	1.9	2.2	2.3	2.2	1.6	2.0	1.7	2.0	-
ORTALAMA	1	2.1	2.2	2.0	2.8	2.3	2.7	2.6	2.6	2.2	2.2	2.0	2.0	-

Kaynak 30 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

Tablo 15 En Hızlı Esen Rüzgarın Yönü ve Hızı (m/sn)

METEOROLOJİK ELEMENLER	Rasat Süresi (yıl)	AYLAR												
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
EN HIZLI ESEN RÜZGARIN YÖNÜ	1	NNE	SW	NE	SW	SSW	ENE	SSW	SW	WSW	SW	WSW	ENE	
EN HIZLI ESEN RÜZGARIN HIZI (M/SN)	1	15.2	18.4	13.1	17.4	15.7	17.4	12.9	12.9	11.4	13.7	15.8	16.5	

Kaynak 31 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

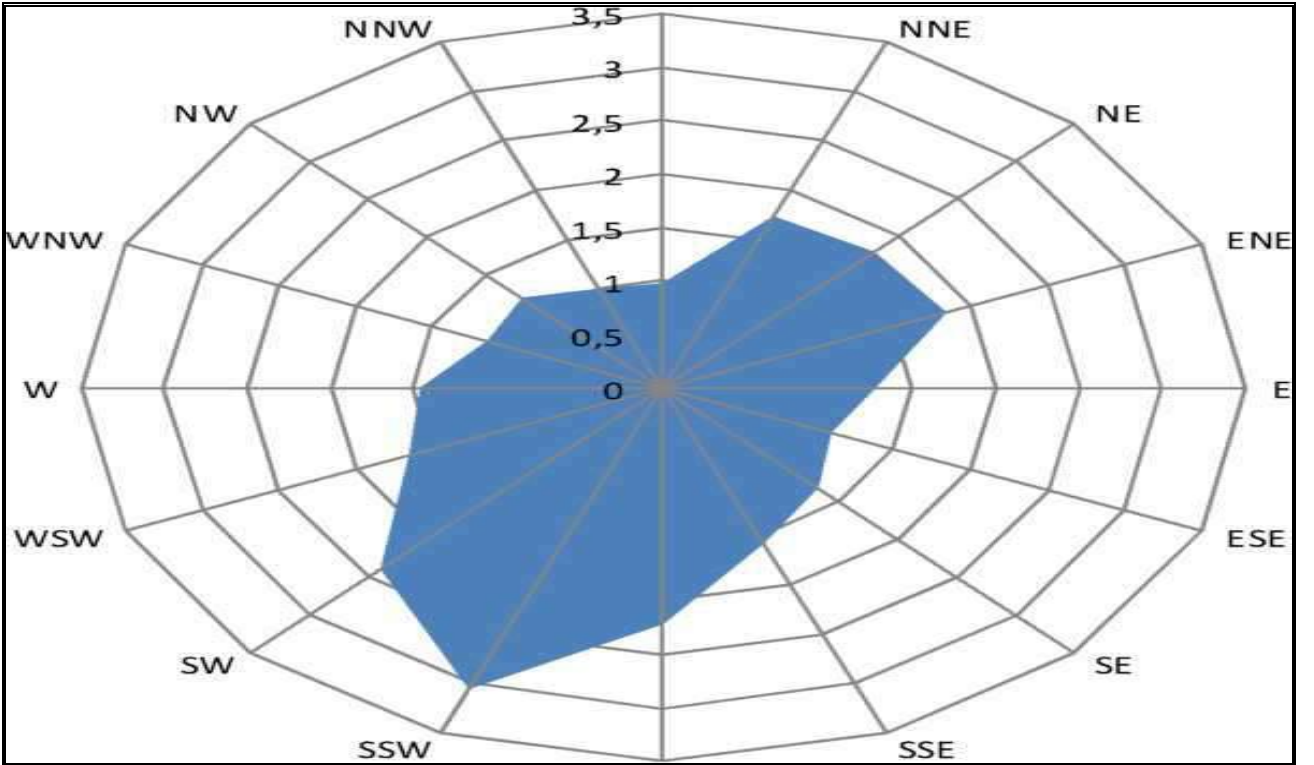
Tablo 16 Ortalama Fırtınalı ve Kuvvetli RüzgarlıGünler Sayısı (m/sn)

Meteorolojik Elemanlar	Rasat Süresi (Yıl)														
		OCAK	ŞUBAT	MART	NISAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK	
Ortalama Fırtınalı Günler Sayısı (rüz. Hız ≥ 17.2 m/s)	1		1.0		1.0		1.0								
Ortalama Kuvvetli Rüzgarlı Günler Sayısı (rüz. Hız 10.8-17.1 m/s)	1	5.0	2.0	3.0	10.0	6.0	8.0	3.0	5.0	3.0	2.0	4.0	5.0		

Kaynak 32 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

Osmaniye ilinde kaydedilen en hızlı rüzgar 18.4 m/sn olup, kuvvetli rüzgar Şubat, Haziran ve Aralık aylarında kaydedilmiştir. Fırtınalı gün sayısı 2, kuvvetli rüzgar gün sayısı 62 gündür. Hakim rüzgar yönü **Güney Güney Batı (WSW)**'dir.

Şekil 7 Rüzgâr Hızlarına Göre Çizilen Rüzgâr Diyagramı

Kaynak 33 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2010

3.7.1.2. Basınç

Tablo 17 Ortalama En yüksek ve En Düşük Basınç, Aylık Ortalama buhar Basıncı

Meteorolojik Elemanlar	Rasat Süresi (Yıl)	AYLAR												
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
Ortalama Yerel Basınç (hPa)	1	1005.3	1001.9	1005.9	998.9	1000.8	996.5	994.3	994.2	997.3	1003.3	1006.2	1008.7	
En Yüksek Yerel Basınç (hPa)	1	1010.6	1010.7	1016.0	1005.4	1004.6	1001.0	1000.6	997.6	1002.8	1008.2	1011.7	1016.2	
En Düşük Yerel Basınç (hPa)	1	993.2	990.0	994.4	991.6	996.7	991.1	989.0	988.9	992.8	999.8	998.3	997.6	
Ortalama buhar Basıncı (hPa)	1	57.7	50.2	69.1	69.5							58.1	57.6	

Kaynak 34 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

Aylık ortalama en yüksek basınç 1016.2 hPa, en düşük yerel basınç ise 988.9 hPa'dir. Aylık ortalama en yüksek buhar basıncı 69.5 hPa'dir.

3.7.1.3. Nem

Tablo 18 Aylık Ortalama En Düşük Bağıl Nem (%)

METEROLOJİK ELEMENLER	Rasat Süresi (Yıl)	AYLAR												
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
BAĞIL NEM %														
ORTALAMA	1	63.9	64.7	66.0	67.7	66.1	68.2	66.3	63.2	62.4	56.5	61.7	64.2	
EN DÜŞÜK	1	20	18	18	16	19	17	35	25	12	17	14	14	

Kaynak 35 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

Aylık ortalama nem en düşük 12, en yüksek ortalama nem ise 68.2'dir. Yağış durumuna göre değişiklik arz eder. Nem, Eylül de az, diğer aylarda ise yüksektir. Nemin en az olduğu ay Eylül ayı ve en fazla olduğu ay ise Temmuz ayıdır.

3.7.1.4. Sıcaklık

Tablo 19 Aylık ve Yıllık Ortalama Sıcaklık, Ortalama Yüksek ve Düşük Sıcaklık

METEROLOJİK ELEMENLER	Rasat Süresi	AYLAR													
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK	
ORTALAMA SICAKLIK															
SAAT 7:00	1	5.4	5.7	8.2	13.7	18.2	22.7	26.1	26.0	22.4	14.2	6.9	4.6		
SAAT 14:00	1	14.4	15.8	18.3	20.6	25.2	28.8	32.2	33.3	31.7	25.9	17.2	15.2		
SAAT 21:00	1	9.0	9.1	11.2	15.1	19.1	23.2	27.0	27.7	25.0	17.3	9.8	8.4		
ORTAKLAMA	1	9.4	9.9	12.3	16.1	20.5	24.5	28.1	28.7	26.0	18.5	10.9	9.2		
YÜKSEK	1	15.5	16.9	19.4	22.3	26.0	29.6	32.7	33.9	32.5	26.7	18.2	16.1		
DÜŞÜK	1	4.0	4.5	6.6	10.6	14.2	19.4	23.3	23.4	20.2	12.8	5.7	3.6		

Kaynak 36 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

Tablo 20 En Yüksek sıcaklık Günü

METEROLOJİK ELEMENLER	Rasat Süresi	AYLAR												
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
EN YÜKSEK SICAKLIK														
GÜNÜ	1	21	25	31	1	17	22	31	22	5	11	1	20	
YILI	1	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	
SICAKLIK	1	18.3	23.6	27.0	30.2	31.7	36.9	35.7	37.1	37.6	35.3	23.7	21.0	
FARKI	1													

Kaynak 37 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

Tablo 21 En Düşük Sıcaklık Günü

METEROLOJİK ELEMANLAR	R A S A T S Ü R	AYLAR												
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
EN YÜKSEK SICAKLIK														
GÜNÜ	1	16	3	12	13	14	2	1	27	25	22	25	5	
YILI	1	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	
SICAKLIK	1	-0.7	-3.4	0.9	3.2	9.8	15.5	18.8	21.1	16.3	7.0	-0.7	-1.8	
FARKI	1													

Kaynak 38 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

2011 yılı en yüksek sıcaklık 37.6 (oC) ve günlük en yüksek sıcaklık Eylül ayının 5.inci günü, en düşük sıcaklık -3.4 (oC) ve günlük en düşük sıcaklık Şubat ayının 3.üncü günüdür. Günlük en yüksek sıcaklık farkı belirlenmemiştir.

3.7.1.5. Buharlaşma

Tablo 22 Ortalama ve Günlük En Çok buharlaşma Miktarı (mm)

METEROLOJİK ELEMANLAR	R a s a t S ü r e s i	AYLAR												
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
BUHARLAŞMA (MM)														
ORTALAMA	1			113.8	122.0	176.0	216.9	260.5	276.9	213.8	138.2	61.2	42.9	
GÜNLÜK EN ÇOK	1			6.0	7.0	10.0	13.0	10.0	13.0	12.0	8.0	5.0	6.0	

Kaynak 39 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

3.7.1.6. Yağışlar

3.7.1.6.1. Yağmur

Tablo 23 Ortalama Toplam Yağış Miktarı (mm)

METEROLOJİK ELEMENLER	R a s a t S ü r e s i	AYLAR												
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
YAĞIŞ MİKTARI (MM)														
ORTALAMA TOPLAM	1	58.0	101.2	111.6	120.3	73.4	194.4		1.4	16.9	101.9	54.8	75.1	
GÜNLÜK EN ÇOK (MAKSİMUM)	1	14.9	31.5	38.9	33.6	16.3	98.0		1.4	12.2	32.6	15.1	22.1	

Kaynak 40 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

3.7.1.6.2. Kar, Dolu, Sis ve Kırağı

Tablo 24 Kar, Dolu Sis ve Kırağı

Meteorolojik Elemanlar	R a s a t S ü r e s i	AYLAR												
		OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	YILLIK
Yağış Miktarı (mm)														
Ortalama Toplam	1													

Günlük En Çok (Maksimum)	1												
Ortalama Toplam	1												
Günlük En Çok (Maksimum)	1												
Günlük En Çok (Maksimum)	1												
Ortalama Toplam	1		1.0		1.0	1.0				1.0			
Günlük En Çok (Maksimum)	1		1.0										

Kaynak 41 Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü-2011

3.8. FLORA-FAUNA

3.8.1. Flora

Amanos Dağları, bitki coğrafyası açısından holarktık flora bölgesi içinde, Doğu Akdeniz bölümünde bulunmaktadır. Jeobotanik açıdan bölge Akdeniz sert yapraklı ormanları olarak tanımlanmıştır. Bölgede dikey yönde üç farklı vejetasyon kuşağı yer almaktadır. Bunlar:

Maki Kuşağı : 700-800 metreye kadar çıkan kızılçam (Pinus brutia) ormanların tahribiyle oluşmuş sekonder bir vejetasyon zonedir. Hakim bitki türleri Quercus coccifera, Myrtus communis, Phillyrea latifolia, Pistacia terebinthus, Calicotome villosa, Erica manipuliflora, Cotinus coggyria, Cistus ssp., Smilax aspera, Clematis cirrhosa ve Cercis siliquastrum'dur.

Orman Kuşağı : Ormanın tahrip olmadığı yerlerde 120 metreden, tahrip olduğu yerlerde ise maki kuşağının bitiminden itibaren başlayıp ormanın en üst sınırında (1900 m) son bulur. Kızılçam ormanları alçak kısımlarda (110 metreye kadar) yer alır. Kızılçamdan sonra çoğunlukla karaçam (pinus nigra), meşe (Quercus cerris) ve kayın (Fagus orientalis) bölümünde kayın, meşe, karaçam, sedir ve göknar çoğu kez karışık meşçereler oluşturmaktadır.

Orman Üstü Kuşak : Orman sınırının (1900 m) bitiminden itibaren başlayan, düz ve çıplak alan adı verilen, ekstrem iklim koşullarından dolayı ağaç ve çalılıarın barınmadığı bölgelerdir. Bunlarda genellikle yer örtücü bodur çalılar (Acantholimon libanoticum, Astragalus ssp., Asphodeline globifera, asphodelus aestivus) ve alpin çayırlar yaygın durumdadır.

TÜBİVES (Türkiye Bitki verileri Sistemi) kayıtlarına göre ilde 443 bitki taksonu vardır. Ülkemiz endemik türlerinden ise 27 familya 67 cins ve 108 bitki türü ile bulunmaktadır.

Tablo 25 Osmaniye İlinde bulunan Türkiye Endemik Bitkileri

Ranunculaceae	Asteraceae
Helleborus vesicarius Papaveraceae Hypecoum trullatum	Galatella amani
Corydalis tauricola Brassicaceae Thlaspi elegans Ricotia carnosula Caryophyllaceae	Anthemis arenicola var. arenicola
Arenaria kotschyana subsp. kotschyana	Anthemis pungens
Arenaria acerosa	Anthemis tinctoria var. virescens
Arenaria drypidea	Leucocyclus formosus subsp. amanicus
Minuartia tchihatchewii	Tanacetum densum subsp. amani
Thurya capitata	Tanacetum haradjanii
Phryna ortegioides	Carduus nutans subsp. falcato-incurvus
Silene inclinata	Centaurea lycopifolia
Illecebraceae	Centaurea antitauri
Herniaria amoena	Centaurea amanicola
Guttiferae	Centaurea ptosimopappa
Hypericum monadenum	Centaurea solstitialis subsp. carneola
Malvaceae	Centaurea calcitrapa subsp. cilicica
Alcea apterocarpa	Scorzoneraceae
Geraniaceae	Campanulaceae
Erodium absinthoides subsp. haradjanii Aceraceae	Campanula haradjanii
Acer monspessulanum subsp. Oksalianum	Primulaceae
Fabaceae	Cyclamen pseud-ibericum
Astragalus distinctissimus	Boraginaceae
Astragalus angustiflorus subsp. amanus	Paracaryum amani
Astragalus plumosus var. akardaghicus	Onosma inexpectatum
Astragalus thiebautii	Onosma trapezunteum
Astragalus barbeyanus	Alkanna kotschyana
Astragalus commagenicus	Scrophulariaceae
Astragalus schottianus	Verbascum meinckeanum
Astragalus vaginans	Verbascum eleonorae
Astragalus schizopterus	Verbascum barbeyi
Astragalus campylosema subsp. champylosema	Verbascum amanum
	Verbascum pterocladum

Astragalus melanocephalus	Chaenorhinum litorale subsp. pterosporum
Glycyrrhiza flavescens	Lamiaceae
Cicer floribundum	Scutellaria glaphyrostachys Phlomis linearis
Lathyrus laxiflorus subsp. angustifolius	Lamium garganicum subsp. nepetifolium
Trifolium roussaeum	Ballota saxatilis subsp. brachyodonta
Trigonella kotschy	Stachys amanica
Trigonella rigida	Stachys sparsipilosa
Dorycnium pentaphyllum subsp.	Nepeta italica subsp. rigidula
hausknechtii	Nepeta caesarea
Coronilla grandiflora	Origanum amanum
Onobrychis sulphurea var. pallida	Satureja amani
Rosaceae	Micromeria cremnophila subsp. amana Salvia aucheri var. aucheri Salvia pilifera
Potentilla calycina	Aristolochiaceae Aristolochia brevibrabis Euphorbiaceae
Alchemilla sciadiophylla	Euphorbia rhytidosperra Euphorbia djimilensis
Alchemilla busseriana	Betulaceae
Crassulaceae	Alnus orientalis var. pubescens Rubiaceae
Rosularia sempervivum subsp. amanensis Apiaceae	Asperula cymulosa Galium scabrifolium Galium setuliferum Galium shepardii Galium parvulum Crucifera mixta
Scaligeria capillifolia Kundmannia syriaca Johrenia berytea	Liliaceae
Ferula tenuissima Ferula amanicola Dipsacaceae Scabiosa kurdica	Allium gayi
	Allium flavum subsp. tauricum var. pilosum
	Allium phaneranthrum subsp. deciduum
	Allium karamanoglui
	Fritillaria alfredae subsp. glaucoviridis
	Fritillaria elwesii
	Iridaceae
	Crocus danfordiae
	Crocus adanensis
	Crocus leichtlinii
	Gladiolus anatolicus
	Cyperaceae
	Carex divulsa subsp. coriogyne

Kaynak 42 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)

3.8.2. Fauna

Amanos Dağları ülkemizin en zengin faunistik alanları durumundadır. Yaban hayatı bakımından oldukça zengindir. Bölgede karaca, kurt, çakal, yaban domuzu, tilki, sırtlan, tavşan, kirpi gibi memeliler yanında akbaba, kartal gibi yırtıcı kuşlar ve turna, keklik, bıldırcın gibi kuşlar yaşamaktadır.

Doğa Derneği ve sivil toplum kuruluşları tarafından gerekli araştırma ve incelemeler yapılmış olup, 195 adet göçmen ve yerli kuş türü tespit edilmiştir. Yapılan gözlem ve incelemeler neticesinde; nesli tehlike altında bulunan uluslararası öneme sahip Alaca yalıçapkını, İzmir Yalıçapkını, ve Gece Balıkçılı gibi kuşların bu havzada yaşadığı ve ürediği tespit edilmiştir. İlimizin kuş göç yolları üzerinde bulunmasından dolayı yıldan yıla tür sayısı değişmektedir.

Tablo 26 Balık Türleri

BALIKLAR (TATLI SULARDA) :	
SİLURUS GLANİS	Yayın Balığı
CYPRİNUS CARPIO LINNAEUS	Sazan
CYPRİNUS CARPIO ROYAL	Aynalı sazan
LENCİSCUS	Tatlı su kefali
ANGUILLA ANGUILLA	Yılan balığı
BARBUS CAPİTO	Bıyıklı balık
STİZOSTEDİON LUCİOPERCA	Sudak
SALMO TRUTTA	Gök kuşağı balığı
CLARIAS GARİEPİNUS	Kara balık
	Tatlı su levreği
	Adi Sazan
	İn Balığı
	Kaya Balığı

Kaynak 43 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)

Diğer Omurgalılar (Su içi ve su kıyısı) :

Tablo 27 Su Kıyısı ve Su İçi Kurbağa Türleri

RANA CATESBEIANA	Su kurbağası
RANA AVVALIS	Magrip kurbağası
RANA DALMATICA	Çevik su kurbağası
PELOBATES FUSCUS	Toprak kurbağası
RANA RIDIBUNDA	Ova Kurbağası
SÜRÜNGENLER :	
EMYS ORBICULARIS	Benekli kaplumbağa
MAUREMY ORBICULARIS	Bataklık kaplumbağası
ELAPHE QUATUORLINEATA	Sarı yılan

Kaynak 44 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)

Karasal Omurgalılar:

Tablo 28 Karasal Kurbağa Türleri

KURBAĞALAR :	
BOMBINA BOMBINA	Kırmızılı kurbağa
BOMBINA VARIEGATA	Sarı kurbağa
ALYTES OBSTETRICIANS	Ebe kurbağası
BUFO VIRIDIS	Gece kurbağası
RANA PAPIENS	Adi kurbağa
HYLA ARBOREA	Ağaç kurbağası
BUFO CALIMATA	Yeşil kurbağa

Kaynak 45 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)

Tablo 29 Sürüngen Hayvan Türleri

SÜRÜNGENLER :	
TESTUDO HERMANNI	Trakya tosağası
TESTUDO GRAECA	Yunan kaplumbağası
CHAMAELEO CHAMAELEO	Bukalemun
ALGYROİDES MARCHİ	Hareketli kertenkele
LACERTA LEPIDA	Çit kertenkelesi
LACERTA PARVA	Cüce çit kertenkelesi
LACERTA SIMONYI	Küçük kertenkele
LACERTA TRILINEATA	Yeşil kertenkele
PODARCIS MURALIS	Duvar kertenkelesi
VIPERA AMMODYTES	Akdeniz engereği
VIPERA XANTHINA	Şeritli Engerek
VIPERA LEBETINA	Sarı engerek

Kaynak 46 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)

Tablo 30 Memeli Hayvan Türleri

MEMELİLER :	
FELIS CHAUS	Saz kedisi
CANİS AUREUS	Çakal
MUSTELA NIVALIS	Gelincik
MUSTELA PUTORIUS	Kokarca
SCIURUS ANOMALUS	Ağaç sincabı
MARTES FOİNA	Kaya sansarı
MARTES MARTES	Ağaç sansarı
CİTELLUS CİTELLUS	Tarla sıçanı
SUS SCROFA	Yaban domuzu
HERPESTES ICHNEUMON	Firevun sıçanı
HYAENA HYAENA	Sırtlan
CRİCETUS CRİCETUS	Cırlak sıçan
DESMANA PYRENAİCA	köstebek
VULPES VULPES	Tilki
MICROCHIROPTERA	Yarasa
LEPUS EUROPAEUS	Tavşan
CAPREOLUS CAPREOLUS	Karaca
CANİS LUPUS	Kurt

Kaynak 47 Osmaniye Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)

Korkut Ata Kelebek Gözlem Topluluğu tarafından Osmaniye İlinde, Küçük Esmerperi (Hyponephele lycaon), Küçük Zıpzıp Perisi (Coenonympha pamphilus), Sarı Lekeli Zıpzıp (Thymelicus acteon), Mezopotamya Kolotisi (Colotis fausta) gibi 176 kelebek türü gözlemlenmiştir.

3.9. ÇEVRE SORUNLARI

3.9.1. Hava Su Toprak Kirliliği

3.9.1.1. Hava Kirliliği

3.9.1.1.1. Hava Kalitesi

Türkiye’de özellikle kış sezonunda bazı şehir merkezlerinde meteorolojik şartlara da bağlı olarak hava kirliliği görülmektedir. Kış aylarında ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; düşük vasıflı yakıtların iyileştirilme işlemine tabi tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması ve kullanılan yakma sistemleri işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanabilir. Ancak ısınmada doğal gazın ve kaliteli yakıtların kullanılması sonucu özellikle büyük şehirlerde hava kirliliğinde 1990’lı yıllara göre azalma olmuştur.

Şehirleşme ile sanayi tesislerinin yakın çevresindeki bölgelerdeki konutlaşmaların artması hava kirliliğinin olumsuz etkilerini artırmaktadır. Katı, sıvı ve gaz yakıt kullanan bu tesisler için ilgili baca gazı sınır değerlerinin sağlanması yanında tesis etki alanlarında hava kalitesi sınır değerlerinin de sağlanması gereklidir. Bu nedenlerle söz konusu tesislerden kaynaklanan özellikle toz, kükürt dioksit (SO₂) ve azotoksit (NO_x) emisyonlarının giderilmesi ve azaltılması konusundaki tekniklerinin uygulanması gereklidir. Söz konusu azaltım teknikleri son yıllarda tesislerden kaynaklanan emisyon yüklerini önemli ölçüde azaltılabilmektedir. Söz konusu azaltım tekniklerinin hayata geçirilmesi ve yaygın olarak kullanılabilmesi içinde Çevre Mevzuatında bazı değişiklikler yapılmıştır.

Şehirlerde yaşanan hava kirliliğine, artan motorlu taşıtlardan kaynaklanan egzoz gazları da katkı sağlamaktadır.

Tablo 31 Hava Kalite İndeksi Karşılaştırma Tablosu

	SO ₂	NO ₂	CO	O ₃	PM ₁₀
HAVA KALİTESİ İNDEKSİ	1 saatlik ortalama (µg/m ³)	24 saatlik ortalama (µg/m ³)	24 saatlik ortalama (µg/m ³)	1 saatlik ortalama (µg/m ³)	24 saatlik ortalama (µg/m ³)
1 (ÇOK İYİ)	0-50	0-45	0-1,9	0-35	0-25
2 (İYİ)	51-199	46-89	2,0-7,9	36-89	26-69
3 (YETERLİ)	200-399	90-179	8,0-10,9	90-179	70-109
4 (ORTA)	400-899	180-299	11,0-13,9	180-239	110-139
5 (KÖTÜ)	900-1499	300-699	14,0-39,9	240-359	140-599
6 (ÇOK KÖTÜ)	>1500	>700	>40,0	>360	>600

Kaynak 48 Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013

3.9.1.1.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Unsurlar

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürdioksit (SO_2), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO_2 ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM_{10}), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM 'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM_{10} - $10 \mu m$ 'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) $2,5 \mu m$ 'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM_{10} için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM_{10} solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkaçıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM_{10} 'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM_{10} maruziyetine karşı hassastır. PM_{10} yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki

alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO'in global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'in ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xilen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Osmaniye İli teşvik kapsamında olmasından dolayı sanayi tesislerinde artış olmuştur. Sanayiden kaynaklanan toz ve gaz emisyonlarının önemli olacağından hava kalitesinin korunması için gerekli denetimleri yapılarak, 03.07.2009 tarih ve 27277 sayılı Resmi

Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde takip edilmektedir. Fabrika, atölye vb. bacalı tesisler kontrol altında tutulmaktadır.

İlin güneybatısında oldukça dik yükselen Amanoslar ısınarak kent üzerinde sıcak bir hava tabakası oluşturmakta, baca ve egzozlardan çıkan gazlar bu sıcak tabakayı aşamadığı için kent üzerinde asılı kalarak inversiyon tabakası oluşturmaktadır. Kentde artan nüfus, gelişen sanayi, çoğalan taşıt sayısının yol açtığı hava kirliliği kış sezonunda görülmektedir.

İlde hava kirliliğinin sebepleri olarak; ısınmada kullanılan yakıtlar, motorlu araçlar ve endüstriyel kirleticilerdir. Sanayiden kaynaklanan emisyonlar; CO Emisyonu, NOx Emisyonu, Partikül Emisyonu, SO₂ Emisyonu şeklindedir.

Bakanlığın yürüttüğü Hava Kalitesi İzleme Ağı projesi kapsamında 04.12.2006 tarihinde Osmaniye İline hava kalitesi izleme istasyonu kurulmuştur. İstasyonda, Kükürtdioksit (SO₂), Partikül Madde (PM10), Sıcaklık, Rüzgar Hızı ve Yönü, Basınç ve Bağıl Nem gibi parametreler ölçülmektedir.

İlde ısınma amacıyla, Mahalli Çevre Kurulu Kararına uygun olan kömür kullanılmaktadır. Merkez’de ve İlçelerde toplam 157 adet Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgeli işyeri bulunmaktadır. Bu satış yerleri, İl Müdürlüğü koordinasyonunda Belediye Başkanlıkları, Emniyet Teşkilatı ve Jandarma Komutanlığı elamanlarından İl ve İlçelerde oluşturulan Kömür Denetim Birimleri periyodik olarak denetlenmektedir.

İlde hava kirliliğinin önlenmesi için, trafikten kaynaklanan motorlu araçların egzoz emisyon ölçümlerini düzenli olarak yaptırılmaları sağlanmaktadır. Bu ölçümler, Egzoz Gazı Kontrolü Yönetmeliği gereğince TSE 12047 “Yetkili Servisler Motorlu Araçlar İçin Kurallar” standardını sağlayan ve Bakanlıktan egzoz emisyon yetki belgesi alan firmalar tarafından yapılmaktadır.

Tablo 32 Osmaniye ilinde 2013 Yılında Eysel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler

YAKITIN CİNSİ (*)	TEMİN EDİLDİĞİ YER	TÜKETİM MİKTARI (TON)	YAKITIN ÖZELLİKLERİ				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İTHAL KÖMÜR	Rus,G.Afrika	-	6400-200	12-33+2	1,0+0,1	13	16+2
YERLİ KÖMÜR	Eskişehir	18.259	4800-200	-	2	25	25

Kaynak 49 Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2013

Tablo 33 Osmaniye ilinde 2013 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler

YAKITIN CİNSİ (*)	Temin Edildiği Yer	TÜKETİM MİKTARI (TON)	YAKITIN ÖZELLİKLERİ				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
YERLİ KÖMÜR	Bediroğlu D. Çelik Ltd. Şti	46	6.200	12-28	0,9	10	14
İTHAL KÖMÜR	Süper Enerji Mad. Tic. AŞ	50	7.000 7.800	18-28	0.7	10	12
YERLİ KÖMÜR	Soma	185	4.705	34.50	0.9	22.32	7.74
YERLİ KÖMÜR	Zonguldak	808	6.833	25.28	0.51	5.65	9.96

Kaynak 50 Organize Sanayi Müdürlüğü (OSB) ,2013

Tablo 34 Osmaniye ilinde 2013 Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı

ARAÇ SAYISI				EGZOZ ÖLÇÜMÜ YAPTIRAN ARAÇ SAYISI					Toplam	
Binek	Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Digerleri	Toplam	Binek	Hafif Ticari	Ağır Ticari		Digerleri
57.164		19.693	4.841	47.607	129.309	25.347	13.897	3.866	850	44.356

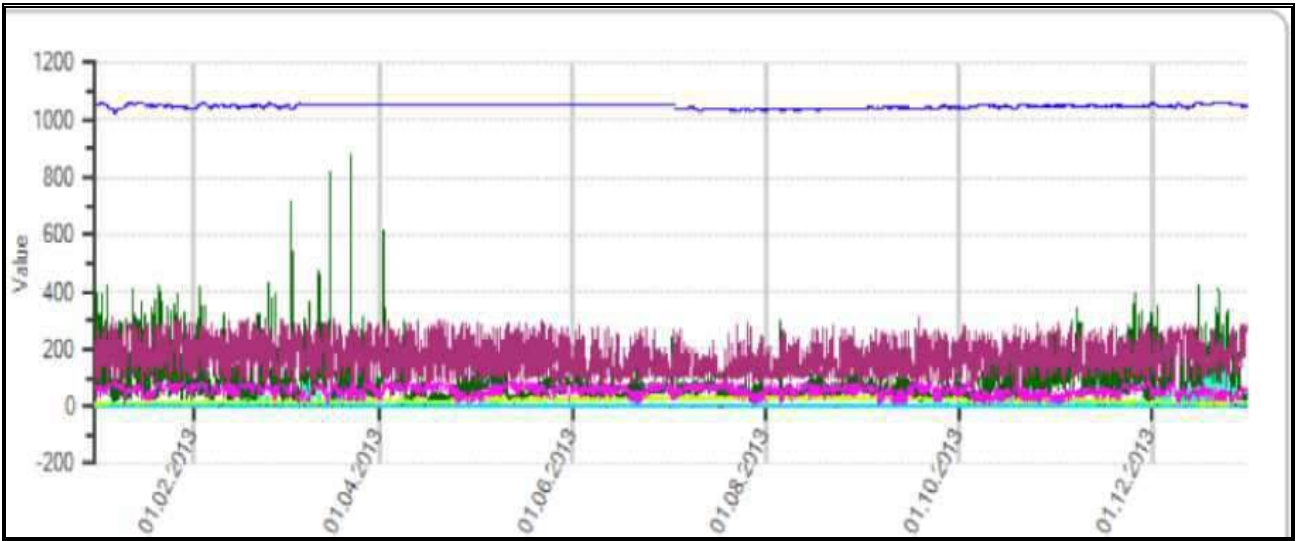
Kaynak 51 AKSAGAZ Hatay-Osmaniye Bölge Müdürlüğü, 2013

3.9.1.1.2. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

Bakanlığın yürüttüğü Hava Kalitesi İzleme Ağı projesi kapsamında 04.12.2006 tarihinde ile hava kalitesi izleme istasyonu kurulmuştur. İstasyonda, Kükürtdioksit (SO₂), Partikül Madde (PM₁₀), Sıcaklık, Rüzgar Hızı ve Yönü, Basınç ve Bağıl Nem gibi parametreler ölçülmüştür.

Şekil 8 Osmaniye ilinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu PM₁₀ ve SO₂ Parametreleri Günlük Ortalama Değer Grafiği

Kaynak 52 ÇŞİM 2013

Tablo 35 Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği (2013) Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri (Kükürtdioksit)

SINIR DEĞERİ	1 saatlik ortalama	Günlük ortalama	Aşılmaması istenen	Sınır değer	Yıllık ortalama sınır
SAPTAYAN KURULUŞ	sınır değer (mg/m)	sınır değer (mg/m ³)	gün sayısı (mg/m ³)	aşıldığı gün sayısı	değer (mg/m ³)
AB	350	125	3		20
HKDYY ¹	-	250 ²	-		

Kaynak 53 ÇŞİM 2013

Tablo 36 Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği (2013) Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri (azotdioksit)

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	1 saatlik ortalama sınır değer (mg/m ³)	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerinin aşıldığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	200	-	18		40
HKDYY	-	300	-		60 ³

Kaynak 54 ÇŞİM 2013

Tablo 37 Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği (2013) Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri (Partikül Madde)

Sınır Değeri Saptayan Kuruluş	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerinin aşıldığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	50	35		40
HKDYY	100	-		78

Kaynak 55 ÇŞİM 2013

Tablo 38 Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği (2013) Yılında Hava Kalitesi Sınır Değerleri (Karbonmonoksit)

SINIR DEĞERİ SAPTAYAN KURULUŞ	Günlük ortalama sınır değer (mg/m ³)	Aşılmaması istenen gün sayısı (mg/m ³)	Sınır değerinin aşıldığı gün sayısı	Yıllık ortalama sınır değer (mg/m ³)
AB	-	-		-
HKDYY	10	-		10

Kaynak 56 ÇŞİM 2013

3.9.1.1.3. Hava Kirliliği Sonuçları

Osmaniye İlinde özellikle kış aylarında görülen hava kirliliğinin önemli kısmı, ısınma amacıyla tüketilen yakıtlardan kaynaklanmakta olup bununla birlikte endüstri, trafik ve meteorolojik faktörlerden kaynaklanmaktadır.

Osmaniye İlinin coğrafi özelliği dikkate alındığında; üç tarafının (kuzey hariç) dağlarla çevrili olması sonucu kış mevsiminde hava akımları azalmakta ve kent üzerinde oluşan hava kirliliğinin dağılması uzun zaman almaktadır. Isınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; meteorolojik faktörler, düşük kalitede yakıt kullanımı, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması ve kullanılan kazanların işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanmaktadır.

Osmaniye 1. derece kirli iller statüsünde yer almaktadır.

Nüfus artışı sonucu kış aylarında sosyo-ekonomik şartlardan dolayı ucuz fakat düşük kalorili yakıt kullanımının arttığı kentte, üç tarafın dağlarla çevrili olmasının da etkisiyle uzun süre dağılmayan hava kirliliği, insanların solunum yollarını etkileyerek normal mekanizmasına etki etmekte; bronşlarda iltihaplara ve daralmalara sebep olmaktadır. İlde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu 07/11/2006 tarihinde kurulmuş olup istasyonda, kükürtdioksit, partikül madde, sıcaklık, rüzgar hızı ve yönü, basınç ve bağıl nem gibi parametreler ölçülmektedir.

D-400 karayolunun şehrin merkezinden geçmesi de trafikten kaynaklı hava kirliliğinde artışa neden olmaktadır. Bu anlamdaki hava kirliliğinin önlenmesi için, trafikten kaynaklanan motorlu araçların egzoz gazı emisyon ölçümlerini düzenli olarak yaptırmaları sağlanmaktadır. İlde 2013 yılı sonu itibariyle 47.607adet trafiğe kayıtlı araç bulunmakta olup, 44.356 adet araç egzoz ölçümü yaptırmıştır. İlde egzoz gazı emisyon ölçüm yetki belgesi verilen 13 adet yetkili servis istasyon bulunmaktadır.

İlde 2013 yılında Geçici Faaliyet Begesi alan 22 adet tesis olmakla beraber 19 adet tesis ise çevre izni /çevre izni ve lisansı almıştır. İl genelinde bulunan işletmelerin emisyon konularında denetimleri ve bilinçlendirme çalışmaları rutin olarak yapılmaktadır.

3.9.1.2. Su Kirliliği

Su kirliliği su havzalarının su kaynaklarının çeşitli yollarla kirlenmeye maruz bırakılması sonucu ortaya çıkan kirlilik türüdür. Doğal olaylar tarımsal ve endüstriyel etkinlikler, insan etkileri, su kaynaklarının kirlenmesine neden olmaktadır. Su kirliliği, akarsu kirliliği, deniz kirliliği, göl ve göletlerde meydana gelen kirlilik olarak gruplandırılabilir.

Osmaniye’de bulunan sanayi kuruluşları ve atıksu arıtma tesisleri hususunda bilgiler tablo halinde aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 39 Osmaniye İlinin Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi Durumu

Sıra No	Kurum/Kuruluş İşletme	Yeri/Mevkii	Kapasitesi M ³ /gün	Deşarj Yeri ve Koordinatı:
1	Başer Kimya Deterjan San. A.Ş.	Bahçe	216	Geri Dönüşüm
2	İşleroğulları Et Gıda San. Tic. Ltd. Şti	Cevdetiye	60	Kuru Dere Yatağı
3	M.M.Tiftik Kardeşler Nak. İnş. Eml. Pet. Tar.Ürn.Paz.San.Tic.Ltd.Şti.	Toprakkale	66	Geri Dönüşümlü
4	Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş.	Toprakkale	64	Geri Dönüşümlü
5	Düziçi Hazır Beton İnş. Taah. Mad. Gid. Taş. Tem.Güv.Hiz.Tic. Ltd.Şti.	Düziçi	6	Geri Dönüşümlü
6	KadirliBetonİnş.Mad. Nakl.İml.İth.İhr.Pz.San.Ve Tic.Ltd.Şti	Kadirli	13	Geri Dönüşümlü

7	Çimko Çimento Ve Beton Sanayi Tic. A.Ş.	Toprakkale	2176	Geri Dönüşümlü
8	Egehan Rendering Tesisi	Bahçe	26	Geri Dönüşümlü
9	Düziçi Plastik Hammadde İml.Tar.Ürn.San.Tic.Ltd.Şti.	Düziçi	800	Geri Dönüşümlü
10	Barit Maden Türk A.Ş.	Bahçe	100m ³ /saat	Geri Dönüşümlü
11	Ergaz San.A.Ş.	Toprakkale	4m ³ /ay	Geri Dönüşümlü

Kaynak 57 ÇŞİM 2013

Osmaniye Merkez İlçesinde bir adet atıksu arıtma tesisi bulunmakta ve merkezde oluşan atıksular arıtıldıktan sonra Hamus Çayına deşarj edilmektedir. Bunun dışında kalan ilçe ve beldelerde atıksu arıtma tesisi bulunmamakta olup, atıksular arıtılmadan alıcı ortamlara deşarj edilmektedir.

Tablo 40 Osmaniye İlinin Atıksu Arıtma Tesisine Ait Veriler

Sıra NO	Atıksu Arıtma Tesisinin Hizmet Verdiği Belediye Ve Yerleşim Alanları	Hizmet Ettiği Nüfus(kişi)	Kapasitesi (m3/gün)	Mevcut Durumu	Deşarj Yeri ve Deşarj Noktası Koordinatı
1	OSMANİYE	205.000	70.000	Fiziksel Biyolojik (Damlatmalı Filtre)	X:36.2451410293 Y:37.1178351314 Hamus Çayı

Kaynak 58 ÇŞİM 2013

Osmaniye İli merkez ilçesinde içmesuyu kuyularında yapılan analizlerde yer altı sularında kirlilik olmadığı tespit edilmiş ayrıca ilde yer alan göllerde yapılan numune alımları ve analizlerde kirlilik olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

3.9.1.3. Toprak Kirliliği

Arıtma Çamurlarının toprakta kullanımı

Arıtma çamurlarının toprakta kullanımında gerekli tedbirlerin alınması esaslarını sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde belirlemeyi amaçlayan “Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik” (EKAÇTKDY) kapsamında verilmiş izin ve çalışma bulunmamaktadır.

Osmaniye İlinde atık su arıtma tesisi sadece il merkezinde bulunmaktadır. Osmaniye Belediyesine ait AAT ‘den kaynaklanan 5.110 ton/yıl arıtma çamuru arıtma tesisi içindeki boş arazide depolanmaktadır. Osmaniye Organize Sanayi Bölgesine ait AAT ‘den kaynaklanan 1.5 ton/gün arıtma çamuru tesis içerisinde biriktirilmektedir. Bununla birlikte Belediyeye ve Osmaniye OSB’ye ait atık su arıtma tesislerinden birer adet arıtma çamuru numunesi alınmıştır.

Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği kapsamında, yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana ilimizde hazırlanmış 9 adet Doğaya Yeniden Kazandırma Planı ve Kum Çakıl Ve Benzeri Maddelerin Alınması, İşletilmesi ve Kontrolü Yönetmeliği kapsamında ise 7 adet Doğaya Yeniden Kazandırma Planı bulunmaktadır.

Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

İlde kullanılan gübre (bitki besin maddesi bazında), pestisit miktarları kapsamında veriler ile düzenlenmiş çizelgeler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 41 Osmaniye ilinde 2013 Yılında Kullanılan Ticari Gübre Tüketiminin Bitki Besin Maddesi Bazında ve Yıllık Tüketim Miktarları

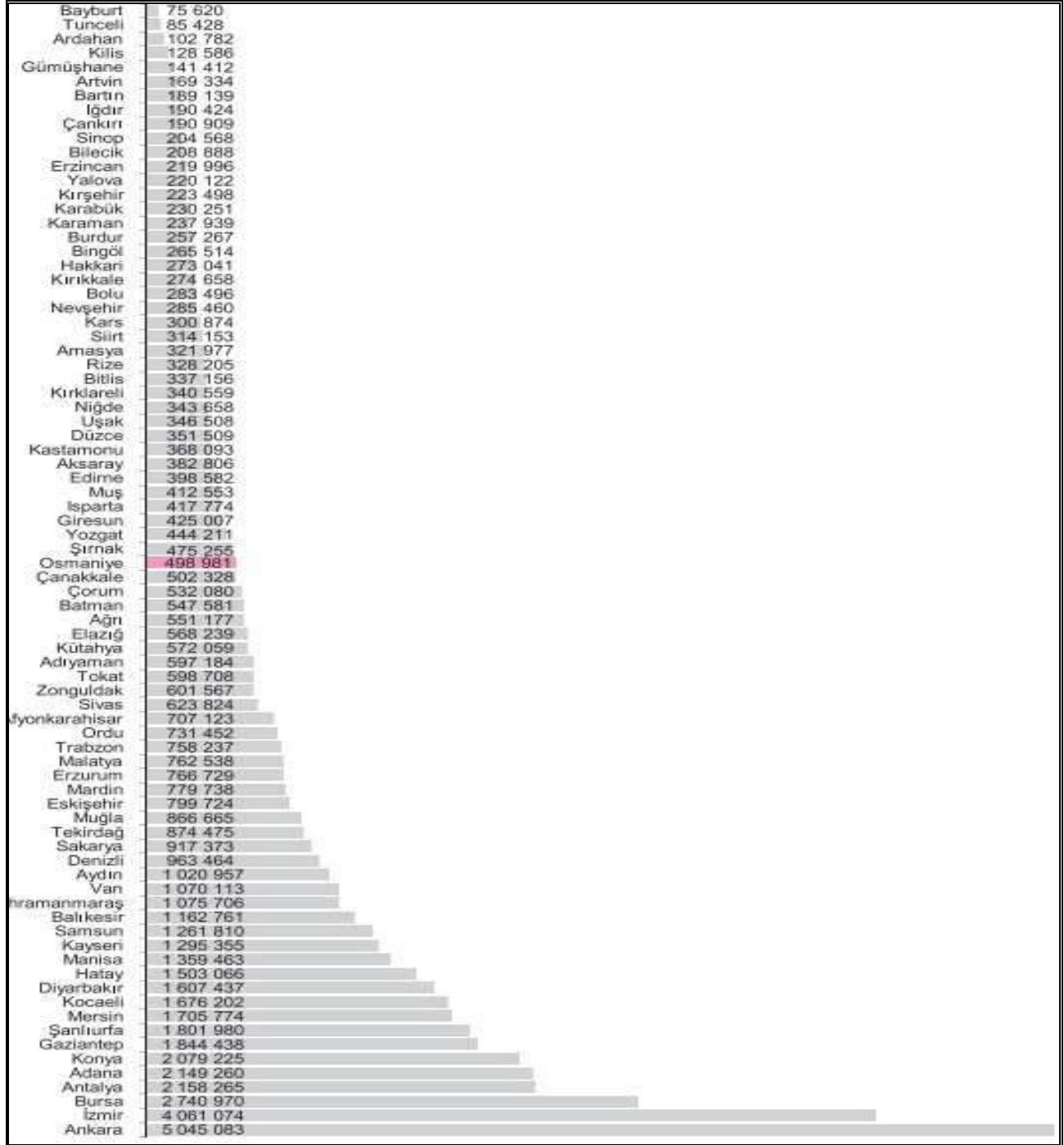
Bitki Besin Maddesi (N,P,K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım yapılan toplam alan (ha)
Azot	15779,38	-
Fosfor	5372,62	-
Potasyum	449,88	-
Toplam	21601,88	-

Kaynak 59 Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, 2013

4. SOSYO-DEMOGRAFİK YAPI

Osmaniye daha önce Adana iline bağlı bir ilçe iken 1996 yılında il olduktan sonra 1997 ve 2000 yıllarında olmak üzere iki nüfus sayımı yapılmıştır. Adananın ilçe özelinde nüfus istatistiklerinden yola çıkarak yapılan hesaplamalarda, Osmaniye nüfusunun 1980 yılında 316.511, 1985 yılında 358.104 kişi olduğu görülmüştür. Osmaniye, 31 Aralık 2013 tarihli Adrese Dayalı Nüfus kayıt sistemine sonuçlarına göre 498.981 değeri ile nüfus büyüklüğü bakımından Türkiye’de 42. il durumundadır.

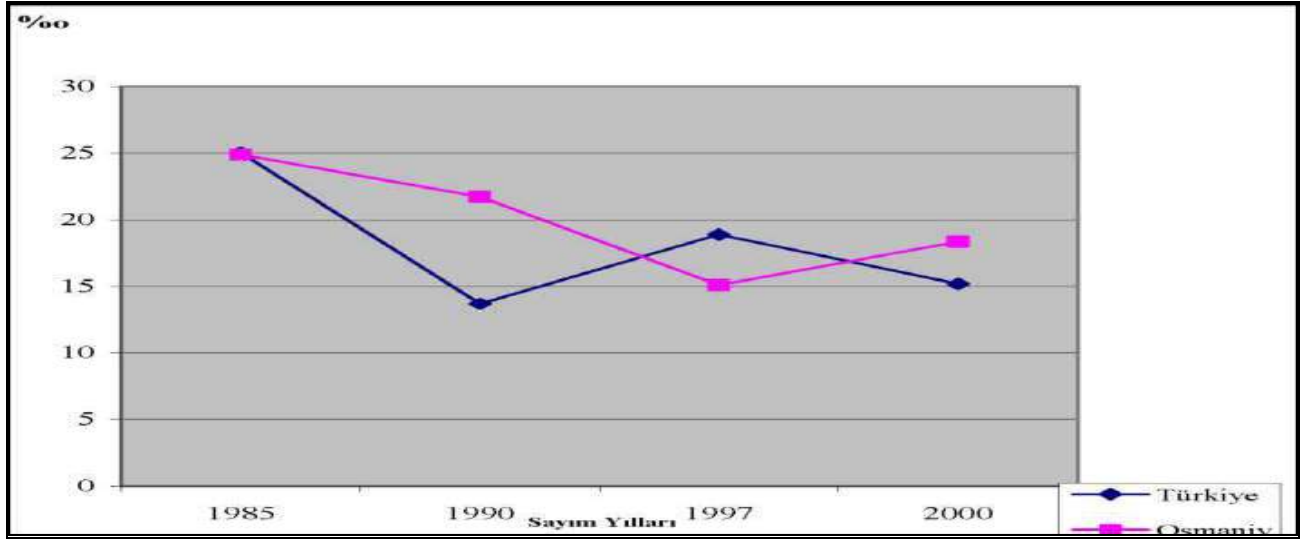
Şekil 9 Nüfus 2013

Kaynak 60 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

4.1. ÜLKE VE BÖLGE İÇİNDE OSMANİYE NÜFUSUNUN GELİŞİMİ

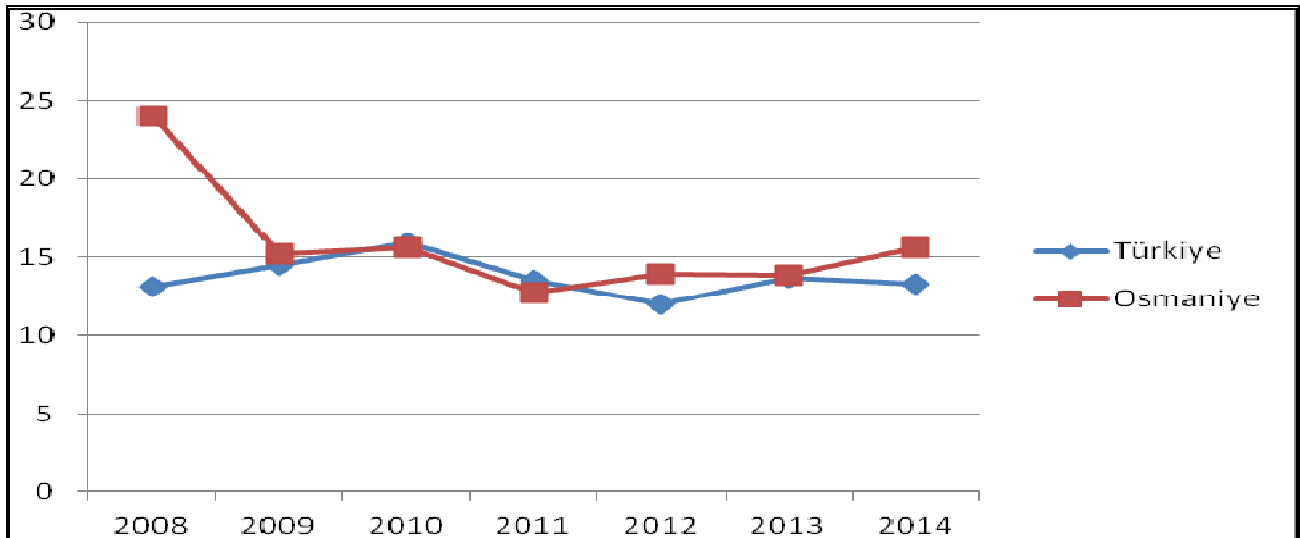
Şekil 10 Türkiye-Osmaniye Nüfus Sayım Yılları Arası Nüfus Artış Hızı (Koç, 2008). (1985-2000)

Kaynak 61 TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Ankara Şubesi. CBS Günleri Sempozyumu 2008 19 – 21 Kasım 2008, Ankara

1985 den 2000 yılına kadar nüfus sayım yıllarına göre Türkiye ve Osmaniye'nin nüfus artış hızlarının karşılaştırılması verilmiştir. 2000 yılı nüfus sayımına göre Osmaniye'nin nüfus artış hızının (%20) Türkiye geneline (%15) göre daha yüksek olduğu görülmektedir (Koç, 2008).

Şekil 11 Türkiye-Osmaniye Nüfus Sayım Yılları Arası Nüfus Artış Hızı(2008-2014)

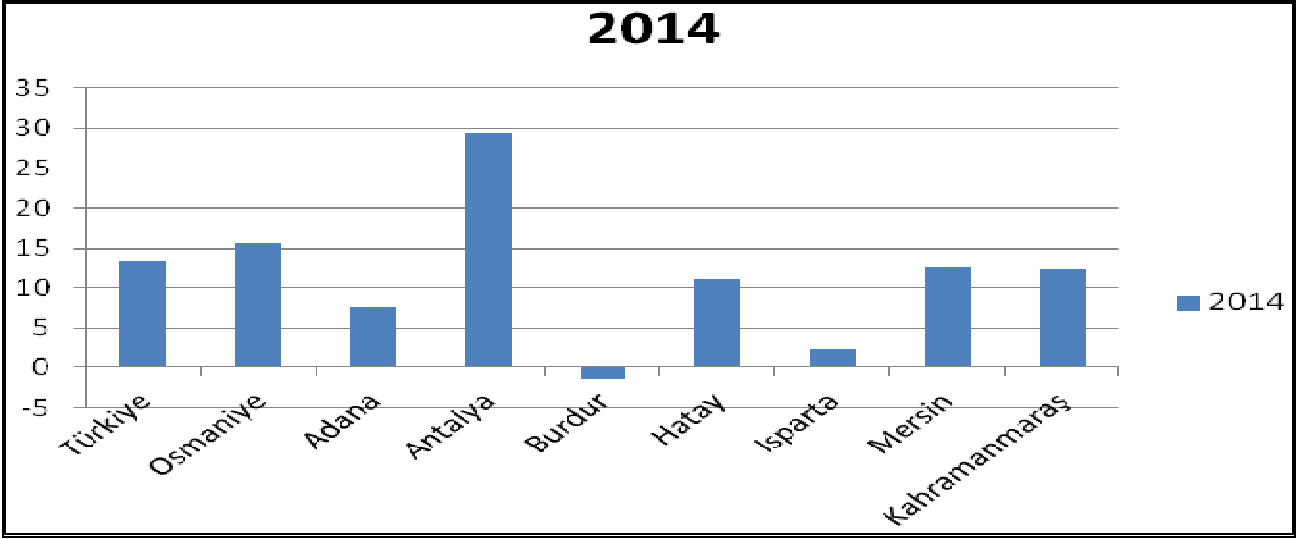

Kaynak 62 TÜİK

Yakın tarihte adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre yapılan nüfus sayım yıllarına göre Türkiye ve Osmaniye'nin nüfus artış hızlarının karşılaştırılması verilmiştir. 2008 yılı nüfus sayımına göre Osmaniye'nin nüfus artış hızının Türkiye geneline göre daha yüksek olduğu görülmekle birlikte 2009, 2010, 2011 ve 2013 yıllarında Türkiye geneli ile hemen hemen

aynı düzeyde olduğu, 2012 ve 2014 yıllarında ise Osmaniye'nin nüfus artış hızının Türkiye genelinden yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 12 Türkiye, Akdeniz Bölgesi İlleri Nüfus artış Hızları (2014)

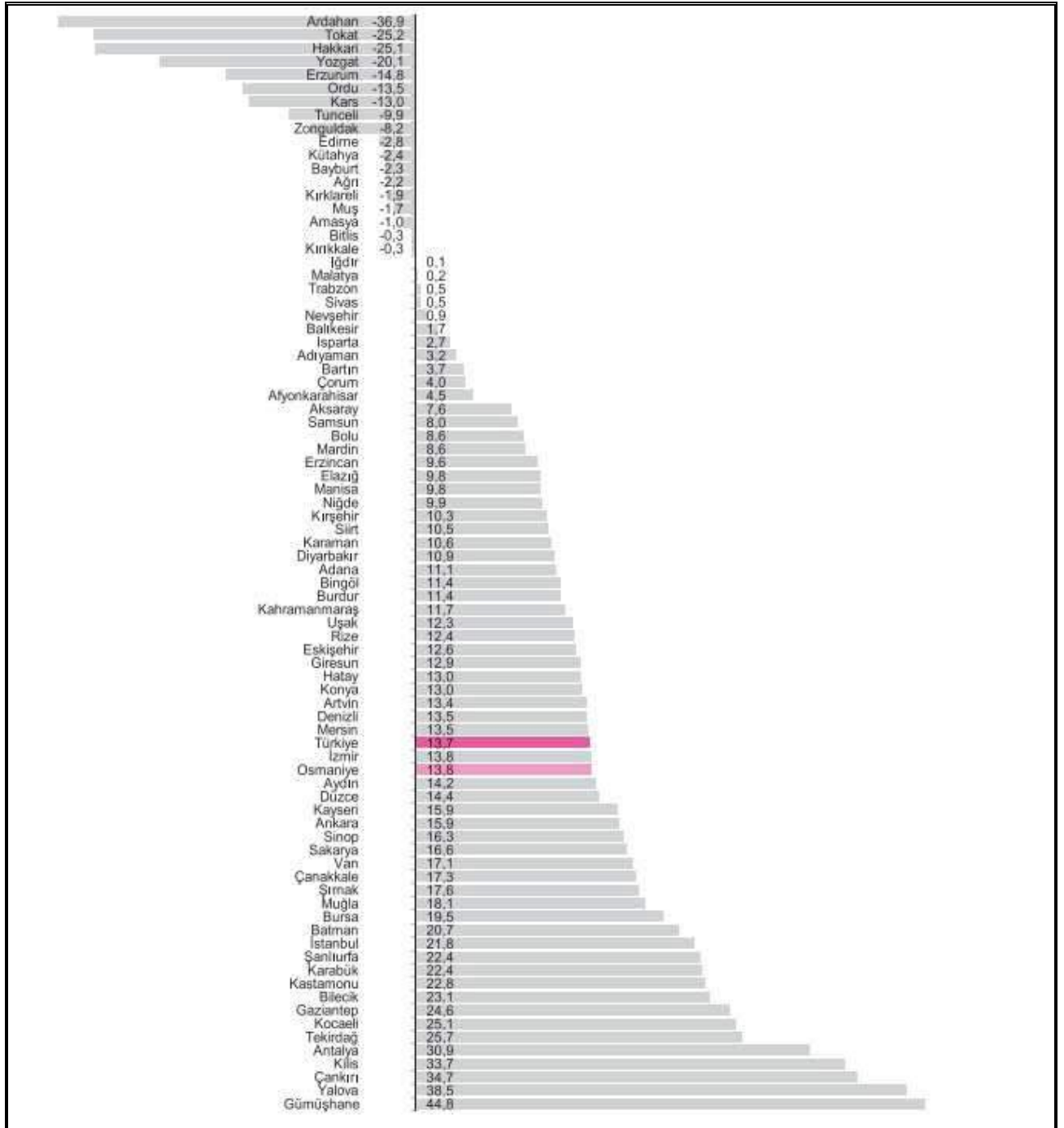

Kaynak 63 TÜİK

Akdeniz bölgesi içinde bulunan illerinin 2014 yılı nüfus artış hızları incelendiğinde Osmaniye'nin nüfus artış hızının kendi coğrafi bölgesi içinde Antalya'dan sonra 2. sırada yer aldığı ve Akdeniz bölgesi içinde yalnızca Antalya ve Osmaniye'nin nüfus artış hızının Türkiye genelinin üstünde olduğu diğer illerin ise Türkiye genelinin altında olduğu görülmektedir.

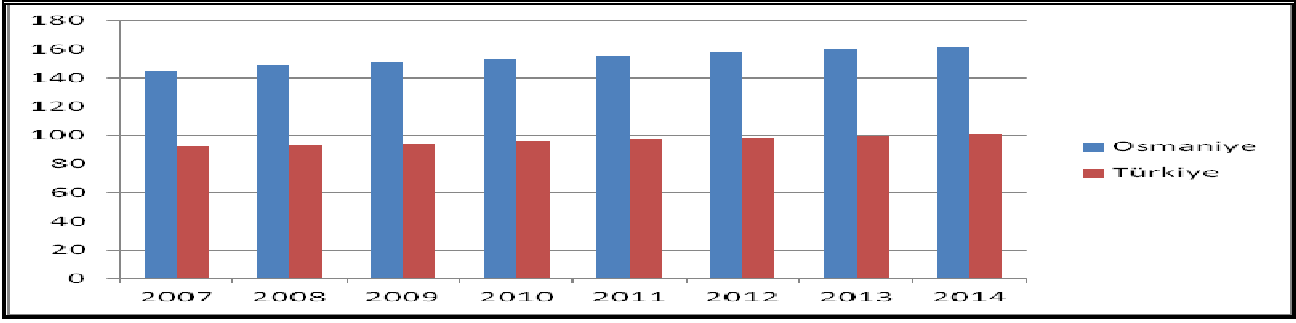
Şekil 13 Yıllık Nüfus Artış Hızı (2012-2013 %)

Kaynak 64 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

Burada görüldüğü üzere 31 Aralık 2013 tarihli Adrese Dayalı Nüfus kayıt sistemine sonuçlarına göre bir önceki yıla göre nüfus artış hızı Osmaniye’de binde 13,8 ile binde 13.7 değerini ile Türkiye değerinin üzerindedir.

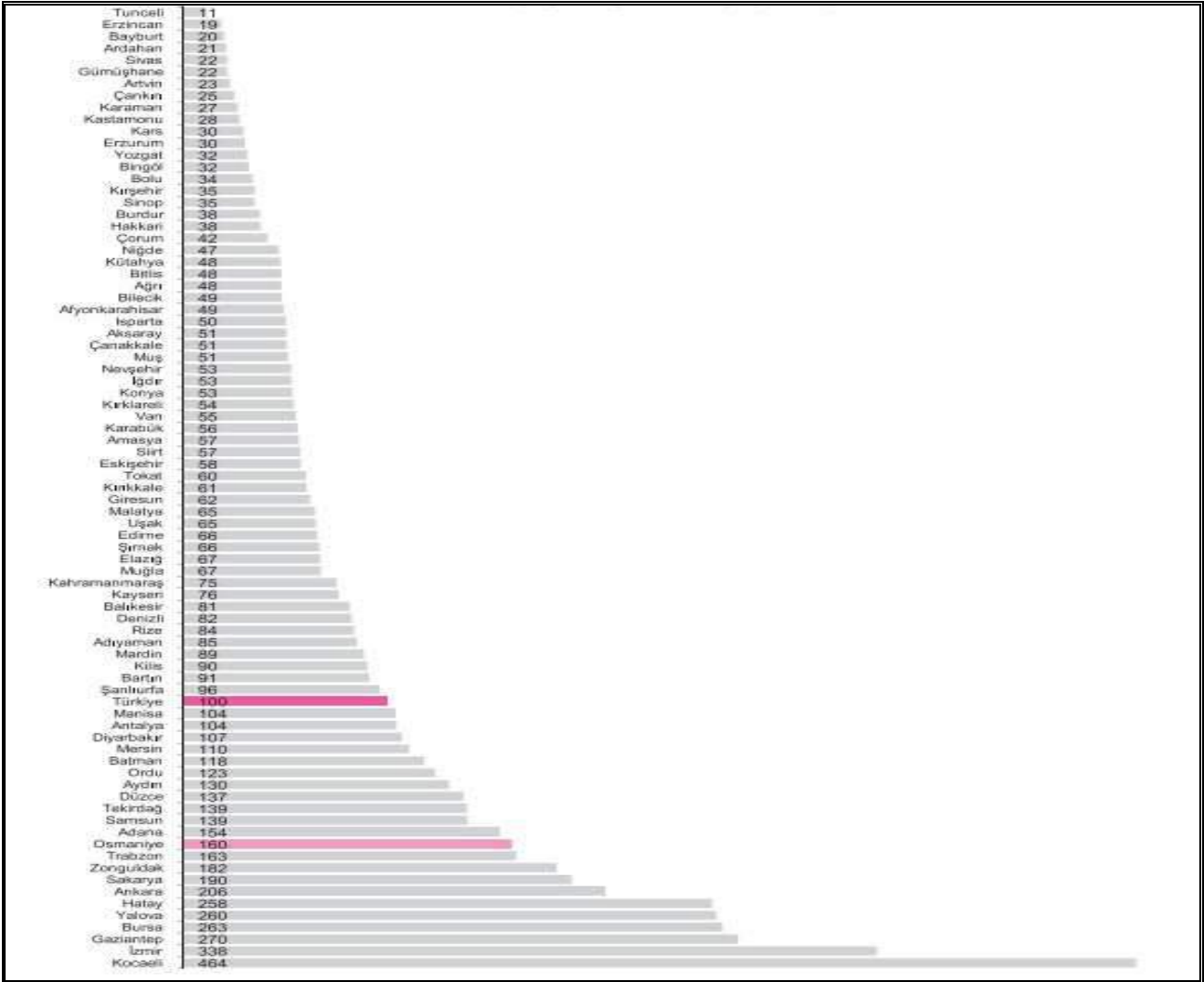
Şekil 14 Türkiye-Osmaniye Nüfus Sayım Yılları Arası Nüfus Yoğunluğu(2007-2014)

Kaynak 65 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

Osmaniye İli ile Türkiye'nin genel nüfus yoğunluğu incelendiğinde Osmaniye ilinin nüfus yoğunluğunun yıllara göre artış gösterdiği ve Türkiye değerlerinin üstünde seyrettiği görülmektedir.

Şekil 15 Nüfus Yoğunluğu 2013 (kişi/km²)

Kaynak 66 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

31 Aralık 2013 tarihli Adrese Dayalı Nüfus kayıt sistemine sonuçlarına göre Osmaniye İli nüfus yoğunluğu büyüklük olarak 160 değeri ile 100 olan Türkiye değerlerinin üstündedir.

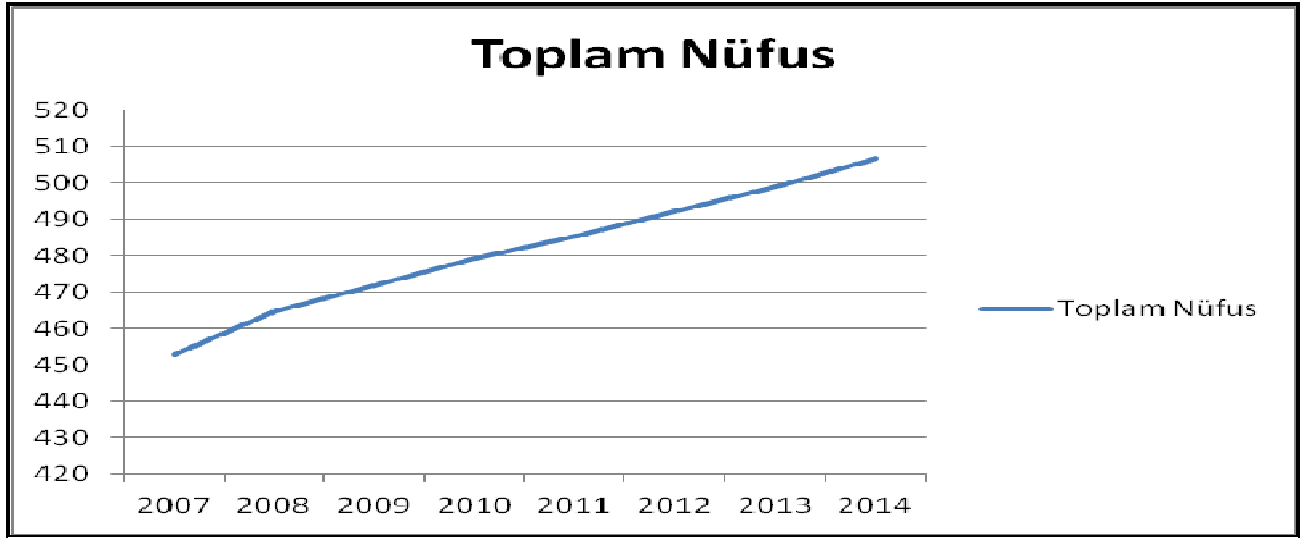
4.1.1. Osmaniye Kenti Nüfusunun Gelişimi

Tablo 42 Yıllara göre Osmaniye Nüfusu (2007-2014)

Yıl	Erkek Nüfusu	Kadın Nüfusu	Toplam Nüfus
2014	255.935	250.872	506.807
2013	251.314	247.667	498.981
2012	247.957	244.178	492.135
2011	244.239	241.118	485.357
2010	240.295	238.926	479.221
2009	236.751	235.053	471.804
2008	232.118	232.586	464.704
2007	225.717	227.163	452.880

Kaynak 67 TÜİK

Şekil 16 Osmaniye Nüfus Grafiği (2007-2014)

Kaynak 68 TÜİK

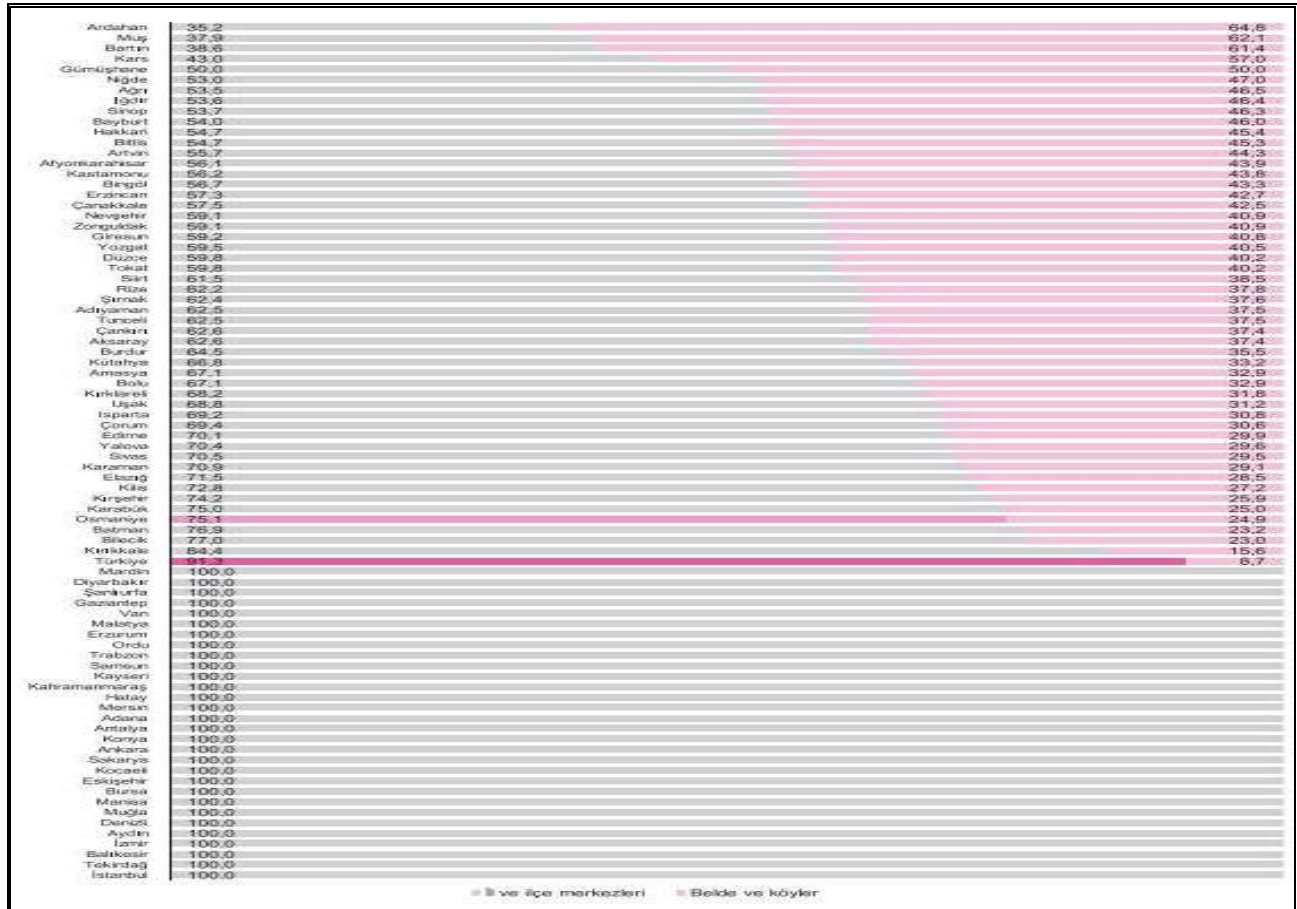
Osmaniye nüfusunun 2007 yılında 2014 yılına kadar olan 7 yıllık zaman içinde toplam nüfusunun 53927 kişi arttığı görülmektedir.

Tablo 43 Osmaniye İli ve İlçeleri Nüfus ve Yıllık Nüfus artış Hızı (2014)

İL/İLÇE	Toplam	İlçe Merkezleri	Belde ve Köyler	Yıllık Nüfus Artış Hızı
OSMANİYE	506 807	379 653	127 154	15.6
MERKEZ	249 136	218 531	30 605	20.0
BAHÇE	21 042	13 745	7 297	-1.7
DÜZİÇİ	80 430	45 987	34 443	12.3
HASANBEYLİ	4 623	2 658	1 965	52.2
KADIRLI	119 047	86 560	32 487	7.8
SUMBAS	14 841	2 105	12 736	-19.3
TOPRAKKALE	17 688	10 067	7 621	62.2

Kaynak 69 TÜİK

Şekil 17 İl ve İlçe Merkezleri, belde ve köy nüfusunun toplam nüfus içinde ki oranı (2013 %)

Kaynak 70 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

31 Aralık 2013 tarihli Adrese dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre Osmaniye'de nüfusun %75.1 il ve ilçe merkezlerinde yaşamaktadır. Türkiye için bu oran %91.3'tür.

4.1.1.1. Göç

Tablo 44 Osmaniye İlinin Verdiği Göç Değerleri

2000 yılı daimi ikametgahı	Toplam			Şehirden şehire		Köyden şehire		Şehirden köye		Köyden köye	
	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
	TÜRKİYE	6 692 263	3 643 375	3 048 888	2 110 130	1 757 849	639 319	528 966	730 646	611 872	163 280
Osmaniye	40 931	22 533	18 398	13 388	11 308	3 258	2 575	4 886	3 754	1 001	761

Kaynak 71 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2000 yılı yerleşim yerlerine göre Osmaniye ilinin verdiği göç değerleri; 24969 kişi şehirden şehire, 5833 kişi köyden şehire, 8640 kişi şehirden köye, 1762 kişi köyden köye göç vermiştir. Toplamda 40931 kişinin göç ettiğini görmekteyiz.

Tablo 45 Osmaniye İlinin Aldığı Göç Değerleri

2000 yılı daimi ikametgahı	Toplam			Şehirden şehire		Köyden şehire		Şehirden köye		Köyden köye	
	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
	TÜRKİYE	6,692,263	3,643,375	3,048,888	2,110,130	1,757,849	639,319	528,966	730,646	611,872	163,280
Osmaniye	30,547	15,972	14,575	10,487	8,810	3,266	3,221	1,694	1,813	525	731

Kaynak 72 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2000 yılı yerleşim yerlerine göre Osmaniye ilinin aldığı göç değerleri; 19297 kişi şehirden şehire, 6487 kişi köyden şehire, 3507 kişi şehirden köye, 1256 kişi köyden köye göç almıştır. Toplamda 30547 kişinin göç ettiğini görmekteyiz.

Tablo 46 Yurtdışından Aldığı Göç Değerleri

İl	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	234 111	130 762	103 349
Osmaniye	386	249	137

Kaynak 73 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2000 yılı Osmaniye ilinin yurtdışından aldığı göç değerleri; 137 kişi kadın, 249 kişi erkek, toplamda 386 kişinin yurt dışından Osmaniye'ye geldiğini görmekteyiz.

Tablo 47 Türkiye Osmaniye Adnks Nüfusu, Aldığı Göç, Verdiği Göç, Net Göç Ve Net Göç Hızı Verileri

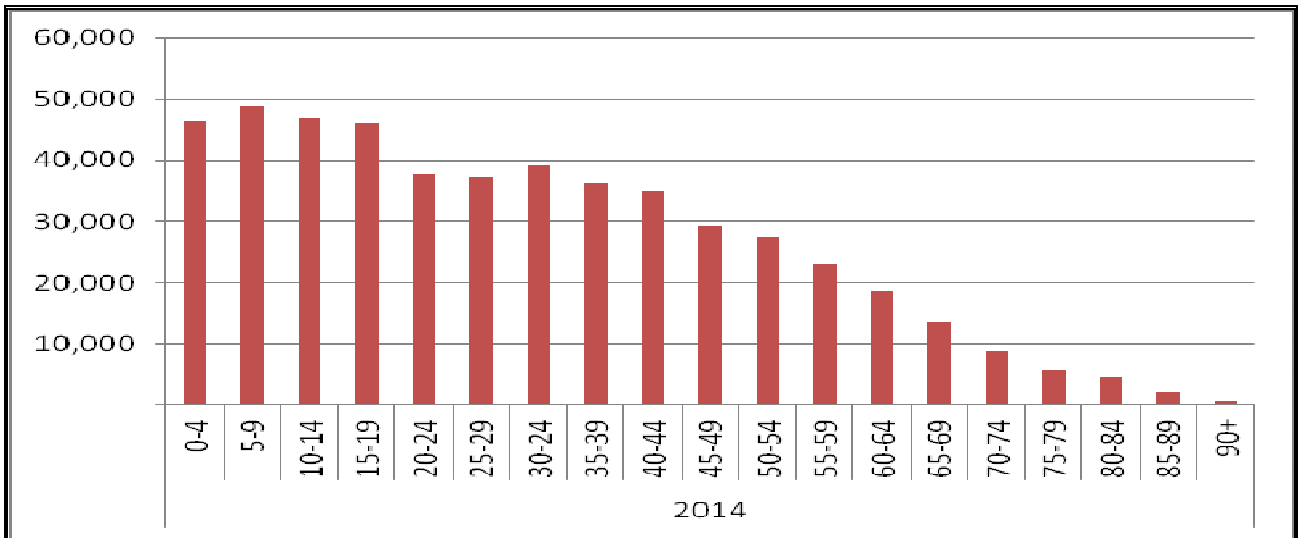
	ADNKS NÜFUSU	ALDIĞI GÖÇ	VERDİĞİ GÖÇ	NET GÖÇ	NET GÖÇ HIZI (BİNDE)
TÜRKİYE					
2008-2009	72561312	2236981	2236981	-	-
2009-2010	73722988	2360079	2360079	-	-
2010-2011	74724269	2420181	2420181	-	-
2011-2012	75627384	2317814	2317814	-	-
2012-2013	76667864	2534279	2534279	-	-
OSMANİYE					
2008-2009	471804	15167	16319	-1152	-2.4
2009-2010	479221	16868	16928	-60	-0.1
2010-2011	485357	15675	18420	-2745	-5.6
2011-2012	492135	15343	17340	-1997	-4.1
2012-2013	498981	17338	17605	-267	-0.5

Kaynak 74 2000 Genel Nüfus Sayımı

Osmaniye ilinin, 2012-2013 döneminde aldığı göç 17338, verdiği göç 17605' dir. Buna bağlı olarak; net göç değeri -267, net göç hızı ise -0,5'dir. Osmaniye en çok 2010-2011 yılları arasında göç vermiştir.

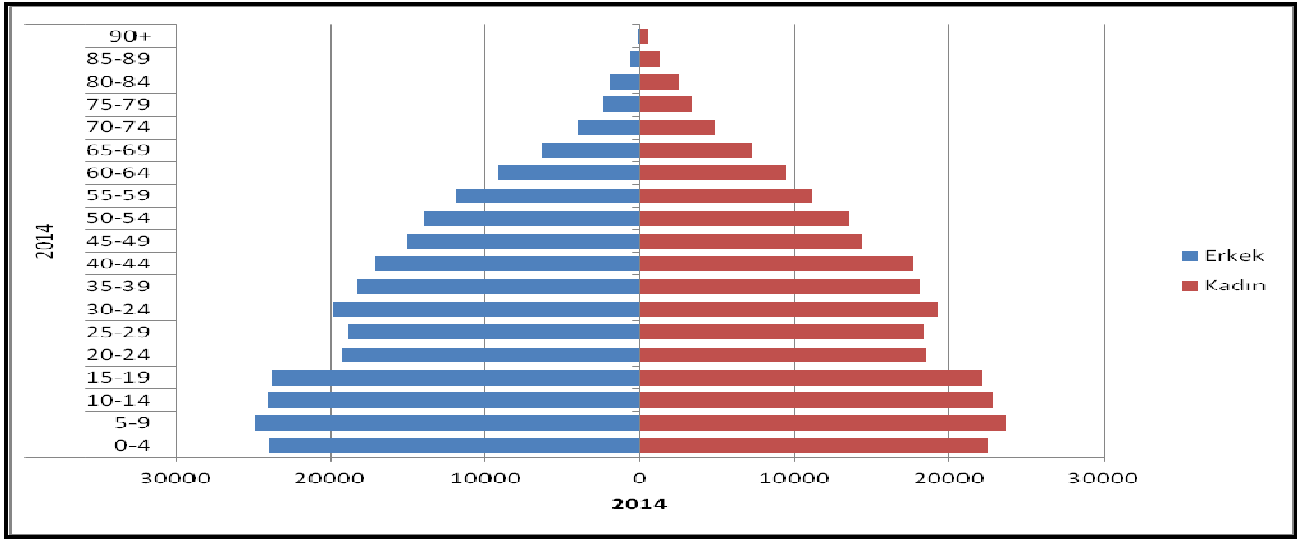
4.1.2. Nüfusun Sosyo-Demografik Nitelikleri**4.1.2.1. Yaş Grupları Ve Cinsiyet**

Şekil 18 Osmaniye İli Yaş Gruplarının Nüfusa Göre Durumu (2014)

Kaynak 75 TÜİK Verileri

Şekil incelendiğinde Osmaniye ilinde çalışma yaş grubu olan 15-64 yaş grubunun toplam nüfusun %65 ini oluşturduğu görülmektedir.

Şekil 19 Osmaniye İli Nüfus Piramidi (2014)

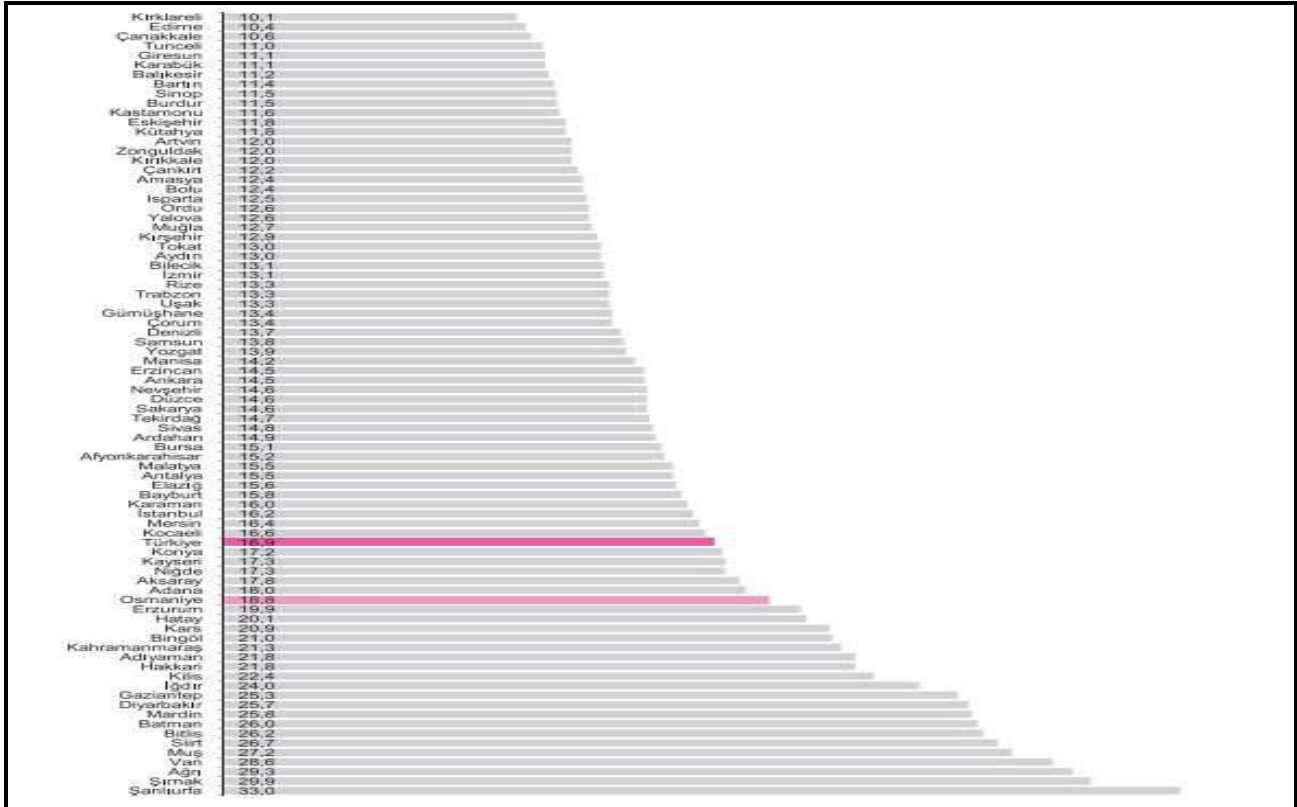

Kaynak 76 TÜİK Verileri

Şekil incelendiğinde Osmaniye ilinde kadın erkek nüfusunun hemen hemen aynı oranlarda olduğu ve genç nüfusun 10-14 ile 15-19 yaş gruplarının diğer yaş gruplarına göre daha fazla olduğu görülmektedir.

4.1.2.2. Doğurganlık

Şekil 20 Osmaniye Kaba Doğum Hızı (2013) (%)

Kaynak 77 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2013 yılında bin nüfus başına 18.8 doğum ile Osmaniye,16.9 değerini alan Türkiye değerinin üstündedir. Diğer iller arasında 33.0 ile Şanlıurfa en yüksek değeri alırken, 10.1 ile Kırklareli en düşük değeri almaktadır.

4.1.2.3. Medyan Yaş (Ortanca Yaş)

Nüfusu oluşturan bireylerin yaşlarını en küçükten en büyüğe doğru sıralayınca tam ortadaki yaş medyan yaşı göstermektedir. Medyan yaş düşünce nüfusun gençleştiği, yükselince de yaşlandığı görülür. Ülkemizde 2013 yılında 30,4 olan ortanca yaş, 2014 yılında önceki yıla göre artış göstererek 30,7 olmuştur. Ortanca yaş erkeklerde 30,1 iken, kadınlarda 31,3 olarak gerçekleşti. Ortanca yaşın en yüksek olduğu iller sırasıyla Sinop (39,1), Balıkesir (38,6), Edirne ve Kastamonu (38) iken, en düşük olduğu iller ise sırasıyla Şırnak (19,1), Şanlıurfa (19,2) ve Ağrı (20)'dir. (TÜİK).

Tablo 48 Osmaniye Medyan Yaş (2012-2023)

İl	2012			2023		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Osmaniye	28.0	27.4	28.6	32.4	31.7	33.1

Kaynak 78 TÜİK Verileri

4.1.2.4. Hane Halkı Büyüklüğü

Tablo 49 Ortalama Hane Halkı Büyüklüğü

İL	Nüfus	Hane Sayısı	Ortalama Hane Halkı Büyüklüğü
Osmaniye	485357	112891	4,3

Kaynak 79 TÜİK Bölgesel İstatistikler,2011

Tablo 50 Hane Büyüklüğü

İl	Hane Sayısı	Ort. Hane Halkı Büyüklüğü	Hane Büyüklüğü				
			1	2	3	4	5+
Osmaniye	112891	4,3	8190	15260	18164	26300	44977

Kaynak 80 TÜİK Bölgesel İstatistikler,2011

Osmaniye ilinde ortalama hane halkı büyüklüğü il ve ilçe merkezlerinden kırsal kesimlere doğru artmaktadır. İl ve ilçe merkezlerinde ortalama 4 olan hane halkı büyüklüğü kırsal kesimlerde 4,5-5 değerini almaktadır.

Tablo 51 İlçeler Arası Hanehalkı Büyüklüğü

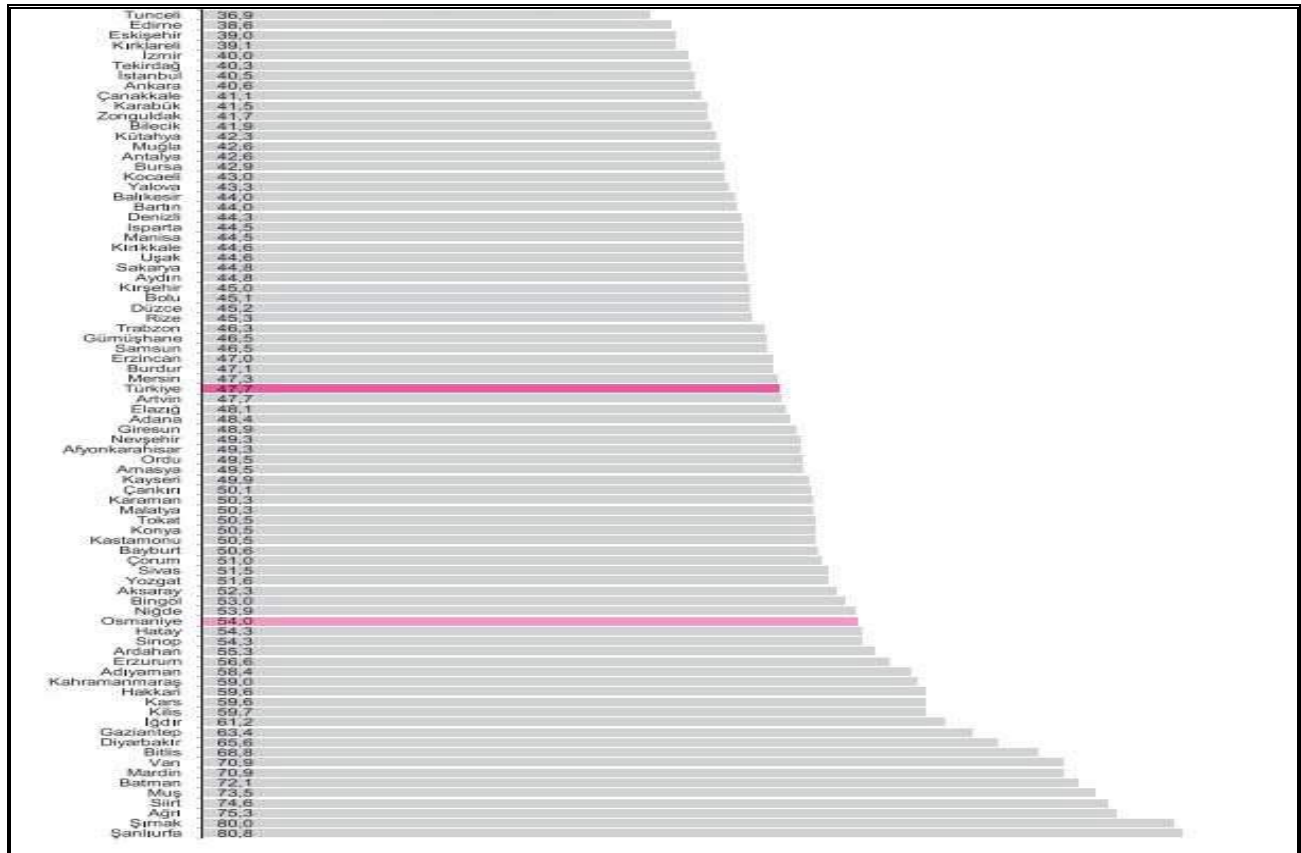
	HANEHALKI BÜYÜKLÜĞÜ
OSMANİYE	4.04
MERKEZ	4.19
BAHÇE	3.74
DÜZİÇİ	4.09
HASANBEYLİ	3.46
KADIRLI	3.76
SUMBAS	3.94
TOPRAKKALE	4.44

Kaynak 81 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2013

İlçe bazında aile büyüklüğü değerlerine baktığımızda ise; 4.44 ile Toprakkale hanehalkı büyüklüğü en yüksek olan ilçe, 3.46 ile Hasanbeyli hanehalkı büyüklüğü en düşük olan ilçe olma özelliğindedir. Merkez ilçe ise 4.19 aile büyüklüğü ile ortalama değerde bulunmaktadır. Osmaniye genelinde ortalama hanehalkı büyüklüğü ise 4.04'tür.

4.1.2.5. Toplam Yaş Bağımlılık Oranı

Şekil 21 Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (2013)

Kaynak 82 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

31 Aralık 2013 Adrese Dayalı Nüfus kayıt sistemi sonuçlarına göre 15-64 yaş grubundaki her 100 kişi için Osmaniye'de 54,0 kişi vardır. Bu değer ile Osmaniye yaş bağımlılık oranı 47,7 olan Türkiye değerlerinin üzerindedir.

4.1.2.6. Eğitim Okul Çağındaki Nüfus

Tablo 52 Öğretmen Başına Öğrenci Sayısı ve Pkullaşma Oranları

	İlkokulda Öğretmen Başına Öğrenci Sayısı		İlkokul Net Okullaşma Oranı		Ortaokul Ne Okullaşma Oranı		Ortaöğretim Okullaşma Oranı		Net
		Sıra	(%)	Sıra	(%)	Sıra	(%)	Sıra	
Türkiye	19		99.57		94.52		76.65		
Osmaniye	18	33	99.03	65	90.94	69	78.06	47	

Kaynak 83 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

Şekil 22 Öğretmen Başına Düşen Öğrenci Sayısı İlkokul 2013-2014 (2013)

Kaynak 84 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2013-2014 döneminde ilkokulda öğretmen başına düşen öğrenci sayısı Osmaniye için 18'dir ve 19 olan Türkiye değerinin altındadır. Bu değer Şırnak'ta 34 ile en büyük, Tunceli'de ise 11 ile en küçüktür.

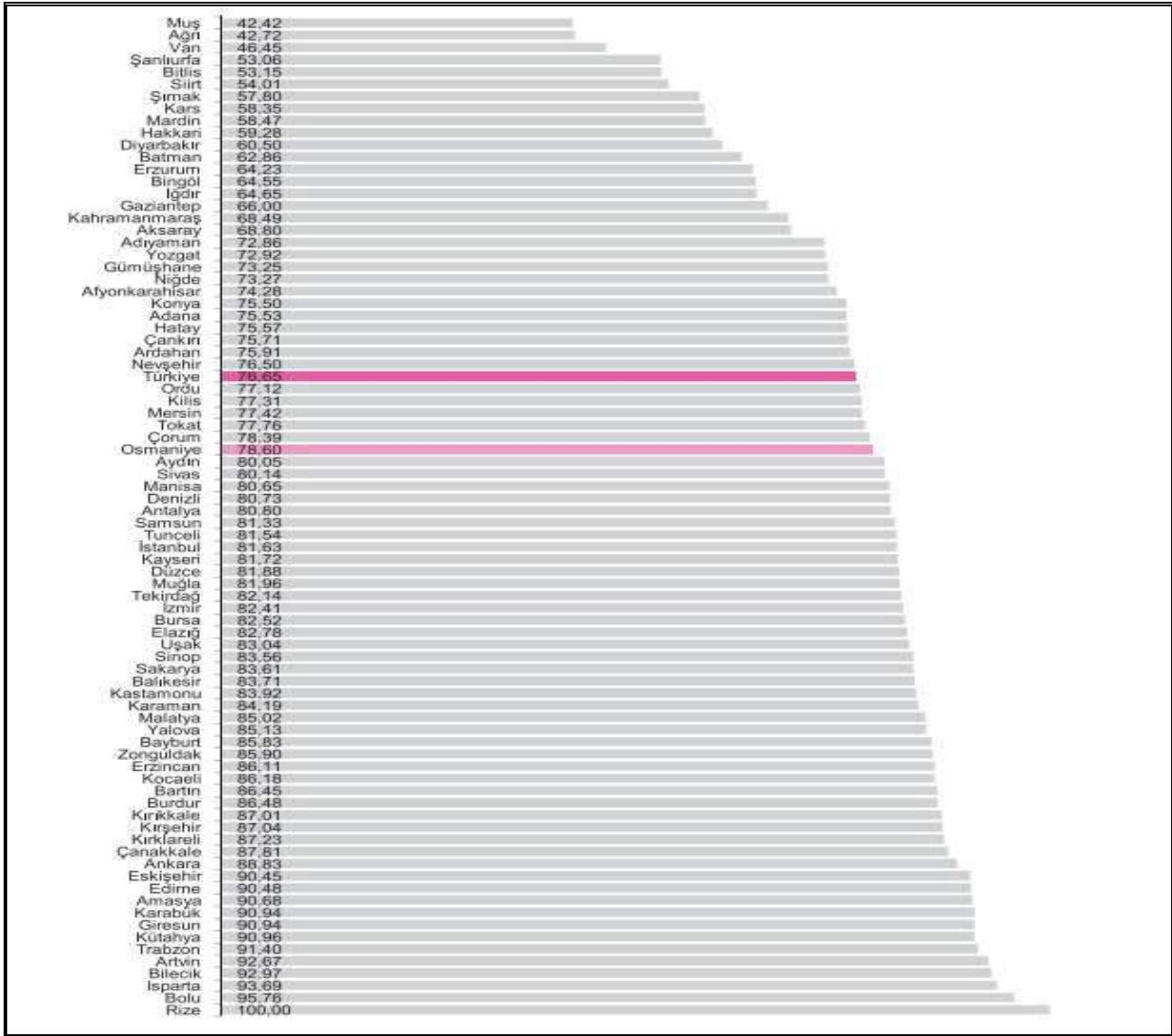
Şekil 23 İlkokulda net okullaşma oranı 2013-2014 (%)

Kaynak 85 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2013-2014 öğretim yılında ilkökulda net okullaşma oranı Osmaniye’de %99.03 olmuştur. Osmaniye bu değer ile %99.57 olan Türkiye değerinin altında yer almıştır.

Şekil 24 Ortaöğretimde (Lise) net okullaşma oranı 2013/2014 (%)

Kaynak 86 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

Ortaöğretimde teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, yine aynı teorik yaş grubundaki nüfus içerisindeki payına bakıldığında, Osmaniye ili %78.60 ile %76.65 olan Türkiye değerinin üstünde yer almaktadır.

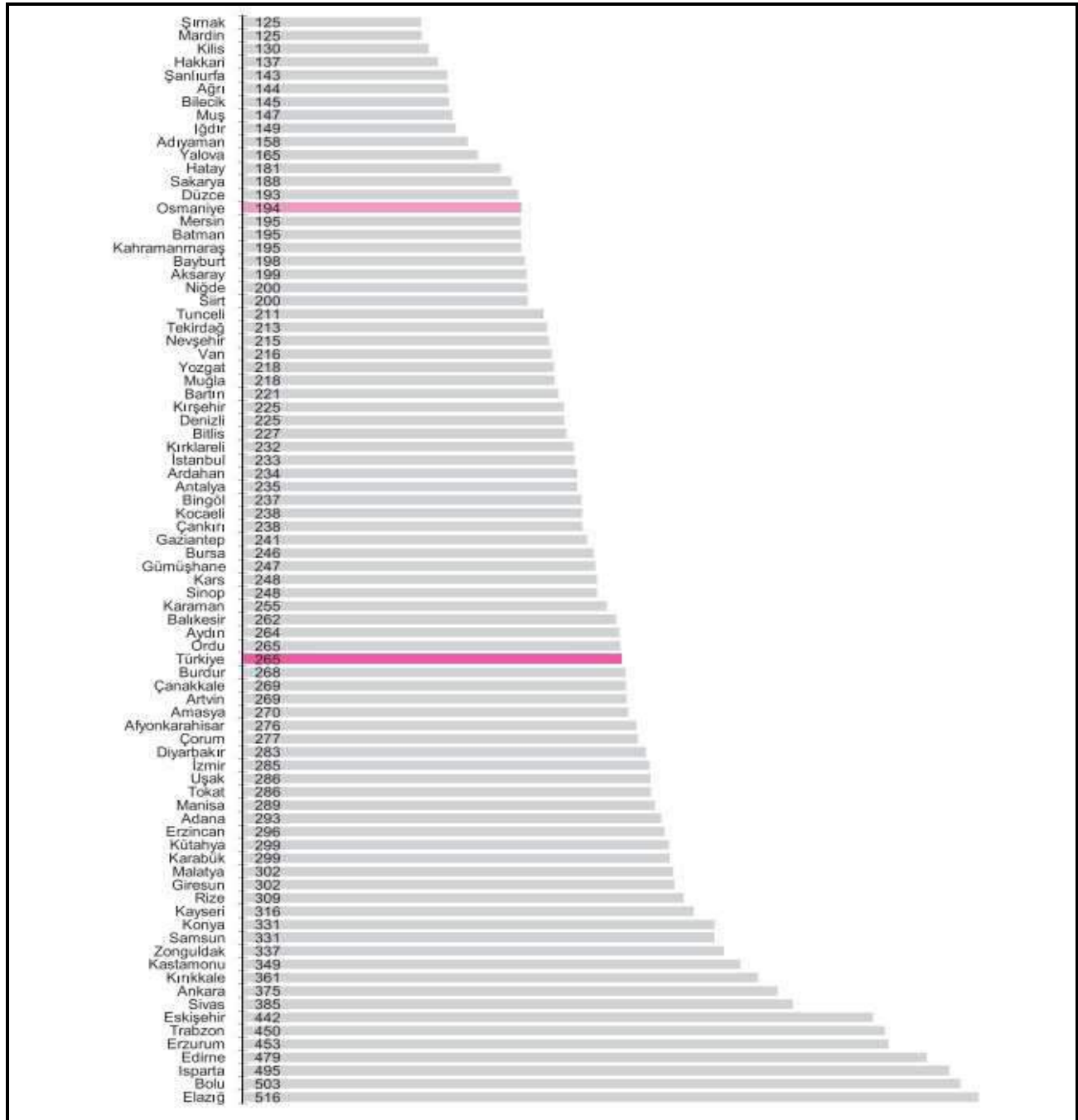
4.1.2.7. Sağlık

Tablo 53 Yüz Bin Kişi Başına Hastane Yatak Sayısı, Hekim Ve Hemşire Sayısı

	Yüz Bin Kişi Başına Hastane Yatak Sayısı		Toplam Hekim Sayısı			Hemşire Sayısı		
		Sıra		(%)	Sıra		(%)	Sıra
Türkiye	265		129772	100		134906	100	
Osmaniye	194	67	595	0.46	44	829	0.61	43

Kaynak 87 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

Şekil 25 Yüz bin kişi başına düşen hastane yatak sayısı,2012

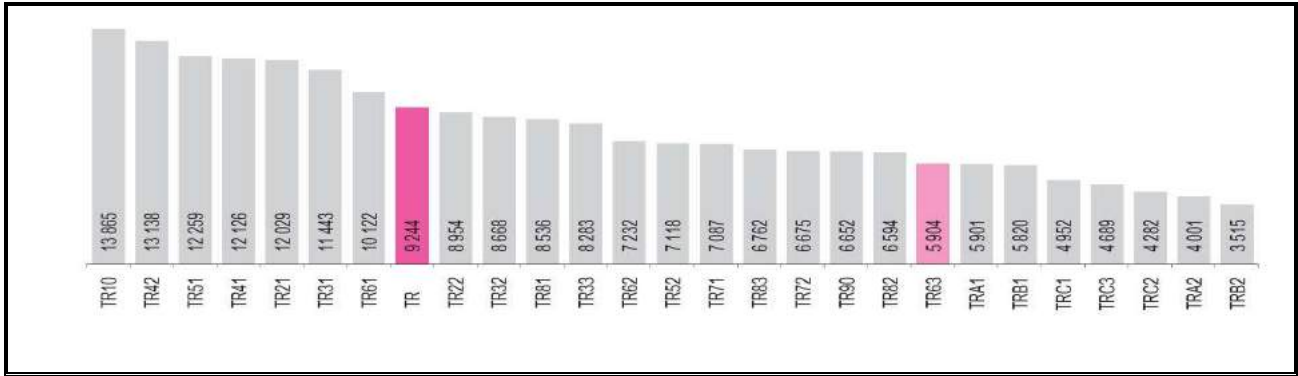

Kaynak 88 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2012 yılında yüz bin kişi başına düşen hastane yatak sayısı Osmaniye’de 194 değeri ile Türkiye 265 değerinin altındadır.

4.2.1.8. Gelir Dağılımı Ve Tüketim

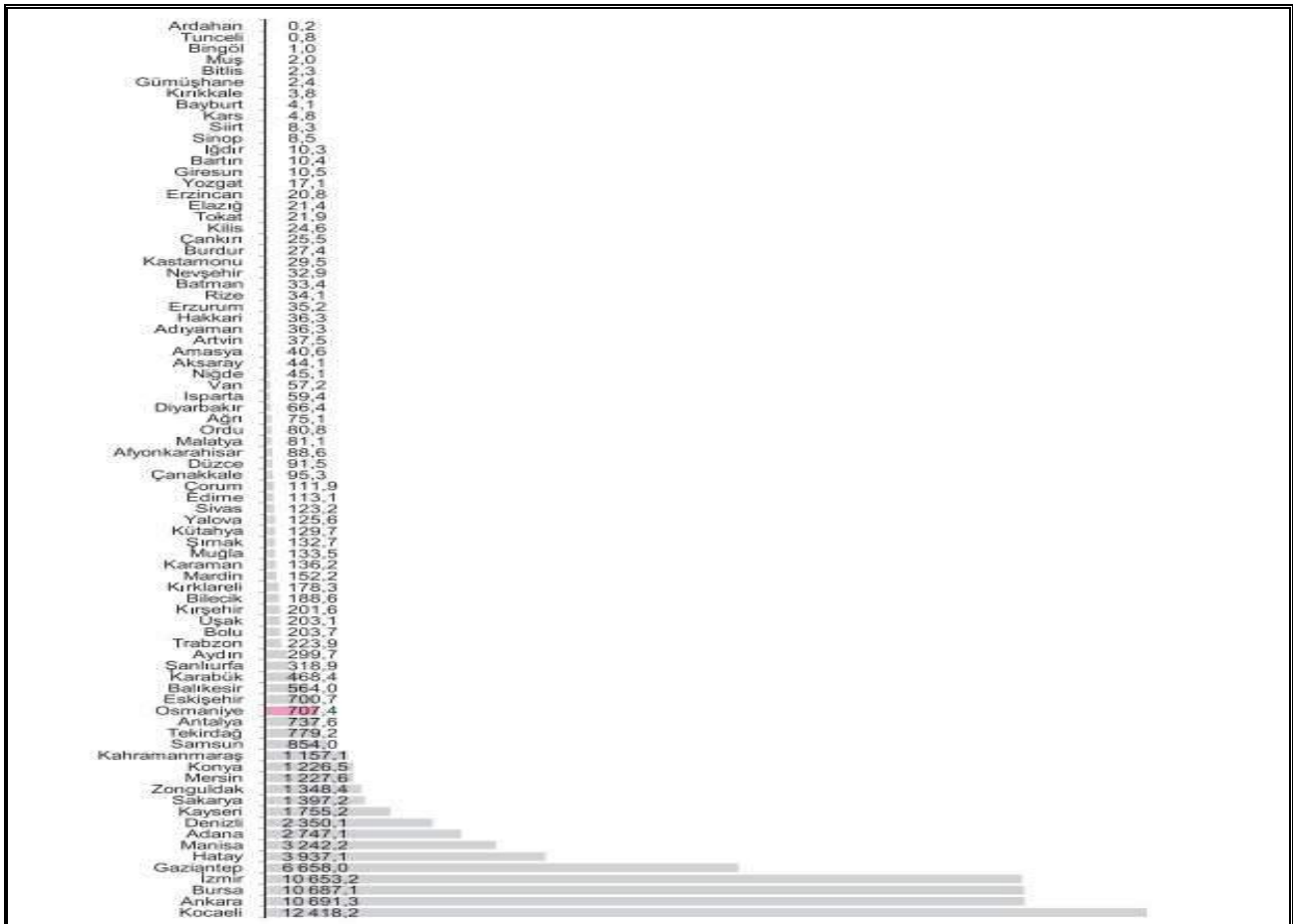
Şekil 26 Kişi Başına gayri safi katma değer,2011 (S)

Kaynak 89 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2011 yılında kişi başına gayri safi katma değer TR63 (Kahramanmaraş Hatay Osmaniye) bölgesinde 5904 dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu değer 9244 dolar ile Türkiye değerlerinin altındadır.

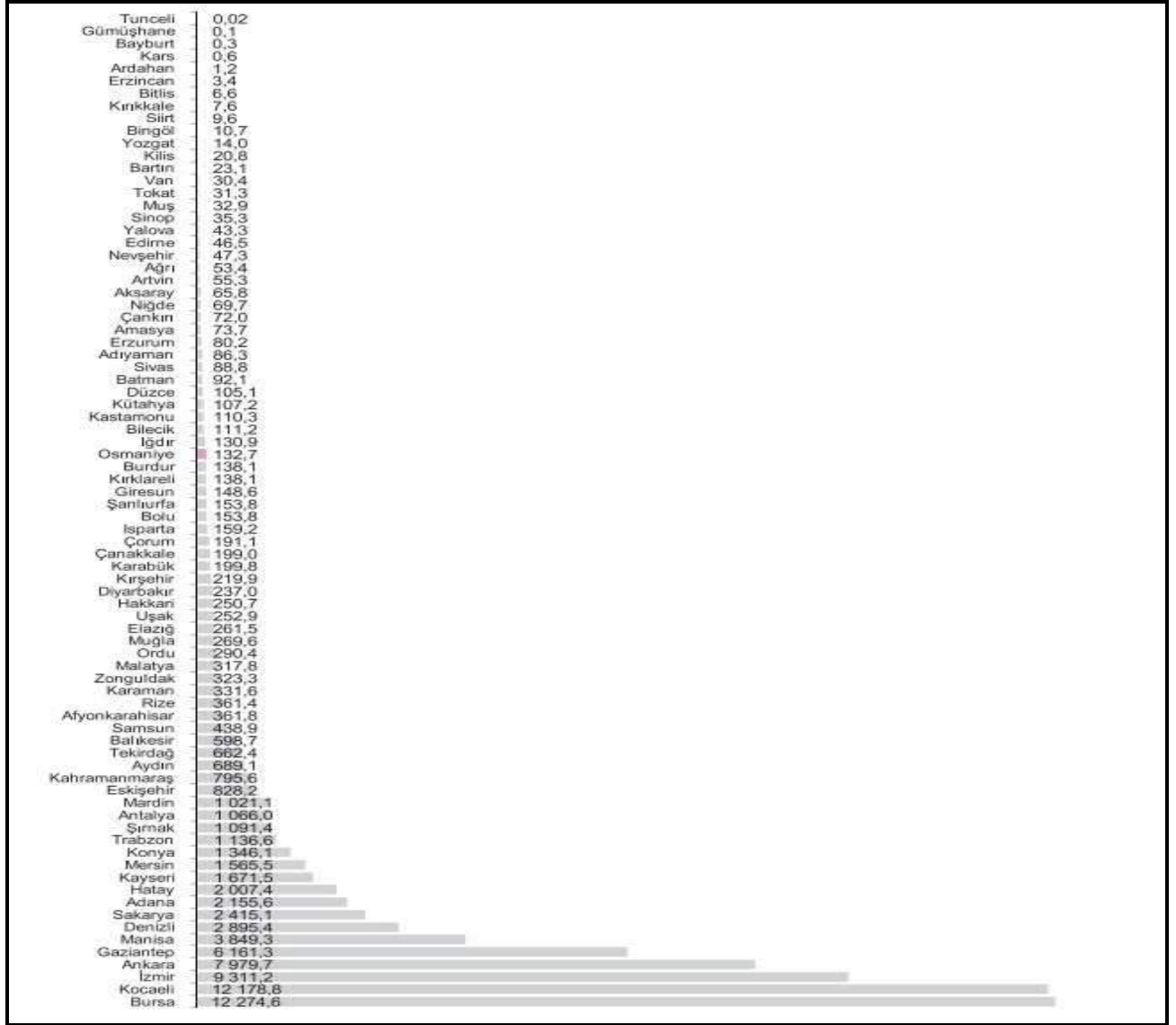
Şekil 27 İthalat 2013 (Milyon S)

Kaynak 90 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2013 yılında Osmaniye'ye bağlı firmalar tarafından 707,4 milyon dolar ithalat yapılmıştır. Toplam ithalatın %72sinin İstanbul Kocaeli Ankara Bursa ve İzmir illerine bağlı firmalar tarafından yapıldığı görülmektedir.

Şekil 28 İhracat 2013 (Milyon S)

Kaynak 91 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

2013 yılında Osmaniye iline bağlı firmalar tarafından 132.7 milyon dolar ihracat yapılmıştır. Toplam ihracatın %74 ünün İstanbul Bursa Kocaeli İzmir ve Ankara illerine bağlı firmalar tarafından yapıldığı görülmektedir.

4.1.3. Nüfus Yapısına İlişkin Projeksiyon Ve Öngörüler

TÜİK tarafından hazırlanan illere göre nüfus projeksiyonlarında Osmaniye ilinin nüfus öngörülerini aşağıdaki tabloda belirtmiştir.

Tablo 54 Osmaniye İli Nüfus Projeksiyonu

YILLAR	x	Nüfus(P)	x ²	P·x	Log P	Log P·x	r (Log)
1985	-3	103824	9	-311472	5.0163	-15.0489	
1990	-2	122307	4	-244614	5.0875	-10.1749	0.0333
1995	-1	145872	1	-145872	5.1640	-5.1640	0.0359
2000	0	173977	0	0	5.2405	0.0000	0.0359
2005	1	185992	1	185992	5.2695	5.2695	0.0134
2010	2	198836	4	397672	5.2985	10.5970	0.0134
2015	3	223987	9	671961	5.3502	16.0507	0.0241
Σ	0	1154795	28	553667	36.4264	1.5294	0.0260

(1)	OSMANİYE MERKEZ	(1985-15) Yıllık Nüfus Artışı r =	0.02601
(2)	OSMANİYE MERKEZ	(1985-00) Yıllık Nüfus Artışı r =	0.03501
(3)	İL MERKEZİ (Kentsel)	(2010-15) Yıllık Nüfus Artışı r =	0.03895
(4)	TÜRKİYE (Toplam)	(2010-15) Yıllık Nüfus Artışı r =	0.01845
	a =	164971	Log(a) = 5.2038
	b =	19774	Log(b) = 0.0546
			Korelasyon Katsayısı r = 0.99418

Yıllar	x	En Küçük Kareler		Bileşik Faiz	Üssel Artış			
		Doğrusal	Logaritmik		(1)	(2)	(3)	(4)
2020	4	244.066	264.398	254.668	255.092	266.842	272.152	245.638
2025	5	263.840	299.833	289.552	290.516	317.898	330.674	269.381
2030	6	283.614	340.017	329.214	330.860	378.721	401.781	295.419
2035	7	303.387	385.586	374.309	376.806	451.182	488.178	323.975
2040	8	323.161	437.262	425.581	429.132	537.507	593.153	355.290

		En Küçük Kareler Metodu					
	Doğrusal				Logaritmik		
	$P_t = a + bx$				$\log P_t = \log a + \log bx$		
	$a = P / n$				$\log a = \log P / n$		
	$b = Px / x^2$				$\log b = \log Px / x^2$		

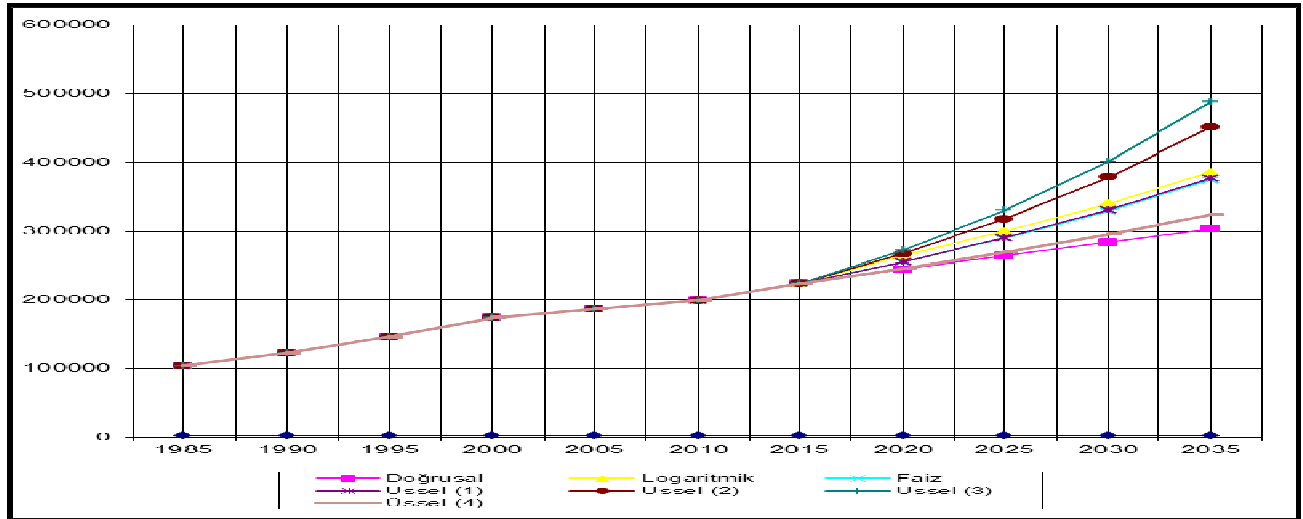

	Üssel Artış			Bileşik Faiz		
	$P_t = P_o e^{rt}$			$P_t = P_o (1+r)^t$		
	P : Gözlem Yılı Nüfusu			n : Gözlem Yılı Sayısı		
	P _t : Projeksiyon Yılı Nüfusu			r : Ortalama Nüfus Artışı		
	P _o : 2000 Yılı Nüfusu			t : P _t Yılı - P _o Yılı		

	En Küçük Kareler		Bileşik		Üssel Artış		
	Doğrusal	Logaritmik	Faiz	Üssel (1)	Üssel (2)	Üssel (3)	Üssel (4)
1985	103.824	103.824	103.824	103.824	103.824	103.824	103.824
1990	122.307	122.307	122.307	122.307	122.307	122.307	122.307
1995	145.872	145.872	145.872	145.872	145.872	145.872	145.872
2000	173.977	173.977	173.977	173.977	173.977	173.977	173.977
2005	185.992	185.992	185.992	185.992	185.992	185.992	185.992
2010	198.836	198.836	198.836	198.836	198.836	198.836	198.836
2015	223.987	223.987	223.987	223.987	223.987	223.987	223.987
2020	244.066	264.398	254.668	255.092	266.842	272.152	245.638
2025	263.840	299.833	289.552	290.516	317.898	330.674	269.381
2030	283.614	340.017	329.214	330.860	378.721	401.781	295.419
2035	303.387	385.586	374.309	376.806	451.182	488.178	323.975

Kaynak 92 tuik.gov.tr/ias/ias.html İstatistik Araştırma sempozyumu(İAS)

Şekil 29 Osmaniye İli Nüfus Projeksiyonu

Kaynak 93 tuik.gov.tr/ias/ias.html İstatistik Araştırma sempozyumu(İAS)

Osmaniye ili merkez ilçe şehir nüfusları bazında yapılan nüfus projeksiyonu hesaplarına göre en küçük kareler, bileşik faiz, üssel artış yöntemlerinin ortalaması alınarak bulunan hesaplara bakıldığında; 2020 yılı nüfusu 257.550 kişi, 2025 yılı nüfusu 294.527 kişi, 2030 yılı nüfusu 337.089 kişi, 2035 yılı nüfusu 386.203 kişi, 2040 yılı nüfusu ise **443.012** kişi olarak hesaplanmıştır.

4.2. İŞGÜCÜ

Tablo 55 Osmaniye Girişim Sektörleri

	Tarım, Ormancılık Ve Balıkçılık	Madencilik Ve Taşocakçılığı	İmalat	Elektrik,Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım	İnşaat	Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı	Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	Ulaştırma Ve Depolama	Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme Ve Spor
Türkiye	30389	7324	426785	4578	253747	1 241 728	305526	561113	34458
TR63	785	186	13147	110	5988	47045	8293	21098	1004
TR633	154	46	1924	10	799	7942	1548	2928	145
	Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	Gayrimenkul Faaliyetleri	Eğitim	İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	Bilgi Ve İletişim	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	Diğer Hizmet Faaliyetleri
Türkiye	25964	51399	28821	42838	40790	3612	192896	48825	228748
TR63	526	869	899	1009	866	79	4096	1060	7945
TR633	70	124	192	153	158	16	595	153	1285

Kaynak 94 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

Tablo 56 Türkiye Geneli Girişim Sektörleri Toplamı

	Toplam
Türkiye	3529541
TR63	115005
Osmaniye	18242

Kaynak 95 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

Tablo 57 Türkiye Ve Osmaniye İşsizlik Oranı, İş Gücüne Katılma Oranı Ve İstihdam Oranı Değerleri

	İŞSİZLİK ORANI		İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI		İSTİHDAM ORANI	
	(%)	SIRA	(%)	SIRA	(%)	SIRA
TR TÜRKİYE	9.7		50.8		45.9	
TR633 OSMANİYE	14	8	43.9	74	37.8	75

Kaynak 96 TÜİK Seçilmiş Göstergelerle Osmaniye,2013

Osmaniye ili işsizlik oranı %14 ile Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir. İşgücüne katılma oranı ise %43.9, istihdam oranı %37.8' dir. İller arasındaki sıralaması ise; 75' dir.

5. EKONOMİK YAPI

5.1. TARIM

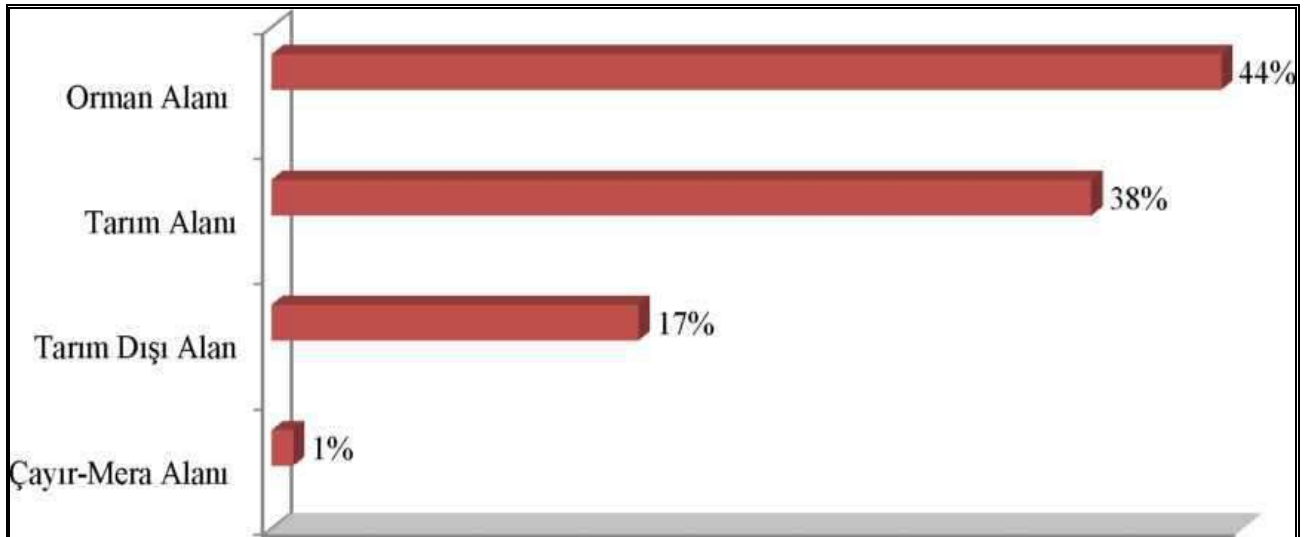
5.1.1. Tarım Sektörünün Genel Yapısı

İlin Çukurova'da Kalan Bölümü (Ova Köyleri) İl merkezi Gavurdağları'nın kuzey eteklerinde Karaçay vadisinde kurulmuştur. Merkez köyleri ile Kadırlı ilçesinin Çukurova'da kalan ova köyleri olarak bilinen köyleri ve Toprakkale ilçesinin tamamı bu bölgede yer almaktadır. İlin bu bölgesinde yaşayan nüfus yoğunluğu yaklaşık %70'in üzerindedir. Bu bölgede yaşayan nüfus genel olarak tarımla ve az sayıda da olsa hayvancılıkla geçimini idame ettirmektedir. İlin Dağlık Bölgede Kalan Bölümü (Dağ kolu köyleri) İlin ikinci bölümünde ise dağ köylerinin bulunduğu, Merkez ilçeye bağlı eski vilayet merkezinin de yer aldığı Cebel köyü başta olmak üzere, Gavurdağı'nın yükseklerinde kurulmuş olan Hasanbeyli ve Bahçe ilçelerinin bütün köyleri ve Düziçi ilçesinin dağ kolu köyleri ve Kadırlı ilçesinin Toros dağlarının zirvelerindeki köyleri, yine Sumbas ilçesinin Toros dağlarının yüksek yerlerindeki köyleri yer almaktadır. Dağ kolu köyleri olarak bilinen bu köylerde hayvancılık ve kırsalda ise susuz tarım hâkimdir.

Coğrafi konum ve doğal yapısıyla tarımsal üretime, hayvancılığa ve ormancılığa oldukça elverişli bir il olması nedeniyle tarım ağırlıklı ekonomik yapıya sahip olan Osmaniye ilinin toplam yüzölçümü 3.279,8 km olup, il topraklarının yaklaşık %44'ü orman ve fundalıklarla, %39'u tarım alanlarıyla ve %1'i çayır ve mera ile kaplı olup, % 17'si ise tarıma elverişsiz alanlardan oluşmaktadır.

5.1.2. Tarımsal Arazi Varlığı

Şekil 30 Arazinin Niteliklerine Göre Dağılımı

Kaynak 97 OTSEP (Osmaniye İli Tarım Stratejisi ve Eylem Planı (2014-2018))

İl toplam arazisinin 1.250.120 dekarı işlenen tarım arazisidir. İlde tarım alanı en geniş ilçe 454.384 dekar ile Kadırlı'dır. Tarım arazilerinin %85,2'ini tarla alanları oluştururken, %10,9'unu meyve alanları, %3,5'ini ise sebze alanları oluşturmaktadır.

Tablo 58 Tarım (Kültür) Alanlarının İlçeler Üzerinden Dağılımı (da)

İlçeler	Tarla Ziraatı Alanı **	Meyve Alanı	Sebze Alanı**	Nadas, Daimi Çayır ve Kullanılmayan Tarım Arazisi	Toplam Tarım Alanı
Merkez	254.229	52.020	4.338	1.000	311.587
Bahçe	33.360	11.015	2.090	5.785	52.250
Düziçi	180.985	20.052	1.083	0	202.120
Hasanbeyli	26.765	7.878	521	2.896	38.060
Kadırlı	396.160	34.590	23.634	0	454.384
Sumbas	107.444	13.522	1.050	1.600	123.616
Toprakkale	48.532	18.900	671	0	68.103
Toplam	1.047.475	157.977	33.387	11.281	1.250.120

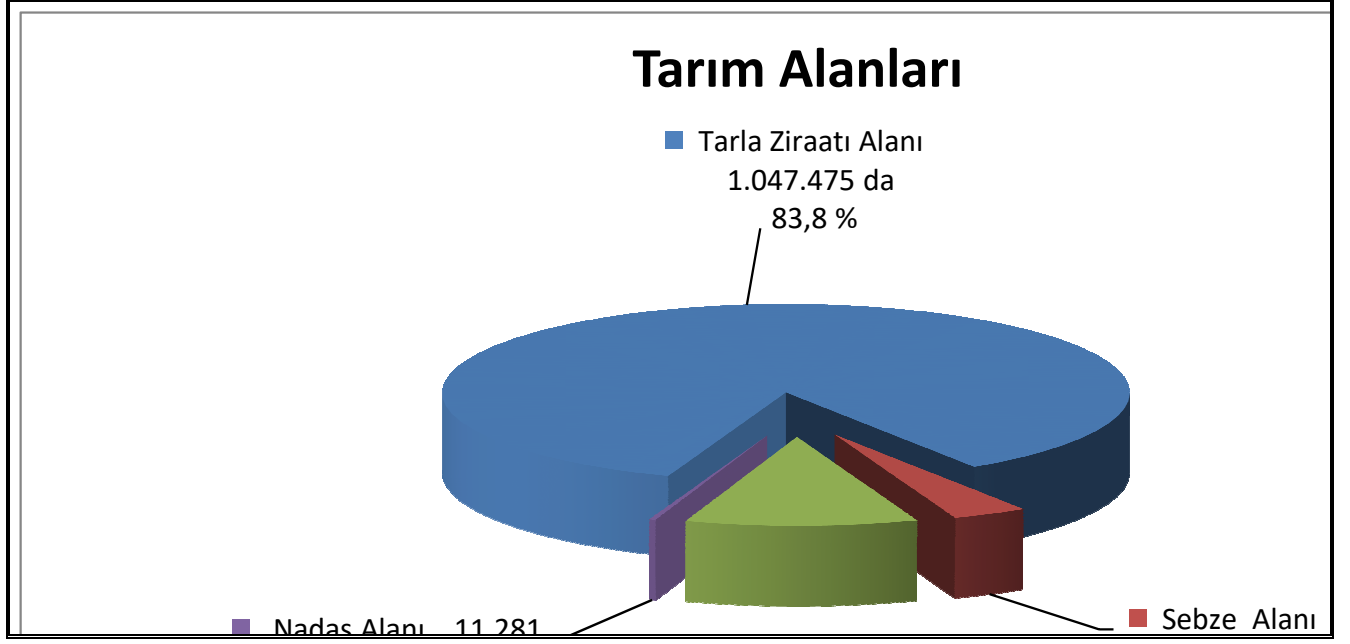
Kaynak 98 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Tablo 59 Tarım Arazilerinin Dağılımı %

Tarım Alanı Türü	Alan (da)	%
Tarla Ziraatı Alanı (I. Ürün)	1.047.475	83,8
Meyve Alanı	157.977	12,6
Sebze Alanı (I. Ürün)	33.387	2,7
Nadas Alanı ve Diğer Alanlar	11.281	0,9
Toplam	1.250.120	

Kaynak 99 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Şekil 31 Tarım Alanı Nitelikleri

Kaynak 100 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

İl toplam arazisinin 1.250.120 dekarı işlenen tarım arazisidir. İlde tarım alanı en geniş ilçe 454.384 dekar ile Kadirli'dir. Tarım arazilerinin %83,8'ini tarla alanları oluştururken, %12,6'unu meyve alanları, %2,7'ini ise sebze alanları oluşturmaktadır.

Tablo 60 Tarla Ziraatı Alanlarının İlçeler Üzerinden Dağılımı (da)

İlçeler	Tarla Ziraatı Alanı		
	1. Ürün	2. Ürün	Toplam
Merkez	254.229	57.222	311.451
Bahçe	33.360	1.175	34.535
Düziçi	180.985	22.100	203.085
Hasanbeyli	26.765	500	27.265
Kadirli	396.160	43.220	439.380
Sumbas	107.444	14.861	122.305
Toprakkale	48.532	9.050	57.582
Toplam	1.047.475	148.128	1.195.603

Kaynak 101 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Tablo 61 Meyve Alanlarının İlçeler Üzerinden Dağılımı (da)

İlçeler	Zeytin Alanı	Narenciye Alanı	Bağ Alanı	Diğer Meyve Alanı	Toplam Meyve Alanı
Merkez	43.833	4.255	1.166	2.766	52.020
Bahçe	4.550	0	1.300	5.165	11.015
Düziçi	17.440	811	5	1.796	20.052
Hasanbeyli	4.417	0	200	3.261	7.878
Kadirli	30.340	640	10	3.600	34.590
Sumbas	5.491	6.233	0	1.798	13.522
Toprakkale	16.978	1.755	0	167	18.900
Toplam	123.049	13.694	2.681	18.553	157.977

Kaynak 102 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Tablo 62 Sebze Alanlarının İlçeler Üzerinden Dağılımı (da)

İlçeler	Sebze Alanı		
	1. Ürün	2. Ürün	Toplam
Merkez	4.338	1.300	5.638
Bahçe	2.090	0	2.090
Düziçi	1.083	0	1.083
Hasanbeyli	521	0	521
Kadirli	23.634	35.000	58.634
Sumbas	1.050	0	1.050
Toprakkale	671	0	671
Toplam	33.387	36.300	69.687

Kaynak 103 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Harita 12 Osmaniye Tarım Haritası

Kaynak 104 Osmaniye İl Tarım Müdürlüğü

Tablo 63 Tarım Arazilerinin Sulanma Durumu ve Su Kaynakları (da)

İlçeler	Toplam Tarım Alanı (da)	Sulanan Alan (da)		Sulanan Toplam Alan (da)	Sulanamayan Alan (da)
		Devlet Sulaması (da)	Halk Sulaması (da)		
Merkez	311.587	139.606	44.344	183.950	127.637
Bahçe	52.250	2.680	9.350	12.030	40.220
Düziçi	202.120	90.860	3.330	94.190	107.930
Hasanbeyli	38.060	0	10.501	10.501	27.559
Kadirli	454.384	255.340	20.044	275.384	179.000
Sumbas	123.616	95.450	224	95.674	27.942
Toprakkale	68.103	38.684	1.316	40.000	28.103
Toplam	1.250.120	622.620	89.109	711.729	538.391

Kaynak 105 D.S.İ. Osmaniye İşletme ve Bakım Baş Mühendisliği ve Osmaniye İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Osmaniye’de 1.250.120 dekar işlenen tarım arazisinin 859.580 dekarı sulanabilir durumda olup, bunun 711.729 dekarı sulanmaktadır. Sulanan tarım arazisinin tahmini olarak % 88,5’i (629.880 da) yüzey sulama, % 10’u (71.173 da) yağmurlama sulama, % 1,5’i de (10.676 da) damlama sulama ile sulanmaktadır.

İl’de 4 adet baraj, 1 adet gölet ve 1 adet regülatör (Cevdetiye) sulama kaynağı olarak hizmet vermektedir. Ayrıca akarsulardan, su sondaj kuyularından ve drenaj kanallarından da tarımsal amaçlı sulama yapılmaktadır.

Tablo 64 İlçelerde Bulunan Baraj Nitelikleri

İlçe	Baraj/Gölet Adı	İnşaatın Bitiş Yılı	Su Tutma Kapasitesi (hm ³)	Sulama Sahası (ha)	Enerji Üretimi	
					Gücü (MW)	Yıllık Üretim (GWh)
Merkez	Kalecik Barajı	1987	33,00	5.116	-	-
Bahçe	Anıklıkaş Göledi	1998	2,20	268	-	-
Düziçi	Berke Barajı	2001	427,00	-	-	-
Kadirli	Aslantaş Barajı	1984	1.676,00	88.995	138	605

Sumbas	Mehmetli Barajı	1971	60,56	10.645	-	-
Toplam			2.198,76	105.024	138	605

Kaynak 106 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

5.1.3. Bitkisel Üretim Değerleri

Tablo 65 Üretilen Tarla Ürünleri Ekim Alanları (da)

Ürün Adı	Merkez	Bahçe	Düziçi	Hasanbeyli	Kadirli	Sumbas	Toprakkale	Toplam
Arpa	2.180	6.940	2.800	4.750	18.000	7.166	0	41.836
Buğday	118.539	22.000	169.101	21.455	165.910	44.843	26.014	567.862
Yulaf	0	0	0	0	1.000	0	0	1.000
Çeltik (II. Ürün)	0	0	0	0	220	0	0	220
Mısır (I. Ürün)	104.337	675	1.000	0	160.000	37.472	15.968	319.452
Mısır (II. Ürün)	21.400	450	8.000	0	10.000	7.311	7.550	54.711
Yerfıstığı (I. Ürün)	5.000	375	4.000	0	25.000	5.000	200	39.575
Yerfıstığı (II. Ürün)	27.342	0	10.000	0	15.000	2.250	900	55.492
Yağ. Ayçiçeği (I. Ürün)	22.728	25	200	0	15.000	6.561	5.900	50.414
Soya (I. Ürün)	262	0	0	0	5.000	0	250	5.512
Soya (II. Ürün)	5.100	0	0	0	8.000	0	250	13.350
Susam (I. Ürün)	0	0	0	0	3.000	100	0	3.100
Susam (II. Ürün)	0	0	100	0	5.000	2.500	0	7.600
Pamuk (I. Ürün)	480	0	40	0	0	0	0	520
Pamuk (II. Ürün)	130	0	0	0	0	0	0	130
Nohut	33	135	37	200	0	0	0	405
Fasulye	0	65	0	0	0	0	0	65
Tütün	0	0	30	0	0	0	0	30

Fiğ (Dane)	0	710	3.000	0	0	0	0	3.710
Fiğ (Yeşil Ot)	0	2.000	0	300	0	0	0	2.300
Yonca (Yeşil Ot)	180	35	487	60	2.250	302	200	3.514
Silaj Mısır (I. Ürün)	430	400	250	0	1.000	6.000	0	8.080
Silaj Mısır (II. Ürün)	3.250	725	4.000	500	5.000	2.800	350	16.625
Hayvan Pancarı	0	0	40	0	0	0	0	40
Mısır (Hasıl)	60	0	0	0	0	0	0	60
Toplam (da)	311.451	34.535	203.085	27.265	439.380	122.305	57.582	1.195.603

Kaynak 107 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Tablo 66 Üretilen Tarla Ürünleri Toplamı

	Merkez	Bahçe	Düziçi	Hasanbeyli	Kadirli	Sumbas	Toprakkale	Toplam
I. Ürünler Toplamı	254.229	33.360	180.985	26.765	396.160	107.444	48.532	1.047.475
II. Ürünler Toplamı	57.222	1.175	22.100	500	43.220	14.861	9.050	148.128

Kaynak 108 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Osmaniye ili, üretim miktarları bölge ve Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında tahıllardan buğday açısından önemli bir ildir. Üretilen tarla bitkileri içerisinde toplam ekim alanının (1.301.941 da) %46'sında buğday (598.686 da) yetiştirilirken, %24,1'inde mısır (313.754 da) yetiştirilmektedir. Üretim değerleri açısından değerlendirildiğinde ise, tarla bitkilerinden elde edilen toplam 592.061.910 TL'lik üretim değerinin %44,2'sini mısır (231.660.560 TL), %26,2'sini buğday (155.104.800 TL), %20,7'sini ise yarfıstığı (122.754.800 TL) oluşturmaktadır.

Tablo 67 Üretilen Tarla Ürünleri Üretim Miktarları

Ürün Adı	Toplam (da)	Verim (kg/da)	Üretim (ton)	Birim Fiyatı (₺/kg)	Üretim Değeri (₺)
Arpa (Kuru)	41.236	331	13.659	0,85	11.610.150
Arpa (Sulu)	600	363	218	0,85	185.300
Buğday (Kuru)	331.849	325	107.704	0,82	88.317.280
Buğday (Sulu)	236.013	484	114.144	0,82	93.598.080
Çeltik (II. Ürün)	220	600	132	1,50	198.000
Yulaf (Kuru)	1.000	300	300	0,75	225.000
Mısır (I. Ürün)	319.452	1.447	462.352	0,65	300.528.800
Mısır (II. Ürün)	54.711	806	44.077	0,65	28.650.050
Yerfıstığı (I. Ürün)	39.575	426	16.850	2,90	48.865.000
Yerfıstığı (II. Ürün)	55.492	330	18.314	2,60	47.616.400
Yağ. Ayçiçeği (I. Ürün)	50.414	268	13.490	1,25	16.862.500
Soya (I. Ürün)	5.512	450	2.481	1,05	2.605.050
Soya (II. Ürün)	13.350	350	4.673	1,05	4.906.650
Susam (I. Ürün)	3.100	60	186	5,00	930.000
Susam (II. Ürün)	7.600	47	355	5,00	1.775.000
Pamuk (I. Ürün)	520	467	243	1,60	388.800
Pamuk (II. Ürün)	130	262	34	1,60	54.400
Nohut (Kuru)	405	138	56	3,00	168.000
Fasulye (Kuru)	65	108	7	4,00	28.000
Tütün	30	100	3	9,00	27.000
Fiğ (Dane)	3.710	346	1.285	1,50	1.927.500
Fiğ (Yeşil Ot)	2.300	1.413	3.250	0,15	487.500
Yonca (Yeşil Ot)	3.514	3.323	11.678	0,16	1.868.480

I. ALT BÖLGE; OSMANİYE-TOPRAKCALE 1/25000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI REVİZYONU

Silaj Mısır (I. Ürün)	8.080	3.210	25.940	0,20	5.188.000
Silaj Mısır (II. Ürün)	16.625	2.845	47.298	0,20	9.459.600
Hayvan Pancarı	40	3.000	120	0,12	14.400
Mısır (Hasıl)	60	400	24	0,11	2.640
Toplam	1.195.603		888.873		666.487.580

Kaynak 109 Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Tablo 68 İlçeler Üzerinden Sebze Ürünleri Ekim Alanları (da)

Ürün Adı	Merkez	Bahçe	Düziçi	Hasanbeyli	Kadirli	Sumbas	Toprakkale	Toplam
Domates (Sofralık)	205	660	300	400	2.025	0	0	3.590
Domates (Salçalık)	0	0	40	0	0	0	0	40
Biber (Dolmalık)	120	0	0	3	0	0	0	123
Biber (Sivri)	125	260	23	12	100	0	0	520
Biber (Salçalık, Kappa)	0	0	70	0	3.400	500	0	3.970
Patlıcan	260	235	15	29	1.200	0	0	1.739
Hıyar (Sofralık)	150	205	7	15	153	0	0	530
Acur	20	0	0	0	0	0	0	20
Bamya	350	0	0	0	150	0	0	500
Kabak (Sakız)	46	105	0	0	200	0	0	351
Kavun	0	55	125	0	2.000	0	0	2.180
Karpuz	880	75	310	0	3.106	50	0	4.421
Bezelye (Taze)	52	0	0	0	150	0	0	202
Fasulye (Taze)	250	235	180	17	1.100	0	0	1.782
Barbunya Fasulye	65	155	0	0	0	0	0	220
Soğan (Taze)	170	0	0	20	200	0	0	390

I. ALT BÖLGE; OSMANİYE-TOPRAKKALE 1/25000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI REVİZYONU

Soğan (Kuru)	920	55	8	0	300	0	630	1913
Sarımsak (Taze)	6	0	0	0	100	0	0	106
Sarımsak (Kuru)	0	50	0	0	200	0	0	250
Pırasa	70	0	0	0	2.200	0	7	2.277
Turp (II. Ürün)	1.300	0	0	0	35.000	0	0	36.300
Lahana (Beyaz)	70	0	0	20	1.600	0	0	1.690
Lahana (Kara)	0	0	0	0	200	0	0	200
Marul (Kıvrıcık)	0	0	0	0	100	0	0	100
Marul (Göbekli)	350	0	0	5	2.200	0	13	2.568
Marul (Aysberg)	0	0	0	0	150	0	0	150
Ispanak	220	0	0	0	2.800	500	21	3.541
Maydanoz	2	0	5	0	0	0	0	7
Nane	3	0	0	0	0	0	0	3
Tere	4	0	0	0	0	0	0	4
Toplam (da)	5.638	2.090	1.083	521	58.634	1.050	671	69.687

Kaynak 110 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Tablo 69 Üretilen Tarla Ürünleri Toplamı

	Merkez	Bahçe	Düziçi	Hasanbeyli	Kadirli	Sumbas	Toprakkale	Toplam
I. Ürünler Toplamı	4.338	2.090	1.083	521	23.634	1.050	671	33.387
II. Ürünler Toplamı	1.300	0	0	0	35.000	0	0	36.300

Kaynak 111 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Tablo 70 Sebze Ürünleri Üretim ve Değerleri

Ürün Adı	Ekim Alanı (da)	Verim (kg/da)	Üretim Miktarı (ton)	Birim Fiyatı (TL/Kg)	Üretim Değeri (TL)
Domates (Sofralık)	3.565	1.947	6.941	1,50	10.411.500
Domates (Sera-Alçak-Yüksek Tünel)	25	13.280	332	2,00	664.000
Domates (Salçalık)	40	1.800	72	0,55	39.600
Biber (Dolmalık)	123	1.870	230	0,55	126.500
Biber (Sivri)	520	1.429	743	0,55	408.650
Biber (Salçalık)	3.970	2.428	9.640	0,55	5.302.000
Patlıcan	1.739	2.530	4.399	0,30	1.319.700
Hıyar	527	1.537	810	0,75	607.500
Hıyar (Yüksek Tünel)	3	6.000	18	1,00	18.000
Acur	20	1.150	23	0,75	17.250
Bamya	500	756	378	3,00	1.134.000
Kabak (Sakız)	351	1.396	490	0,75	367.500
Kavun	2.180	2.907	6.338	1,00	6.338.000
Karpuz	4.315	4.925	21.252	0,30	6.375.600
Karpuz (Alçak Tünel)	106	8.000	848	0,35	296.800
Bezelye (Taze)	202	1.233	249	1,50	373.500
Fasulye (Taze)	1.782	1.080	1.925	1,50	2.887.500
Barbunya Fasulye (Taze)	220	805	177	1,50	265.500
Soğan (Taze)	390	1.808	705	1,50	1.057.500
Soğan (Kuru)	1.913	3.547	6.786	0,30	2.035.800
Sarımsak (Taze)	106	1.783	189	2,00	378.000
Sarımsak (Kuru)	250	660	165	4,00	660.000

I. ALT BÖLGE; OSMANİYE-TOPRAKKALE 1/25000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI REVİZYONU

Pırasa	2.277	3.953	9.001	0,50	4.500.500
Turp	36.300	3.491	126.725	0,30	38.017.500
Lahana (Beyaz)	1.690	3.958	6.689	0,60	4.013.400
Lahana (Karayaprak)	200	1.500	300	0,50	150.000
Marul (Kıvırcık)	100	1.500	150	0,50	75.000
Marul (Göbekli)	2.568	1.592	4.087	0,40	1.634.800
Marul (Aysberg)	150	1.500	225	0,80	180.000
Ispanak	3.541	1.435	5.081	0,60	3.048.600
Maydanoz	7	714	5	3,00	15.000
Nane	3	1.000	3	3,00	9.000
Tere	4	500	2	3,00	6.000
Toplam	69.687		214.978		92.734.200

Kaynak 112 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Tablo 71 İlçeler Üzerinden Meyve Ürünleri Ekiliş Miktarları (da)

Ürün Adı	Merkez	Bahçe	Düziçi	Hasanbeyli	Kadirli	Sumbas	Toprakkale	Toplam
Zeytin	43.833	4.550	17.440	4.417	30.340	5.491	16.978	123.049
Üzüm (Bağ)	1.166	1.300	5	200	10	0	0	2.681
Portakal	3.690	0	507	0	430	4.362	256	9.245
Mandarin	485	0	304	0	200	1.687	1.469	4.145
Limon	80	0	0	0	10	184	0	274
Altıntop	0	0	0	0	0	0	30	30
Elma	442	830	400	302	180	20	0	2.174
Armut	33	125	0	20	160	41	0	379

I. ALT BÖLGE; OSMANİYE-TOPRAKCALE 1/25000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI REVİZYONU

Yenidünya	20	0	0	0	10	0	0	30
Şeftali	105	160	0	40	300	112	5	722
Nektarin	10	0	0	0	160	0	0	170
Erik	249	260	152	15	190	162	0	1.028
Kayısı	210	8	80	0	390	0	66	754
Kiraz	714	2.800	203	2.520	800	101	0	7.138
Vişne	10	140	0	15	80	0	0	245
Nar	760	60	727	20	850	208	96	2.721
İncir	10	0	0	15	0	0	0	25
Keçiboynuzu	0	0	0	0	0	500	0	500
Çilek	0	102	0	0	0	0	0	102
Trabzon Hurması	80	0	0	5	80	308	0	473
Badem	120	300	183	195	0	215	0	1.013
Ceviz	3	380	51	114	400	131	0	1.079
Toplam	52.020	11.015	20.052	7.878	34.590	13.522	18.900	157.977

Kaynak 113 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

Tablo 72 Meyve Ürünleri Üretimi ve Değerleri

Ürün Adı	Kapama Bahçe			Dağınık Meyve Ağacı Sayısı		Toplam Ağaç Sayısı		Ağaç Başı Ortalama Verim (kg/adet)	Üretim Miktarı (ton)	Birim Fiyatı (₺/kg)	Toplam Değeri (₺)
	Alanı (da)	Meyve Veren Ağaç (adet)	Meyve Vermeyen Ağaç (adet)	Meyve Veren Ağaç (adet)	Meyve Vermeyen Ağaç (adet)	Meyve Veren Ağaç (adet)	Meyve Vermeyen Ağaç (adet)				
Zeytin	123.049	3.094.581	442.118	82.372	18.489	3.176.953	460.607	20,1	63.956	2,00	127.912.000
Üzüm (Bağ)	2.681	0	0	0	0	0	0	765 kg/da	2.051	1,40	2.871.400
Portakal	9.245	181.140	5.860	3.550	6.080	184.690	11.940	153	28.201	0,30	8.460.300
Mandarin	4.145	97.786	11.793	5.738	8.585	103.524	20.378	85	8.794	0,37	3.253.780
Limon	274	7.183	1.007	1.910	540	9.093	1.547	95	862	1,00	862.000
Altıntop	30	750	0	0	0	750	0	91	68	0,25	17.000
Elma	2.174	128.462	17.295	10.348	2.510	138.810	19.805	32	4.504	1,00	4.504.000
Armut	379	8.680	2.495	6.555	1.355	15.235	3.850	36	556	1,25	695.000
Yenidünya	30	365	110	1.345	410	1.710	520	31	53	0,70	37.100
Şeftali	722	18.675	1.900	4.344	990	23.019	2.890	43	1.001	1,50	1.501.500
Nektarin	170	8.800	300	370	110	9.170	410	58	535	1,30	695.500

I. ALT BÖLGE; OSMANİYE-TOPRAKKALE 1/25000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI REVİZYONU

Erik	1.028	29.190	5.542	4.498	565	33.688	6.107	27	924	1,10	1.016.400
Kayısı	754	18.425	660	1.302	275	19.727	935	56	1.106	1,50	1.659.000
Kiraz	7.138	132.160	85.300	30.820	6.800	162.980	92.100	24	3.852	2,50	9.630.000
Vişne	245	5.654	615	2.683	1.580	8.337	2.195	24	201	2,00	402.000
Nar	2.721	91.446	57.175	24.832	3.915	116.278	61.090	22	2.559	0,40	1.023.600
İncir	25	395	78	20.615	2.350	21.010	2.428	22	466	3,00	1.398.000
Keçiboynuzu	500	3.000	2.000	0	0	3.000	2.000	30	90	1,00	90.000
Çilek	102	0	0	0	0	0	0	1.500 kg/da	153	2,50	382.500
Trabzon Hurması	473	5.736	434	1.347	345	7.083	779	55	388	1,00	388.000
Badem	1.013	21.780	8.920	1.345	405	23.125	9.325	6	149	11,00	1.639.000
Ceviz	1.079	7.815	9.777	22.212	6.343	30.027	16.120	18	546	10,00	5.460.000
Toplam	157.977	3.862.023	653.379	226.186	61.647	4.088.209	715.026	-	121.015	-	173.898.080

Kaynak 114 Osmaniye İl gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Brifing Raporu 2014

5.1.4. Osmaniye İli Tarım Stratejisi Ve Eylem Planı (2014-2018)

2014-2018 Dönemini kapsayan Osmaniye İli Tarım Stratejisi ve Eylem Planı (OTSEP), Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'nin (OKÜ) koordinasyonunda Çukurova Üniversitesi ve Osmaniye İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü (OİGHTM) ile birlikte toplam 21 kişilik Stratejik Planlama Ekibi ile yapılan çalışma sonrasında hazırlanmıştır.

Doğu Çukurova Bölgesi'nde muazzam bir coğrafyada yer alan Osmaniye, sahip olduğu tarımsal kaynakları yeterince değerlendirememektedir. Tarım alanlarının büyük bölümü (%85) tarla bitkileri için ayrılmaktadır. İlin tarım arazilerinin %69'u sulanabilir nitelikte olup, halen bu arazinin %78'i sulanmaktadır. Sulu alanların fazla olması verimliliği beraberinde getirirken, sulanabilir nitelikte arazi potansiyelinin varlığı da önemli fırsatlara işaret etmektedir. Mısır, buğday ve yerfıstığı önemli tarla bitkileri olarak ön plana çıkarken; turp, karpuz ve biber ise sebze alanlarında dikkat çekmekte, zeytin, portakal ve kiraz ise meyve olarak daha geniş alanlarda üretimi yapılan tarım ürünleri olarak görülmektedir. Mevcut durumdaki bu yapı, ülkemizin birçok tarım bölgesi ile karşılaştırıldığında ortalamanın oldukça üzerinde kalmaktadır. Ancak mevcut kaynakların zenginliği dikkate alındığında ise üretimde ciddi bir katma değer artışı sağlamak gerektiği de ortaya çıkmaktadır.

Tarım sektörü, diğer sektörlerden farklı olarak üretim sürecinde canlı unsurları da içerdiğinden, oldukça karmaşık bir yapıya sahiptir. Öncelikle ilde tarımsal üretim ve verimliliği artırma çalışmaları yapılmalıdır. Bunun yanı sıra tarla bitkilerinden katma değeri daha yüksek olan bahçe bitkilerine yönelim sağlanmalıdır. Özellikle örtüaltı sebzeçilik, yayla sebzeçiliği, kültür mantarı, organik sebze yetiştiriciliği, zeytincilik, kiraz, erik, ceviz, badem, örtüaltı muz, böğürtlen, sofralık incir, vb. alanlarda üretimin yaygınlaştırılması ve artırılması, hem tarımsal üretim değerini, hem de istihdamı önemli ölçüde artıracaktır. Bu nedenle ilk stratejik alan "tarımsal üretim ve verimliliği artırma, katma değeri yüksek yeni ürünlere yönelme" olarak adlandırılmıştır. Birincil üretim sağlandıktan sonra önemli olan bu ürünlerde gerçek katma değer artışının sağlanmasını hedefleyen "gıda sanayisini güçlendirme" adı altında ikinci bir stratejik alan belirlenmiştir. Bu alanda özellikle meyve ve sebzeçiliğin yaygınlaştırılması, genç olan mevcut zeytin bahçelerinin giderek daha fazla verime yatması ve yeni zeytin alanlarının oluşturulması ile modern işleme, paketlenme ve depolama tesislerine olan ihtiyacın artması, özellikle yer fıstığının işlenerek pazarlanmasının gerekliliği, tüketicilerin de güvenilir gıda ile buluşmasını sağlamanın önemine dikkat çekilmiştir. Gerek birincil üretimin ve gerekse işlenmiş ürünlerin pazarlanması aşamasında markalaşmanın önemi ve gerekliliği birçok paydaş tarafından ifade edilmektedir. Çünkü asıl katma değer artışı markalaşma ile mümkün olabilmektedir. Bunun gerçekleşebilmesi ise tamamen örgütlenme ile alakalı bir durumdur. Aslında girdilerin ucuza temin edilmesi, bitkisel ve hayvansal üretimin artırılması, yeni ürünlerin benimsenmesi ve bunların işlenmesi, paketlenmesi, ambalajlanması, taşınması, muhafazası, bu esnada ihtiyaç duyulan eğitim, araştırma ve geliştirme faaliyetleri, etkin bir pazarlama stratejisi, markalaşma vb. konular etkili bir örgütlenme ile sağlanabilecek olan hususlardır. Bu ise kısa vadeli bir çalışma olmayıp orta ve uzun vadeli çalışmaları da gerektiren ve sabırla izlenmesi gereken bir konudur. Bu bağlamda, "örgütlenme" ve "eğitim, ar-ge, yayım ve insan kaynaklarını geliştirme" stratejik alanları oluşturulmuştur.

Sonuç olarak, çalışma sonunda, 2014-2018 dönemini kapsayan Osmaniye İli Tarımına yön verecek beş yıllık bir plan ortaya konulmuştur. Planda paydaşlarla birlikte karar verilen dört stratejik alan, dokuz amaç ve 158 hedef yer almaktadır. Planın tamamlanmasının ardından, hedeflerin ve gerçekleştirmelerin değerlendirilmesi açısından paydaş kuruluşların katılımı ile bir "İzleme, Değerlendirme ve Yönlendirme Kurulu" oluşturulması da önerilmiştir.

5.2. SANAYİ

5.2.1. İlin Sanayi Yapısı

Osmaniye ili ekonomisinde, sanayi, tarım, ticaret ve ulaştırma sektörleri ön plana çıkmaktadır. Osmaniye, özellikle demir-çelik ve yarıstığı işleme sektörlerinde ülkemizin önde gelen illerinden biridir.

İlde tekstil, zeytinyağı, kuruyemiş, süt ürünleri ile hububat işleme sektörlerinde üretim yapılmaktadır. 25'ten fazla işçi çalıştıran tesis sayısı 95; 500'den fazla işçi çalıştıran tesis sayısı 3'tür.

İlde; Osmaniye Ticaret ve Sanayi Odası ve Kadirli Ticaret Odası, Osmaniye Ticaret Borsası, Kadirli Ticaret Borsası bulunmaktadır. İl genelinde 309 anonim şirket, 1.877 limitet şirket bulunmaktadır. İlde esnaf sanatkarlar ve odaları birliğine bağlı 30 adet oda bulunmakta olup; toplam 16.102 üyesi mevcuttur.

5.2.2. Sanayi Sicil Kayıtlarına Göre İl Sanayisinin Değerlendirilmesi

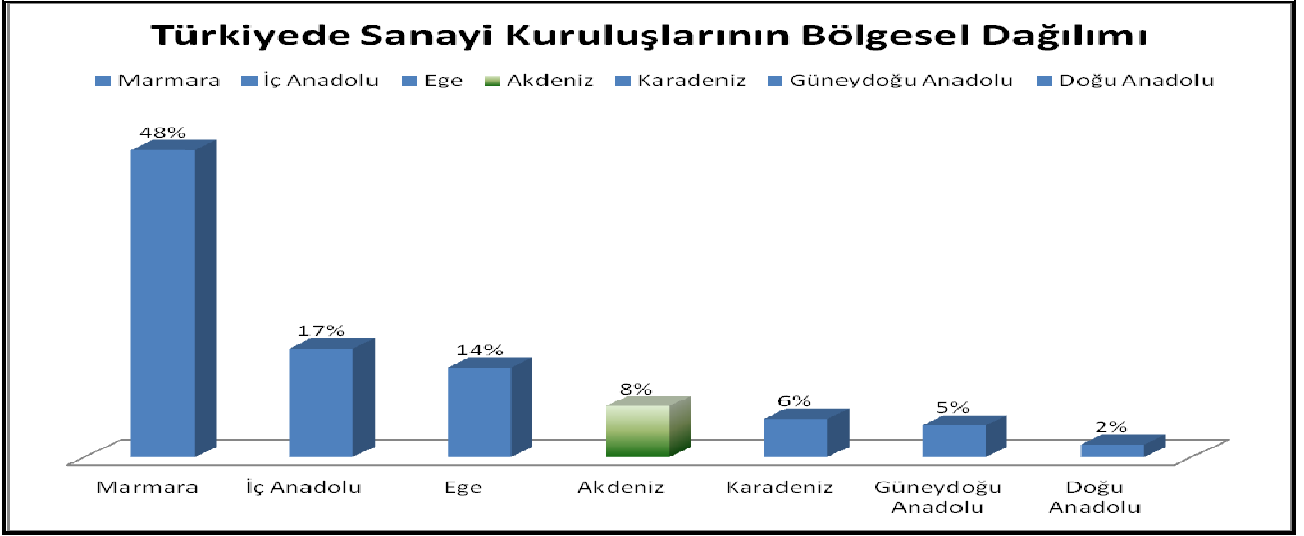
5.2.2.1. Türkiye Sanayisi ve Osmaniye İli Sanayisi

Kayıtlara göre sanayi işletmelerinin, başta İstanbul(%31) olmak üzere, Bursa(%8), Ankara(%7), İzmir(%5), Konya(%4), Gaziantep(%3), Denizli(%3), Kocaeli(%2), Adana(%2), Tekirdağ(%2), Kayseri(%2), Mersin(%2) olmak üzere; toplam % 71'i on iki Osmaniye İlindedir.

Bölgelere göre bir değerlendirme yapıldığında; sanayi işletmelerinin %48'i Marmara Bölgesinde, %17'si İç Anadolu Bölgesinde, %14'ü Ege Bölgesinde, %8'i Akdeniz Bölgesinde, %6'sı Karadeniz Bölgesinde, %5'i Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, % 2'si Doğu Anadolu Bölgesindedir. Osmaniye ilinde sanayi siciline kayıtlı sanayi işletmesi sayısı 243'tür. Toplam sanayi işletmesi içerisinde %0.3'lük bir oran ile sanayisi gelişmekte olan illerimiz arasında yer almaktadır.

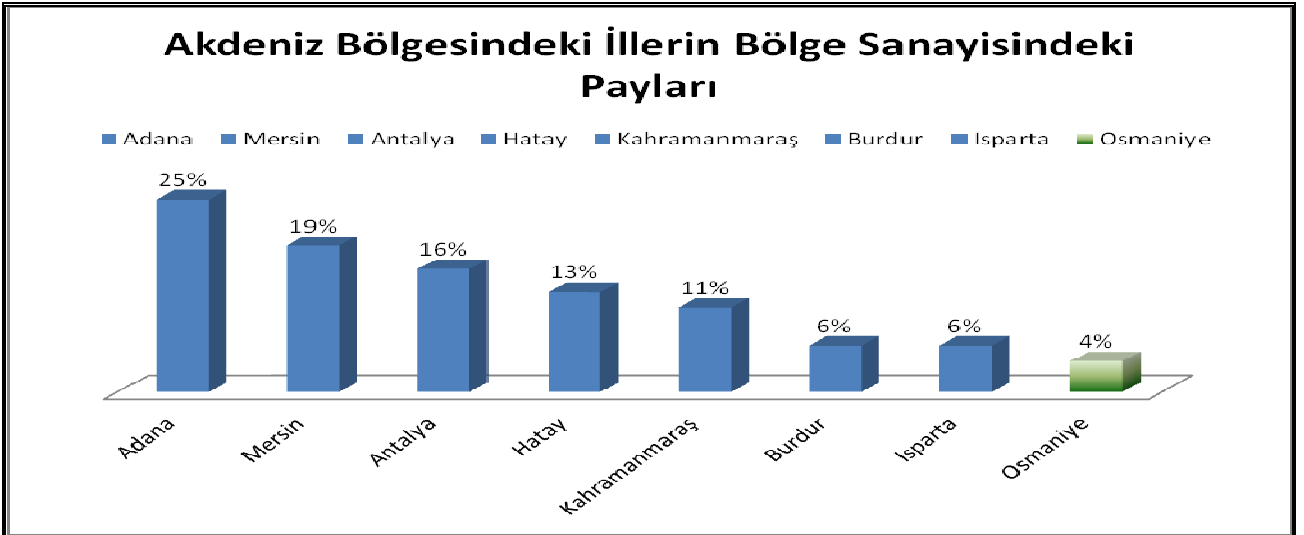
Akdeniz Bölgesi'ndeki illerin sanayi bakımından değerlendirmesi yapıldığında, %25 lik bir oran ile Adana ilk sırada yer almaktadır. Adana ilini takip eden iller sırasıyla; Mersin(%19), Antalya(%16), Hatay(%13), Kahramanmaraş(%11), Burdur(%6), Isparta(%6) ve Osmaniye(%4) olarak görülmektedir.

Şekil 32 Türkiye’de Sanayi Kuruluşlarının Bölgesel Dağılımı

Kaynak 115 Türkiye 81 İl Sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Şekil 33 Akdeniz bölgesindeki illerin bölge sanayisindeki payları

Kaynak 116 Türkiye 81 İl Sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

5.2.2.2. Osmaniye İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı

Osmaniye ilinde bulunan sanayi işletmelerinin sektörel dağılımına bakıldığında, % 28’lik bir oran ile gıda ürünleri imalatı sektörünün ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Diğer sektörler sırasıyla;

% 12 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı(makine ve teçhizatı hariç),

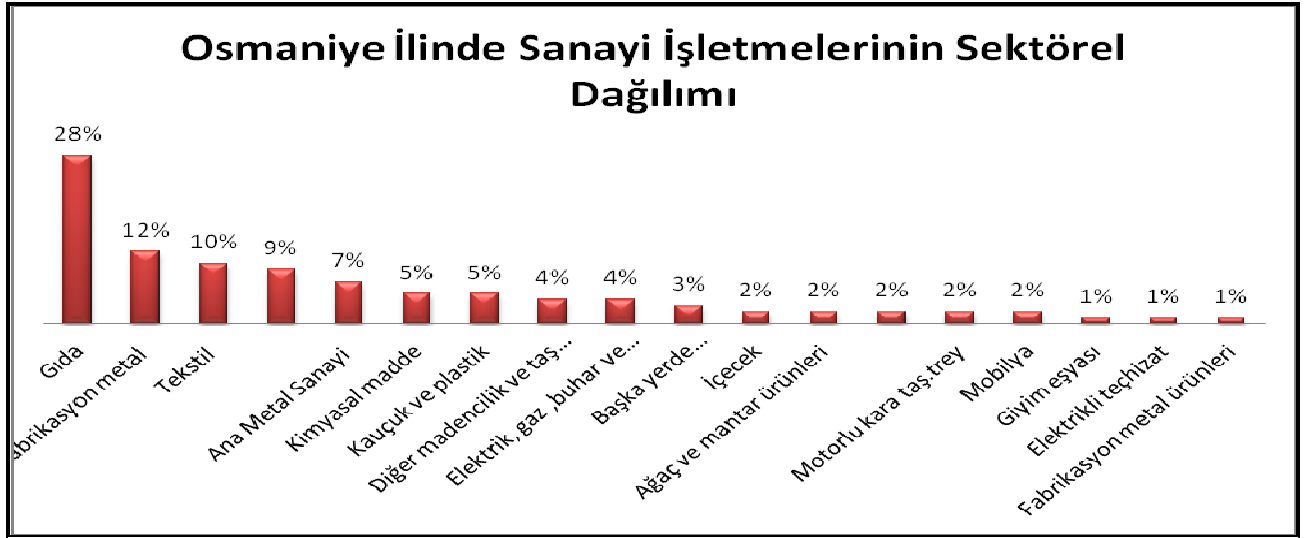
% 10 Tekstil ürünleri imalatı

% 9 Metalik olmayan diğer mineral ürünlerin imalatı,

% 7 Ana Metal Sanayi

- % 5 Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı,
- % 5 Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı.
- % 4 Diğer madencilik ve taş ocakçılığı,
- % 4 Elektrik, gaz ,buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı,
- % 3 Başka yerde sınıflandırılmamış makine teçhizat imalatı,
- % 2 İçecek imalatı,
- % 2 Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç);saz, saman ve benzeri malzemelerden, örülerek yapılan eşyaların imalatı,
- % 2 Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı,
- % 2 Motorlu kara taş.trey(römork) ve yarı trey.(yarı römork) imalatı
- % 2 Mobilya imalatı,
- % 1 Giyim eşyası imalatı
- % 1 Elektrikli teçhizat imalatı,
- % 1 Makine ve teçhizatı hariç; fabrikasyon metal ürünleri imalatı.

Şekil 34 Osmaniye İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı

Kaynak 117 Türkiye 81 İl Sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

5.2.2.3. Çalışan Sayısı ve AR-GE

Sanayi sicil kayıtlarına göre, Osmaniye ilinde kayıtlı işletmelerde çalışan personel sayısı 368'dir. Ar-Ge birimi bulunana firma sayısı 8, kalite kontrol birimi bulunan firma sayısı 42'dir.

5.2.2.4. Genel Değerlendirme

Osmaniye ilinde sanayide çalışanların, %25'i tekstil ürünleri imalatı, %20'si ana metal sanayi imalatı sektöründe istihdam edilmektedir. Sanayi istihdamının %85'i işçi, %2'si mühendistir. Osmaniye ilinde bulunan sanayi işletmelerinin %22'si mikro ölçekli, %63'ü küçük ölçekli, %13'ü orta ölçekli %2'si büyük ölçekli işletmelerdir.

Personel Sayısına Göre Büyük İşletmeler

Baykal Kireç Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.

Osis Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Güleryüzler Makina Elektrik İnşaat Taahhüt İşleri Nakliye Tic. Ve San. İth. İhr.

Yolbulan Baştuğ Metalurji Sanayi A.Ş

Bakırlar İplik Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti.

İLDE ÖNE ÇIKAN YATIRIM ALANLARI

Talebi Karşılamaya Yönelik Yatırımlar

Profil ve sac endüstrisi,

Metalürji sanayi,

Deterjan sanayi,

Tekstil sanayi,

Haddecilik boru profil,

İplik sanayi,

Terlik-ayakkabı imalatı,

Süt mamulleri sanayi,

Ambalaj sanayi,

Kablo sanayi.

Potansiyeli Değerlendirmeye Yönelik Yatırımlar

Profil ve sac endüstrisi,

Zeytincilik-gıda,

Turizm,

İnşaat,

Süt mamulleri.

İlin Dış Ticarete Konu Olan Sektörleri

Demir - çelik üretimi,

Yerfıstığı ve ham zeytinyağı üretimi,

Pamuk ipliği, sentetik iplik,

Süt mamulleri üretimi,

Hazır ambalajlı su paketleme.

Tablo 73 Osmaniye İline Ait İhracat ve İthalat Bilgileri

Yıl	İhracat Firma Sayısı	İhracat Değeri (1.000 USD)
2010	36	75.120
2011	39	131.537
2012	47	117.871
2013	46	132.662
2014(Ocak-Temmuz)	50	67.150
Yıl	İthalat Firma Sayısı	İthalat Değeri (1.000 USD)
2010	38	326.765
2011	50	836.774
2012	49	839.994
2013	50	707.423
2014(Ocak-Temmuz)	35	503.922

Kaynak 118 Türkiye 81 İl Sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

İlin Dış Ticarete konu olabilecek Potansiyeli

Otomotiv ve yan sanayi,

Demir -çelik ürünleri,

Yerfıstığı ürünleri.

5.2.3. Osmaniye İlindeki Organize Sanayi Bölgeleri Ve Sanayi Sitelerine İlişkin Özet Bilgiler

5.2.3.1. Organize Sanayi Bölgeleri

Osmaniye ilinde 2 adet sicil almış OSB bulunmakta olup, doluluk oranı %83'dür.

Tamamlanan Organize Sanayi Bölgeleri

Osmaniye Organize Sanayi Bölgesi:

683 hektar (I. ,II., III., IV. ve V. etap dahil) büyüklüğünde olup, 383 hektarı kredilendirilmiştir.

I .etap (100 hektar) 2001 yılında, II. etap (283 hektar) 2009 yılında tamamlanmıştır.

Bölgede; 134 adet sanayi parselinin, 130 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin; 113 adedi üretim, 7 adedi inşaat, 10 adedi proje aşamasındadır. 4 adet parsel tahsis edilmemiştir.

Üretime geçen parsellerde yaklaşık 9.600 kişi istihdam edilmektedir.

Ağırlıklı sektör grubu; ana metal sanayi, tekstil ürünlerinin imalatı ve diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı sanayidir.

Atık su arıtma tesisi kapasitesi 3.600 m³/gün dür.

Kadirli Organize Sanayi Bölgesi :

100 hektar büyüklüğündedir.

2009 yılında tamamlanmıştır.

Bölgedeki; 38 adet sanayi parselinin 34 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin; 22 adedi üretim, 2 adedi inşaat, 10 adedi proje aşamasındadır. 4 adedi tahsis edilmemiştir.

Üretime geçen parsellerde yaklaşık 590 kişi istihdam edilmektedir.

Ağırlıklı sektör grubu; gıda ürünlerinin imalatı, başka yerde sınıflandırılmamış makine-ekipman imalatı ve tekstil ürünlerinin imalatı sanayidir.

Yatırım Programında Yer Almayan OSB Projeleri Osmaniye Merkez Organize Sanayi Bölgesi İlave Alan:

Osmaniye OSB Yönetim Kurulu Başkanlığının 25/09/2012 tarihli ve 1283 sayılı ve 13/12/2012 tarihli ve 1800 sayılı yazıları ile OSB bitişiğindeki yaklaşık 1000 hektarlık alanın OSB'ye ilave edilmesi istenmiştir.

Bu defa Osmaniye OSB Yönetim Kurulu Başkanlığının 23/05/2013 tarihli ve 831 sayılı yazısında, sözkonusu ilave alan yer seçimi talebinin değerlendirmeye alınmaması hususu bildirilmiştir.

Kadirli Organize Sanayi Bölgesi (İlave alan) : (Sicil No:32)

Valilik Bilim Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü'nün 24/10/2103 tarihli ve 609 sayılı yazısı ile ilave alan yer seçimi talebinde bulunulmuştur.

Önerilen alan 13/11/2013 tarihinde mahallinde incelenmiş olup Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Görüşü beklenmektedir.

5.2.3.2.Sanayi Siteleri

Tablo 74 Tamamlanan Sanayi Siteleri

Sıra No	Sanayi Sitesi Adı	İşyeri Sayısı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Doluluk Oranı (%)
1	Osmaniye Merkez (I.Bölüm) SS	190	190	0	100
2	Osmaniye Merkez (II. Bölüm) SS	250	250	0	100
3	Osmaniye Bahçe KSS	79	78	1	99
4	Osmaniye Kadirli (I.Bölüm) SS	89	89	0	100
Toplam		608	607	1	99

Kaynak 119 Türkiye 81 İl Sanayi Durum Raporu (Ekim 2014) Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Yatırım Programında Yer Almayan Sanayi Siteleri Projeleri

Merkez (Mobilyacılar) Sanayi Sitesi:

Hayıtlık mevkiinde, yaklaşık 124 dönüm büyüklüğündeki alanın SS yeri olarak uygun görüldüğü 19/06/2000 tarih ve 7086 sayılı yazımızla Kooperatif Başkanlığına bildirilmiştir.

Tapu, kadastral pafta ve imar planları intikal etmiştir.

Toprakkale Sanayi Sitesi:

Osmaniye Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü'nün 16/06/2005 tarih ve 721 sayılı yazı eki S.S. Kale SS Kooperatif Başkanlığının 14/06/2005 tarihli dilekçesi üzerine 09/08/2005 tarihinde yer seçimi yapılmıştır.

547 dekar büyüklüğündeki alanın SS yeri olarak uygun görüldüğü 03/12/20012 tarih ve 4252 sayılı yazımız ile Kooperatif Başkanlığı'na bildirilmiştir.

242 işyeri yapım işi keşif bedeli 2013 yılı BF ile 125.682.552.-TL olup, ihalesi 01/08/2013 tarihinde Bakanlığımızda yapılmıştır. Kooperatif Başkanlığınca halen yüklenici firma ile sözleşme yapılmamıştır.

Kadirli (Mobilyacılar) Sanayi Sitesi:

247 dönüm büyüklüğündedir.

Mimari projeleri Bakanlığımızca vize edilmiştir.

Merkez Hazır Giyim Sanayi Sitesi:

SS yeri olarak incelenen 170 dekar büyüklüğündeki alanın 154,2 dekarının (291 nolu parsel) mera vasfında olması nedeniyle, tahsis amacının değiştirilebilmesi için gerekli olan ücretin ödenmesi konusunda Bakanlığımız kredi imkânlarından yararlanılmasının mümkün olmadığından bu aşamada Bakanlığımızca yapılabilecek bir işlem bulunmadığı ve meralık vasfının kaldırılması ile ilgili olarak başlatılan çalışmaların en kısa sürede sonuçlandırılması ve sonucundan Bakanlığımıza bilgi verilmesi 13/07/2006 tarih ve 7097-7100 sayılı yazımızla Toprakkale Belediye Başkanlığına ve Osmaniye Hazır Giyimciler SS Kooperatifi Başkanlığına bildirilmiştir.

5.2.4. Osmaniye İlindeki Sanayi Sektörüne Yönelik Güncel Sorunlar Ve Çözüm Önerileri

Ara eleman temini için üniversite-sanayi işbirliği artırılmalıdır.

Enerji temindeki aksaklıkların ortadan kaldırılması ve enerji fiyatlarında istikrar sağlanması gerekmektedir.

Ar-Ge çalışmalarına daha fazla destek sağlanmalıdır.

Yerel sermayenin sanayi yatırımlarına yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

İl dışından gelecek yatırımlar desteklenmelidir.

Tarım sektöründe istihdamı artırıcı önlemler alınmalıdır.

Sanayi, tarım ve hizmet sektörlerindeki altyapı eksikliklerinin giderilmesi sağlanmalıdır

OSB'nin genişletilmesi veya yeni OSB kurulması sağlanmalıdır.

Zeytincilik OSB'nin kurulmalıdır.

2103 Yılı İl Sanayi Durum Raporunda "İl Sanayisinin Güncel Sorunları ve Çözüm Önerileri Başlığı altında yer alan hususlarda Kaydedilen Gelişmeler

İlde zeytinciliğin gelişmesi nedeniyle Zeytincilik İhtisas OSB'nin kurulması için yer seçimi çalışmalarına başlanmıştır.

Osmaniye OSB'nin dolu olması sebebiyle yeni İhtisas OSB kurulması için çalışmalar devam etmektedir.

5.3. HİZMETLER-TURİZM

5.3.1. Turizm Sektörünün Osmaniye'deki Konumu

Osmaniye ekonomisinde turizm endüstriyel faaliyet olarak şimdiye kadar iddialı bir konuma sahip olmamıştır. Her ne kadar il düzeyinde sektörel istihdam göstergeleri ve katma değer hesabına ilişkin veriler konusunda büyük bir eksiklik mevcutsa da, Strateji kapsamında geliştirilen yapısal veri ve analiz modülünün ortaya koyduğu sonuçlara göre, yerel turizm endüstrisi 2010 yılsonu itibarıyla 5.312 kişilik istihdam gerçekleştirmektedir. Bu istihdam seviyesine, turizmle ilişkilendirilebilecek diğer endüstri ve hizmet alt kollarında çalışanların sayıları dâhildir.

Toplam il istihdamının yüzde 1,4'ü turizm sektörüyle doğrudan ilişkili iş ve hizmetlerde çalışmaktadır. Bilindiği gibi Türkiye'nin ulusal ekonomisi içerisinde turizm endüstrisi toplam istihdamın yüzde 10 ila 20'si arasında değişen bir bölümüne cevap vermektedir. Bu rakamlar, Osmaniye'de turizm faaliyetlerinin Türkiye ortalamasına göre oldukça düşük bir ekonomik alan meydana getirdiğini ortaya koymaktadır.

Turizmin yerel ekonomideki yerinin tespitinde konaklama kapasitesi, işletme sayıları, geceleme sayılarının karşılaştırılması kullanılabilir diğer bir yöntemdir. İli ziyaret eden yabancıların dağılımı ve ildeki mevcut turistik yatak kapasitesine ilişkin aşağıdaki bulgular öne çıkmaktadır:

İldeki Turizm İşletme Belgeli yatak sayısı Türkiye toplamının on binde 7,5'i iken, Belediye Belgeli yatak sayısı ülke genelinin on binde 20'sidir. Belediye belgeli tesislerdeki altyapı yoğunlaşması termal turizm kaynaklıdır.

Tablo 75 Turizm Konaklama Kapasitesi, 2009-2010

TÜRKİYE			OSMANİYE		
	2009	2010		2009	2010
Yatak Kapasitesi			Yatak Kapasitesi		
Belediye Belgeli	402.289	402.289	Belediye Belgeli	317	841
Turizm İşletme Belgeli	608.765	629.465	Turizm İşletme Belgeli	200	470

Kaynak 120 Osmaniye İl Turizm Stratejisi Ve Eylem Planı

Turizm altyapısı açısından Osmaniye ili son derece kısıtlı bir kapasiteye sahip bulunmaktadır. Ülke genelinde 2010 yılı itibarıyla turizm işletme belgeli 629 bin adet yatak kapasitesi mevcutken Osmaniye genelinde turizm işletme belgeli iki tesisle birlikte toplam yatak kapasitesi 470'e ancak ulaşmıştır. Mevcut turizm işletme belgeli tesis altyapısı ülke genelinin on binde 7,5'ine tekabül etmektedir.

Ülke genelinde 2010 yılı itibarıyla belediye belgeli tesislerin toplam 402 bin adetlik yatak kapasitesine karşılık Osmaniye'de yalnızca 841 adetlik bir altyapı inşa edilmiş durumdadır. Belediye belgeli tesis altyapısının ülke toplamına oranı ise on binde 20'dir.

Benzer şekilde, ülke genelinde 5.571'i A Grup olmak üzere, 5.987 seyahat acentesi faaliyet göstermekte iken, Osmaniye ilinde tamamı A Grup olmak üzere, toplam 7 adet seyahat acentesi bulunmaktadır. Ülke genelindeki seyahat acentelerinin sadece on binde 12'si Osmaniye ilinde konumlanmıştır.

Tablo 76 Tesise Geliş ve Geceleme Sayıları, 2009-2010

Tesise Geliş Sayısı		2009	2010	Tesise Geliş Sayısı		2009	2010
BB	Vatandaş	13.622.917	15.665.190	BB	Vatandaş	40.148	33.481
	Yabancı	4.915.424	7.834.701		Yabancı	228	174
	Toplam	18.538.341	23.499.891		Toplam	40.376	33.655
TİB	Vatandaş	12.137.822	12.338.602	TİB	Vatandaş	4.068	12.761
	Yabancı	14.388.998	17.415.364		Yabancı	678	1.001

Kaynak 121 Osmaniye İl Turizm Stratejisi Ve Eylem Planı

İl ekonomisi içerisinde turizm endüstrisinin önemli bir iktisadi faaliyet kolu olmaması, ilin çektiği turist sayısı ve konaklama süresi gibi istatistiklerden de anlaşılmaktadır. 2010 yılı itibarıyla belediye belgeli tesislerde toplam 33 bin vatandaş ziyaretçi konaklarken, aynı tesislerde geceleleyen yabancıların sayısı 174 olmuştur.

Belediye belgeli tesislere geliş sayısı itibarıyla Osmaniye ülke genelinin binde 3'ünü temsil etmektedir ki il genelindeki en önemli turistik kapasitesinin kaplıca turizmi olduğu anlaşılmaktadır. 2010 yılında Haruniye Kaplıcalarının restorasyon ve yeniden yapılanma çalışmaları nedeniyle devre dışı kalmış olması, belediye belgeli tesislerdeki ziyaretçi sayılarının yaklaşık yüzde 18 azalmasına yol açmıştır.

Turizm işletme belgeli tesislerdeki konaklama sayısı itibarıyla bakıldığında ise Osmaniye ülke genelinin on binde 3'ünü temsil edebilmektedir. Bu yönüyle Osmaniye ilinde turizm hâlihazırda belediye belgeli tesislerinde konaklamak üzere gelen ziyaretçilere bağımlı olup, ağırlıklı iç turizm olarak nitelenebilecek bir karaktere sahiptir.

Tablo 77 Ortalama ve Yatak Başına Geceleme Süreleri, 2009-2010.

TÜRKİYE			OSMANİYE				
Ortalama Geceleme Süresi	2009	2010	Ortalama Geceleme Süresi	2009	2010		
BB	Vatandaş	1,60	1,61	BB	Vatandaş	1,10	1,18
	Yabancı	4,00	3,29		Yabancı	1,54	3,72
	Toplam	2,24	2,17		Toplam	1,10	1,20
TİB	Vatandaş	1,89	1,93	TİB	Vatandaş	2,28	1,76
	Yabancı	4,17	4,27		Yabancı	2,02	1,73
	Toplam	3,13	3,30		Toplam	2,24	1,76
Yatak Başına Geceleme				Yatak Başına Geceleme		140,6	47,9
BB		103,1	126,8	BB		46,4	47,8
TİB		136,2	155,9	TİB			

Kaynak 122 Osmaniye İl Turizm Stratejisi Ve Eylem Planı

Ortalama geceleme süresi turistik konaklama altyapısı dâhil turizm ekosisteminin genel gelişmişlik seviyesi hakkında bilgi sağlayan önemli bir göstergedir. Belediye belgeli ve turizm işletme belgeli konaklama tesislerinde geceleme süreleri Türkiye ortalamasının yarısına ancak ulaşabilmektedir (Tablo 10). 2010 yılı itibarıyla belediye belgeli tesislerde konaklayan turistler ortalama 2,17 gün gecelemişken, Osmaniye ilinde ortalama geceleme 1,2 olarak gerçekleşmiştir. Turizm işletme belgeli tesislerde ortalama konaklama süresi 2010 yılında 3,3'e yükselirken, Osmaniye ili için aynı gösterge 1,76'dır.

İldeki turizm işletme belgeli konaklama tesislerinin yatak başına geceleme sayıları 2010 yılında 47,8 iken belediye belgeli tesislerin yatak başına geceleme sayıları ise 47,9 gündür. Belediye ve turizm işletme belgeli tesislerin doluluk oranı ülke genelinin üçte birine ancak erişebilmektedir.

Turizm endüstrisi kapsam, büyüklük, istihdam ve altyapı unsurları bakımından yerel ekonomi içerisinde görece önemsiz bir konuma sahiptir. Bununla birlikte Osmaniye turizm endüstrisinin gelişimi için oldukça elverişli bir potansiyel barındırmaktadır.

Sonuç olarak turizm endüstrisi kapsam, büyüklük, istihdam ve altyapı unsurları bakımından yerel ekonomi içerisinde görece önemsiz bir konuma sahiptir. Bununla birlikte

Osmaniye turizm endüstrisinin gelişimi için oldukça elverişli bir potansiyel barındırmaktadır. Ancak bu avantajların açığa çıkarılması için akıllı kamu müdahalesi önkoşuldur. Kaynakların stratejik bir bakışın eşgüdümünde akıllıca bir araya getirilmesi ve bu doğrultuda İl Turizm Stratejisi ve Eylem Planının tasarlanması Osmaniye ilinin turizm potansiyelinin hayata geçirilmesi yolunda çok önemli bir kazanım olacaktır.

6. KURUM GÖRÜŞLERİ

Osmaniye Belediyesi Mücavir Alan Sınırları dâhilinde yapılan planlama çalışmalarına altlık oluşturması ve veri elde etme amacıyla, ilgili kurum ve kuruluşlara planlama alanı ile ilgili görüşleri sorulmuştur.

Bu doğrultuda, planlama alanı için görüş alınan kurumlar ve görüş özetleri aşağıda tablo halinde verilmektedir. İlgili Kurum Görüşleri yazısı Rapor ekindedir.

Tablo 78 Planlama Alanı Kurum Görüşleri

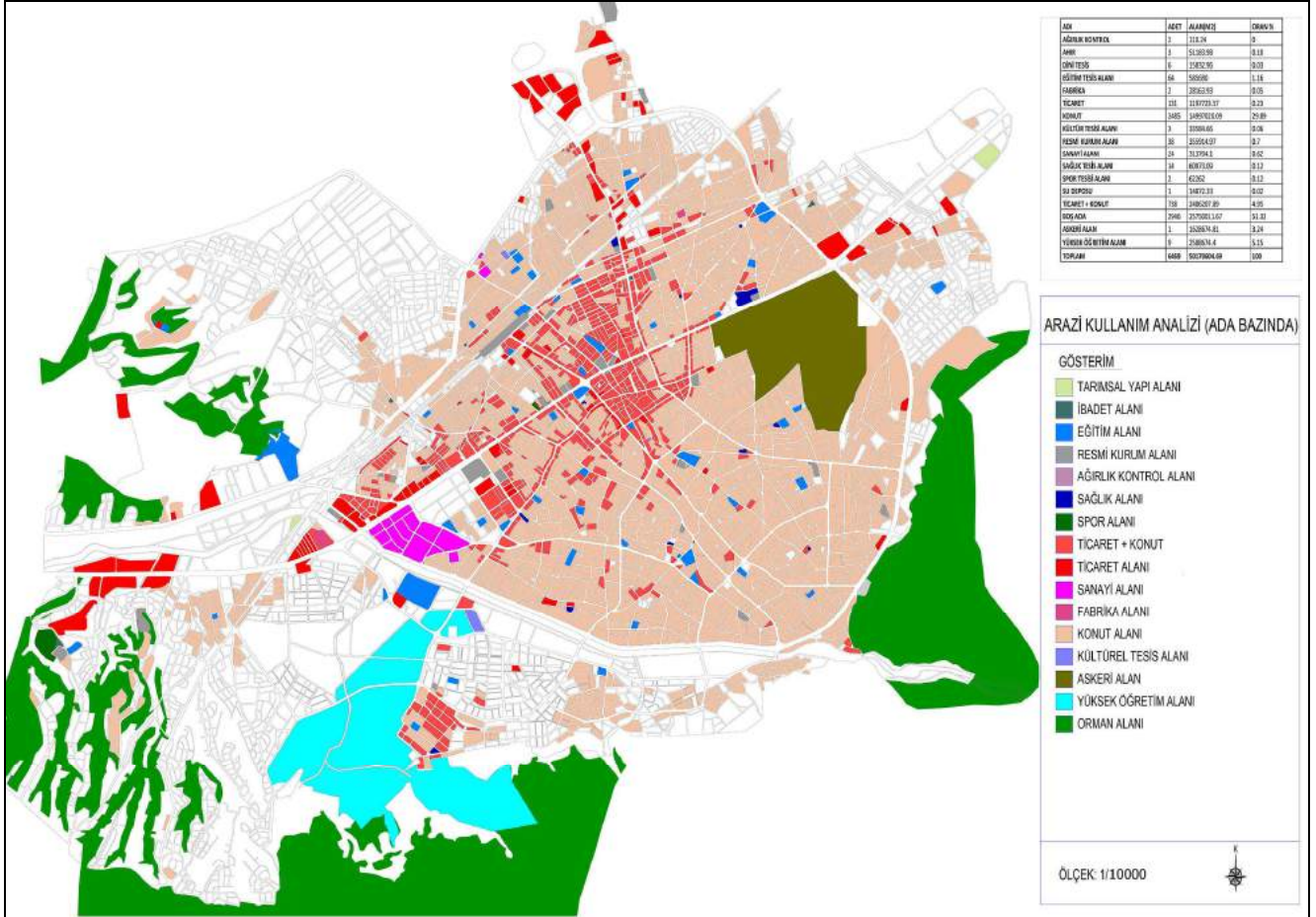
KURUM	TARİH/SAYI	GÖRÜŞ ÖZETİ
İl Kültür Turizm Müdürlüğü	11.07.2014 168-348	Osmaniye Belediyesi sınırları içerisinde yer alan kültürel tesis ve tescilli yapılar listesi yazı ekinde sunulmuştur.
İl Sağlık Müdürlüğü	13.08.2014 984-5157	Osmaniye Belediyesi sınırları içerisinde yer alan ve planlanan Sağlık Tesis Alanı olarak ayrılan taşınmazlar
Karayolları Genel Müdürlüğü 5. Bölge Müdürlüğü	18.08.2014 755.99- 141488	Karayolları kamulaştırma Sahası Sınırları
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	28.08.2014 1693-14353	İmar Planlarında belirtilen Tarım Alanlarının Korunması, onaylı İmar Planı olan alanlarda revizyon çalışmasının uygun olduğu
İl Özel İdaresi	23.07.2014 754-5880	İl Özel İdaresi ait Taşınmazların ve köy ve bağlı yerleşim yerlerine yapılan altyapı çalışmalarının korunması
Adana Orman Bölge Müdürlüğü	22.08.2014 1696851	Orman Sınırları
Adana Orman Bölge Müdürlüğü	15.08.2016 1815469-1632	Orman Sınırları
DSİ 6. Bölge Müdürlüğü	22.07.2015 478026	Belediye Sınırları içerisinde yerlana akar ve kuru dere yatakları, drenaj kanalları, sulama alanları ile ilgili görüşleri
DSİ 6. Bölge Müdürlüğü	26.01.2016 54270	Tarımsal Nitelikli Alanlarda bulunan Akyar Deresi yatağının korunması
BOTAŞ	09.06.2016 23130	Petrol Boru Hattı Güzergahları
DDY 6. Bölge Müdürlüğü	14.08.2014 39514	Demiryolu Güzergahı
TEDAŞ	05.08.2014	Trafo Merkezler
TEİAŞ	26.11.2014 15323	Enerji İletim Hatları
Milli Savunma Bakanlığı	21.07.2016 4220-917	Nato Boru Hatları ve Askeri Alanlar
İl Milli Eğitim Müdürlüğü	09.07.2014 2890659	Planlama Görüşü

7. MEKANSAL ANALİZLER

Osmaniye Belediyesi Mücavir Alan Sınırları içinde yapılmakta olan üst ve alt ölçekli imar planları çalışmaları kapsamında, mevcut yapı stoku ve arazi kullanımı bina bazında incelenmiş olup alınan veriler yapı adaları üzerinde değerlendirilmiştir. Bu bağlamda yapılan inceleme, araştırma ve analiz çalışmaları aşağıda sıralanmaktadır.

7.1. ARAZİ KULLANIMI ANALİZİ

Harita 13 Arazi Kullanım Analizi (Ada Bazında)

Kaynak 123 Ofis Çalışmaları, 2016

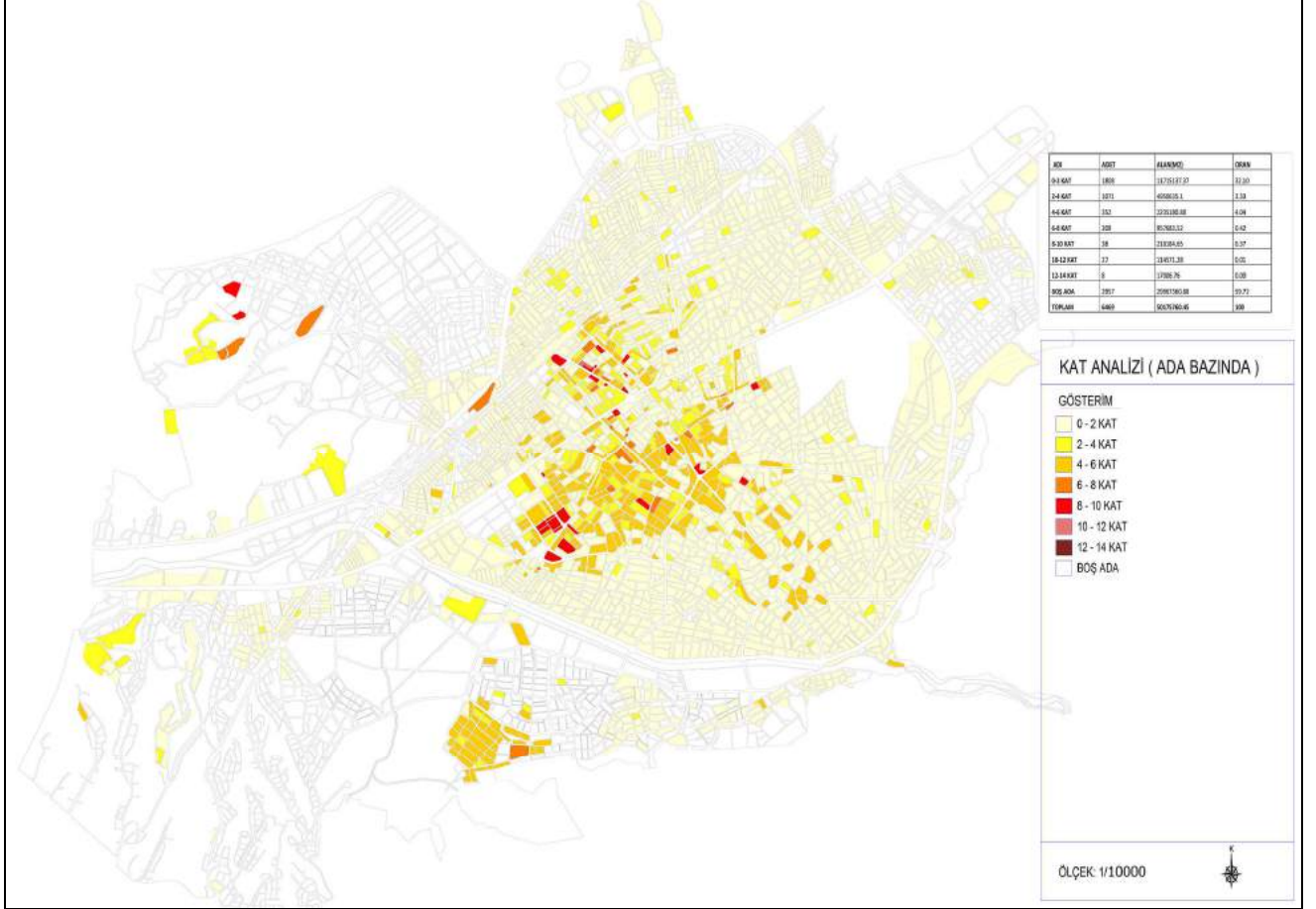
Osmaniye kent bütününün kentsel kullanım alanları, sosyo-kültürel alanları ve konut dışı kentsel kullanım alanların ada bazında değerlendirilmesi sonucunda adaların adetleri, m² bazında alanları ve yüzdelik oranları analiz edilmiştir.

Bu analizlerin sonucuna göre;

Oransal olarak değerlendirdiğimizde alanın %51.32'sini boş adalar, %29.89'unu konut adaları, %5.15'ini yükseköğretim alanı, %4.95'ini ticaret + konut adaları ve %3.24'ünü askeri alan adaları oluştururken; diğer kullanım adalarının toplam oranı %5.45'tir.

7.2. KAT ANALİZİ

Harita 14 Kat Analizi (Ada Bazında)

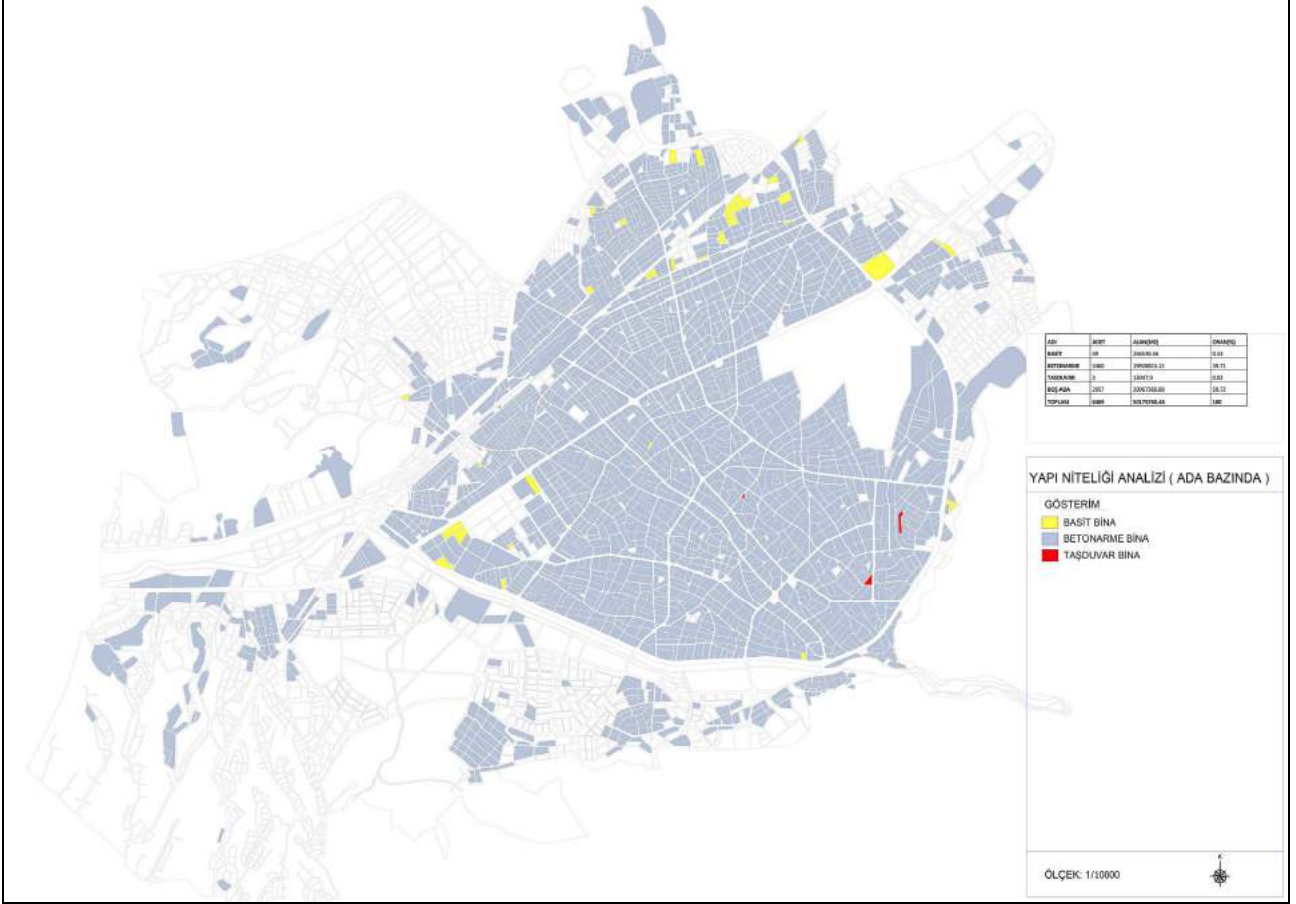
Kaynak 124 Ofis Çalışmaları, 2016

Osmaniye kent bütününün kentsel kullanım alanları, sosyo-kültürel alanları ve konut dışı kentsel kullanım alanları bazında değerlendirilmesi sonucunda adaların adetleri, m² bazında alanları ve yüzdelik oranları analiz edilmiştir.

Bu analizlerin sonucuna göre; 2730 adet toplam 16106182 m² 0-2 katlı, 315 adet toplam 1670056.15 m² 2-4 katlı, 390 adet toplam 2025509.79 m² 4-6 katlı, 31 adet toplam 213110.71 m² 6-8 katlı, 42 adet toplam 186298.09 m² 8-10 katlı, 3 adet toplam 6758.04 m² 10-12 katlı, 1 adet toplam 484.81 m² 12-14 katlı, 2957 adet toplam 29967360.88 m² boş ada bulunmaktadır. Toplamda da 6469 adet ada, 50175760.47 m² ada kullanım alanı bulunmaktadır. Katların ada bazında oranlarına baktığımızda ise; %32.10 0-2 katlı, %3.33 2-4 katlı , %4.04 4-6 katlı, %59.72 boş ada alanda ağırlıklı olarak bulunmaktadır.

7.3. NİTELİK ANALİZİ

Harita 15 Nitelik Analizi (Ada Bazında)

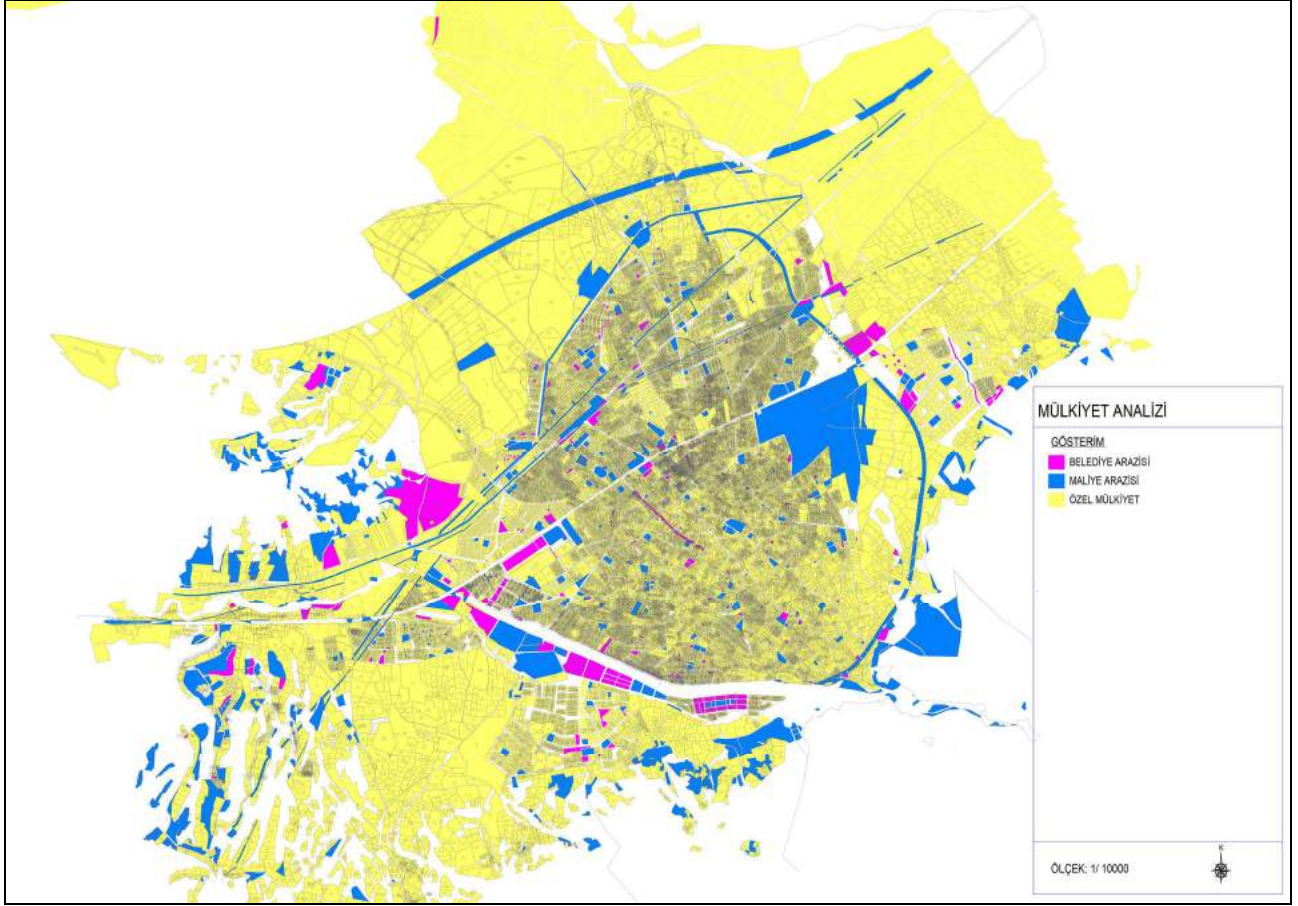
Kaynak 125 Ofis Çalışmaları, 2016

Yapılan yapı niteliği adet, alan ve oran analizi sonucunda; 49 adet toplam 266536.56 m² basit nitelikli, 3460 adet toplam 19928815.12 m² betonarme nitelikli, 3 adet toplam 13047.9 m² taş duvar nitelikli, 2957 adet toplam 29967360.88 m² boş ada bulunmaktadır. Toplamda ise; 6469 adet toplam 50175760.46 m² ada kullanım alanı bulunmaktadır.

Oransal olarak değerlendirdiğimizde alanın %59.72'sini boş adalar, %39.71'ini konut adaları oluştururken, diğer kullanım alanları ise toplam alanın %0.55'ini oluşturmaktadır.

7.4. MÜLKİYET ANALİZİ

Harita 16 Mülkiyet Analizi

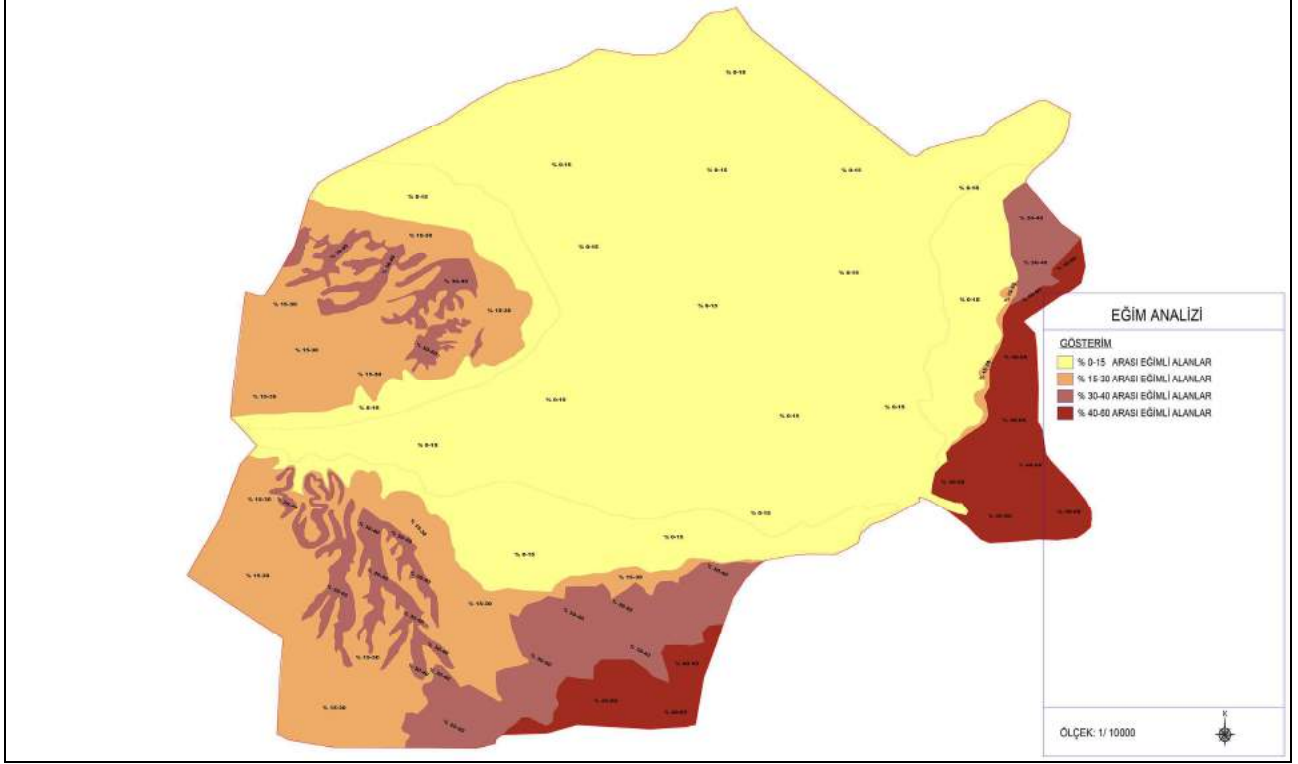

Kaynak 126 Ofis Çalışmaları, 2016

Osmaniye kent bütünü mülkiyet durumu analizi incelendiğinde; alanın büyük bir bölümünü özel mülkiyette, geri kalan alanın ise az sayıda maliye hazinesi ve Osmaniye belediye mülkiyetinde yer aldığı görülmektedir. Karaçay deresi güneyinde yoğunlaşan maliye ve belediye mülkiyetine ait alanlar bulunmaktadır.

7.5. EĞİM ANALİZİ

Harita 17 Eğim Analizi

Kaynak 127 Ofis Çalışmaları, 2016

Tablo 79 Eğim Analizi Alan Verileri

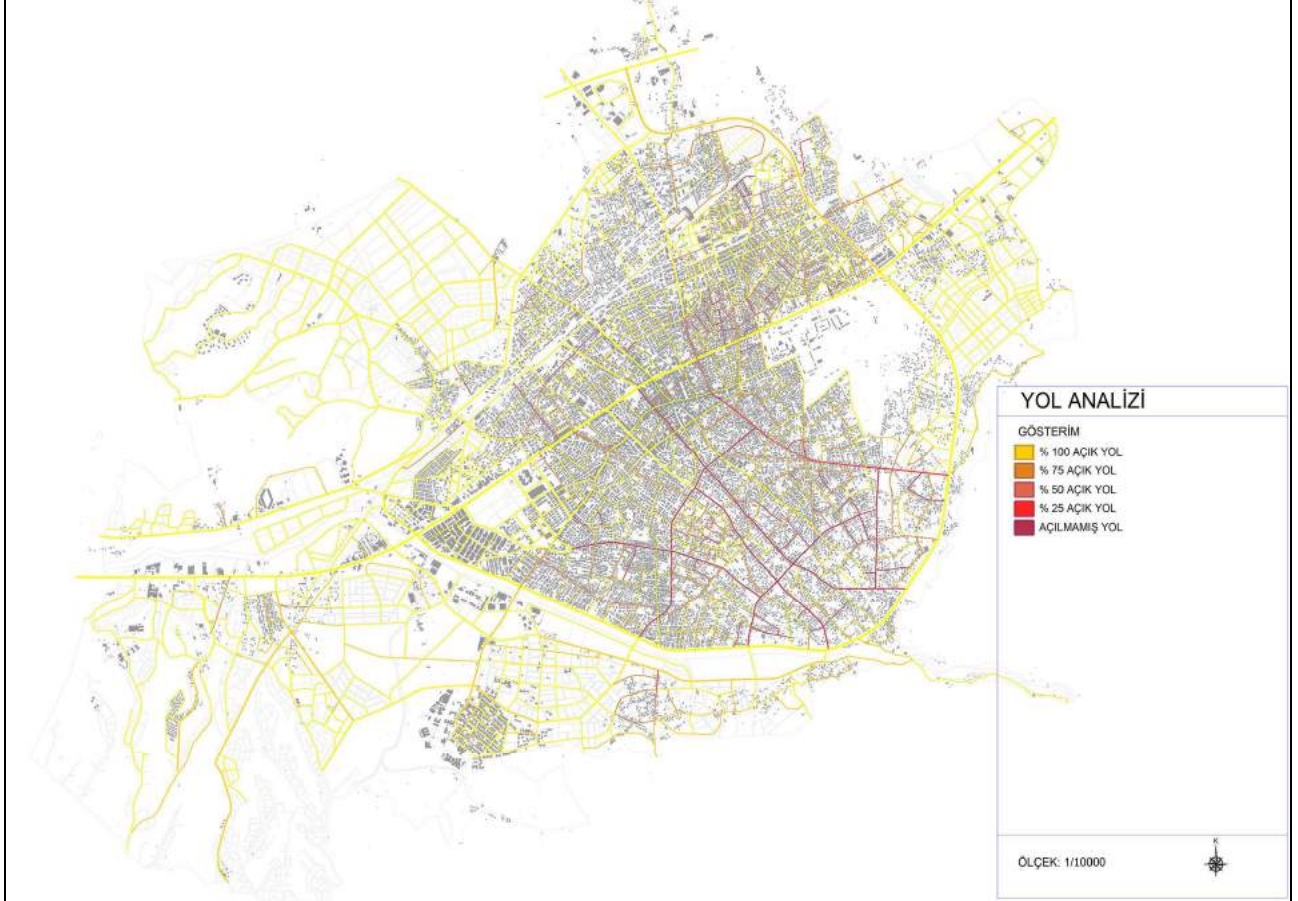
ADI	ADET	ALAN(M2)	ORAN (%)
0-15	5	53299063.93	61.3
15-30	4	16420969.94	18.9
30-40	11	11495163.34	13.2
40-60	3	5797600.84	6.7
TOPLAM	23	87012798.05	100.0

Kaynak 128 Ofis Çalışmaları, 2016

Osmaniye kent bütünü eğim analizinde %0-15 arası, %15-30 arası, %30-40 arası, %40-60 arası eğimli alanlar gösterilmekte olup; alanın 53299063,93 m²'sini %0-15 arası, 16420969,94 m²'sini %15-30 arası, 11495163,34 m²'sini %30-40 arası, 5797600,84 m²'sini %40-60 arası eğimli alanlar oluşturmaktadır. Ayrıca Osmaniye genelinde topografik özelliğe bakıldığında %61,3'lük kısmı %0-15 arası eğim oluşturduğu için planlama aşamasında hiçbir engel teşkil etmemiştir. Yerleşilebilir nitelikte olması eşik oluşturmamış, aksine avantaj sağlamıştır. Fazla eğimli alanlar kentin güney doğusu, güneyi ve batısında bulunmaktadır. %40-60 arası eğimli alanlar yerleşilemez nitelik gösterip alanın yalnızca 5797600,84 m²'sini yani %6,7'sini oluşturmuş ve kentin güneyinde ve doğusunda yer almıştır. Ayrıca %30 ve üzeri eğimler orman alanlarını oluşturduğu için kentin yerleşim alanlarında olumsuz etkiye sahip değillerdir.

7.6. YOL ANALİZİ

Harita 18 Yol Analizi

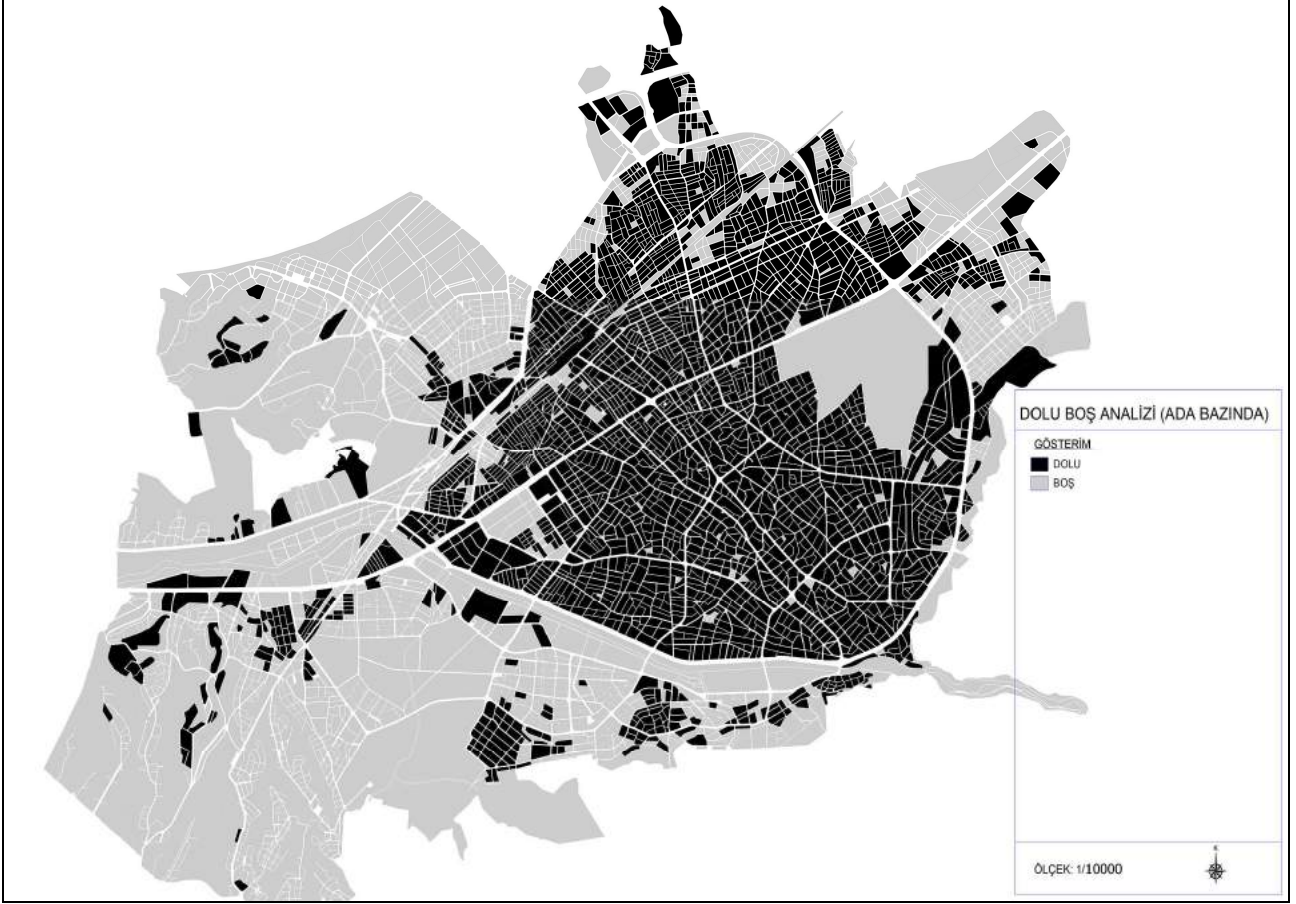

Kaynak 129 Ofis Çalışmaları, 2016

Osmaniye kent bütünü ulaşım ağına bakıldığında; yolların açıklık derecesi ve açık olmayan yollar incelenmiştir. Derecelendirme yapılan yollarda %100 ve %25 arası açık yollar ve açık olmayan yollar gösterilmektedir. Açılmayan yollar yoğun kullanım alanlarına sahip kentin güneyinde yoğunlukta olup, ilçenin Eyüp Sultan mahallesi, Yedi Ocak mahallesi, Ulaşlı mahallesi, Fatih mahallesi, Karaçay mahallesi, Rızaiye mahallesinde yoğunlukla görülmektedir. Binaların imar planında belirlenen ulaşım ağı üzerinde konumlanması ulaşım aksının devamlılığını engellemiş ve sağlıklı bir ulaşım ağının oluşmamıştır. Ancak kent çeperlerinde az yoğunluklu binaların varlığı ile ulaşımında bu problem gözlenmemektedir.

7.7. DOLU – BOŞ ANALİZİ

Harita 19 Dolu- Boş Analizi (Ada Bazında)

Kaynak 130 Ofis Çalışmaları, 2016

Osmaniye kent bütününde ada bazında yapılan doluluk boşluk analizinde boş alanlar toplam alanın 29972818,68 m² 'sini, dolu alanlar ise toplam alanın 20213857,39 m² 'sini oluşturmaktadır. Alanların oransal dağılımı ise; %59.7 'sini boş alanlar, %40.3'ünü dolu alanlar şeklinde dağılmaktadır. Boş alanların varlığı ve kentte ağırlık göstermesi avantajlı bir durum olmakla birlikte düzenli kentleşmenin de önünü açmaktadır.

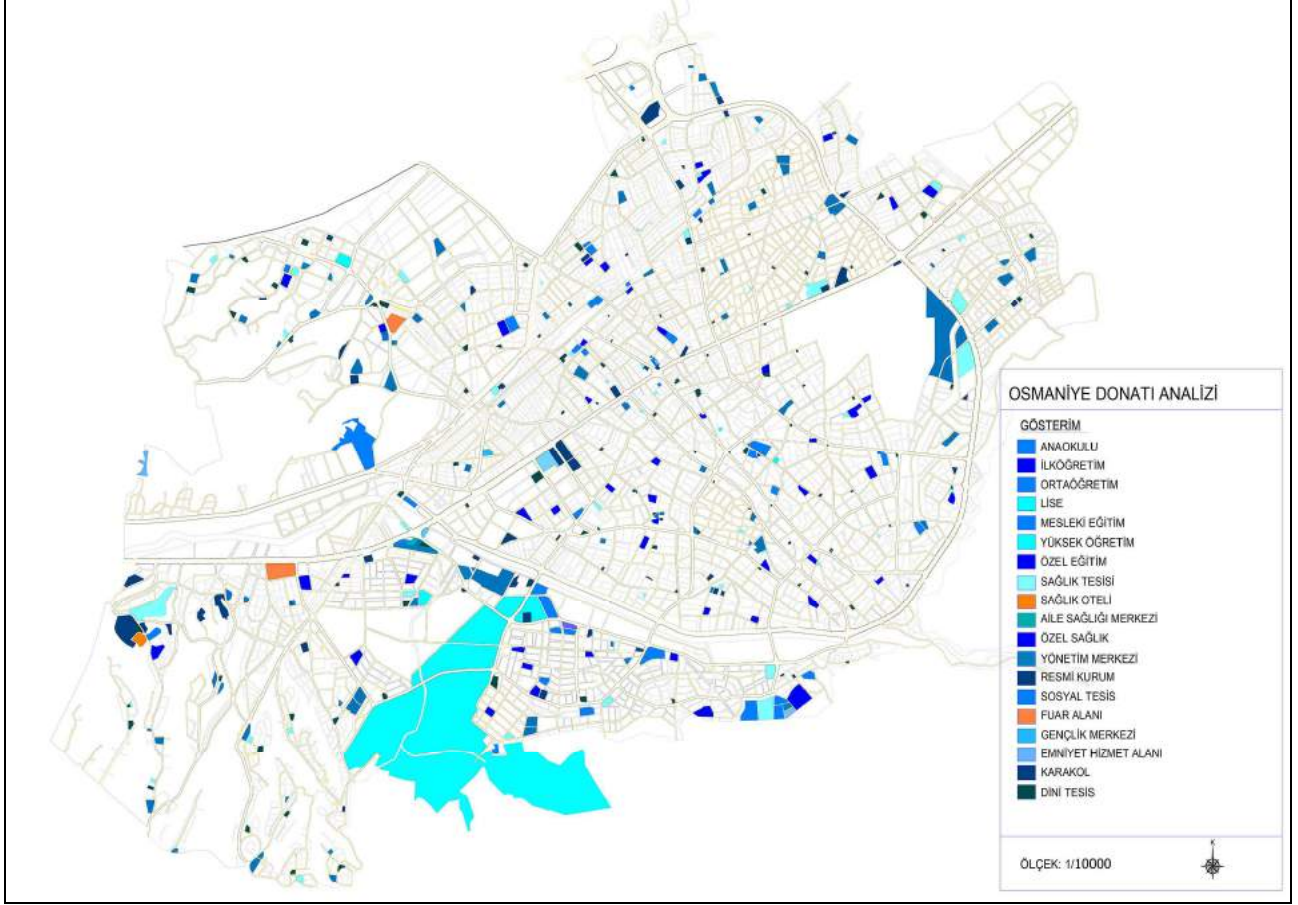
Tablo 80 Tescilli Yapı Listesi

OSMANİYE İLİ TESCİLLİ YAPILAR				
İLÇE	MEKAN	ADA	PARSEL	NİTELİK
MERKEZ	YEDİOCAK MAHALLESİ	213	25	MEZARLIK
MERKEZ	ATATÜRK CADDESİ	64	4	YAPI
MERKEZ	CUMHURİYET MAHALLESİ	175	5	KERPIÇ EV
MERKEZ	KARABOYUNLU MAHALLESİ	258	11	KERPIÇ EV
MERKEZ	GEBELİ MAHALLESİ	-	-	ÇINAR AĞACI
MERKEZ	ALİBEYLİ MAHALLESİ	49	42	OKUL
MERKEZ	KARABOYUNLU MAHALLESİ	280	2	MEZARLIK
MERKEZ	ALİBEYLİ MAHALLESİ	57	49	KERPIÇ EV
MERKEZ	ALİBEYLİ MAHALLESİ	56	8	KONAK
MERKEZ	HACI OSMANLI MAHALLESİ	177	6	CAMI
MERKEZ	ALİBEYLİ MAHALLESİ	61	1	KONUT
MERKEZ	GEBELİ MAHALLESİ	5	505	HAMAM
MERKEZ	CEVDETIYE BELDESİ	-	-	HÖYÜK (1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI)
MERKEZ	AKYAR KÖYÜ	-	-	1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
MERKEZ	BAŞ MAHALLE	252	1	MEZARLIK
MERKEZ	CUMHURİYET MAHALLESİ	175	15	KONUT(SİVİL MİMARLIK ÖRNEĞİ)
MERKEZ	ATATÜRK CADDESİ	64	3	KONUT(SİVİL MİMARLIK ÖRNEĞİ)
MERKEZ	ALİBEYLİ MAHALLESİ	46	1	İSTASYON BİNASI
MERKEZ	DUMLUPINAR MAHALLESİ	-	-	HÖYÜK (1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI)
MERKEZ	FAKIŞAĞI KÖYÜ	138	-	1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
MERKEZ	FAKIŞAĞI KÖYÜ	138	-	3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
MERKEZ	AKYAR KÖYÜ	-	-	1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
MERKEZ	AKYAR KÖYÜ	-	-	3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
MERKEZ	DEREOBASI KÖYÜ	-	-	YEDİGÖZ KİLİSESİ
MERKEZ	DEREOBASI KÖYÜ	-	-	SOKUTEPE KİLİSESİ
MERKEZ	GEBELİ MAHALLESİ	505	-	HAMAM KALINTISI
MERKEZ	GEBELİ MAHALLESİ	-	-	1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI
MERKEZ	KARABOYUNLU MAHALLESİ	323	11	KERPIÇ EV
MERKEZ	RAUF BEY MAHALLESİ	291	2	MEZARLIK
MERKEZ	ALİBEYLİ MAHALLESİ	49	42	OKUL
MERKEZ	YEDİOCAK MAHALLESİ	214	2	OKUL
MERKEZ	KARABOYUNLU MAHALLESİ	323	2	KERPIÇ EV

Kaynak 1 Osmaniye Valiliği İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü Müze Müdürlüğü

7.9. DONATI ALANLARI ANALİZİ

Harita 21 Donatı Alanları Analizi

Kaynak 133 Ofis Çalışmaları, 2016

Osmaniye donatı alanları analizinde; eğitim alanları, sağlık alanları, resmi kurum ve kuruluşlar, yönetim birimleri, sosyal tesisler ve dini tesisler gösterilmiştir. Bu analize göre; donatı alanlarının kente homojen bir biçimde dağılım gösterdiğini ve oldukça yüksek bir yoğunlukta olduğunu görmekteyiz. Kentin güneyinde bulunan üniversite alanı ve diğer sosyal donatılar, Karaçay ve çevresindeki yeşil aksla birlikte gruplanarak bir bakıma kente donatı odağı oluşturmaktadır.

7.11. ULAŞIM ANALİZİ

Harita 23 Ulaşım Analizi

Kaynak 1353 Ofis Çalışmaları, 2016

Osmaniye kent içi ulaşımı kenti doğu-batı yönünde kesen ve çeperden geçen toplayıcı nitelikteki 50 metrelik iki ana aks, doğu-batı istikametinde yer seçen demir yolu ulaşımı üzerine kurulmuştur. Alt kademe yollar ise bağlayıcı olup kent merkezindeki plansızlık sebebiyle kaliteli hizmet veremez durumdadırlar. Kent ulaşımının sağlıklı hale getirilmesi amacıyla belli başlı akslar korunmalı ve yeni ulaşım alternatifleri oluşturulmalıdır.

Osmaniye Belediyesi Tarafından yürütülen Osmaniye İl Merkezi Trafik Sirkülasyon Planı kapsamında hazırlanan raporun değerlendirme ve sonuç bölümü aşağıdaki gibidir;

İş bu çalışma, Osmaniye Belediyesi (İl Merkezi) için, mevcut veriler eşliğinde Trafik sirkülasyonunda yaşanan bugün ki problemlerin tespiti, geleceğe dair projeksiyonlar ve tahminler yaparak bu problemlerin çözümü ve kapasitenin daha etkin kullanılması yönünde bilimsel temeller ışığında kısa, orta ve uzun vadede stratejiler ve öneriler geliştirmek, bu doğrultuda kentin geleceği ile ilgili hazırlanacak tüm plan, proje ve uygulamalara altlık oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu çalışma esnasında, ulusal ve uluslararası literatür çalışmaları eşliğinde, merkezi ve yerel kaynaklardan edinilen veriler ve bilgiler ile yerinde yapılan inceleme ve tespitler değerlendirilmiş olup, bu değerlendirmeler ışığında aşağıda yer alan strateji ve öneriler geliştirilmiştir. Bu bilgi ve verilerin bazıları güncel olsa dahi, bazı veriler (halihazır, imar planı vb.) güncelliğini kısmen yitirmiş ve yerindeki uygulamalarla farklılıklar göstermektedir. Belirlenen strateji ve öneriler, bu verilerin güncellenmesi, yerel kullanıcıların kullanım ve ihtiyaç durumlarında ki değişikliklere göre revize edilebilir, değiştirilebilir ve geliştirilebilir.

Genel Olarak

Bölgede yapılan incelemelerde, trafikte mevcut yapısal sorunlar yanında, kullanıcı alışkanlıklarından kaynaklı bazı problemlerin varlığından söz edilebilir.

Bu problemlerin başında, özellikle kent merkezinde, ana ulaşım arterlerinde ve bazı önemli kavşak çevrelerinde **yol kenarlarının park olarak kullanılmasıdır**.

Yol kenarlarının park kullanımının engellenmesi öncelikle araç trafik akışının hızlanmasına ve kapasite artışına sağlamanın yanında, kent merkezinde yer alan ve atıl bir kullanıma sahip mevcut otoparkların kullanımını arttıracaktır.

Ancak özellikle kent merkezindeki alışkanlıklar düşünüldüğünde, geçmiş deneyimlerde dikkate alınarak kent merkezinde yol kenarı park sürelerinin azaltılması ve uzun park sürelerinde parklanmanın atıl olan otoparkların yönlendirilmesi amacıyla, **parkomat uygulaması** kısa vadede kent merkezinin trafik problemlerini azaltacağı tespit edilmiştir.

Ayrıca, kavşak noktalarında yol boyu park yapılmasının engellenmesi amacıyla **trafik işaretlemesi ve duba uygulaması**, trafiğin sürekliliği ve yoğunluğu açısından olumlu etkileyecektir.

Yerinde yapılan incelemelerde bir diğer problem ise, her ne kadar yol üzerindeki hız sınırları kanunlar, İl Trafik Komisyonu Kararları ve trafik işaretleri ile belirlenmiş olsa da, özellikle bazı yollarda **araçların belirlenen hız sınırlarına uymadığı** ve hız yaptığı, bu durumun kazalara neden olduğu tespit edilmiştir.

Özellikle ara sokaklarda, hastane ve okul önlerinde, araçların hızlanmasını önlemek amacı ile **kasist uygulaması**, hem süre hem de maliyet açısından verimli bir uygulama olup kazaların önlenmesinde son derece etkili olacaktır. Trafiği yavaşlatmaya yönelik uygulanacak hız kesici kasislerin değerlendirilmesinde aşağıda belirtilen hususlar göz önüne alınmalıdır.

- 1.Okul giriş ve çıkış kapılarına yakın kesimler (trafik ışığı olmayan yerlerde),
2. Trafik yoğunluğu olan cami giriş ve çıkış noktaları,
3. Çocuk parklarının bulunduğu kesimlerin yaklaşımları(trafik yoğunluğu olan),
4. Trafik yükü yoğun olan kontrolsüz kavşak yaklaşımları,
5. Trafik yoğunluğu olan ve görüş alanları dar olan yollar,

6. Trafik yoğunluğu olan hastane ve sağlık kurumu gibi kamu kurum ve kuruluşlarının giriş ve çıkış noktaları,

7. Trafik yoğunluğu olan alışveriş merkezlerinin bulunduğu yol kesimleri.

Kasist düzenlemelerinde Türk Standartları Enstitüsü'nün (TSE) Yol Sathı Hız Kontrol Elemanları Tümsekler TS 6283 Standartı'na uyulması gerekmektedir.

Ayrıca, ana arterler üzerindeki ışık ve hız denetiminin sağlanması amacıyla ışıklara ve yol üzerlerine koyulacak **elektronik denetleme sistemi** (EDS, TEDES vb.) kaza ve ihlal sayılarını azaltacaktır.

Mevcut İmar Planları

Onaylı imar planları üzerinde yapılan incelemede,

Kent bütününde yol kademelenmesi konusunda aksaklıklar olduğu, aynı güzergâh üzerinde yol genişliklerinin farklılıklar gösterdiği,

Bazı kavşak noktalarında, özellikle ana arterlerde yolların birbirini karşılamadığı, bununda trafiğin sürekliliğini kestiği,

Onaylı imar planları ile yerinde bulunan uygulamaların farklılıklar gösterdiği, örnek olarak imar planında yaya yolu olarak belirlenmiş bazı yolların, yerindeki uygulamalarda taşıt trafiğine açıldığı, bu durumun yaya-taşıt ayırımının güçleştirdiği, trafikte problemlere, yaralanmalı ve maddi kazalara neden olduğu,

Bazı arterlerin imar planında belirtilen yol genişliklerine uygun olarak açılmadığı, bazı yolların imar planında olmasına rağmen kamulaştırma vb. nedenlerle açılmadığı, bu durumun özellikle trafiğin sürekliliğinde sorun yarattığı,

Onaylı İmar Planlarında kentin ulaşımının omurgasını oluşturan Musa Şahin Bulvarı ve Atatürk Caddesine trafik yükünü dağıtabilecek alternatif güzergâhların bulunmadığı,

Kent merkezinde yeralan sanayi alanlarının, özellikle kent merkezinde yoğun olan trafiğe ilave yük getirdiği,

Tespit edilmiş olup, **yapılacak alt ölçek imar planlarında;**

Özellikle kentin merkezinde yaya ve taşıt trafiğinin net bir şekilde ayrılması doğrultusunda yeni yaya arterleri oluşturulması, yerinde yapılacak detaylı çalışmalar neticesinde yayalaştırma çalışmalarına hız verilmesi,

Kentin merkezinde bulunan nüfus yoğunluğunun kentin çeperlerine doğru genişletilmesi doğrultusunda yoğunluk ve kullanım kararlarını tekrar gözden geçirilmesi,

Kentin merkezinde yer alan sanayi, depolama vb. kullanımlar için kentin dışında yeni yer seçimlerinin yapılması ve şehir dışına kaydırılması,

Kentin kuzeyinde yer alan 2005. Sokak ve Yusuf Çenet Bulvarının Kuzey Çevre Yolu ile birleştirilmesi, bu yolların Güney Çevre Yolu (D400 Karayolu) ile bağlantısının güçlendirilmesi,

Özellikle Adana- Gaziantep ve Gaziantep-Adana güzergâhında yer alan trafik yoğunluğu ile kent içi trafik yoğunluğunun birbirinde ayrışması doğrultusunda, Adana Osmaniye Yolu ve Gaziantep Osmaniye Yolu ile çevre yollarının kavşak noktalarının bu doğrultuda düzenlenmesi,

Kentin ulaşım omurgasını oluşturan Musa Şahin Bulvarı ve Atatürk Caddesi üzerinde yer alan kavşak sayısının azaltılması ve trafiğin ışıklı kavşaklara yönlendirilmesi, trafik düzenlemeleri açısından uzun vadede kalıcı çözümler sunacağı öngörülmektedir.

Toplu Taşıma

Kentin kent içi ve kent dışı toplu taşıma üzerinde yapılan incelemelerde;

Kent içi toplu taşıma araçları ile kentin dışından, civar ilçe ve illerden gelen toplu taşıma araçlarının aynı güzergâhlarda ilerlediği, özellikle Adana ve Gaziantep'ten gelen toplu taşıma araçlarının kent merkezinde yolcu indirme-bindirme yaptığı, bu durumun kent merkezinde (Özellikle Musa Şahin Bulvarında) yoğunluk artışına neden olduğu,

Kent içi toplu taşıma güzergâhlarının, farklı hatlar öngörülmesine rağmen aynı güzergâh üzerinde gittiği ve farklı hatların birçok kez birbirini kestiği,

Toplu taşıma hatların büyük çoğunluğunun kent merkezine ulaştığı ve burada ring yaptığı, bu durumun kent merkezinde aşırı toplu taşıma yükü oluşturduğu ve bu bağlamda seyir sürelerinin uzadığı,

Belirlenen toplu taşıma hatlarının, kentin bazı noktalarında ihtiyacından çok yoğunlaşmasına rağmen, bazı noktalara ulaşmadığı, bu nedenle bazı hatların tahmin edilen yoğunluklara ulaşmadığı,

Toplu taşıma hatlarında bazı noktalarda durak yerleri tespit edilmiş olsa dahi, yerinde yapılan incelemelerde bu durak yerlerine bağlı kalınmadığı, bu durak yerlerinden farklı noktalarda indirme ve bindirme yapıldığı, tespit edilmiş olup;

Kent içi ve kent dışı toplu taşıma güzergâhlarının birbirinden net bir şekilde ayrılması,

Civar köy, ilçe ve illerden gelen toplu taşıma araçlarının kent merkezine girmeden doğrudan kentin kuzeyinde yer alan terminal alanına ulaşması,

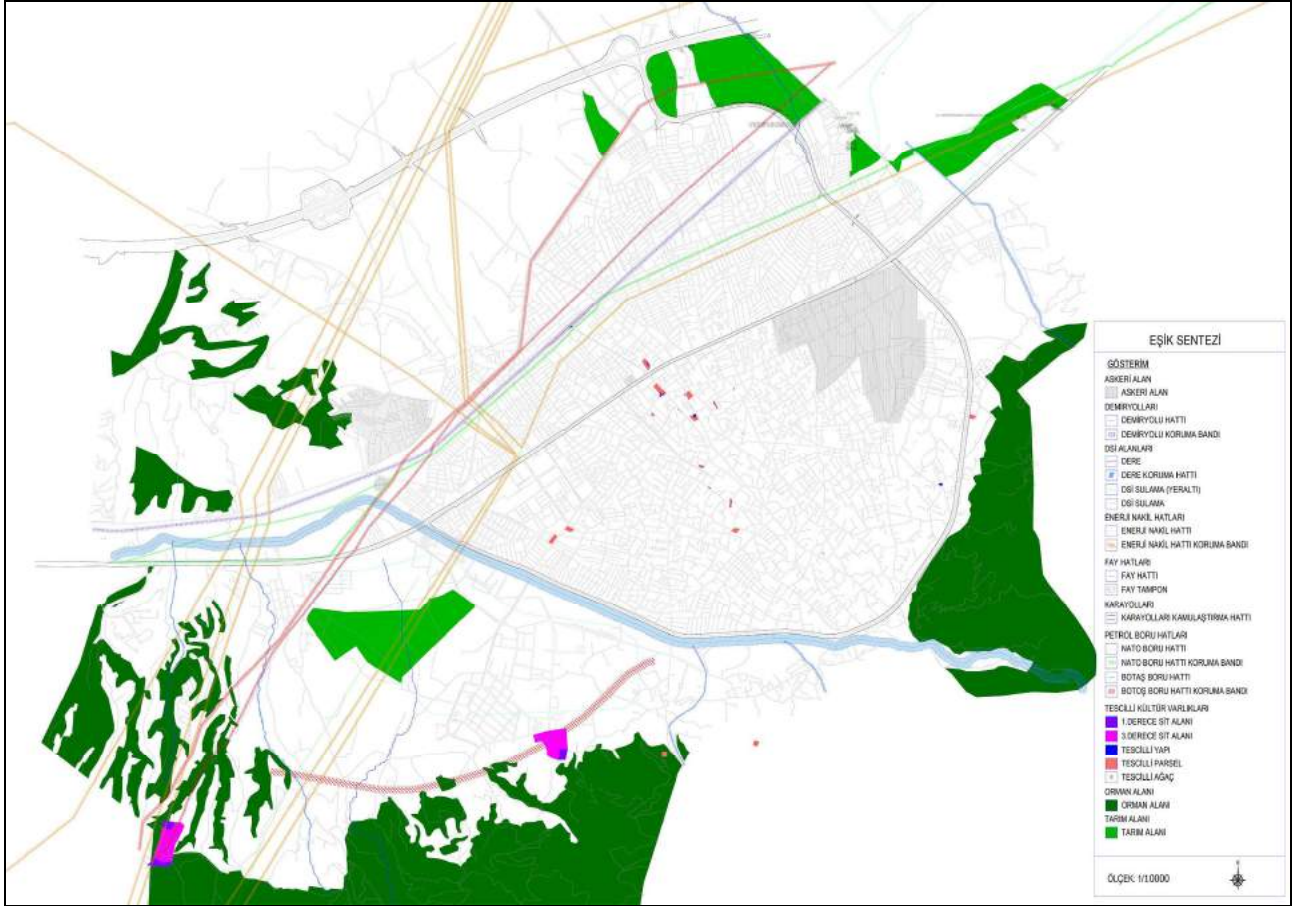
Terminal alanı ile kent merkezi arasındaki bağlantının kent içi toplu taşıma araçları tarafından yürütülmesi,

Kent içi toplu taşıma güzergâhlarının kentin yeni gelişme yönlenmeleri de dikkate alınarak tekrar irdelenmesi ve yeniden düzenlenmesi, trafik düzenlemeleri ve kentin ihtiyaçları açısından uzun vadede kalıcı çözümler sunacağı öngörülmektedir.

7.12. EŞİK SENTEZİ

Harita 24 Eşik Sentezi Analizi

Kaynak 136 Ofis Çalışmaları, 2016

Osmaniye ili kent bütününde yerinde yapılan analizler sonucu sakıncalı alanlar belirlenmiş ve yapılacak plan öncesi mekânsal belirleyiciler bu paftada gösterilmiştir. Planın hazırlanması sürecinde yerleşilebilir alanların oluşturulabilmesi amacıyla belirlenen ve eşik oluşturan veriler askeri alan, demiryolu koruma bandı, dere koruma hattı, DSİ sulama alanı, enerji nakil hattı koruma bandı, fay tampon, karayolları kamulaştırma hattı, NATO boru hattı koruma bandı, BOTAŞ boru hattı koruma bandı, tescilli kültür varlıkları (1. Derece Arkeolojik Sit Alanı, 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Tescilli Yapı, Tescilli Parsel, Tescilli Ağaç), Orman Alanı ve Tarım Alanı şeklindedir.

7.13. YERLEŞİLEBİLİRLİK ANALİZİ

Harita 25 Yerleşilebilirlik Analizi

Kaynak 137 Ofis Çalışmaları, 2016

Kent bütününde eşik sentezi analizi ile yerleşilemeyen ve yerleşilebilen alanlar belirlenmiştir. Yerleşilemez alanların belirlenmesinde dikkate alınan faktörler şu şekildedir; askeri alan, demiryolu koruma bandı, dere koruma hattı, DSİ sulama alanı, enerji nakil hattı koruma bandı, fay tampon, karayolları kamulaştırma hattı, NATO boru hattı koruma bandı, BOTAŞ boru hattı koruma bandı, tescilli kültür varlıkları (1. Derece arkeolojik sit alanı, 3. Derece arkeolojik sit alanı, tescilli yapı, tescilli parsel, tescilli ağaç), orman alanı, tarım alanı, %30 üzeri eğimli alanlar, jeolojik öneme sahip alanlardır. Toplam alanın %64.7'sini yerleşilebilir alanlar, %35.3'ünü yerleşilemez alanlar oluşturmaktadır.

8. PLAN REVİZYONU GEREKÇELERİ

Osmaniye İli 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı; Osmaniye İl sınırı bütününde sürdürülebilir, yaşanabilir bir çevre yaratılmasını; tarımsal, turistik ve tarihsel kimliğinin geliştirilerek korunmasını ve Türkiye'nin kalkınma politikası kapsamında, sektörel 3 gelişme hedeflerine uygun olarak belirlenen planlama ilkeleri doğrultusunda, sağlıklı gelişmeyi ve büyüme hedeflerini sağlamayı amacıyla 2025 yıl projeksiyonuna uygun şekilde hazırlanmış ve halen yürürlüktedir.

1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı ise Osmaniye-Toprakkale planlama alt bölgesinde koruma-kullanma dengesinin gözetilerek, ülkesel ve bölgesel planlama kararlarına uygun bir şekilde; kontrolü kentsel gelişmenin sağlanmasıyla, uygun gelişme yönlerinin saptanarak, tarım, turizm, sanayi, enerji sektörlerinde gelişmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda hazırlanan 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Osmaniye Valiliği'nin 05.09.2008 tarih ve 161 sayılı kararı ile onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Günümüze gelindiğinde, Osmaniye Belediyesi, mücavir alan sınırları dahilinde alt ölçekli (1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Uygulama İmar Planı) imar planlarının hazırlanması konusunda çalışmalara başlamış olup, bu çalışmalar;

- Fiziki, doğal, tarihi ve kültürel değerleri korumak ve geliştirmek,
- Sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek amacıyla kent mekânını şekillendirmek,
- Yaşam kalitesi yüksek, sağlıklı ve güvenli kentsel çevreler oluşturmak,
- Kent kimliğini ön plana çıkarmak,
- Osmaniye kent merkezini Büyükşehir Belediyesi olarak 2040 yılına hazırlamak,

amacıyla devam etmektedir.

Bu çalışmalar kapsamında;

- Osmaniye Belediyesi Mücavir Alan Sınırları dâhilinde 60 cm. çözünürlüklü hava fotoğrafları alınmış, bu hava fotoğrafları tekniğine uygun birleştirilerek Osmaniye Kent Merkezinin tamamını içeren ORTOFOTO üretilmiştir.
- Çekilen hava fotoğrafları ve yerinde ölçüm ve kontrollerle 1/5000 Ölçekli ve 1/1000 Ölçekli Halihazır Haritalar, İller Bankası formatına uygun şekilde hazırlanmıştır.
- İmar Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etütlerin Hazırlanması çalışmaları doğrultusunda;
  - 554 noktada Sismik Masw,
  - 545 noktada Mikrotremör,
  - 100 noktada ERT (Çok Elektrotlu),

- 1000 m. GPR (Jeoradar),
- 3300 m. Yansıma,
- İstanbul Üniversitesi Öğretim üyesi Doç. Dr. İshak YILMAZ başkanlığında 14 noktada Trenç Kuyusu açılmış ve Fay-Depremsellik araştırması,
- 400 noktada yaklaşık 8200 m. Sondaj kuyusu açılması ve numune alınması,
- Sondaj Kuyularında değişik metrelerde 500 adet Pressiyometre deneyi yapılması,

Çalışmaları tamamlanmış ve Osmaniye Belediyesi Mücavir Alan Sınırları için hazırlanan *Mikrobölgeleme Jeolojik Etüd Raporu*, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 09.06.2016 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Gelinen bu aşamada, yapılan çalışmalar ve alınan karar doğrultusunda, 2008 yılında yapılan 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı, kentin ihtiyacı olan mekânsal gelişmeye uygun olmayan kararlar içermek olup, Çevre Düzeni Planında değişikliğe gidilmesi zorunlu hale gelmiştir.

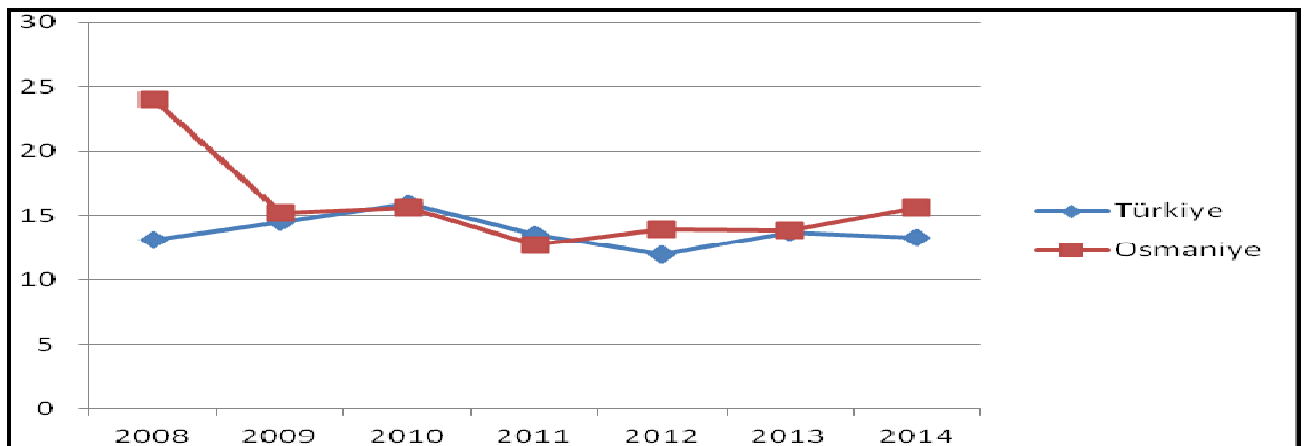
Bu doğrultuda; 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı Revizyonunun gerekçeleri aşağıda sıralanmaktadır.

8.1. NÜFUS

1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı, 2025 yılı projeksiyonlarına göre hazırlanmış olup, Osmaniye-Toprakkale Planlama Alt Bölgesinin tamamı için projeksiyon nüfusu 366.000 Kişi olarak belirlenmiştir.

Günümüz ekonomik ve jeo-politik koşulları göz önüne alındığın Osmaniye Kent merkezi, nüfusu hızla artan bir şehir konumundadır.

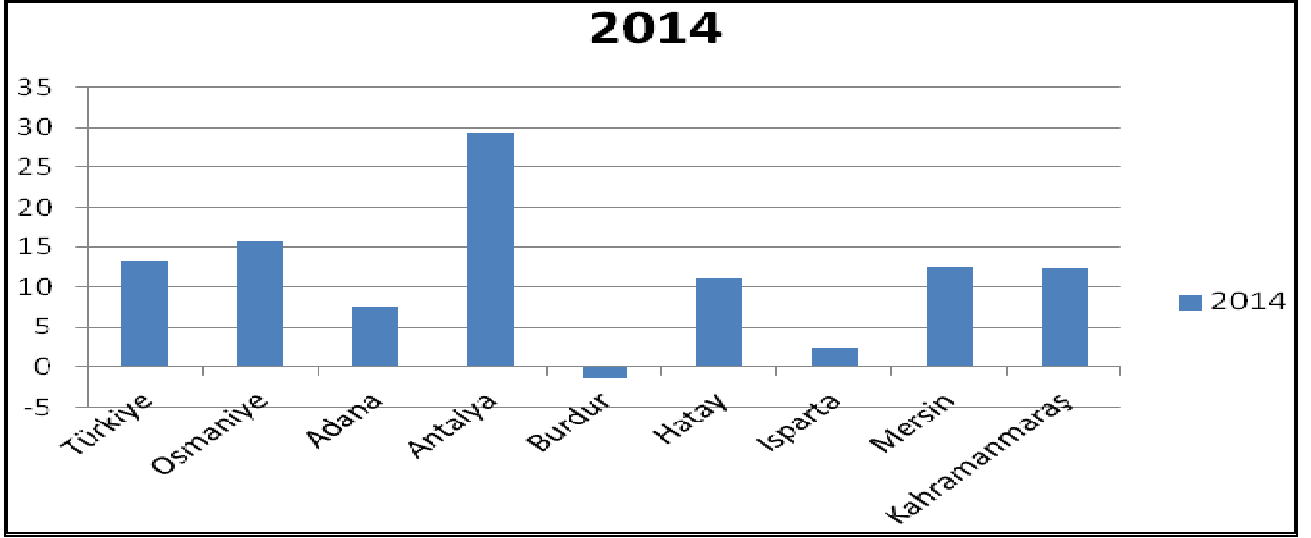
Şekil 35 Türkiye-Osmaniye Nüfus Sayım Yılları Arası Nüfus Artış Hızı(2008-2014)

Kaynak 138 TÜİK

Yakın tarihte adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre yapılan nüfus sayım yıllarına göre Türkiye ve Osmaniye'nin nüfus artış hızlarının karşılaştırılması verilmiştir. 2008 yılı nüfus sayımına göre Osmaniye'nin nüfus artış hızının Türkiye geneline göre daha yüksek olduğu görülmekle birlikte 2009, 2010, 2011 ve 2013 yıllarında Türkiye geneli ile hemen hemen aynı düzeyde olduğu, 2012 ve 2014 yıllarında ise Osmaniye'nin nüfus artış hızının Türkiye genelinden yüksek olduğu görülmektedir.

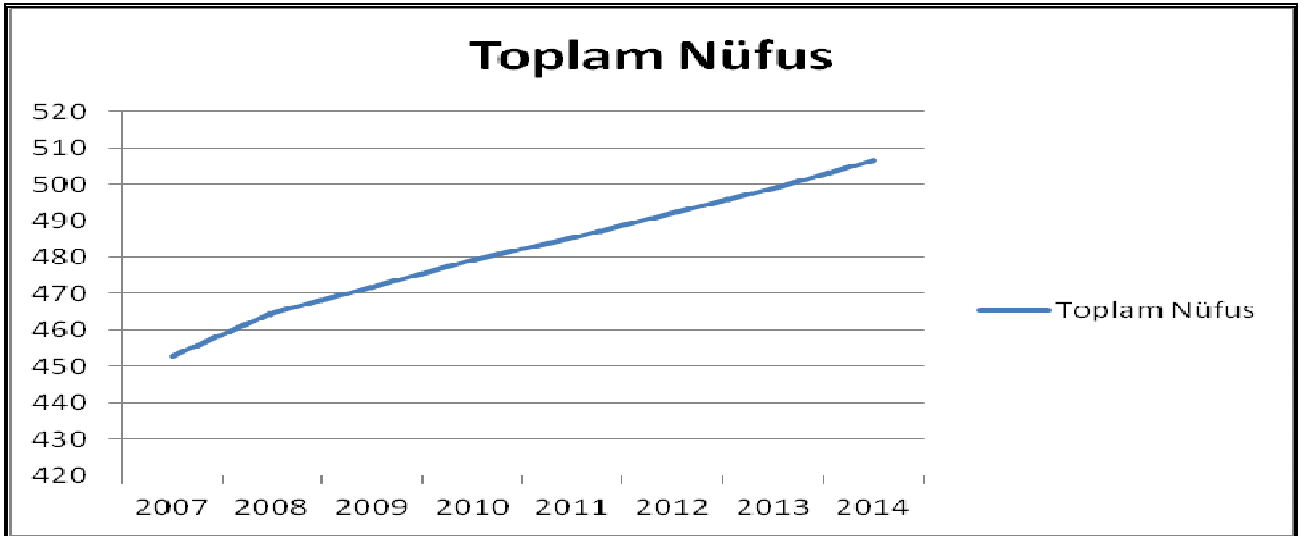
Şekil 36 Türkiye, Akdeniz Bölgesi İlleri Nüfus artış Hızları (2014)

Kaynak 139 TÜİK

Akdeniz bölgesi içinde bulunan illerinin 2014 yılı nüfus artış hızları incelendiğinde Osmaniye'nin nüfus artış hızının kendi coğrafi bölgesi içinde Antalya'dan sonra 2. sırada yer aldığı ve Akdeniz bölgesi içinde yalnızca Antalya ve Osmaniye'nin nüfus artış hızının Türkiye genelinin üstünde olduğu diğer illerin ise Türkiye genelinin altında olduğu görülmektedir.

Şekil 37 Osmaniye Nüfus Grafiği (2007-2014)

Kaynak 140 TÜİK

TÜİK'den alınan verilen ışığında, Osmaniye nüfusunun 2007 yılında 2014 yılına kadar olan 7 yıllık zaman içinde toplam nüfusunun 53927 kişi arttığı görülmektedir.

Bu doğrultuda; TÜİK tarafından hazırlanan illere göre nüfus projeksiyonlarında Osmaniye ilinin nüfus öngörülere aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 81 Osmaniye İli Nüfus Projeksiyonu

YILLAR	x	Nüfus(P)	x ²	P·x	Log P	Log P·x	r (Log)
1985	-3	103824	9	-311472	5.0163	-15.0489	
1990	-2	122307	4	-244614	5.0875	-10.1749	0.0333
1995	-1	145872	1	-145872	5.1640	-5.1640	0.0359
2000	0	173977	0	0	5.2405	0.0000	0.0359
2005	1	185992	1	185992	5.2695	5.2695	0.0134
2010	2	198836	4	397672	5.2985	10.5970	0.0134
2015	3	223987	9	671961	5.3502	16.0507	0.0241
Σ	0	1154795	28	553667	36.4264	1.5294	0.0260

(1)	OSMANİYE MERKEZ	(1985-15) Yıllık Nüfus Artışı r =	0.02601
(2)	OSMANİYE MERKEZ	(1985-00) Yıllık Nüfus Artışı r =	0.03501
(3)	İL MERKEZİ (Kentsel)	(2010-15) Yıllık Nüfus Artışı r =	0.03895
(4)	TÜRKİYE (Toplam)	(2010-15) Yıllık Nüfus Artışı r =	0.01845
	a =	164971	Log(a) = 5.2038
	b =	19774	Log(b) = 0.0546
			Korelasyon Katsayısı r = 0.99418

Yıllar	x	En Küçük Kareler		Bileşik Faiz	Üssel Artış			
		Doğrusal	Logaritmik		(1)	(2)	(3)	(4)
2020	4	244.066	264.398	254.668	255.092	266.842	272.152	245.638
2025	5	263.840	299.833	289.552	290.516	317.898	330.674	269.381
2030	6	283.614	340.017	329.214	330.860	378.721	401.781	295.419
2035	7	303.387	385.586	374.309	376.806	451.182	488.178	323.975
2040	8	323.161	437.262	425.581	429.132	537.507	593.153	355.290

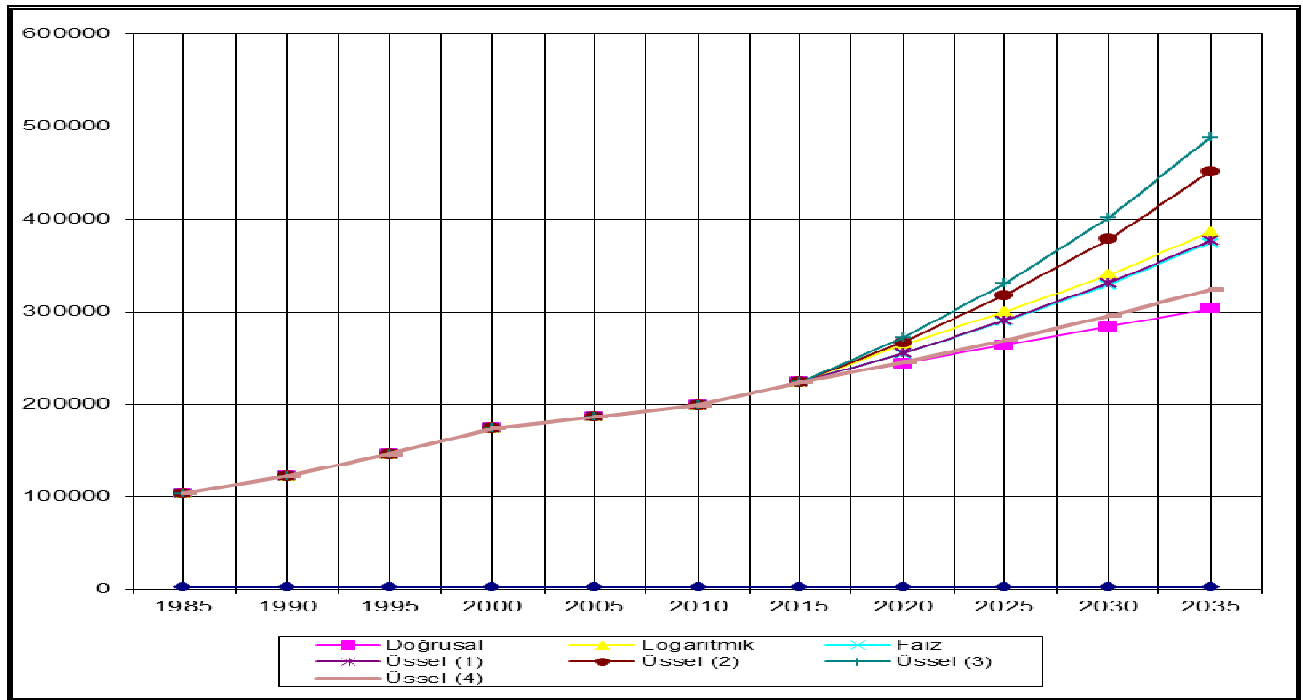
En Küçük Kareler Metodu			
Doğrusal			Logaritmik
$P_t = a + bx$			$\log P_t = \log a + \log bx$
$a = P / n$			$\log a = \log P / n$
$b = Px / x^2$			$\log b = \log Px / x^2$

	Üssel Artış			Bileşik Faiz		
	$P_t = P_o e^{rt}$			$P_t = P_o (1+r)^t$		
	P : Gözlem Yılı Nüfusu			n : Gözlem Yılı Sayısı		
	P _t : Projeksiyon Yılı Nüfusu			r : Ortalama Nüfus Artışı		
	P _o : 2000 Yılı Nüfusu			t : P _t Yılı - P _o Yılı		

	En Küçük Kareler		Bileşik		Üssel Artış		
	Doğrusal	Logaritmik	Faiz	Üssel (1)	Üssel (2)	Üssel (3)	Üssel (4)
1985	103.824	103.824	103.824	103.824	103.824	103.824	103.824
1990	122.307	122.307	122.307	122.307	122.307	122.307	122.307
1995	145.872	145.872	145.872	145.872	145.872	145.872	145.872
2000	173.977	173.977	173.977	173.977	173.977	173.977	173.977
2005	185.992	185.992	185.992	185.992	185.992	185.992	185.992
2010	198.836	198.836	198.836	198.836	198.836	198.836	198.836
2015	223.987	223.987	223.987	223.987	223.987	223.987	223.987
2020	244.066	264.398	254.668	255.092	266.842	272.152	245.638
2025	263.840	299.833	289.552	290.516	317.898	330.674	269.381
2030	283.614	340.017	329.214	330.860	378.721	401.781	295.419
2035	303.387	385.586	374.309	376.806	451.182	488.178	323.975
2040	323.161	437.262	425.581	429.132	537.507	593.153	355.290

Kaynak 141 tuik.gov.tr/ias/ias.html İstatistik Araştırma Sempozyumu(İAS)

Şekil 38 Osmaniye İli Nüfus Projeksiyonu

Kaynak 1424 tuik.gov.tr/ias/ias.html İstatistik Araştırma sempozyumu(İAS)

Osmaniye ili merkez ilçe şehir nüfusları bazında yapılan nüfus projeksiyonu hesaplarına göre en küçük kareler, bileşik faiz, üssel artış yöntemlerinin ortalaması alınarak bulunan hesaplara bakıldığında; 2020 yılı nüfusu 257.550 kişi, 2025 yılı nüfusu 294.527 kişi, 2030 yılı nüfusu 337.089 kişi, 2035 yılı nüfusu 386.203 kişi, 2040 yılı nüfusu ise **443.012** kişi olarak hesaplanmıştır.

Bu doğrultuda, Plan revizyonuna konu Osmaniye Belediyesi Mücavir Alan Sınırları için öngörülen Projeksiyon Nüfusu, plan revizyonunun ana konularından birini oluşturmaktadır.

8.2. GÜNCEL HALİHAZIR

Osmaniye Belediyesi Mücavir Alan Sınırları dâhilinde 60 cm. çözünürlüklü hava fotoğrafları alınmış, bu hava fotoğrafları tekniğine uygun birleştirilerek Osmaniye Kent Merkezinin tamamını içeren Ortofoto üretilmiştir. Çekilen hava fotoğrafları ve yerinde ölçüm ve kontrollerle 1/5000 Ölçekli ve 1/1000 Ölçekli Halihazır Haritalar, İller Bankası formatına uygun şekilde yeniden hazırlanmıştır. Yeni halihazır ve Ortofoto incelendiğinde, Plan revizyonuna konu 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planında meskun alan olarak belirtilen bazı alanların boş olduğu, bazı alanlarda da yapı bulunmasına rağmen gelişme alanı olarak gösterildiği anlaşılmıştır.

Bu doğrultuda, güncel ortofoto ve halihazır haritalar üzerinden 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planının tekrar değerlendirilmesi ve uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

8.3. JEOLJİK YAPI

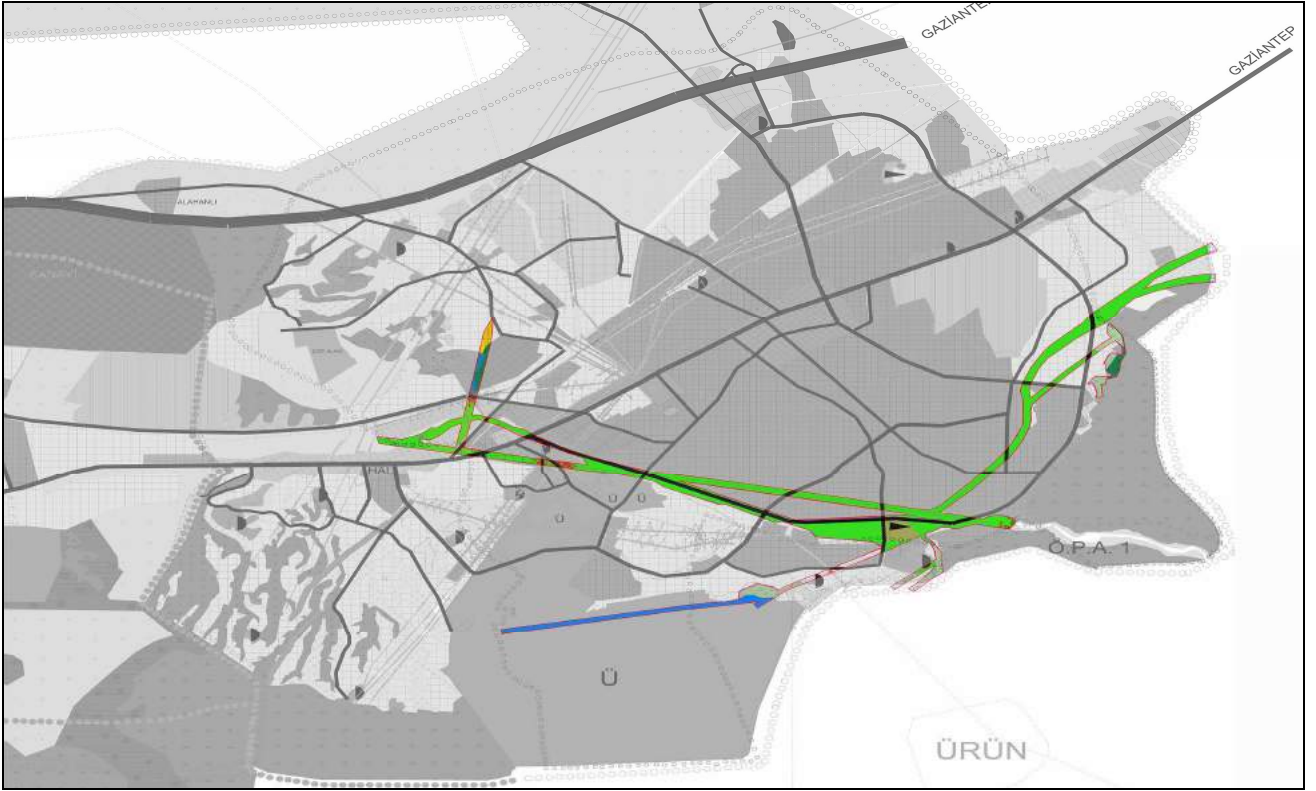
Plan revizyonuna konu 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı, onaylandığı yıllarda gerçekleştirilen görsel jeolojik etüd çalışmaları sonucu oluşturulan jeolojik yapı ve fay hatları haritaları üzerine hazırlanmış olup, bu kapsamda bu alanlar Jeolojik Sakıncalı Alan olarak planlara işlenmiştir.

Bunun yanında, Osmaniye Belediyesi Mücavir Alan Sınırları için hazırlanan **Mikrobölgeleme Jeolojik Etüd Raporu**, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 09.06.2016 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

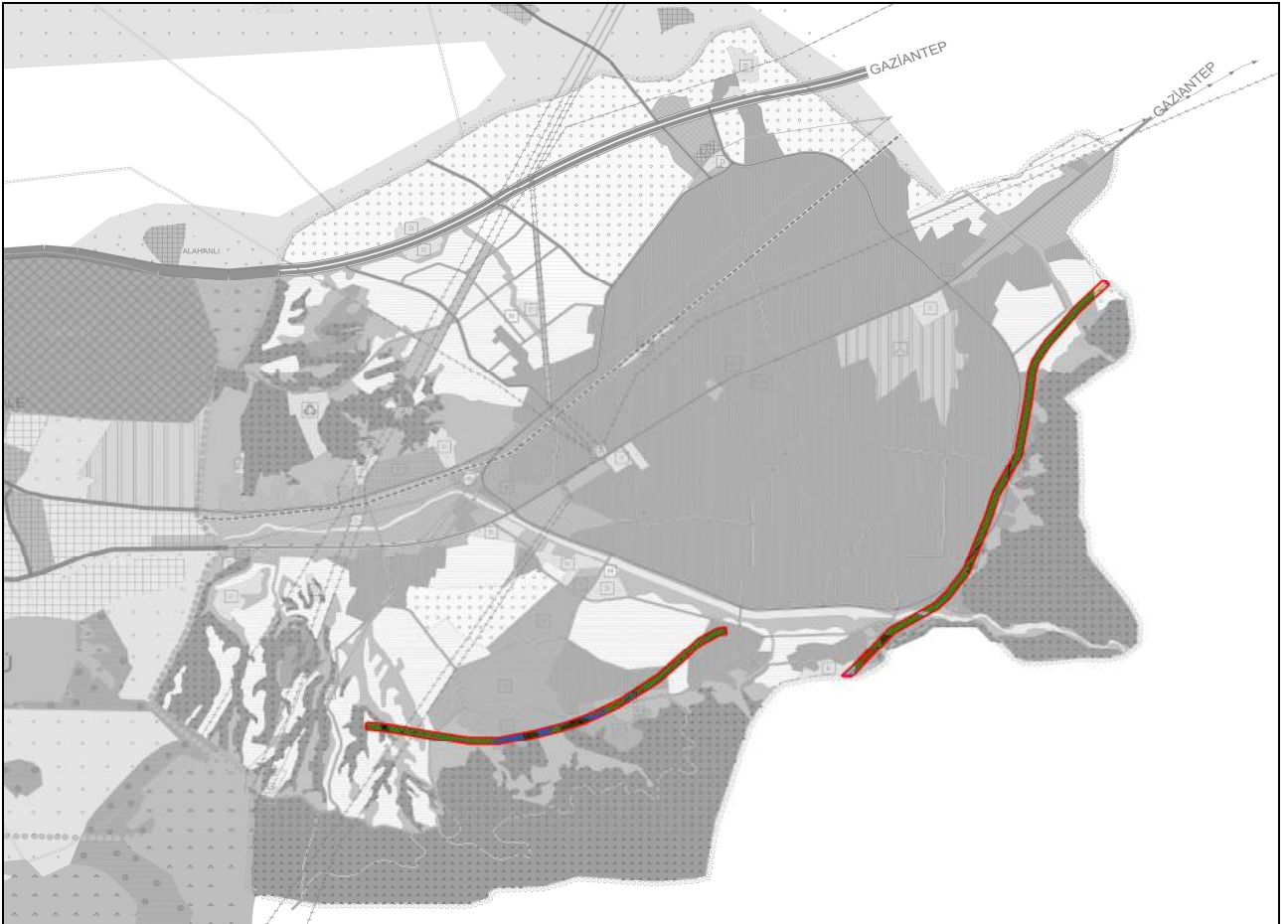
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan Mikrobölgeleme Jeolojik Etüd Raporu'nda belirtilen hususlar ile, plan revizyonuna konu 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı kapsamında belirtilen jeolojik yapı ve fay hatları farklılık göstermek olup, en son Bakanlık tarafından onaylanan Jeolojik Etüd Raporuna uygun şekilde Çevre Düzeni Planının tekrar düzenlenmesi gerekmektedir.

Harita 26 Mevcut Çevre Düzeni Planında Jeolojik Sakıncal Alanlar

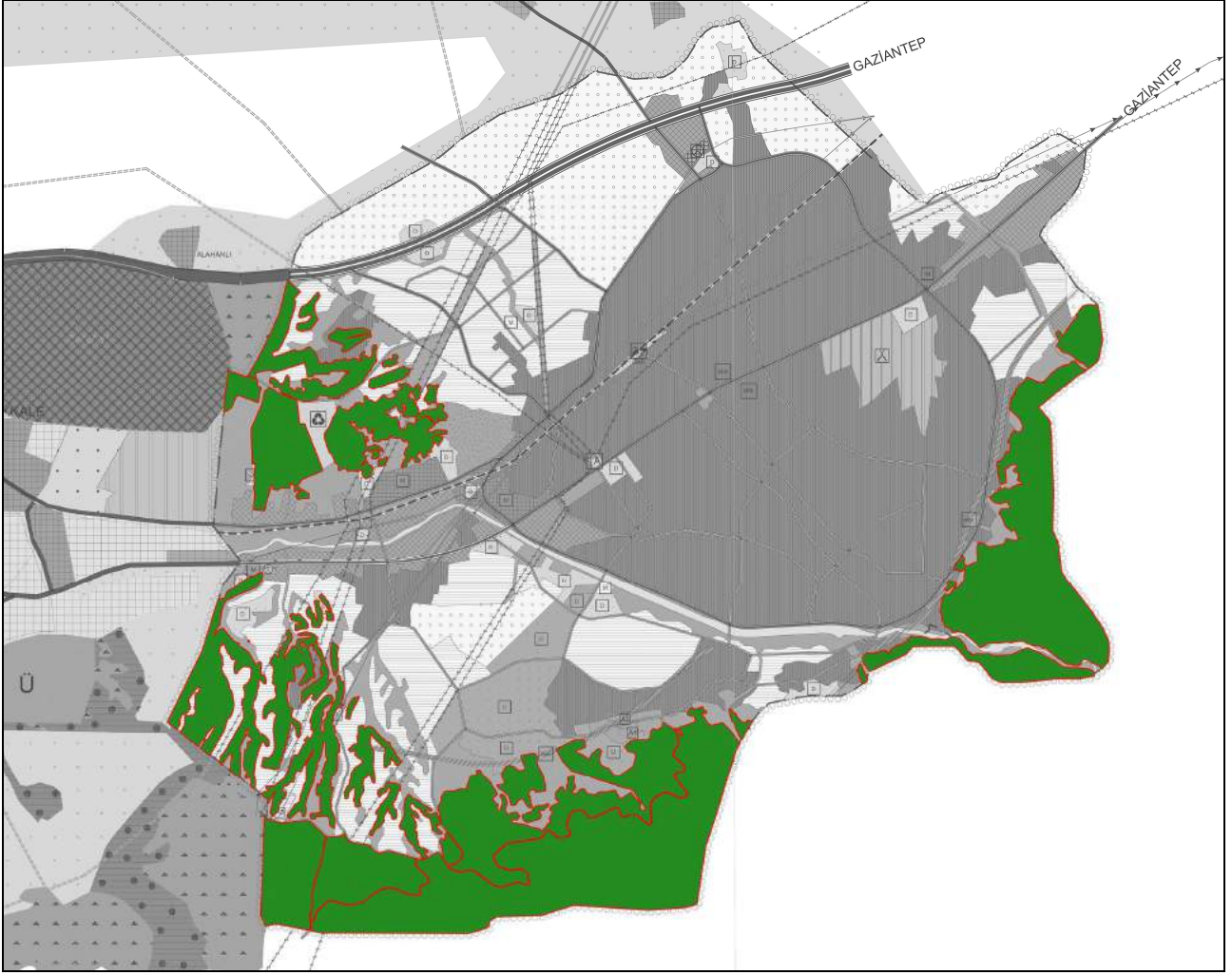

Harita 27 Mikrobölgeleme Jeolojik Etüd Raporu Gereği Jeolojik Sakıncalı Alanlar (Fay Hatları)

Harita 29 Adana Orman Bölge Müdürlüğü Kurum Görüşü Gereği Orman Alanları

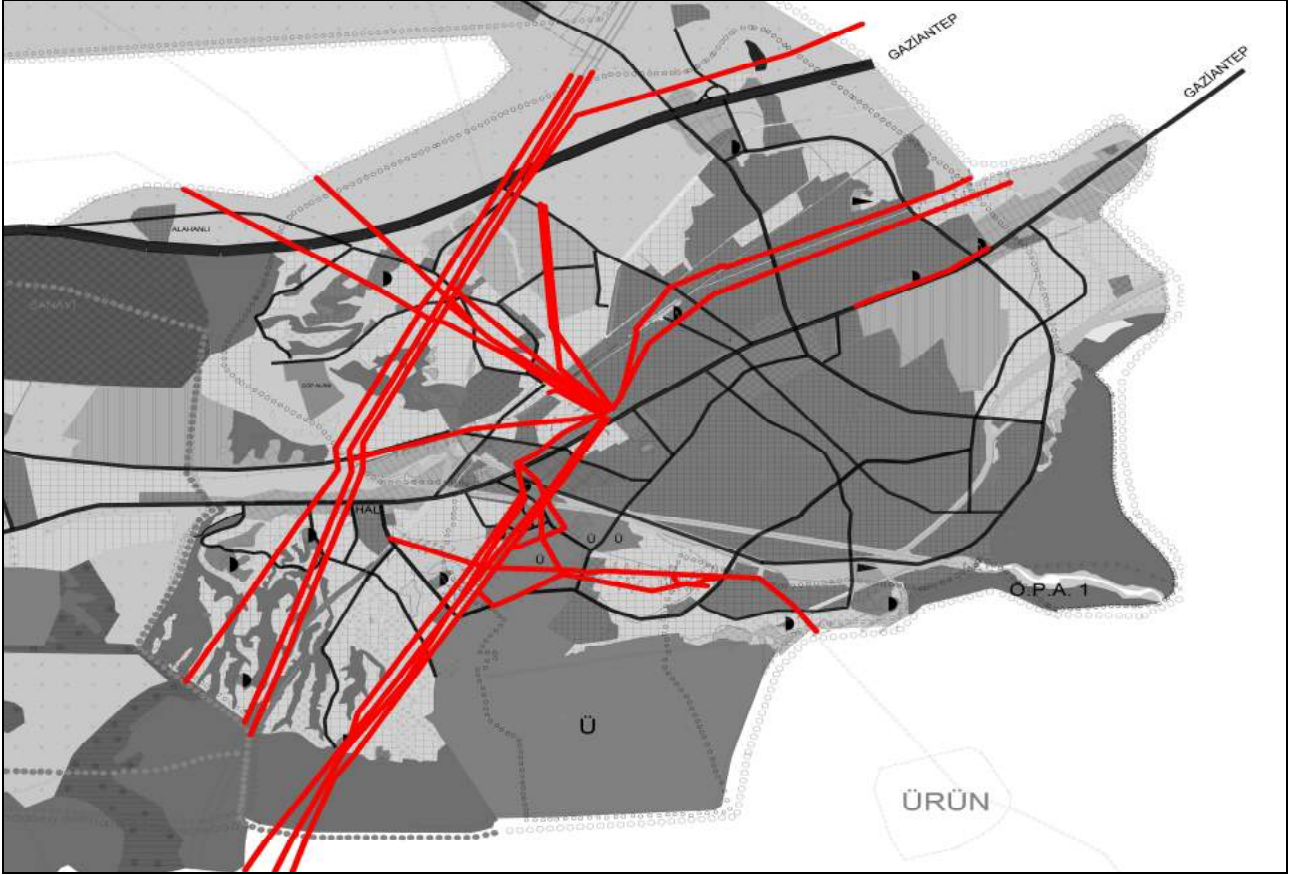
8.5. ENERJİ NAKİL HATLARI

Osmaniye Mücavir Alan Sınırları dahilinde yapılacak imar çalışmaları kapsamında enerji nakil hatları ile ilgili TEİAŞ'ın görüşleri sorulmuş, TEİAŞ'ın 26.11.2014 tarih ve 15323 sayılı görüş yazıları ile enerji nakil hatları Belediyeye bildirilmiştir.

Görüş yazısı ile bildirilen hat güzergahları ile plan revizyonuna konu 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planında yer alan enerji nakil hatları karşılaştırıldığında, bazı hatların kaldırıldığı, bazılarının ise güzergah revizyonu yapıldığı görülmektedir.

Bu doğrultuda, imar planı çalışmaları kapsamında TEİAŞ tarafından verilen ve yukarıda bahsi geçen kurum görüşü doğrultusunda, 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planının revize edilmesi ve tekrar düzenlenmesi gerekmektedir.

Harita 30 Mevcut Çevre Düzeni Planında Enerji Nakil Hatları

Harita 31 TEİAŞ Kurum Görüşü Gereği Enerji Nakil Hatları

8.6. KENTSEL YEŞİL VE DONATI ALANLARI

Plan revizyonuna konu 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı kapsamında yapılan incelemede, Osmaniye Belediye Mücavir Alan Sınırları içerisinde yönetim tesisi, üniversite alanı, sağlık tesisi, eğitim tesisi, hal alanı vb. nitelikte kentsel donatı alanları tespit edildiği, yine bu kapsamda kent ölçeğinde açık ve yeşil alanların belirlendiği görülmektedir.

Ancak, Osmaniye Mücavir Alan Sınırları dahilinde yapılacak imar çalışmaları kapsamında yürütülen analiz çalışmalarında, 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı kapsamında belirlenen kentsel donatı alanlarının bir kısmının gerçekleşmediği, bir kısmının yerinin değiştirildiği (Hal, Belediye Binası vb.), belirlenen açık ve yeşil alanların ise bir kısmının kurum görüşleri ve jeolojik etüd doğrultusunda mevcut yerinde olmadığı, Belediye tarafından ilave yeşil alanlar oluşturulduğu görülmüştür.

Ayrıca, 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı kapsamında belirlene Üniversite Alanlarının, Orman vasfındaki bazı alanları kapsadığı görülmüş, ancak bu alanların üniversiteye tahsisine ilişkin bir veriye ulaşılamamıştır.

Bu bağlamda, imar planı çalışmaları kapsamında yürütülen analiz çalışmaları, Belediyenin yeni geliştirdiği projeler, onaylı jeolojik etüd ve kurum görüşleri doğrultusunda 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planının revize edilmesi ve tekrar düzenlenmesi gerekmektedir.

8.7. ULAŞIM

Plan revizyonuna konu 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı kapsamında yapılan incelemede, Osmaniye Belediye Mücavir Alan Sınırları içerisinde özellikle karayolları için farklı kademelerde ulaşım arterleri belirlendiği görülmektedir. Bu hatlar belirlenirken, planın yapıldığı döneme ait mevcut ulaşım arterleri ve o dönemdeki imar planları esas alınmıştır.

Ancak gelinan aşamada, Osmaniye Belediyesi Mücavir Alan Sınırları dahilinde yapılan analiz çalışmaları ve Osmaniye Belediyesi tarafından hazırlanılan Ulaşım Sirkülasyon Planı gereği, nüfus ve kentsel gelişme eğilimleri düşünülerek yeni güzergahlar belirlenmiştir.

Bu çalışmalar ışığında, 1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planının revize edilmesi ve tekrar düzenlenmesi gerekmektedir.

9. PLAN REVİZYONU KARARLARI

9.1. AMAÇ

1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı Revizyonu, Osmaniye-Toprakkale planlama alt bölgesinde koruma-kullanma dengesinin gözetilerek, ülkesel ve bölgesel planlama kararlarına uygun bir şekilde; kontrolü kentsel gelişmenin sağlanmasıyla, uygun gelişme yönlerinin saptanarak, tarım, turizm, sanayi, enerji sektörlerinde gelişmeyi amaçlamaktadır.

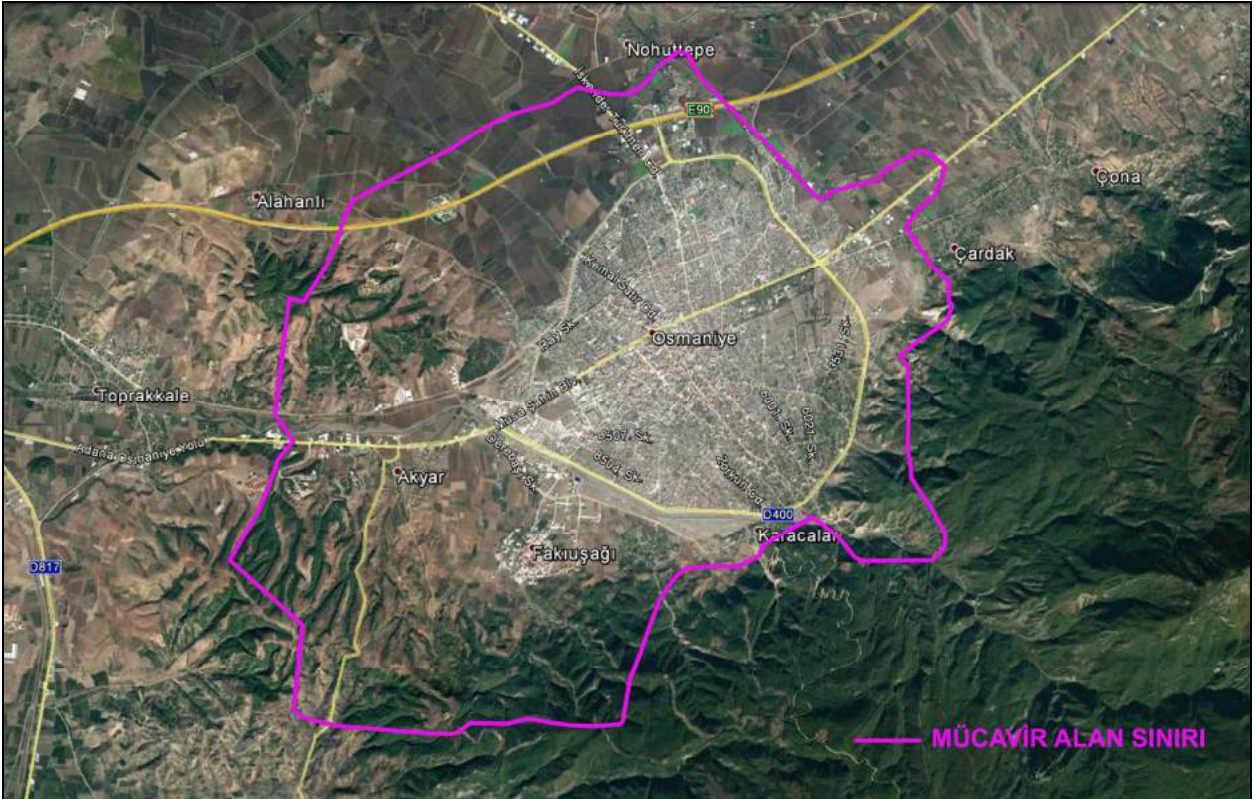
Bu amaç kapsamında, arazide yapılan inceleme, araştırma ve analiz çalışmaları, ilgili kurum ve kuruluşlardan alınmış kurum görüşleri, yerel idareler tarafından yürütülen çalışmalar, güncel sosyal, ekonomik ve demografik veriler ve bu doğrultuda yapılan projeksiyonlar ve yukarıda ayrıntılı şekilde anlatılan gerekçelerle **1/25.000 Ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı Revizyonu** hazırlanmıştır.

9.2. PLAN KARARLARI

9.2.1. Sınırlar

1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı Revizyonu, Osmaniye Belediyesi Mücavir Alan Sınırları kapsamında düzenlenmiştir.

Harita 32 Osmaniye Belediye Ve Mücavir Alan Sınırı Haritası

Kaynak 143 Osmaniye Belediyesi

9.2.2. Planlama İlkeleri

1/25.000 ölçekli I. Alt Bölge Osmaniye-Toprakkale Çevre Düzeni Planı Revizyonu, onaylı 1/100000 ölçekli Osmaniye İli Çevre Düzeni Planı temel ilke ve stratejileri, il ve bölge içerisindeki ilişkileri belirleyen tanımların oluşturulması, ülke ve bölge için ekonomik, sosyal ve demografik gelişim stratejilerinin belirlenmesi ilke ve hedefleri çerçevesinde plan kararları belirlenmiştir.

Bu doğrultuda;

- Su kaynaklarının korunması,
- Kültür ve tabiat varlıklarının korunması,
- Orman ve orman özelliği gösteren alanların korunması,
- Tarım alanlarının korunması,
- İlgili kurum ve kuruluşlarca yapılan ve/veya yapılması öngörülen yatırımların korunması,
- Kentsel ve kırsal gelişme alanlarının ve yönlerinin belirlenmesi,
- Kent kimliğinin ve kentsel gelişmenin planlı şekilde kentsel mekâna yansıtılabilmesi doğrultusunda alt ölçekli planların temel stratejilerinin belirlenmesi,

Temel ilkeleri ile plan kararları oluşturulmuştur.